Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Gjørup, Michael.
Titel | Title:	Hildur : Fortælling fra Svend Estridsøns Tid.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Axel Andersens Forlag, 1891
Fysiske størrelse | Physical extent:	312 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

7.- 137.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023487560

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Hildur.

Fortælling fra Svend Estridsøns Tid

af

Michael Gjørup.

Kjøbenhavn.
Axel Andersens Forlag.
„Hjørring Amtstidende"s Bogtrykkeri, Hjørring.
1891.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Bog.
Svend og Magnus.

Første Kapitel.
Den ætstore Bonde.

Djursland kaldes den Halvø, som skyder sig ud i Kattegat mellem Randers Fjord og Kalø Vig. Der flød tidligere et stort Sund, Djurssund. Det havde flere Udløb, saaledes et nordligt mellem Gjerrild Klint og Fornæs og et sydøstligt, der mundede ud mellem de to Forpynter Havknuden og Jærnhatten. Ved Landsbyen Kolind blev Sundet snævert og kaldtes Kolindsund, et Navn, der siden fortrængte Djurssund. Den sydlige Del af Halvøen danner et Højland, de saakaldte Mols Bjærge.

Imellem Kalø Vig og Djursaa laa i Fortiden ligesom nu Thorsager Kirke. I Aaret 1046 var den ikke bygget af Sten, men af Egetræ, og allerede den Gang en Rundkirke; den var bleven opført paa den Plads, hvor der tidligere laa et hedensk Offersted, helliget Guden Thor. Kirken ligger paa en isoleret Bakke hvorfor den kan ses langvejs fra.

Vore hedenske Forfædre havde, foruden adskillige mindre, tre store Offerfester: Sommerblot, Vinternatsblot eller Høstblot og Midvintersblot eller Juleblot. Disse Fester højtideligholdtes i Aaret 1046 endnu paa mange Steder i Danmark; thi de politiske Forhold i Riget havde været saaledes, at Kongerne havde andre Ting at tænke paa end at udbrede og befæste Kristendommen. Og da England var tabt, stod Kampen om, hvem der skulde være Konge i Danmark: Svend eller Magnus, og denne Kamp var endnu ikke afgjort.

Agnar Ivarsøn hed en Bonde, der ejede en anselig Gaard i Thorsager og meget andet Gods. Han holdt sig for at høre til Landets mest ætstore Slægter; thi han mente at nedstamme fra en af de Underkonger, som Gorm den gamle havde undertvunget. Agnar var henved halvthundrede Aar gammel og havde foretaget en Mængde Vikingetog saavel i Vester- som Østerleden. Endnu drog han hver Sommer ud med sin store, velbemandede Snekke og kom om Efteraaret hjem med rigt Bytte. Saa mange Danske vare dragne over til England og blevne der, at Halvdelen af Englands Indbyggere vare danske Udvandrere eller deres Efterkommere. Agnar havde foretrukket at blive hjemme og at leve efter Fædrenes Skikke. Han havde flere Gange været i England og var kommen til den Erkjendelse, at han maatte lade sig kristne, hvis han vilde blive derovre og vinde Rigdom. Men han vilde leve og dø i sine Fædres Tro. Dette skaffede ham megen Anseelse hos alle i Danmark, der tænkte som han.

Imidlertid havde han været klog nok til at indse, at de gamle Guders Tid nærmede sig sin Undergang. Selv de unge, som ikke vare døbte, svore under Tiden ved Kristus og havde optaget ham mellem deres Guders Tal; de mente, at han var den gjenopstandne Balder. Agnar bar ikke Had til de Kristne, han snarere ynkede dem; thi deres Gud havde ikke den Kraft til at hjælpe dem i Strid som den vældige Thor.

Med sin første Hustru havde han haft tre Sønner. Da de vare blevne voxne, havde han givet hver af dem en god Snekke med et tappert Mandskab og havde sagt til dem, den Gang de sejlede bort, at de ikke maatte vende hjem igjen, dersom de paa deres Tog til fremmede Lande antoge Kristendommen. Den ældste, Vifil, var det første Aar kommen hjem med stort Bytte fra England, han havde om Vinteren ført et lystigt Liv i Hjemmet, var derefter det næste Foraar sejlet bort og ikke mere vendt tilbage. Den næstældste Søn, Rane, var derpaa dragen ud, men slet ikke vendt hjem igjen. Agnar havde nu kun én Søn hjemme; da han var bleven voxen, fik han som sine Brødre et Skib med udvalgt Mandskab. Denne Søn hed Erland. Den Gang hans Snekke blev roet gjennem Djurssund, stod Faderen længe og saae efter den. Kom Erland ikke hjem igjen, vilde Agnar være sønneløs. Han sukkede og vendte langsomt tilbage til Hjemmet, som han nogle Dage efter forlod for selv at drage paa Vikingefærd. Først sent i Høsten kom han hjem, og til sin Glæde blev han modtagen af den allerede hjemkomne Erland.

Og Aar efter Aar drog Erland paa Vikingefærd eller tjente paa Ledingsflaaden, og Agnar fik denne Søn mere og mere kjær. Han opfordrede ham til at gifte sig, men Erland svarede, at det hastede ikke, han var kun nogle og tyve Aar gammel.

Det var midt i Oktober 1046, at Agnar forberedte sig til at holde det store Høstblot. En prægtig, hvid Hest var bleven fedet i Sommerens Løb og skulde ofres. Hvert Aar fik Præsten ved Thorsager Kirke en Del Foræringer, for at han skulde se gjennem Fingre med, at Ofringen foregik paa det gamle Sted. Præsten behøvede ikke at frygte for, at Bispen skulde faa det at vide; thi hele Jylland var den Gang kun et Bispedømme, og den gamle Bisp boede helt nede i Ribe. Var der ogsaa mellem Herredets Beboere en Del, der kaldte sig Kristne, var denne Kristendom halvt Hedenskab; thi de ofrede under Tiden til Guderne og besøgte de hellige Kilder og Lunde. Man kunde sige, at i det mindste paa den Egn af Landet flød endnu Kristendom og Hedenskab over i hinanden; de Kristne havde i de sidste Aar faaet en ny Gud at sværge ved, det var den hellige Olaf, om hvis Undergjerninger der gik et stort Ry.

Paa Præstens Foranstaltning var Thorsager Kirke bleven berøvet alt, der kunde minde om Kristendommen; derimod havde Agnar i Stedet for opstillet et stort Træbillede af Odin, og foran Billedet var et lille Alter; paa dette stod Kobberskaalen, hvori Offerdyrets Blod opsamledes, og laa den hellige Ring, som Agnar skulde have paa Armen, naar han blotede. Gudebilledet

og Alteret vare ved en lille Skranke adskilte fra det større Rum, som kaldtes Disarsalen. Her stod der Bænke, og et Baal brændte midt paa Gulvet. Fra Loftet hang en Jærnkjæde ned over Baalet, og i denne Kjæde hang en vældig Kobberkjedel, hvori Offerdyrets Kjød efter endt Ofring skulde koges.

Der var i Hovet, som Kirken nu maatte kaldes, fuldt af alle Slags Mennesker. Paa Bænkene sade Agnars Hustru Yrsa med sine to Døtre Ragnhild og Svafa, og desuden Hustruer og Døtre af Bønder fra de omliggende Byer. Nærmest Altret saas Egnens mest ansete Mænd, som gjorde rosende Bemærkninger om det smukke Offerdyr, der stod foran Altret. Røgen fra det allerede antændte Baal laa tungt over Forsamlingen og kunde kun med Vanskelighed bane sig Vej gjennem en Lyre i Taget og Hovets aabne Dør.

Udenfor Hovet stode en Del Folk af begge Kjøn. De havde ikke ret Lyst til at være til Stede ved Ofringen, fordi de kaldte sig Kristne, men havde ikke noget imod bagefter at komme ind og spise af Offerdyrets Kjød, skjøndt det var Hestekjød, hvilket var dem strængt forbudt. En Gang imellem stak en og anden Hovedet ind gjennem Døren for at se, hvad der foregik i Hovet.

Det var et mørkt, taaget Oktobervejr, en Gang imellem faldt der en fin Støvregn.

„Nu har Agnar taget Ringen paa Armen", sagde en udenforstaaende Bonde til de omstaaende. „Nu har han stødt Kniven i Hestens Bringe, og nu samler hans Hustru Blodet i Offerskaalen."

„Det er en fed Hest", sagde en Bryde, „dens Kjød vil komme til at smage godt."

„Nu stænker Agnar Blodet paa Altret," sagde Bonden, „og andre smøre det paa Væggene i Hovet."

„Mon Folket ogsaa skal bestænkes med Blodet?" spurgte en Kvinde.

„Javist", svarede Bonden, „se, nu tager Agnar Kosten, dypper den i Blodet og stænker det ud over Folket. Vor Præst bestænker os med Vievand."

„Jeg har tidt tænkt over", sagde Bryden, „om Blod, naar alt kommer til alt, dog ikke virker kraftigere end Vand."

„Vist ikke", svarede Kvinden, „vi vide, at der er nedlagt stor Kraft i de hellige Kilder. Det Vand, som Præsten stænker paa os, har han faaet fra en hellig Kilde i Himlen."

„Jeg skal indrømme Dig, at der er Kraft i de hellige Kilders Vand", sagde Bryden. „Det benyttes ogsaa af Odins Dyrkere."

„Nu er Kjødet kommet i Kjedlen", fortalte Bonden, „og Kvinderne ere begyndte med at smøre Gudens Billede ind med Hestens Fedt."

„Naar Kjødet er kogt, skal det store Gilde begynde", sagde Bryden. „Mon vi ikke allerede nu skulde liste os ind?"

Den udenforstaaende Mængde havde haft saa travlt med, hvad der foregik inde i Hovet, at den ikke havde lagt Mærke til, at to fornemme Ryttere, ledsagede af fire Svende, vare komne til Foden af Bakken, hvor de

havde gjort Holdt. En Svend var staaet af Hesten og steget op paa Bakken. Han gik ind mellem Mængden, der saa forundret og halvt fjendtligt paa ham, og spurgte:

„Hvorfor er her saa mange forsamlede?"

„Den rige Agnar Ivarson forestaar i Dag Høstblotet", var Svaret.

„Ere I ikke Kristne?" spurgte Svenden forundret.

„Jo, vi her", skyndte de sig at svare, „men ikke de derinde. De have ofret til Odin."

„Hvem er Du?" spurgte Bonden, som før havde talt.

„Jeg er i den Jarls Tjeneste, som holder dernede", svarede Svenden.

Alle saa ned paa Rytterne, der holdt ved Foden af Bakken.

„Hvor agter Jarlen sig hen?" spurgte Bonden.

„Han vil gjæste den Mand, Du nævnte før, Agnar Ivarson."

„Saa vil han ikke træffe nogen hjemme, før det store Offermaaltid er endt", svarede Bonden.

„Agnar er altsaa Hedning!" udbrød Svenden. „Kan jeg ikke faa ham i Tale?"

„Det gaar næppe an", mente Bonden, „at Du besøger ham i Hovet. Men hvis Du vil, skal jeg gaa ind til ham og bede ham komme ud til Dig."

Svenden svarede, at han vilde være glad ved, om Bonden vilde vise ham den Tjeneste, og Bonden tilbød sig saa beredvilligt, fordi han paa den Maade vilde kunne komme ind i Hovet til det lækre Offermaaltid.

Mængden vedblev at betragte Svenden og den lille Rytterskare ved Bakkens Fod. Der var noget fremmed i deres Klædedragt, men det vakte ingen Opsigt; thi i de Dage færdedes jo Landets Stormænd i en Mængde fremmede Riger.

Noget efter, at Bonden var gaaet ind i Hovet, traadte Agnar ud deraf. Det var en høj, kraftig bygget Mand med lyst Haar og Skæg; hans Træk vare alvorlige og hans Væsen ligefremt, han lignede en Sømand, der fra sin Ungdom havde pløjet Havet. Han gik hen mod Svenden og spurgte:

„Hvad vil Du mig?"

„Jeg vil blot sige Dig, at Svend Jarl agter i Dag at besøge Dig."

„Kong Svend!" udbrød Agnar studsende. „Jeg ser ham ikke mellem Rytterne dernede."

„Det er Svend, en Søn af Godvin Jarl i England."

„Hvad kan han ville mig?" spurgte Agnar med stigende Forundring. „Han skal være mig velkommen. Jeg maa blive her, til Blotet er forbi, men skal lade min Hustru og mine Døtre strax gaa hjem og sætte Mad og Drikke for Jarlen og hans Mænd."

Agnar vendte sig og gik ind i Hovet.

Svend Jarl var, som sagt, en Søn af den mægtige engelske Jarl Godvin; det var en høj, kraftig bygget Skikkelse med et smukt Ansigt, hvori der under Tiden viste sig noget ondt og haardt. Han og hans Følge var rustet fra Hoved til Fod, og det saa ud til, at de havde

tilbagelagt en lang Vej. Ved Siden af ham red en Hirdmand, der havde tjent ham, den Gang han endnu besad sit Jarledømme. Hirdmanden var ikke saa høj som Jarlen, men ligesaa kraftig bygget, hans Træk vare skarpe og listige, og Haar og Mundskæg rødlige. Da Svenden havde meldt, hvad han havde erfaret oppe ved Kirken, sagde Jarlen:

„Saa ville vi langsomt ride til Byen. Du kjender jo Vejen, Robert; ikke har Du fortalt mig, at din Fader var Hedning."

„Hvortil behøvedes det?" spurgte Robert. „Havde han været Kristen, var jeg næppe kommen til at tjene i din Hird; jeg var da bleven hjemme. Han sagde til mig, da jeg drog hjemmefra, at han ikke vilde se mig mere, hvis jeg lod mig kristne. Jeg er bleven kristnet og har i Daaben ombyttet mit gamle Navn Vifil med Robert."

„Det er din Ros", sagde Jarlen, „at Du foretrak at lade Dig kristne fremfor at vende tilbage til din Fædrenegaard. Hvor længe er det siden, at Du har været der?"

„Jeg kom til England samme Aar, som Kong Knud døde", svarede Robert.

„Saa er det en halv Snes Aar siden, at Du har været i Danmark", sagde Svend. „Din Fader vil maaske næppe kunne kjende Dig igjen. Er Du ogsaa vis paa, at han er en Ven af mit Søskendebarn Svend Estridsøn?"

„Ja, jeg har i London talt med Jyder, som

vidste god Besked med Forholdene i denne Egn af Landet."

„Det er vanskeligt at faa ret Indblik i Forholdene i Danmark", sagde Jarlen, „snart hedder det, at Svend er Konge, snart den norske Magnus, og nogle fortælle, at Harald Haarderaade er Konge. Paa Rejsen fra Hedeby herop have de fleste fortalt os, at Magnus var Konge, og at det var ude med Svends Magt, men Magnus skal jo have sine fleste Tilhængere i Jylland."

„Det har han, saavidt jeg véd", svarede Robert. „Sjællænderne og Skaaningerne holde med Svend."

De vare nu komne til Agnars Gaard i Thorsager, der bestod af flere Bygninger, hver til sit Brug. Agnars Hustru og Døtre vare endnu ikke komne hjem, hvorfor de fremmede bleve modtagne af et Par hjulbenede, lavstammede og sortsmudsede Trælle med et sledst og krybende Væsen. Det var tydeligt, at de hørte til en anden Folkestamme end den danske. De viste Gjæsterne, hvor Stalden var, og Svendene førte Hestene derhen.

„Ikke havde jeg troet, at jeg nogen Sinde skulde blive den, som førte en Gjæst ind i denne Hal", sagde Robert. „Behag at følge mig, Herre Jarl."

Robert førte Jarlen ind i Gaardens største Hal, hvor Bondens Højsæde strax faldt i Øjnene; thi paa hver Side af det stode Højsædessøjlerne, et Par høje Egestolper, hvis ene Ende var gravet ned i Jorden; paa den anden var der udskaaret et Billede af Odin. Langs Hallens Sider stode Bænke, og der var en Dør

i hver af dens Gavle; midt paa Gulvet var Ildstedet opmuret, og over dette saas i Tagryggen en stor Aabning, Lyren, hvorigjennem Røgen kunde trække. Skorstene kjendtes ikke den Gang.

„Vi have Haller i England, der ere byggede paa samme Vis", sagde Svend, „men disse høje Egestolper har jeg ikke før set."

„De findes ogsaa kun i en hedensk Hal", svarede Robert, „det er Husguderne."

„Jeg havde Lyst til med mit Sværd at ødelægge disse Husguder", sagde Svend.

„Alle Helgene bevare Eder derfor, Herre Jarl", sagde Robert, „vi slap da ikke herfra med Livet. — Min Stedmoder maa vel snart være her; thi I maa være hungrig og tørstig."

Næppe havde han udtalt dette, før Fru Yrsa med sine to Døtre traadte ind ad Døren og hilste høvisk paa de fremmede. Jarlen fortalte, hvem han var, og forestillede Robert som sin Hirdmand; han havde lovet ikke at tale om Slægtskabet mellem Robert og Agnar; det var jo bedst, om Faderen ikke gjenkjendte Sønnen.

Yrsa var en høj, rank og endnu smuk, lyshaaret Kvinde, en Sysselmands Datter fra Naboslyslet. Den ældste Datter Ragnhild kunde være sytten, hendes Søster Svafa sexten Aar gammel; den ældste lignede Moderen paafaldende, men den yngste, der var mindre og undersætsig, derimod Faderen. Begge vare, hver paa sin Vis, smukke. Efter at have hilst paa Gjæsterne, gik de ud for sammen med nogle Terner, der ogsaa vare

komne hjem fra Hovet, at frembære Maden og Øllet for Gjæsterne.

„Du har smukke Søstre", sagde Jarlen til Robert.

„Jeg maa indrømme det", svarede Robert, „de vare Børn, den Gang jeg drog bort."

„De dyrke vel ogsaa den grimme Gud derhenne paa Stolperne?"

„Jeg formoder det."

„Skade for saa skjønne Jomfruers evige Salighed."

Nu bleve Retterne baarne ind, og Fru Yrsa sagde til Gjæsterne:

„Jeg formoder, at I ere Kristne, derfor lader jeg ikke Hestekjød frembære for Eder."

„Du har Ret", svarede Svend, „vi ere Kristne og befinde os vel derved."

Han standsede pludseligt, som om noget randt ham i Tankerne.

Kvinderne opvartede Gjæsterne under Maaltidet, og disse fortalte til Gjengjæld nyt fra de Egne, hvorigjennem de vare komne.

„Man har fortalt", sagde Yrsa, „at de norske Konger ville opholde sig her i Landet i Vinter. Have I hørt noget herom?"

„Vi have hørt, at de fornylig ere dragne hjem", svarede Svend.

„Saa have de maaske bestemt sig om, men til Vaaren komme de igjen, og saa begynde de forfra med at røve og plyndre, Odin hjælpe os! Hidtil ere vi gaaede fri, men ingen er sikker for Kong Harald."

„Jeg har lagt Mærke til, at ham ere de danske mest bange for", sagde Svend.

„Han skaaner ingen Mand, men hugger ned for Fode; Kvinder og Børn fører han bort i Trældom. Saaledes var det ikke, den Gang Kong Knud herskede, da var Knuds Søn Konge i Norge."

Da Maaltidet var forbi, lagde Yrsa Hynder paa Bænkene og opfordrede Gjæsterne til at sove; thi det vilde kunne vare nogen Tid, inden Agnar kom hjem. De to Gjæster toge med Glæde mod denne Indbydelse; thi de vare trætte efter Rejsen, og snart faldt de i en tryg Søvn.

Det danske Folk gjennemlevede den Gang en højst mærkelig Tid. For ikke længe siden havde Knud den store herskет over Danmark, England, Norge og Dele af Venden, nu havde Danmark ikke en Gang sin egen Konge; thi efter Hardeknuds Død var Landet, efter den mellem de to Konger trufne Aftale, tilfaldet den norske Konge Magnus den gode. Med Hardeknud uddøde Mandsstammen af det gamle danske Kongehus, der havde ført Folket fra Sejr til Sejr; ovre paa Øen Man herskede dog maaske endnu en Sidelinie af dette Hus; den nedstammede fra Lejrekongen Hardeknud, der døde omtrent Aar 850. Denne Sidelinie var bleven fremmed for Danmark.

Store, æventyrlige Opgaver vare blevne løste, den normanniske Aand gav Vest-Evropa ny Livskraft; mange af Danmarks ædleste Slægter havde søgt sig et nyt Hjem i Normandiet og England. Det forhen saa

mægtige Rige var blevet svækket ved denne uforholdsmæssige Kraftudfoldelse og havde nu Vanskelighed ved at gjenfinde sig selv. Danmark lignede en Rosenbusk, der havde baaret mægtige Grene, fulde af de dejligste Roser; alle disse Grene vare blevne plantede ud i fremmed Jordbund, men Roden havde endnu bevaret sin Spirekraft, og fra den skød der lidt efter lidt nye Skud, som en Gang skulde bære nye Roser.

Den Gang Agnar kom hjem fra Hovet, sov Gjæsterne endnu. Det var blevet Aften, og han bad sine Svende i Stilhed indbære Drikkehornene i Hallen, gjøre alt i Stand til et festligt Drikkelag og sørge for ikke at vække de sovende. Da nu Kjærterne vare blevne tændte, betragtede Agnar sine sovende Gjæster. Han saae længe paa Svend og sagde til sig selv: „Jeg kan se paa Skjæget, at han er en Englænder; thi Englænderne bære kun Mundskjæg, og Normannerne slet intet Skjæg. Jeg har kjendt hans Moder Gyda, Ulf Jarls Søster; Sønnen ligner ikke Moderen, han har arvet sin Faders sachsiske Blod. — Her ligger en Hirdmand, Robert hedder han jo. Det Ansigt er jysk, jeg synes, at jeg har set det før; det minder mig — lad mig se — hvem om? Javist, det minder mig om Astrid, min første Hustru, hendes Haar havde denne rødlige Farve. Det skulde vel aldrig være Vifil? Nej, han vilde ikke have vovet at vende hjem. — Men hvorfor komme de til mig? Hvad kan den mægtige Jarl Godvins Søn ville mig? Har han besluttet at hjælpe Kong Svend? Ved Odin, Svend kan behøve Hjælp!“

Agnar vendte sig bort fra Gjæsterne for at give Svendene de nødvendige Befalinger. Mindst tredive Mand spiste hver Dag i hans Hal. De hørte til det faste Mandskab, der om Sommeren foer med ham ud paa Vikingetog, og de fulgte ham, naar han havde en Fejde hjemme med en anden Stormand. Erland var nu ogsaa kommen ind i Hallen, Faderen vinkede ad ham og spurgte:

„Synes Du ikke, at Jarlens Hirdmand ligner Din Broder Vifil?"

Erland saae paa den sovende, der i det samme slog Øjnene op.

„Du har sovet trygt, Robert", sagde Agnar.

Robert tænkte, at hans Fader og Broder rimeligvis havde betragtet hans Ansigt, mens han sov; den Tanke var ham ikke behagelig. Han fattede sig og sagde:

„Jeg ser, at Kjærterne i Hallen ere tændte, er Agnar kommen hjem?"

„Det er mig", svarede Agnar, „og her staar min Søn Erland. Vi have set paa dit Ansigt; thi det forekommer mig, at Du ligner min Søn Vifil."

„Naar han kommer, kan Du jo gjøre en Sammenligning", svarede Robert.

„Han kommer ikke", sagde Agnar, „han tør ikke træde over min Tærskel; thi han er rimeligvis bleven kristnet. Og skulde han alligevel vove at komme", vedblev Agnar med dirrende Stemme, „skulle Svendene kaste ham ud af min Hal, og jeg vil hidse Hundene paa ham."

„Jeg vil bede Dig ikke at føre slig Tale, naar Jarlen vaagner", sagde Robert, „thi han taaler ikke, at man fornærmer Kristendommen, om han end ingen Ven er af de engelske Munke. Nej, det er han ikke."

„Agnar lader de Kristne være i Ro, naar de ville lade ham være i Ro", svarede Agnar. „En anden Sag er det med mine Sønner, de skulle holde fast ved min Tro, hvis de ville beholde mit Venskab."

„Hvor mange Sønner har Du?"

„Jeg har haft tre, men nu har jeg kun én, han hedder Erland og staar her. De to ældste ere dragne ud i Verden og ikke vendte tilbage."

„De ere vel faldne i blodig Kamp", sagde Robert.

„Gid de vare; thi da vare de nu hos Odin, der vilde de have det bedre end her paa Jorden som Kristne."

Nu vaagnede Jarlen, saae sig forundret om, sprang hurtigt op fra Bænken og sagde til Agnar:

„Jeg formoder, at Du er Agnar Ivarsøn."

„Du har gjættet rigtigt", svarede Agnar. „Velkommen i min Gaard, og undskyld, at jeg ikke selv kunde tage imod Dig."

„Jeg er kommen til Dig, Agnar", sagde Jarlen, „for af Dig at faa at vide, hvor min Frænde Svend opholder sig. Ingen har hidtil kunnet eller villet give mig Besked, men man har fortalt mig, at Du er Svends gode Ven, og at Du vilde kunne give mig al fornøden Oplysning."

„De, som have sagt Dig", svarede Agnar, „at jeg er Kong Svends gode Ven, have sagt sandt. Vel

holde mange Jyder til med Kong Magnus, og han er en god Konge, men hans Fader have de Kristne gjort til en Gud, som gjør Undergjerninger, og jeg vil ikke tjene en kristen Guds Søn. Hver Gang Kong Svend har behøvet min Arm, har den været til hans Tjeneste. Imidlertid gjør det mig ondt Jarl, at Du er rejst forgjæves; thi jeg kan ikke sige Dig, hvor Kongen i dette Øjeblik opholder sig. Vil Du have det at vide, skal Du drage til hans Frænde Thorkil Geysa, der bor paa Skjersø."

„Tak for god Underretning", sagde Jarlen. „Naar Thorkil Geysa er Svends Frænde, maa han vel ogsaa være min?"

„Det undrer mig, at Du ikke kjender en Søn af din Morbroder Bjørn", svarede Agnar.

„Bjørn kjender jeg godt og hans Søn, den berømte Sivard Jarl af Northumberland."

„Ovre i England glemme I nok Eders danske Slægt", mente Agnar.

„Du ser, at jeg ikke har glemt min Frænde Svend, men at jeg er paa Rejsen til ham."

Der blev paany baaret Retter frem i Hallen; over Baalet hang en mægtig Kobbergryde, hvorfra der blev taget kogt Svinekjød. Bonden indbød sin Gjæst til at sætte sig i Højsædet; Svend tog mod Indbydelsen, det var jo en stor Ære, der blev vist ham, men i sit stille Sind holdt han ikke af at skulle sidde mellem de to Søjler, der hver bar et Gudebillede. Han frygtede for, at det vilde være et ondt Varsel for hans Rejse.

Imidlertid bortskyllede Øllet og Mjøden disse Tanker; tilsidst lod Agnar sætte et stort Sølvbæger for Jarlen, og en Kjærtesvend fik Befaling til, at det altid skulde være fyldt med den ædle Vin, som Bonden selv dette Aar havde hentet paa sit Tog til de franske Egne. Jarlen tog det store, vægtige, funklende Bæger i Haanden og betragtede det; han saae, at det var en Kalk, som brugtes ved den hellige Nadver. Der fo'r ham ved dette Syn saa mange Slags Tanker gjennem Hovedet. Her sad han, den kristne Jarl, mellem to Afgudsbilleder, holdende det hellige Kar i Haanden, hvoraf en Præsts fromme Læber havde drukket, og dette Kar blev nu vanhelliget ved at bruges i et hedensk Drikkelag. Han formaaede ikke at drikke den Vin, der var i Karret. Han satte det paa Bordet og sagde:

„Jeg takker Dig, Bonde, fordi Du har ladet sætte Vin for mig, men tilgiv mig, at jeg ikke drikker den; thi jeg bliver syg, naar jeg blander Vin sammen med Øl og Mjød. Det Bæger er smukt, hvori Du har ladet Vinen skjænke. Vil Du sælge mig det?"

„Det Bæger hørte til noget Bytte, jeg en Gang gjorde i Skotland. Sælge Dig Bægeret, vil jeg ikke, men da Du sætter Pris paa det, vil jeg gjøre Dig en Foræring dermed."

„Jeg takker Dig", svarede Jarlen. „Maa jeg til Gjengjæld forære Dig denne Dolk, den er kommen fra Saracenernes Værksteder, og Du vil finde vilde Dyr indgravede paa Fæstet."

„Din Foræring er større end min", sagde Agnar og betragtede med Tilfredshed Dolken.

Senere kom de engelske Forhold paa Tale. Kong Edvard, af Folket kaldet Munkekongen, var gift med Svend Jarls Søster Edgitha. Agnar spurgte nu Jarlen, om det var sandt, at Kongen og Dronningen vare saa fromme, at de levede som Broder og Søster. Dette bejaede Jarlen, men nu lo Agnar og hans Mænd. Svend rynkede Brynet, men fandt det klogest at tie.

„Jeg tænkte paa en Gang i Store Knuds Tid at ville opholde mig nogle Aar i England", sagde Agnar, „men der var mange besynderlige Skikke derovre, og dem kunde jeg ikke finde mig i. Der holdtes Søndag fra Klokken ni Lørdag Formiddag til Mandags Morgenrøde, og i dette Tidsrum maatte ingen jage eller drive Handel eller holde Thing, ja, selv Rettergang fandt ikke Sted."

„Alle Dage ere os lige gode", sagde Mændene i Hallen.

Agnar vedblev endnu nogen Tid at tale nedsættende om de engelske Skikke. Det kunde dog ikke mere gjøre noget Indtryk paa Svend Jarl; thi han havde allerede drukket for meget; han var falden tilbage i Højsædet, og hans Hoved ned paa Brystet. Han sov.

Robert havde drukket med Maade; han maatte jo vogte sig for ikke at komme til at give sig nogen Blottelse og beholde Hovedet klart. To af Jarlens Svende laa allerede under Bordet, og de to andre vilde om kort Tid gjøre dem Selskab.

Agnar henvendte sig nu til Robert og sagde:

„Jeg havde ventet, at Du havde fundet Mishag i, hvad jeg fortalte om Eders Skikke derovre i England, men Du har tiet."

„Jeg skal sige Dig", svarede Robert, „jeg sad og tænkte paa, at Jarlen næppe vilde have talt nedsættende om danske Skikke, hvis Du havde gjæstet hans Hal, som vi i Dag gjæste Din."

„Du kan have Ret", mente Agnar. „Jeg har maaske sagt mere, end jeg burde. Du skal dog vide, at jeg ikke er England god; thi jeg mener, at de engelske Munke i de lange, hvide Klæder have berøvet mig i det mindste den ene af mine Sønner."

„Mener Du, at han er bleven Munk?" spurgte Robert.

„Det er han vel næppe, Agnars Blod er ikke Munkeblod; men Vifil har ladet sig kristne. Han har maaske haft Fordel deraf, men jeg har ingen haft; thi jeg har faaet en Søn mindre. Du drikker ikke, Hirdmand; smager Øllet Dig ikke?"

„Det er godt brygget Øl."

Mens Robert talte med Agnar, havde han ikke lagt Mærke til, at en ældre Kvinde nærmede sig ham og betragtede ham med Opmærksomhed. Pludselig raabte hun:

„Ved Freja, det er Vifil!"

Robert fo'r sammen, da han hørte denne Stemme; han fattede sig dog snart og spurgte:

„Hvad mener Du, Kvinde?"

„Vifil, kjender Du ikke Oda?“ spurgte Kvinden. „Din Moder døde, den Gang hun fødte Erland, og Din Fader lod mig vogte Dig og dine Brødre. Den Gang holdt Du meget af Oda, vil Du nu fornægte hende?“

„Du maa antage mig for at være en anden“, sagde Robert.

„Du er Vifil!“ skreg Kvinden. „Se, Du har et Modermærke paa din Hals, en rød Plet, der ligner et Trekløver.“

Hun viste paa Pletten. Agnars Øjne saae den; han rejste sig og sagde:

„Mere Bevis er ej behov. Du er Vifil, og Du véd, hvad Skjæbne der venter Dig.“

„Jeg er Jarlens Hirdmand“, raabte Robert og lagde Haanden paa sit Sværd.

„Du er min Søn, som har sveget dine Fædres Tro“, sagde Agnar, „Svende, bringer ham ud af Hallen og hidser Hundene paa ham!“

„Du krænker Gjæstfrihedens hellige Love.“

„Jeg holder mit Løfte“, svarede Agnar.

„Mod Overmagten kan jeg ikke kæmpe“, sagde Robert, „men vé den af dine Mænd, som lægger Haand paa mig, han skal være dødsens. Jeg forlader nu din Hal, men en Gang vil Du maaske fortryde denne Stund. — Hids kun Hundene paa mig, Du skal snart høre deres Dødshyl.“

Robert gik stolt ud af Hallen, og ingen af Svendene vovede at lægge Haand paa ham. Agnar opfordrede

dem heller ikke mere dertil. Da Robert var kommen udenfor i den bælgmørke Oktobernat, sagde en Stemme til ham:

„Jeg har sadlet din Hest og her er din Kappe."

„Tak Ven", svarede Robert overrasket. „Hvem er Du?"

„Jeg er dun Broder Erland. Og her er et lille Anker Mjød og noget Sul."

„Det er broderligt handlet. Hvad Vej skal jeg ride i denne mørke Nat? Jeg kan ikke en Gang se Hestens Øren."

„Du skal ride mod Syd op mod de høje Bakker. Der vil Du i Skoven træffe et Hus, hvor en Frigiven bor. Bliv hos ham i Nat. Finder Du ikke Huset, da læg Dig til Hvile i Skoven."

„Men hvorledes træffer jeg Jarlen igjen?"

„Du behøver jo ikke at tabe vor Gaard af Syne. Saavidt jeg har forstaaet, agter Jarlen sig herfra til Thorkil Geysa paa Skjersø; han skal altsaa samme Vej, som jeg har betegnet for Dig. Godnat Broder, gid gode Alfer ville være Dig nær!"

Erland turde ikke være længere borte fra Hallen, for at hans Fraværelse ikke skulde vække Opmærksomhed. Da han kom ind, var Drikkelaget allerede i fuld Gang paany; en af de ældre Svende kvad med høj Røst:

Alfader virker,
Alfer skjelne,
Vaner vide,
Norner vise,
Mennesker lide,
Thurserne længes,
Valkyrier sørge*).

*) Odins Ravnesang. efter Finn Magnussøn.

Snart efter hørte han op med Sangen og lagde sit Hovede paa Bordet.

Agnar lod Svend Jarl bære ned fra Højsædet til Bænken og der lægge paa bløde Hynder.

Da Jarlen næste Dag vaagnede, fortalte Bonden ham, at han, for at holde et gammelt Løfte, havde bortvist hans Hirdmand, der havde vist sig at være Vifil Agnarsøn. Jarlen hørte roligt derpaa og svarede:

„Jeg ved, at han er din Søn. Han mente, at han ikke vilde være bleven gjenkjendt. Du har vel ikke gjort ham noget ondt?" spurgte Jarlen og rynkede sine Bryn.

„Han fik en bedre Udgang, end han havde fortjent."

„Hvor finder jeg ham nu igjen?" spurgte Jarlen. „Han har været mig til megen Hjælp i dette Land."

„Det er en daarlig Hirdmand, der ikke finder sin Herre", sagde Erland.

Jarlen var ikke fornøjet med, hvad der var sket; han paaskyndte sine Svendes Opbrud og spurgte efter Vejen til Thorkil Geysa. Agnar beskrev ham den saa nøje, det lod sig gjøre; da sagde Erland:

„Jeg tilbyder mig at leesage Dig til Skjersø."

„Du viser mig her en Tjeneste", sagde Jarlen, hvis Ansigt opklaredes.

Agnar saa misfornøjet ud, men sagde intet. Før Jarlen tog bort, kaldte Agnar sin Søn til en Side og sagde:

„Thorkils Dotre ere smukke, vogt Dig for, at deres Skjønhed ikke fanger Dig."

„Er Du misfornøjet med, at jeg har tilbudt at følge Jarlen til Skjerso?"

„Jeg vilde ikke være det, dersom Thorkil ingen Døtre havde; thi jeg har jo vist nogen Uhøflighed mod Jarlen ved at berøve ham hans Hirdmand, og saa maa jeg sørge for, at han tilgiver mig det. Jeg vilde ikke være misfornøjet, siger jeg Dig, dersom Du lovede mig aldrig at ægte en kristen Jomfru."

„Du tager store Løfter af dine Sønner."

„Jeg har ikke taget Løftet af Dig endnu. Thorkil Geysa vil aldrig give sit Minde til, at hans Døtre gifte sig med Mænd af vor Tro, det beroliger mig."

Agnar forlod sin Søn og gik hen til den fornemme Gjæst. Erland stod et Øjeblik i dybe Tanker, kastede derpaa Hovedet stolt tilbage og gik ud for at sadle sin Hest.

Det var graat Efteraarsvejr som den foregaaende Dag. Da Jarlen med sit Følge var kommen ind i de store Skove, der den Gang laa Syd for Thorsager, red Robert ham pludselig i Møde. Han havde ikke fundet den Frigivnes Hus, men tilbragt Natten i Skoven, hvilende paa et Leje af Mos.

Andet Kapitel.

Thorkil Geysa.

Midt i den store Krag Sø laa paa en Holm Gaarden Skjersø, hvor Thorkil Geysa, en af Svend Estridsøns ivrigste Tilhængere, boede med sin Hustru og sine to Døtre. Det var Thorkil, som havde bevæget Svend til at lade sig udraabe til Konge paa Viborg Thing, skjøndt han derved sveg de Løfter, han havde givet Kong Magnus, da denne lod Svend beholde sit Jarledømme Jylland, som han i sin Tid havde modtaget af Kong Hardeknud.

Efter at Magnus var bleven Konge i Danmark, havde Svend opsøgt ham i Kongshelle, og Kongen var bleven helt indtagen af den smukke og ordsnilde Jarl, der var en Søstersøn af Knud den store. En Dag, de sad ved Drikkebordet, gav Kongen Svend sin Kappe og sendte ham en Skaal Mjød, idet han lod ham bede om at drikke deres Sammenkomsts Skaal.

„Hermed", sagde Kongen, „vil jeg give Dig Jarls Navn og saa meget af Bestyrelsen over Danmark, som jeg nøjere vil bestemme, naar jeg kommer did."

Svend blev meget rød i Ansigtet, da han modtog Kongens Kappe, og gav den strax til Thorkil Geysa, der havde ledsaget ham til Kongshelle; selv tog han en Kappe af Graaskind paa. Ejnar Tambeskjælver saae dette og sagde:

„For stor en Jarl, for stor en Jarl, min Fostersøn!"

„Liden Skjønsomhed og Forstand til at dømme om Mænd tiltror Du mig", svarede Kongen vredt; „jeg forstaar mig ikke paa, hvorfor nogle tykkes Dig for store Jarler og andre skikkede til intet."

Da Kongen og Svend derefter kom til Danmark, fik den sidste Jylland til Jarledømme.

I Begyndelsen vilde Svend ikke lade sig overtale til at bryde den Ed, han havde svoret Kong Magnus. Han gjorde gjældende, at en Del Danske ikke ansaa ham for at være den nærmest arveberettigede til Tronen, men at Harald var det, en Søn af den berømte Thorkil den høje og gift med Knud den stores Søsterdatter Gunhild. Paa flere Steder havde man tænkt paa at stille Harald op som Modkonge mod Magnus, men tøvede blot dermed, til Jarlen var vendt tilbage fra en Pilegrimsrejse til Rom.

Da kom der Bud om, at den sachsiske Hertugs Søn Ordulf, der var gift med den norske Konges Søster Ulfhild, havde ladet Harald Jarl myrde. Dette var sket for at sikre Magnus Besiddelsen af Danmark.

Nu fortalte Thorkil Geysa sin Frænde Svend, at Folket fordrede Blodhævn over den afskyelige Daad, og hvis Jarlen ikke vilde stille sig i Spidsen for de misfornøjede, vilde de indkalde hans Broder Bjørn fra England. Svend gav da efter, men sagde:

„Det forekommer mig, at der ikke vil komme noget godt ud af, at jeg bryder den Ed, jeg svor Kong Magnus."

„Har han ikke erklæret hele vor Slægt Krig ved

at lade Harald myrde?" spurgte Thorkil. „Kan en Ed afholde Dig fra at tage Blodhævn?"

Svend rejste til Viborg og fik paa Thinget der Kongenavn af Høvdinger og Almue. Da han nu selv var Konge, overdrog han sit Jarledømme til Thorkil; men kun af Navn kom denne i Besiddelse af dette; thi der var bestandig Krig mellem Svend og Magnus. Den sidste sejrede altid og vandt flere og flere Tilhængere mellem de Danske.

Naar Magnus og hans Farbroder og Medkonge Harald Haarderaade droge til Norge, førte Thorkil Geysa et lykkeligt Liv i sin Families Skød. Beliggende midt i den store Sø, kunde Gaarden Skjersø ikke overrumples af nogen Fjende uden i den strænge Vintertid, naar Søen var tillagt. Thorkil var en høj, velbygget og smuk Mand i sine bedste Aar; hans Hustru Osura saae ung ud endnu, skjøndt hun havde tre voxne Døtre, bekjendte paa Egnen for deres Skjønhed; den ældste af disse, Dotta, var sytten, den mellemste, Thora, sexten og den yngste, Gudrun, femten Aar gammel. De lignede hinanden og vare høje og velvoxne Jomfruer, men Dotta var den smukkeste. Thorkil elskede sine Døtre og sagde, at han holdt saa meget af dem, som om de kunde have været Sønner.

Paa den anden Side af Søen laa Skjersøs Ladegaarde og Stalde, der til Beskyttelse vare omgivne af en dyb, bred Grav, som fik sit Vand fra Søen. Her havde en Bryde Befaling over Trællene, til hvis Bestilling det hørte at ro de Folk over, som vilde til Gaarden.

Det var en diset Oktobermorgen, at Trællene roede Svend Jarl med hans Følge over til Skjersø; et Par af Svendene vare blevne tilbage ved Hestene. Omkring Søens Bredder stode Skovene endnu i Efteraarets Pragt og spejlede sig i det stille Vand.

„Det er vanskeligt for en Fjende at komme til Thorkils Gaard", sagde Jarlen.

„Sagnet gaar dog, at den er bleven indtagen", svarede Erland. „En Søkonge sejlede gjennem Aaen ind i Draaby Sø og lod sine Baade bære over Land til denne Sø. Er Fjenden først ovre paa Holmen, er Gaarden let at indtage."

„Er det Thorkil, som staar histhenne ved Landingsstedet?" spurgte Jarlen.

„Ja, Herre Jarl, det er Thorkil Geysa", svarede Erland.

Kort efter lagde de til ved Gaarden og bleve vel modtagne af dens Ejer, som studsede, da han hørte Navnet paa sin Gjæst. I Hallen bleve de forestillede for Osura og hendes Døtre. Da Robert saae Dotta, hviskede han til sin Broder:

„Hun er den smukkeste Kvinde, jeg har set, og vel værd at vove en Kamp for."

„Mener Du det?" spurgte Erland med blussende Kind.

Efter at Gjæsterne havde spist deres Davre, fremkom Jarlen med sit Ærinde.

„Kong Svend vil tilbringe Julen i Skaane", sagde Thorkil; „jeg tænker, at I vil finde ham i Lund. I

vil være meget velkommen; thi han holder af at spørge nyt fra sine Frænder og Venner i England."

„Jeg kommer ikke lige fra England. Jeg kommer fra Grev Balduin i Flandern."

„Ogsaa derfra holder min Frænde af at høre nyt."

„Hvorledes staar hans Sag med Kong Magnus?"

„Den staar, som den altid har staaet, Svend kastes til Jorden om Somren, men rejser sig igjen om Vintren. Sidste Sommer var hans Nederlag stort, Kong Magnus forfulgte ham skarpt gjennem Sjælland, men ved Alsted blev Kongens Hest sky for en opspringende Hare; den kastede ham af, og han kom til stor Skade ved at falde mod en opstaaende, spids Bul af et Træ."

„Et daarligt Varsel for Kong Magnus", sagde Svend Jarl; „blev han helbredet, inden han rejste?"

„Man fortæller det."

„Det kommer vel næste Vaar til Fejde igjen?"

„Ja. Skulde Magnus være syg, vil Harald Haarderaade alene møde og hærge paa vore Kyster. Vel er han kristen, men mere grum end nogen Hedning. For ham er det ikke om Landets Erobring at gjøre, men især om Bytte. I véd, at Kongerne Svend og Harald en kort Tid vare Venner, da Harald kom fra Myklegaard; dette Venskab blev ikke Svend til nogen Fordel; thi Harald skændte og brændte paa Sjællands Kyster, Svend fik Skyld derfor, og mange vendte sig fra ham for den Sags Skyld. Men Magnus tilbød i Hemmelighed sin Farbroder Forlig og det halve Norge.

Svend fik Nys derom, og en Aften ved Drikkebordet sagde han til Harald: „Somme ville mene, at Du af indgangne Forpligtelser kun holder saa meget, som er til din egen Fordel.“ Da svarede Harald: „Mindre skal Du kunne bevise, at jeg ikke har holdt de Forpligtelser, jeg har indgaaet, end Kong Magnus vil kunne paastaa, at Du har holdt dine mod ham.“ Harald rejste sig og gik vred bort.“

„Var dermed Venskabet forbi?“

„Ja. Men Harald er en snild Mand; han vilde gjærne have, at det skulde se ud, som om Kong Svend stod ham efter Livet. Da han nu om Aftenen vilde lægge sig til at sove i Lyftingen paa sit Skib, sagde han til sin Skosvend: „Jeg vil ikke sove i min Seng i Nat, thi jeg frygter for Svig. Jeg mærkede i Aften, at Kong Svend blev meget vred, da jeg talte frit ud til ham. Du skal passe nøje paa, om her forefalder noget usædvanligt.“ Harald gik da hen at sove et andet Sted, men lod en Træbul lægge i sin Seng og et Klæde brede derover. Om Natten kom en Baad hemmeligt roende hen til Lyftingen, der gik en Mand op, som løftede Tjeldingen i Lyftingen og hug med en stor Øxe ned i Haralds Leje, saa Øxen blev siddende i Træet. Manden gik strax igjen i Baaden og roede bort, men det var saa mørkt, at man ikke kunde se, hvor han roede hen. — Se, mig forekommer det, at Harald har faaet en af sine egne Mænd til at hugge Øxen i Træet; thi Skosvenden var jo opfordret til at holde god Vagt, og havde det været en af Svends Folk,

vilde han ikke være undkommet. Ja, Harald Haarderaade fortæller mange mærkelige Ting om sig selv og vil have Folk til at tro, at han er en langt større Mand end Magnus."

„Er han og Magnus Venner?"

„De holde i det mindste Fred med hinanden; det er vel, fordi de have en fælles Fjende i Kong Svend. Men i Danmark har Harald ingen Venner."

„Det vil kunne blive til Svends Held, hvis Magnus skulde dø."

„Det vil det kunne blive", sagde Thorkil.

Mens Svend Jarl og Thorkil Geysa talte sammen, havde Robert og Erland talt med Fru Osura og hendes Døtre. Erland havde oftere været paa Skjersø og elskede den dejlige Dotta. Han havde dog ikke vovet at tale til hende om sin Kjærlighed; thi hun var en stor Modstander af Hedenskabet. I Dag lyttede hun med Opmærksomhed til Roberts Fortællinger om Livet i England og Flandern, og Robert var en Mand, der forstod at belægge sine Ord. Erland saae misfornøjet ud; Dotta synes slet ikke at lægge Mærke til ham, endelig sagde han:

„Min Broder kjender mere til fremmede Lande end til sit eget."

„Din Broder!" udbrød Dotta og de andre Kvinder overrasket. „Er Robert din Broder, Erland?"

„Ja, jeg er", tog Robert Ordet og fortalte om, hvorledes han var bleven viist ud af Faderens Gaard.

„Har din Fader vist Dig ud af sin Gaard",

sagde Osura, „skal Du altid være velkommen i Thorkils Gaard; thi vi have hver den kjær, som lider for vor hellige Tros Skyld."

Robert takkede for dette venlige Tilbud.

„Er Du ogsaa bleven viist ud af din Faders Gaard?" spurgte Dotta den yngre Broder og saae skjælmsk paa ham.

„Nej, jeg er ikke", svarede Erland tvær.

„Den Dag kan maaske komme", mente Dotta.

„Nej", svarede Erland; „thi forlader jeg min Fader, har han ikke flere Sønner hjemme, og det vilde græmme ham."

„Kan Du virkelig vedblive med at dyrke den grumme Odin?" spurgte Osura; „fra ham kommer kun alt, hvad der er ondt. Mine Døtre og jeg skulle bede for, at din Sjæl maa vorde oplyst."

„Ja, vi ville bede for din ulykkelige Sjæl", sagde Dotta.

„Det behøve I ikke", svarede Erland, „min Sjæl føler sig ikke ulykkelig. I angribe mine Guder, angriber jeg nogen Sinde Eders?"

„Jeg mener, Erland", sagde Robert, „at den Tid vil komme, da Du ogsaa antager Kristendommen. Sker det ikke nu, vil det ske efter vor Faders Død. Naar en af de Konger, der nu kæmpe om Danmark, bliver Enekonge, vil det være ham magtpaaliggende at udrydde alt Hedenskab. Der var en Tid, da jeg troede, at jeg aldrig vilde blive kristen. Men se, min Snekke strandede paa den engelske Kyst, og vi bleve tagne til Fange af

Mænd, der tjente Erkebispen af Canterbury. Vi bleve førte for ham, og han gav os Valget mellem at blive kristne eller at dø; thi vi vare jo Sørøvere; vi lode os allesammen døbe og fik Tjeneste hos Erkebispen, og derfra gik jeg over i Jarlens Tjeneste. Hvorfor skal man lade sig slaa ihjel for sine Guders Skyld? De lade sig ikke slaa ihjel for os."

„Anderledes er det med den Herre Krist", sagde Osura til Erland, „thi han led Døden paa Korset for vor Skyld."

„Jeg skal fortælle Dig om Jesus Kristus", sagde Dotta til Erland.

„Naar Du vil fortælle mig om ham, vil jeg høre paa Dig", sagde Erland, „men aldrig havde jeg som Robert ladet mig tvinge til at afsværge min Tro, selv om jeg ikke havde meget tilovers for mine Guder."

„Du er trodsig som en Hedning", sagde Thora, „Trods klæder ingen."

„Jo, Thora, en dygtig Høvding trodser sig sin Lykke til", svarede Erland, „han trodser selv Guderne."

Osura korsede sig og sagde:

„Erland, forskaan os for denne hedenske Tale."

„Min Broder er ung", sagde Robert, „vredes ikke over hans Tale, jeg holder af ham; han var mig god, den Gang min Fader viste mig bort af sin Gaard."

Robert fortalte nu, hvorledes Erland var kommen ud til ham med Fødemidler og havde givet ham gode Raad. Osura og hendes Døtre saa med Velvilje paa Erland, og Dotta sagde:

„Det glæder mig, Erland, at Du hører til de gode Hedninger."

„Har Agnar Ivarsøn ikke en tredje Søn?" spurgte Osura.

„Jo", svarede Robert, „men ingen véd, om han lever."

Nu kom Jarlen og Thorkil Geysa til, og Samtalen lededes bort fra de personlige Spørgsmaal og hen paa Landets Anliggender. Jarlen og hans Følge bleve den Dag paa Skjersø. Thorkil havde tilbudt Svend, at denne maatte sejle med en af hans Snekker over til Skaane, og Jarlen havde med Glæde modtaget dette Tilbud. Ogsaa Erland besluttede at forlænge sit Ophold til den følgende Dag.

Som hos Agnar maatte Jarlen sidde i Højsædet; men her var ingen Højsædestøtter, som kunde forurolige ham. Ved Bordet var et endnu større Antal Mænd til Stede end hos Agnar, stærke, kraftige Skikkelser, hvoraf mange havde store Ar i Ansigtet. Talen mellem Thorkil og hans Gjæst faldt paa Kong Edvard og hans Forhold til den engelske Gejstlighed.

„Kongen regerer England, men Munkene regere Kongen", sagde Jarlen bittert, „fordømt være al Munkevælde!"

Thorkil saae forbavset paa sin Gjæst og sagde:

„Vi have ingen Munke her i Landet. Jeg har hørt, at de ere fromme Mænd, som meget fremme Kristendommen."

„Saa kjender I ikke Erkebispen af Kanterbury,

Robert hedder han, og Bisp Vilhelm af London. De ere Normanner; de hade Godvins Slægt og stræbe efter at ødelægge os, for at deres Hertug kan blive Kong Edvards Arving. Og Kongen holder til med Normannerne og . . ."

„I er bitter, Herre Jarl."

„Ja, jeg har Grund dertil, og det har enhver, som hører til min Slægt. Men ve Normannerne, ve Munkene, en Gang skal Gjengjældelsens Dag komme!"

„Bisper ere dog ikke Munke, saavidt jeg véd", sagde Thorkil.

„I England ere Munkene Bispernes snedige og hykleriske Hær."

„Munke maa jo ikke gifte sig?" spurgte Erland sin Broder.

„Hverken de eller Nonner."

„Stakkels Nonner, men det er jo højst unaturligt."

„Tys, lader os ikke tale om Nonner", sagde Robert.

Det var for sildigt; Jarlen havde hørt, hvad der var blevet sagt, Blodet steg ham op i Kinderne, og han sagde:

„Du er en Hedning, Erland, men Du har dog Ret. Jeg finder det skændigt, at en ung Piges Formynder kan sende hende i et Kloster, hvor hun maaske mod sin Villie skal henslæbe sit Livs Dage."

Kvinderne, der sad ved et Bord for sig, begyndte at lytte efter.

„Ingen Kvinde kan komme i et Kloster mod sin Villie", sagde Thorkil.

„Saaledes er det", svarede Jarlen; „men hvor mangen ung Pige tør have en Villie overfor sin Fader? Vil det gaa hende vel, hvis hun viser sig ulydig? Dersom-Du selv, Thorkil, var født i England, er jeg vis paa, at Du vilde sætte i det mindste en af dine Døtre i et Kloster."

Der hørtes et Forfærdelsesudbrud fra Thorkils Døtre.

„Og antag", vedblev Jarlen, „at en ung Nonne elskede en Mand, antag, at hun og denne Mand flygtede bort med hinanden, da vilde der høres et Forfærdelsesskrig fra York til Kanterbury, og fandt man de flygtende, vilde haarde Straffe vente dem."

„I taler næsten, som var I en Hedning", sagde Thorkil.

„Jeg anser mig for at være en ligesaa god Kristen som Paven i Rom", sagde Jarlen; „Kirken er tusinde Aar gammel, og der har indsneget sig mange Misbrug i den. Held Eder i dette Land, hvor Kirken er i sin Vorden, her ville I næppe for det første komme til at lide under dens Misbrug, her ville I ikke faa en Konge, der mere lytter efter sin Skriftefaders end efter sine bedste og troeste Høvdingers Raad."

Jarlens Tale vakte megen Opsigt mellem alle, og fra flere Sider lød det: „Han har Ret."

Thorkil søgte at faa Samtalen ledet hen paa andre Sager, og det lykkedes ham at bringe Jarlen til paany at tale om Normannerne, paa hvilke han var ligesaa forbitret som paa Munkene.

Siden fik Erland Lejlighed til at spørge Dotta:

„Vil Du være Nonne?“

„Ja, hvis jeg derved kan faa Dig til at blive Munk“, svarede hun.

„Saa bliver Du aldrig Nonne. Det vilde da heller ikke være godt, hvis Du blev det.“

„Hvorfor ikke?“

„Jeg vilde bortføre Dig fra Klostret.“

„Hvis jeg da vilde lade mig bortføre.“

„Det vilde Du, Dotta, Du vilde det.“

Hun svarede ikke, og han vedblev: „Til Vaar vil jeg gjøre et Tog til England, jeg vil opsøge et Nonneklester og befri alle Nonnerne.“

„Jeg forsikrer Dig, at der er mangen en Nonne, som føler sig lykkelig i Klostret“, sagde Dotta.

„Det maa være de gamle og grimme“, mente Erland. „Saa lader jeg dem blive tilbage; de unge tager jeg med her hjem og skaffer dem en Mand.“

„Du vil maaske selv gifte Dig med en af dem?“

„Nej, det vil jeg ikke“, sagde Erland med Eftertryk.

„Din Fader tillader Dig vel ikke at hjemføre en kristen Hustru?“ spurgte Dotta.

„Derom spørger jeg ikke min Fader“, sagde Erland.

„Bilder Du Dig ind, at en kristen Jomfru vil have Dig?“ spurgte Dotta og løb bort.

Erland saae efter hende og drog et Suk; han sagde til sig selv:

„Hun tager dig aldrig, saa længe du tror paa dine Guder.“

Og den Gang han næste Dag red alene gjennem de tætte Skove, fra hvis Grene det visne Løv faldt, spurgte han sig selv, om Odin og Thor, Frigg og Freja nu ikke vare som vissent Løv, der var i Begreb med at falde til Jorden. Han tænkte paa Dotta; var han sikker paa at vinde hende, hvis han blev Kristen? Og blev han det, var han jo hjemløs; hans Faders Gaard vilde blive lukket for ham, som den var bleven det for hans Brødre. Han ejede da intet, saa længe Faderen levede; han havde ikke en Gaard, hvortil han kunde føre sin unge Brud. Desuden vilde Thorkil aldrig give sit Minde til, at hans Døtre giftede sig med andre end saadanne Folk, der kunde føre dem ind til Velstand. Erlands Stemning blev ligesaa trist som Vejret. Han saae intet Lys, der kunde vise ham Vej i Mørket. —

Den Gang hans Broder Robert sammen med Jarlen sejlede over til Skaane, tænkte ogsaa han paa Thorkil Geysas Døtre og især paa Dotta. „Vil jeg en Gang tage mig en Hustru, bliver det vel hende", sagde han til sig selv. Han nærede ingen Frygt for ikke at kunne føre hende ind til Velstand, den haabede han at vinde i Jarlens eller en anden Stormands Tjeneste. Under Tiden tænkte han ogsaa med Bitterhed paa Faderen; han ønskede, at han snart maatte dø, ogsaa da vilde Sønnen komme til meget Gods.

„Mon Broder Erland vil vedblive at være Hedning?" spurgte Robert sig selv. „Efter hvad jeg har set og hørt paa mine Rejser, vil det kun blive et

Tidsspørgsmaal, naar Hedenskabet helt forsvinder fra alle Riger og Lande. Og gid det maa ske snart! Hvad jeg har set i Hjemmet af Hedenskabet, har belært mig om, at jeg selv er voxet fra det."

Tredje Kapitel.

Kong Svend.

Skaaningerne vare Kong Svends mest trofaste Tilhængere, og blandt dem tilbragte han gjerne Julen, saaledes ogsaa i dette Aar. Snart opholdt han sig i Lund og snart i Dalby, der ligger en Milsvej Sydøst for førstnævnte By. I Skovene her var der meget Vildt, og Svend var en ivrig Jæger. Kongsgaarden i Dalby havde han ladet forbedre, ligesom han havde ladet opføre en større Trækirke i Byen, der selv kun var ringe; Lund var allerede den Gang Landskabets vigtigste By.

Svend Estridsøn eller, som Islænderne kaldte ham efter hans Fader, Svend Ulfsøn var henved 30 Aar gammel. Han havde fra Barn ført et bevæget Liv og set sig meget om i Verden, hvorved han uddannedes til den betydningsfulde Kongegjerning, hvortil han senere blev kaldet. Hans Moder var Knud den stores Søster Estrid eller Astrid, der var gift med den mægtige Ulf Jarl. Nogle mene, at Jarlen ægtede Estrid mod Knuds Villie, og at dette lagde Grunden til Uvenskabet mellem

dem. En Tid lang opholdt Svend og hans Fætter Hardeknud sig i England ved Kong Knuds Hof, men da Kongen lod Ulf Jarl dræbe, rejste Sønnen over til sin Faders mægtige Frænder i Sverig. Hans Moder kom til England og blev anden Gang gift med Hertug Robert af Normandiet, der forskød hende Aaret efter.

Saa længe Knud den store levede, opholdt Svend sig ved den svenske Konge Anund Jakobs Hof og har i den Tid rimeligvis deltaget i mange Tog til Østerleden og lært flere af de russiske Fyrstefamilier at kjende. Den Gang hans Frænde Hardeknud blev Konge i England, rejste Svend til ham, men Stormen lod hans Snekke strande ved Hadelns Kyst. Her begyndte hans Mænd efter den Tids Skik og Brug at plyndre, men bleve tilsidst fangne af Erkebisp Bezelins Folk. De førte Svend til Erkebispen, der tog meget venlig imod ham, ledsagede ham til Bremen, indgik Venskab med ham og lod ham efter nogle Dages Forløb drage bort, idet han medgav ham kongelige Gaver.

Svend opholdt sig i England, den Gang Kong Hardeknud pludselig døde. Den mægtige Godvin Jarl skal et Øjeblik have tænkt paa at gjøre Svend til Englands Konge; thi Godvins Hustru var jo Søster til Svends Fader. Men hurtigt skiftede Godvin Sind, og Svend Estridsøn hastede tilbage til Danmark. Her kom han for silde; thi ifølge Forliget med Hardeknud var den norske Konge Magnus den gode allerede bleven valgt til Konge. Svend rejste da først til Gothland, og derfra begav han sig med faa Folk til Magnus,

der, som allerede fortalt, gjorde ham til Jarl af Jylland.

I fire Aar havde Svend uafbrudt kæmpet med Magnus. Han skildres saaledes af Snorre: „Han var dejlig, stor og stærk, meget øvet i alle Idrætter, derhos snild, vis og venlig, saa alle, der saae ham, sagde, at han besad alle Egenskaber, som pryde en god Høvding." Knytlinga Saga skriver: „Kong Svend var en meget smuk Mand, han overgik ogsaa de fleste i Størrelse og Styrke, han var venlig og nedladende, meget gavmild, veltalende, myndig og retfærdig, taalmodig, meget tapper og vaabendjærv, skjøndt han ikke var sejrsæl i de Slag, han holdt."

Fremfor alt var Svend Estridsøn Statsmand. Han havde lært et civiliseret Samfunds Fortrin at kjende; han havde, da han var i England, brugt sine Øjne og Øren godt, og han besluttede at arbejde hen til, at Danmark ikke fremdeles i Kultur stod tilbage for andre Stater. Kong Svend tabte ikke Modet, naar Uheld forfulgte ham; selv Nederlaget forstod han at benytte til sin Fordel. Han havde i fire Aar kæmpet en haard Kamp mod Kong Magnus, han havde lidt det ene Nederlag efter det andet, men desuagtet ikke opgivet Haabet om, at Danmarks Rige en Gang vilde blive hans. Det var naturligt, at saa længe Kampen stod paa, var han helt optaget af denne, og at Folket derfor ikke kunde have nogen Mening om, hvorledes han vilde blive som Enekonge.

En smuk, frostklar Novemberdag vendte Kong Svend

hjem fra Jagten, som havde fundet Sted i Retning af Hellestad. Et Par unge Hirdmænd havde ledsaget ham, og bagefter fulgte Svendene med det rige Jagtbytte. Svend var klædt paa halvt normannisk Vis, idet han bar en kort Trøje og snevre Benklæder, et bredt Bælte havde han om Livet, hvori han bar sin Jagtkniv; hans Kappe var foret med Graaskind og længere end de normanniske Kapper. Paa venstre Arm bar han sin Jagtfalk, der havde en Hætte over Hovedet.

„Jeg skulde mene, Osvin", sagde Kongen muntert til den Hirdmand, der red paa hans højre Side, „at Thora vil blive fornøjet med den Mængde Vildt, vi bringe hende i Dag."

„Det gode Vejr har meget begunstiget Jagten", sagde Osvin.

„Vinteren er tidlig begyndt i Aar", ytrede Kongen.

„Gid den maa vare længe ved", sagde Hirdmanden, der red paa venstre Side, „ligefra nu til Vaar."

„Du har Ret, Inge", sagde Kongen, „Vintren er min Ven, den holder de norske Konger borte fra vore Sunde, og jeg kan faa de Danske i Tale paa Thingene. Jeg faar meget at gjøre i Vinter; thi mit Nederlag i Sommer var stort. Vil Gud, skal det blive gjenoprettet til næste Sommer."

„Det haabe vi alle", sagde Inge.

„Jeg har hørt", sagde Svend og lo, „at Magnus nu ikke vil lade sig nøje med Danmark alene, men at han ogsaa som Hardeknuds Arving gjør Fordring paa England."

„Jeg tænker", svarede Osvin, „at det er Harald Haarderaade, der forleder Magnus til slig Uklogskab. Harald har fundet, at han har udplyndret Danmark saa meget, at her ikke er mere Bytte at faa; han vil derfor henlægge sine Hærgningstog til rigere Egne."

„Du kan have Ret", svarede Kongen.

„Haralds Plyndringstog til Danmark", sagde Inge, „have ikke alene gjort ham selv forhadt, men man begynder ogsaa at fatte Uvilje mod Magnus, fordi han tillader disse Tog. I har, Herre, kun Krig med Magnus og den Del af Norge, der lyder ham, men Harald har jo ingen skjellig Grund til at bekrige Eder."

„Magnus", svarede Svend, „vil hellere have sin Farbroder her nede om Sommeren end oppe mellem de norske Fjelde; thi da kunde Harald maaske finde paa at ville være Konge i hele Norge."

De vare nu komne til Kongsgaarden, stege af Hestene og gik ind i Hallen, hvor de bleve modtagne af en høj, smuk og stærkt lyshaaret Kvinde paa nogle og tyve Aar. Det var Svends Frille Thora, med hvem han havde Sønnen Knud Magnus, der kunde være henved ti Aar gammel. Hendes Blik var noget tilsløret, og selv Kongen var ikke altid paa det rene med, hvad der laa paa Bunden af hendes Sjæl. Hun var af en hæftig Natur, og hendes let opblussende Vrede kunde en Gang imellem sætte ham i ondt Lune. Thora havde hidtil ikke haft Medbejlerinder og levede i den faste Tro, at hun for bestandigt havde knyttet Svend til sig, derfor gjorde hun intet for at holde ham

fast; hun mente, at det behovedes ikke. Det var dog en Fejltagelse. Svends Kjærlighed til Frillen var for længe siden borte, men han havde nu en Gang vænnet sig til hendes Selskab og havde for Øjeblikket andre Ting at tænke paa end Elskovshandler. Thora hørte desuden til en stor Bondeslægt i Svearíget, som han ikke vilde fortørne ved at sende Frillen hjem; thi det var ham om at gjøre at bevare den Folkegunst, han havde vundet oppe i Sverig. Han lod det derfor gaa, som det bedst kunde. Da Thora holdt mere af at være i Dalby end i Lund, havde han føjet hende ved i denne Vinter at tage Ophold i Dalby.

„Du kunde være kommen tidligere hjem fra Jagten", mente Thora, „her har jeg maattet sidde og høre paa, hvad din engelske eller sachsiske Klærk har fortalt mig om den hellige Alban, hvad bryder jeg mig om ham!"

„Vilhelm har gjort det i en god Mening", sagde Svend; „vi have alle godt af at høre om de hellige Mænd."

„Du fik mig overtalt til at lade mig døbe", svarede Thora, „men Du véd, at jeg fortryder det den Dag i Dag. Dersom mine Frænder fik at vide, at jeg var bleven kristnet, vilde de forstøde mig."

„Lader os ikke tale om det."

„Jo, jeg vil netop tale om det. Jeg har bragt Dig et stort Offer, men se, om Du kjøbte den Armring til mig, den smukke Ring, som Kjøbmanden falbød her forleden Dag."

„Du har jo en Mængde Ringe, der ere ligesaa smukke."

„Nej, nej, ingen saa smukke."

„Du er som Børn; det Legetøj, de ikke kunne faa, synes de bedst om."

„Jeg vil have en ny Armring", raabte Thora og stampede i Jorden.

„Nu, jaja, siden Du saa meget ønsker det, skal Du faa en saadan Ring, naar jeg rider ind til Lund. Hvor er Vilhelm?"

„Han sidder inde i Kamret og læser", svarede Thora. „Det synes mig, at en Mand kunde tage sig noget nyttigere for end at studere de Runer, der staa paa et Kalveskind."

„Det er hellige Runer", sagde Kongen.

„Saa skulde Du se at faa ham til at riste dem ind paa dine Snekkers Stævne og Aarer, paa dine Sværd og Spyd, at de kunne bringe Dig Sejr."

„Det er ikke hedenske Runer", svarede Svend, „det er Runer, som skulle ristes ind i vor Sjæl."

„Der taler Du i Gaader", sagde Thora, „men Du behøver ikke at løse dem for mig. — Gaa nu hen og sæt Dig i Højsædet, saa skal jeg lade Maden bringe ind til Dig og dine Mænd."

Kastende med Nakken gik Thora ind i det Hus, hvor Maden blev tillavet. Svend rystede paa Hovedet og smilede. Med lette Skridt gik han hen, satte sig i Højsædet og lod Øjet glide hen over sine Hirdmænd. Der var kun ti til tolv af dem til Stede; thi de andre laa enten i Vinterleje paa Skaanes andre Kongsgaarde, eller ogsaa vare de i Kongens Ærinder. Svend

sørgede for at have en livlig Forbindelse med sine Tilhængere.

Nu traadte Vilhelm ind med en Undskyldning for, at Tiden var løben fra ham. Det var en høj, stærktbygget Mand paa henved de halvthundrede Aar, med et Ansigt, der mere tydede paa, at han var en Høvding end en Kirkens Tjener. Hans Blik var fast og bydende, men om Munden saas hyppigt et velvilligt Smil. Han var for Øjeblikket Klerk hos Erkebispen af Bremen, hvilket denne forlangte, at alle, der ønskede et Bispeembede i Danmark, først skulde være. Han havde været Knud den stores Kapellan og meget yndet af denne. Da Forfølgelsen begyndte mod de Danske i England, forlod han dette Land; thi han nedstammede fra Danmark og følte sig kaldet af Gud til at fremme Kristendommen i sit Fædreland. Han var desuden misfornøjet med den uvidende og efter Magt tørstende engelske Gejstlighed, der bag Hykleriets Kaabe skjulte et verdsligt Sind. Selv var Vilhelm en lærd Mand og forfaren i Kirkens Lære.

Da nu Mad og Drikke var sat paa Bordene, gav Kongen Klerken et Vink, og Vilhelm sang med vældig Røst tre af Davids Salmer. Derefter toges fat paa Maaltidet. Enhver skar sig et Stykke af Stegen eller Flæsket og lagde det paa sin Træbrikke; Gafler kjendtes ikke den Gang, og enhver havde sin Kniv eller Dolk hos sig. I Begyndelsen blev der ikke talt meget. Svend var den, der spiste hurtigst af sine Mænd.

„Kom I sent hjem fra Lund i Aftes?“ spurgte Kongen.

„Ja, jeg var kommen i godt Selskab med en Klerk fra Roskilde", sagde Vilhelm.

„Hvorledes staar det til derovre?"

„De have travlt med at bygge; thi Harald Haardeaade brændte Byen af i Sommer. Det gaar hurtigt fra Haanden; de have jo Tømmer nærved i Skovene. Trods den Ulykke, der er overgaaet dem, ere de Roskilde Bønder ved godt Mod."

„Saaledes skal det være", sagde Kongen, „holder man Modet oppe i Ulykken, kommer Lykken tilsidst."

„Bisp Aage", sagde Vilhelm med rynkede Bryn, „giver Anledning til megen Forargelse; thi han bliver hver Aften baaren døddrukken i Seng."

„Det er slemt, det er meget slemt", sagde Kongen, „men der er vel intet at gjøre derved. Aage var i sin Ungdom i England, der er han vel bleven forfalden til Drik."

„Til Lærdom er han ikke bleven forfalden der", sagde Vilhelm bittert, „thi den engelske Gejstlighed kan knap fremstamme Sakramenternes Ord, og den, der forstaar Grammatik, er Gjenstand for Forundring og Forbavselse. Anderledes forholder det sig med den normanniske Gejstlighed, hvis Lærdom er stor; ogsaa i Bremen har jeg fundet Lærdom. Havde Forholdene været anderledes i England, vilde jeg have ønsket en Tilnærmelse mellem den danske og den engelske Kirke; nu maa vi vende vort Blik mod Bremen, hvis Erkebisp er den danske Kirkes Primas."

„Jeg takker Eder for alle de Oplysninger, I

giver mig om disse Sager", sagde Kongen, „de skulle komme mig til god Nytte. Desværre kan der endnu ikke med Rette tales om en dansk Gejstlighed, men vil Gud staa mig bi, skal det blive anderledes. J. Vilhelm, har jo faaet Bremerbispens Tilladelse til at blive hos mig for at hjælpe mig med at befordre Kristendommen."

„Herre Konge", sagde Vilhelm, „ja, jeg bliver, og jeg skal prædike saaledes, at selv de døveste skulle komme til at høre mig."

„Jeg er vis derpaa", sagde Kongen.

„Her i Skaane har jeg prædiket, og mange Bønder har jeg allerede døbt. Efter Jul agter jeg mig til Sjælland."

„Gud lægge Velsignelse i Eders Gjerning", sagde Kongen.

Nogle Dage efter kom Svend Jarl med sit Følge til Dalby, og Kongen blev i høj Grad overrasket ved at se sit engelske Sostendebarn. Denne fortalte ham nu, at han var bleven landsforvist af Kong Edvard, og at han var kommen for at anmode Svend om Skibe, for at kunne begynde at fejde paa England. Svend hørte opmærksomt efter og sagde tilsidst:

„Endnu har Du ikke fortalt mig, hvorfor Du er bleven landsforvist."

„Jeg troede, Du vidste det", svarede Jarlen. „Alverden véd det i England, Normandiet og Flandern. Saa vid da, at min Hustru Engel er en daarlig og trættekjær Kvinde, hvorfor jeg saa mig nødt til at jage hende ud af mit Hus. Kort efter fattede jeg hæftig

Kjærlighed til Edgiva, Abbedisse i Klostret i Worcester, og jeg bortførte hende. Da jeg nu vilde ægte hende, rejste Erkebisp Eadsi og Bisp Living en Storm imod mig, og da Kong Edvard hemmeligt ophidses af Normannerne mod min Fader og hans Sønner, var det ikke vanskeligt at faa ham til at landsforvise mig. Men ved alle Helgene, det skal komme Kongen og hans Raadgivere dyrt til at staa!"

„Kjære Frænde", sagde Kongen, „Du har vist allerede erfaret, at jeg selv trænger til al den Hjælp, jeg kan faa, og derfor ikke kan hjælpe nogen, før jeg er kommen i sikker Besiddelse af Danmarks Rige. Jeg vil give Dig det Raad at blive hos mig, og hvis Lykken føjer mig, skal Du faa Snekker til et Englandstog, hvis det da gaar an, at jeg hjælper Dig i en Sag, hvor Du har syndet mod Kirkens Love."

„Ikke havde jeg ventet en slig Modtagelse af Dig, Frænde!" fo'r Jarlen op. „Ikke er Du saa ilde stedt, at Du ikke kan afse en Snes Snekker til en Frænde, der er bleven fornærmet."

„Saa ilde stedt er jeg", svarede Svend sagtmodigt.

„Du er en Daare. Hvorfor lader Du ikke Danmark ligge? Hvorfor drager Du ikke med al din Magt over til England? Mange mene, at Du er nærmere til den engelske Krone end Edvard. Drag derover, og jeg skal af al Magt fremme din Sag."

„Før jeg er Danmarks Konge, vil jeg ikke rejse Fordring paa England", sagde Svend. „Den, som vil have alt, faar intet. Bliv hos mig, kæmp for mig."

„Selv om jeg gjorde det, var det maaske ikke vist, at Du siden hjalp mig. Du talte om, at jeg havde syndet mod Kirkens Love. Have I ogsaa Klerke her? Jeg har ingen truffet paa min Rejse til Dig, men derimod flere Folk, som endnu svore til Odin og Thor."

„Danmark er ikke saa hedensk, som Du mener. Klerke have vi ogsaa her; Du vil hos mig træffe Vilhelm, der har været Morbroder Knuds Kapellan."

„Altsaa en af de engelske Klerke! De hænge sammen som Ærtehalm, og hører Du efter hans Raad, da er min Sag tabt hos Dig, og da beklager jeg, at jeg har gjort den lange Rejse herop fra Brygge. Du vil blive en Munkekonge som Kong Edvard."

„Lidet ligner jeg en Munkekonge", svarede Svend og lo. „Jeg har tilbragt hele mit Liv i Vaaben. Endnu have vi ikke Klostre her i Riget."

„Hvad behøve I da at tage Hensyn til Klosterløfter?" raabte Jarlen. „Lykkelige Land, der er frit for Munke og Nonner og hvor Kvinden ikke tvinges til at forsage Kjærlighed!"

Thora kom nu til, hun hørte, at Kongen og Jarlen vare blevne højrøstede og spurgte:

„Hvorfor saa højrøstede, I ere dog Frænder?"

Jarlen fortalte Thora, hvorom der forhandledes. Da han havde endt, sagde hun:

„Maaske er Svend ikke i Stand til at hjælpe Dig i Aar, Jarl, men jeg haaber, at det ikke vil vare længe, før han kan gjøre det. At han vil nægte Dig

Hjælp, fordi Du vil ægte en Nonne, forstaar jeg ikke; er hun ikke en Kvinde som jeg?"

„Du kjender ikke et helligt Klosterløfte", sagde Svend Estridsøn.

„En Kvindes Kjærlighed til en Mand er stærkere end alle Løfter. Jeg lovede en Gang mine Guder at blive dem tro, men min Kjærlighed til Dig, Svend, lod mig bryde mit Løfte. Saaledes har Edgiva ogsaa brudt sit Løfte. Hvem vil fordømme hende derfor? Fortæller man ikke, at Dronning Alfhild, Magnus den godes Moder, har været Nonne i England?"

„Hvad véd Du herom?" spurgte Jarlen spændt.

„Hun er af fornem engelsk Æt og var Abbedisse i et Nonnekloster. Da kom norske Vikinger og plyndrede Klostret, deres Høvding blev forelsket i den skjønne Abbedisse og tog hende med sig. De fik en Søn, der hedder Thorer. Et Par Aar efter døde Høvdingen. Kong Olaf saae Alfhild og blev forelsket i hende, og de fik Sønnen Magnus."

„Og Olaf kalde de alligevel den hellige, skjøndt han har haft en Nonne til Frille", raabte Jarlen.

„Du maa huske, at Forholdene ere anderledes i Norge end i England", sagde Kongen. „Alfhild elskede ikke den vilde Ulf, der bortførte hende, og Kong Olaf maatte paa hendes indstændige Bønner lade hende bo hos Bisp Sigurd, da der ingen Klostre findes i Norge."

„Lever hun endnu?" spurgte Jarlen.

„Ja, og hun plejer hver Sommer at drage med Sønnen til Danmark; thi hun og Olafs Enke, Astrid,

kunne ikke forliges", sagde Kongen. „Der gaar meget Ry af Kongemoderens Fromhed, og hun giver store Gaver til Kirken og de fattige."

„Det vil ogsaa Edgiva gjøre, naar hun bliver min Hustru", sagde Jarlen. „Havde jeg været en norsk Høvding og bortført hende, se, da havde ingen kronraget Isse taget Forargelse deraf."

„Du hører til en Slægt", sagde Kongen, „som i Aarhundreder har været kristnet, det forandrer Sagen. Den norske Høvding, der bortførte Alfhild, var rimeligvis Hedning."

Efter denne Samtale blev Forholdet koligt mellem Kongen og Jarlen, men Thora vedblev desuagtet at vise den sidste stor Venlighed. Da Vilhelm mødte Jarlen, sagde han:

„Jeg har kjendt Eder, da I var en Dreng. Naar jeg nu ser paa Eders Ansigt, undrer jeg mig over, hvor meget det ligner min salige Herre, Kong Knuds."

„Synes I det?" spurgte Jarlen smigret.

„Ja, ingen vil kunne nægte, at I har Lighed med Knud den store. Hvad mener I, Herre, I har jo ogsaa kjendt Kong Knud?" henvendte Vilhelm sig til Kongen.

„Jeg mener, at Ligheden ikke er meget stor", sagde Svend og henledede Samtalen paa Aarsagen til Jarlens Besøg.

Det viste sig snart, at Vilhelm billigede, at Jarlen var bleven landsforvist, og den djærve Klerk begyndte at holde en skarp Formaningstale til ham, sagde, at

han maatte afbede sin Synd og gjøre en Pilegrimsrejse til Rom. Dette gjorde den hidsige Jarl aldeles rasende; med vilde Trusler mod Kongen og Klerken fo'r han ud af Huset og befalede, at hans Hest strax skulde sadles.

Kongen saae roligt efter sin Frænde og gjorde intet for at holde ham tilbage. Jarlens Optræden havde i et og alt været frastødende, og ondt og hævngjerrigt havde det Blik været, han ved Afskeden sendte sin Frænde.

„Der fik I en Fjende mere", sagde Vilhelm til Kongen, da Jarlen med sit Følge sprængte ud af Gaarden. „Men ikke skal det bekymre Eder; thi det var en ond Mand og en stor Synder, som forlod os."

„Jeg vil bede Eder", svarede Kongen, „at I anraaber den hellige Jomfru og alle Helgene om, at hans Sjæl maa komme til at angre dens store Synd og afbede den."

„Jeg skal paakalde alt, hvad helligt er", sagde Vilhelm. „Men jeg frygter for, at han ikke vil ophøre med at synde."

Thora var meget misfornøjet med Jarlens Bortrejse og skændte paa Kongen for, at han ikke havde givet ham gode Ord og anmodet ham om at blive Julen over. Svend svarede ikke herpaa, men Vilhelm sagde hende, at hvad Kongen havde gjort, var vel gjort. Hun saa uvilligt paa Klerken, men havde ingen Lyst til at indlade sig i Ordstrid med ham; thi hun havde erfaret, at han var en Mand, der ikke var bange for at sige selv Kongen drøje Sandheder.

Efter Haanden som Jarlen fjærnede sig fra Dalby, lod han sin Hest gaa i en roligere Gangart; tilsidst holdt han, til Roberts og Svendenes Forundring, stille paa Vejen.

„Er I syg, Lavard?"*) spurgte Robert.

„Nej. Jeg grubler paa, hvorledes jeg bedst kan hævne mig paa Svend. Nu har jeg fundet det."

„Vil I ride tilbage og dræbe ham?"

„Nej, nej, vi ere for faa til at fejde paa ham."

„Det er ogsaa min Mening. Derfor raader jeg Eder til at opsætte Hævnen."

„Her i Skaane har jo Svend sine fleste Venner?"

„Ja."

„Hvor ellers?"

„Paa Sjælland."

„Vi kom fra Jylland, der har han ikke mange Venner. Saa lader os rejse tilbage til Jylland."

„Skulle vi ikke rejse ud af Landet til Eders Venner i Flandern?"

„Nej", lo Jarlen vildt. „Jeg vil netop blive her i Landet. Jeg vil blive her for bestandigt. Ven Robert, jeg vil lade mig hylde til dette Lands Konge."

„Hvad udtaler I der!" udbrød Robert forbavset. „Der rinder jo intet af Knud den stores Blod i Eders Aarer."

---

*) Lavard var en Titel, som Stormændene den Gang fik. Hlaf, ogsaa Lev, Brød; Hlaford (Lavard, Lord), Brødets Giver. Hleafdian, Lady, Brødets Uddelerinde.

„Jeg vil betro Dig en Hemmelighed", sagde Svend og saae med et lurende Blik paa sin Ledsager. „Jeg er en Søn af Knud den store."

„Er I!" udbrød Robert. „For Eders Moders Skyld beder jeg Eder om at betænke, hvad I siger."*)

„Skulde jeg, for at skaane min Moder, give Afkald paa Danmarks Rige?" spurgte Jarlen. „Jeg er min Moders førstefødte. Hvad Grund skulde hun have til at lade opkalde mig efter Svend Gormsøn, naar han ikke havde været min Farfader? I Godvins Slægt findes ingen med Navnet Svend. Hans Fader var Wulnoth, Jarl af Mercia og Edric Streons Søskendebarn. Nej, nej, jeg hører til Knytlinge-Ætten. Forlanger Du andet Bevis, da viid, at jeg ligner Kong Knud, ja, denne Lighed var end og Klerken Vilhelm paafaldende, og Svend kunde ikke benægte den, skjøndt han gjærne havde villet."

„Ville Folk tro Eders Paastand?" spurgte Robert.

„De, som have kjendt Kong Knud, behøve blot at se mit Ansigt. Kan Du nu forstaa, at jeg vil blive i Danmark? Jeg vil først fremstille mig for Tilhængere af Kong Magnus, dem faar jeg lettest til at hylde mig; thi de have vel kun sluttet sig til den fremmede Konge, fordi de ikke kunne lide Svend. I mig skulle de faa en dansk Konge af deres egen Æt."

„Er det ikke et voveligt Spil?"

---

*) Hans Moder Gyda kom siden i megen Ulejlighed for den Sags Skyld, og maatte baade ved Ed og Vidner fralægge sig den Beskyldning, at Svend var Knud den stores Søn.

„Der maa spilles højt, skal jeg vinde Edgiva. Ja, jeg sætter mit Liv og min Sjæls Salighed ind paa at vinde hende og at faa Hævn over Munkene."

Fjerde Kapitel.

Bryllupet i Thorsager.

Der var Bryllupsgilde hos Agnar Ivarsøn i Thorsager; hans Datter Ragnhild blev gift med den unge, velstaaende Bonde Harald Eriksøn i Hornslet. Begge Parters mange Frænder vare nærværende; over en Maaned havde Fru Yrsa og hendes Døtre haft travlt i Køkken og Fadebur og Agnar og Erland i Skoven, hvor meget Vildt skulde fældes. De mindre Vande havde Frosten tillagt, men Djurssund var endnu aabent, og derhen vare nogle af Trællene blevne sendte for at fiske.

Inde i Hallen stode Bordene dækkede med Mad og Drikke, men ogsaa udenfor gik det lystigt til; thi Agnar beværtede hele Thorsager By. Et Par Oxer bleve stegte over knitrende Baal, og i Bryggerset laa Tønder med godt Øl. Agnar var Egnens rigeste og mest ansete Mand, og ved en Lejlighed som denne kom det ham an paa at vise, at hans Gavmildhed stod i Højde med hans Anseelse. Agnars Æt havde i uminde-lige Tider boet der paa Egnen, derfor blev den ældste

af Ætten betragtet som Egnens Overhoved, til hvis Raad man lyttede, og hvis Interesser man forsvarede, hvis det gjordes nødvendigt.

Bruden var smykket paa gammel dansk Vis. Brudelinet eller Brudesløret var et Klæde af det fineste Linned, hvori hun, hvis hun vilde, kunde indhylle sig aldeles; det var bundet til Hovedet, der var smykket med det Hovedtøj, som gifte Kvinder den Gang bare paa den Egn. Ved sit rigt broderede Bælte bar Ragnhild Nøgleknippet, Tegnet paa Husmoderens Værdighed.

Midt i Hallen brændte et lystigt Baal; Brud og Brudgom stode paa hver sin Side af dette. Baalet gav Brudens smukke Ansigt et let, rødligt Skær, der forhøjede dets Skjønhed. Som det i Almindelighed skete, havde hun ikke selv truffet sit Valg, det havde Faderen gjort. Brudgommen var bleven enig med Brudens Fader om den Brudekjøbssum, der skulde gives, og Agnar havde paa sin Side indrømmet Bruden en god Medgift. Han havde endvidere i Vidners Nærværelse erklæret, at Bruden ikke led af nogen hemmelig Fejl. Ragnhild syntes godt om den Mand, der nu stod ved Arnen som hendes Brudgom, men om nogen Kjærlighed kunde der ikke være Tale.

Nu berørte Agnar sin Datters Legeme med den hellige Hammer, der var indviet Thor; den var korsdannet; Bruden skjælvede let ved Berøringen. Dernæst bød Faderen, at Brud og Brudgom skulde række hinanden Haanden over Ilden; da dette var sket, gik Bruden over paa den anden Side af Baalet, hvor Brudgommen

stod, Fru Yrsa traadte frem med et prægtigt, sølvbeslaaet Drikkehorn, og Brudeparret drak nu med hinanden af Hornet.

Derefter satte Agnar sig i Højsædet, og det overdaadige Bryllupsgilde begyndte. Agnar rejste sig og tømte, som Skik og Brug var ved et Bryllup, det første Horn for Thor og det næste for Odin. Alle Gjæsterne drak med, skjøndt ikke faa af dem kaldte sig Kristne. Ved et Bryllup hjemme hos dem selv gik det omtrent til som her; i Stedet for Hammeren blev Bruden signet med et Kors, dog ikke af Præsten, men af sin Fader eller Forlover, og Hornet blev tømt for Kristus og den hellige Jomfru.

Det blev Aften, og nu fandt den sidste Skik Sted, som hørte til et lovligt Bryllup. Brudens Moder og Søster fulgte hende til Brudekamret og klædte hende af, paa den lange Underklædning nær; Brudgommen ledsagedes til Brudekamret af sin Forlover, ogsaa Brudgommen klædte sig af til Underklædningen, og nu bestege begge Brudelejet i Nærværelse af Bryllupsgjæsterne.

Det var ikke vanskeligt for Agnar at skaffe Plads til alle sine Gjæster af begge Kjøn; thi de toge til Takke med et Halmleje paa Hallens Gulv. De sov snart ind; thi ikke en eneste var ædru.

Det lystige Bryllup varede ved i otte Dage, og i den Tid blev der talt om mangt og meget.

„Nu skal vel snart din Søn Erland giftes?“ spurgte en Bonde fra Skarresø Agnar.

„Jeg véd det ikke, Ulf", svarede Agnar. „Han siger, at det kan vente lidt endnu."

„Du skulde vælge en Brud til ham", sagde Ulf, „der er nu Thora Ormsdatter i Galten; hun kan bringe ham en god Medgift."

„Det véd jeg", sagde Agnar, „men Orm i Galten er Kristen; jeg ønsker ikke, at min Søn ægter en kristen Kvinde."

„Du er altfor nøjeseende i den Sag; jeg mener nu, at det kan være det samme, hvad Tro en Mand bekjender sig til. Se, jeg tror hverken paa Odin eller Thor eller paa den hvide Krist, jeg tror kun paa min Styrke."

„Det kan jeg ikke forstaa", sagde Agnar, „jeg mener, at ethvert Menneske maa have sine Guder, til hvem han kan henvende sig."

„Der er maaske noget i, hvad Du siger, og naar jeg en Gang imellem vil henvende mig om noget til hvad Du kalder Guder, da paakalder jeg mine Forfædres Aander; thi jeg mener, at de ere nærmest til at hjælpe mig."

„Men de kunne jo ikke høre Dig, de ere i Gudernes hellige Boliger eller i Hel."

„Jeg mener, at saadanne Boliger slet ikke findes, og at derfor vore Forfædres Aander ere os nærmere end vi tro, ja, nogle af dem ere maaske mine Skytsaander. Du kan derfor forstaa, at jeg ikke ser med Uvenskab hverken paa Eder eller paa de Kristne."

„Det kan jeg", svarede Agnar eftertænksom, „ja i

en Tid som vor maa vi grunde over saadanne Ting; det er ikke som i gamle Dage, da troede vi alle fast paa vore store Guder, og da var der ogsaa større Dyder end i vor Tid, da baade Land og Folk ere i Opløsning."

„Naar vi ingen Guder have til at vise os Vej", sagde Ulf, „da maa vi selv gjøre det. Og hvad nu Erland angaar, skal Du, som jeg har sagt, ikke forbyde ham at hjemføre en kristen Jomfru."

„Hm, jeg vil betænke mig derpaa. Jeg har en Anelse om, at han tænker meget paa en kristen Jomfru, men hvis det er saaledes, vilde den kristne Jomfrus Fader næppe høre venligt paa mig, hvis jeg bad ham om hans Datters Haand til Erland, skjøndt Faderen og jeg ellers ere Venner."

„Hvem vil ikke gjærne i Slægt med den rige Agnar?" spurgte Ulf.

„Aa, der kunde dog være den", meente Agnar.

„Saavidt jeg kan forstaa, bør Du se Tiden an lidt endnu, Agnar. Din Søn har ingen Frille; hvis han fik en saadan, vilde han maaske glemme den kristne Jomfru."

„Jeg har aldrig holdt af Friller", svarede Agnar, „skjøndt de fleste have Friller, ja, nogle have endogsaa to Koner."

„Ovre i Sverig have de fire, fem og flere Koner."

„Er Manden for kvindekjær, mister han sin Daadskraft", mente Agnar. „Paa en Gaard med Hustruer og Friller faar Manden saa meget at gjøre med at

stille Kvindetrætter, at han ikke faar Lejlighed til at tænke paa sine egne Sager."

Der var ogsaa til Brylluppet kommet et Par Skjalde, en norsk, der hed Sigurd, og som havde gjæstet Jarlerne paa Orkenøerne, og en dansk, der hed Hjalte, som havde været i England og Normandiet. De sang flere gamle Kvad om Konger og Helte, ja, efter Agnars Opfordring maatte man synge saadanne hedenske Kvad som Vafthrudnersmaal og Grimursmaal. Da Hjalte erfor, at Agnar mente at nedstamme fra den berømte Høgne, der havde været en af Kong Frodes Underkonger, sang han et den Gang yndet Kvad om Kongens Datter Hildur, der var vidt bekjendt for sin store Dejlighed. En norsk Kongesøn ved Navn Hedin kom en Gang til Landet med en Flaade, og for at tilkjendegive Kong Høgne, at han kom som Ven, hejsede han Fredskjold i Masten. Han blev modtagen venligt af Kongen, der den Gang opholdt sig i Thorsager. Her blev Hedin indtagen i den dejlige Hildur, og hun gjengjældte hans Kjærlighed, men Hedin lod sig ikke strax mærke med sine Følelser, han søgte Fostbroderskab med Høgne, og de forpligtede sig til at hævne hinandens Død. Derefter droge de til Orkenøerne og undertvang dem. Da Fostbrødrene kom hjem, fik Hedin den dejlige Hildur til Ægte. Men efter at de nygifte vare rejste til Norge, fortalte onde Tunger, at Hedin havde krænket Hildur før Brylluppet, og det var jo en stor Misgjerning. Høgne sejlede derfor bort for at finde Hedin og tage Hævn over ham, han kom tilsidst oppe i Jylland

paa Spor efter ham. Da Kong Frode erfor denne Ufred, stævnede han begge for sit Højsæde for at mægle Fred imellem dem, men Høgne var uforsonlig og fordrede, at Hedin skulde lade sig skille fra Hildur. Frode befalede da, at Tvisten skulde afgjøres ved Tvekamp, og her fik Hedin et stort, gabende Saar. Høgne ynkedes over hans Ungdom og Skjønhed og undlod at give ham Banesaar. Der vedblev dog at være Fjendskab imellem dem, og syv Aar efter mødtes de paa Orkenøerne ved den Ø, der hedder den høje Ø (Hoy). Her gave de hinanden Banesaar. Hedin havde forinden sagt til Høgne, at det var bedst, at de to Mænd kæmpede ene sammen, men deres Mænd raabte, at før vilde de alle falde, end at Kongerne skulde gaa ene i Kamp. Og de faldt alle. Men ved Nattetid forlod Hildur sin Mands Snekke og betraadte den blodige Val, hvor hun betoges af saa stor Længsel efter sin Husbond, at hun anraabte Odin om, at han maatte komme til Live paany. Og Odin bønhørte hende, men det kunde ikke ske paa andre Vilkaar, end at de faldne hver Nat stode op og fortsatte Kampen, og indtil Verdens Ende skulde Hildur se paa det frygtelige Skuespil, der kaldes Hildurs Leg.*)

Den Gang Hjalte under stort Bifald havde endt sit Kvad, sagde Skjalden Sigurd:

„Dit Kvad var godt, men det kan ellers synges

---

*) Valdemar Thisted har behandlet dette Sagn overordentligt smukt i Digtet „Den evige Strid".

paa andre Maader; jeg vil blot sige Dig, at Hildurs Leg er ophørt, og at de døde have fundet Fred i Graven."

„Herom have vi intet hørt", raabte mange, „hvorledes er det gaaet til? fortæl os derom!"

„Kong Olaf Tryggveson", sagde Sigurd, „kom en Gang til den høje Ø og lagde til der ved Aften. Det var en bekjendt Sag, at de Vagtmænd, som om Aftenen udstilledes paa Øen, bleve borte. Hirdmanden Ivar Ljome skulde første Nat efter Kongens Ankomst holde Vagt paa Øen. Han hærklædte sig, tog sit Sværd og gik op paa Øen. Det varede ikke længe, før han mødte en høj Mand, der var blodig og saae meget sørgmodig ud. Ivar spurgte om hans Navn, og han sagde, at han hed Hedin. „Jeg vil sige Dig", sagde han, „at det er mig og Kong Høgne, der ere Skyld i, at alle Vagtmændene ere blevne borte her paa Øen." Han fortalte nu om sin egen og de andres kranke Skjæbne, de maatte hver Nat kæmpe mod hinanden, mens Hildur sad og saae til. „Det eneste", sagde Hedin, „der kan fri os ud af denne Vaande, er, hvis en kristen Mand vil kæmpe med os; thi den, der falder for hans Sværd, staar ikke op igjen for at slaas paany. Er Du en Kristen, da kæmp med os." Ivar sagde, at han var en Kristen, og Hedin fortalte ham nu, hvorledes han skulde bære sig ad med at sejre. Nu kom Høgne til og angreb Hedin. Mens Høgne havde nok at gjøre med at værge sig mod Hedin forfra, gik Ivar bag Høgne og kløvede hans Hoved ned til Skuldrene. Høgne stod siden aldrig op igjen. Derefter dræbte

Ivar alle de andre Mænd og tilsidst Hedin. Da brød Dagen frem, og Ivar gik om Bord til Kongen og fortalte om Nattens Kamp. Kongen steg i Land, men fandt ikke Spor af, hvad der var sket, siden blev der aldrig Vagtmænd borte paa den høje Ø."

„Jeg kan ikke tro", sagde Agnar, „at hvad Du har fortalt os, forholder sig rigtigt; thi ej vil en kristen Mands Sværd kunne forhindre, at den Kamp ophører, som Odin har paabudt skal vare til evige Tider."

„Selv har jeg været paa den høje Ø", sagde Sigurd, „jeg har besøgt den ved Nattetid, naar Maanen skinnede paa Havet og de mørke Høje, og jeg har ikke hørt andet end Vindens Susen i Lyngtoppene og Gyvelbuskene."

„Hildurs Leg kan ikke ses af kristen Mands Øjne", sagde Agnar.

Nu var man atter inde paa det brændende Spørgsmaal: Kristendom eller Hedenskab. Erland var ved en saadan Lejlighed altid en af de mest opmærksomme Tilhørere.

„Det er en bekjendt Sag", sagde en Bonde fra Hornslet, „at de hedenske Folk i Længden ikke kunne modstaa Kristendommen; hvorledes er det gaaet vore tapre Vikinger, som kom til Normandiet? Skjøndt de sejrede over de franske, er der nu ingen ivrigere Kristne end de. Hvad have dog saa mange i vort Land mod Kristendommen?"

„Det skal jeg svare Dig paa, Knud Kristen", svarede Agnar skarpt. „Man skifter ikke Guder, som man

skifter Klæder, man forlader ikke de Guder, som have hjulpet os og vore Forfædre. Kristendommen vil forandre al Sæd og Skik. Den Kristne maa kun have én Kone, vi maa have saa mange, vi kunne forsørge, den Kristne maa ikke spise Hestekjød; har det Hestekjød, I have faaet hos mig i disse Dage, ikke smagt Eder godt? Kristendommen forbyder os at drage paa Vikingetog, og forinden vi kunne blive Kristne, maa vi klæde os nogne af i Almuens Nærværelse og tage hvide Klæder paa og lade os overøse med Vand. Have de kristne Præster ikke lovet mangen syg Stakkel, at han ved Daaben skulde blive karsk, og har jeg ikke selv set, at mangen saadan syg, naar han kom i Vandet, faldt om og døde? Man kan ikke blive Kristen uden at tage sine Ligklæder paa."

„Der taler Du, som Du har Forstand til", sagde Knud Kristen. „Har man nogen Sinde hørt, at Guderne have gjort Mirakler? Nej, de tænke kun paa sig selv og ikke paa Menneskenes Vel. Kristus har aldrig tænkt paa sig selv, men kun paa os, som tilbede ham. Han er vor Frelser og bedste Ven. Og hvilke Jertegn formaa ikke de at gjøre, som Kristus ret holder af? Skjaldene have fortalt os om Hildurs blodige Leg, nu skal jeg fortælle Eder om, hvad der hændte Sysselmanden i Isted Syssel. Det var en ond og avindsyg Mand; han havde en norsk Trælkvinde fra Trøndelagen, som dyrkede Kong Olaf, og hun troede oprigtigt paa hans Hellighed. Men Sysselmanden havde ingen Tro til alt det, der fortaltes om denne Helgens Jertegn.

Han sagde, at det kun var Snak og Rygter, og gjorde sig lystig over den Lov og Pris, som Indbyggerne i Norge ydede Kong Olaf. Nu kom den Højtidsdag, paa hvilken den gode Konge lod sit Liv, og som alle Normænd holde hellig. Det vilde Sysselmanden ikke gjøre og befalede sin Trælkvinde at bage og at hede Ovnen paa den Dag. Hun kjendte sin Husbonds Heftighed og turde ikke sige Nej, hvorfor hun lagde Dejgen og hedede Ovnen, men jamrede sig, mens hun arbejdede, paakaldte Kong Olaf og sagde, at hun ikke mere vilde tro paa ham, hvis han ikke ved et Jertegn revsede Sysselmanden. Og se, denne blev blind paa begge sine Øjne, og Brødene bleve i Ovnen forvandlede til Sten. Nogle af disse Brød kom senere til den hellige Olafs Alter i Nidaros. — Ja, jeg kunde melde om mange flere af den hellige Olafs Jertegn."

Saaledes vedblev Talen længe at falde mellem Bryllupsgjæsterne, alles Sind vare i stærk religiøs Bevægelse, og de fleste hældede i Stilhed til Kristendommen, denne nye, mægtige Lære, hvis hellige Mænd selv efter Døden havde Magt til at gavne deres Venner og skade deres Fjender.

Den paafølgende Nat drømte Erland, at han var paa den høje Ø, hvor Hildur havde sin blodige Leg. Maanen skinnede af og til gjennem de hurtigt forbidragende Skyer, og Havet brusede vildt omkring Øen. Der var ingen Kampleg og ingen blodige Mænd at se, men en Kvinde kom svævende hen mod Erland; hun var dejlig at skue, skjøndt hun var saa bleg som en

Dødning. Hun sagde til ham: „Ætling af Høgnes Æt, Ætling af Hildurs Æt, Gudernes trofaste Ven, jeg skal nu fødes igjen, Du skal til Hustru mig tage; thi da vil vende tilbage Fortidens daadrige Dage, da under Vaabnenes Gny Storhed skal vindes paany." Erland hørte paa hende og spurgte: „Hvem er Du?" — „Jeg er Hildur", var Svaret, og hun tilføjede:

„I Kæmpehøjen er saa koldt,
Jeg længes efter Varme,
At slutte Dig, en Høvding stolt,
En Gang i mine Arme.
Jeg længes efter Lys og Dag
Og Danmarks Sommernætter,
Jeg længes efter Gildeslag
Og alt, hvad Fryd forjætter."

Hun bredte sine Arme ud, som vilde hun omfavne ham, men han drog sit Sværd og bad hende om at vige tilbage. Da vaagnede han og blev højst forundret; thi Hildurs Skikkelse stod i Kamret, hvor han sov med flere yngre Bryllupsgjæster. Hun bøjede sig over ham og sagde:

„Du bolde Svend skal vide,
Hildur er født paany;
Og godt jeg kan Dig lide,
Skjøndt Du vil fra mig fly.
Naar snart Du skal mig møde,
Da har jeg Liv og Blod,
Vov da mig bort at støde,
Da bli'er jeg Dig ej god."

Synet saa truende paa ham, men tilsidst smilede det venligt og forsvandt. Erland blev slet ikke overrasket

ved Synet; thi den Tids Mennesker troede fast paa, at det overnaturlige paa mange forskjellige Maader greb ind i de dødeliges Liv. Efter at Hildur var forsvunden, tænkte han paa hendes Skjønhed, men i hans Tanker fortrængtes hun snart af en anden, det var Dotta; til hende stod al hans Hu.

Flere af Bryllupsgjæsterne havde talt om, at de vilde tage ligefra Thorsager til Sysselthinget, som netop i de Dage skulde holdes. Agnar havde ikke taget nogen Bestemmelse, om han vilde med eller ikke. Da blev man overrasket ved paa Brylluppets sidste Dag at se Thorkil Geysa komme med et stort Følge af Svende, der den Gang, naar de hørte til en Konges eller en Jarls Hird, bleve kaldte Huskarle. Jarlen bad om at faa Agnar Herse i Tale, og da det var sket, sagde han:

„Jeg er reden herop til Dig, forinden jeg rejser til Sysselthinget; thi jeg har hørt, at mange Folk ere her forsamlede i Anledning af din Datters Bryllup. Jeg har en vigtig Sag at tale med alle om, og derfor kunne vi maaske holde Husthing."

Der blev da holdt Husthing, hvad vi vel i vore Dage vilde kalde et Møde, paa en nærliggende Mark, og Thorkil Geysa fortalte Bønderne, at Svend, Godvin Jarls ældste Søn, havde begyndt at samle Tilhængere, der skulde hjælpe ham til Kongeværdigheden; thi han udgav sig for en Søn af Knud den store.

„Jarlen har været hos Agnar og hos mig i et helt fredeligt Ærinde", sagde Thorkil, „han vilde have at vide, hvor Kong Svend boede. Det lader til, at

han og Kongen ere blevne Uvenner, og nu vil Jarlen tage Hævn. Aldrig har jeg og nogen anden vidst, at Kong Knud havde andre Sønner end Svend, Harald og Hardeknud, og derfor tør jeg vel sige, at Jarlen farer med Usandhed."

„Ja, ja", raabte Bønderne.

„Det er sandsynligt, at han vil fremstille sig paa vort Sysselthing og forlange, at vi skulle hylde ham, men jeg mener, at vi skulle være enige om at lade ham vide, at de to Konger, vi allerede have, foraarsage os saa meget Bryderi, at vi ikke ville have en tredie Konge."

„Ja, ja", raabte Bønderne paany.

„Hvorved vil han bevise, at han er Knud Konges Søn?" spurgte en Bonde.

„Han siger, at han ligner ham af Ansigtstræk", svarede Thorkil. „Jeg, som har set Jarlen, kan jo ikke nægte, at nogen Lighed er der til Stede, men der er i Danmark flere end ham, som ligne Kong Knud."

„Javist", lød der Stemmer.

„Jeg opfordrer", vedblev Thorkil, „derfor alle til at møde talrigt paa Sysselthinget og tage Frænder og Venner med."

„Det skulle vi!" raabte alle.

„Jeg antager, at Agnars Gjæster ligesom han selv ere Tilhængere af Kong Svend?" spurgte Thorkil.

„Det ere de", svarede Agnar. „Mange af os have kæmpet mod Magnus og i Sommer mod Harald Haarderaade."

„Ved denne Lejlighed", sagde Jarlen, „maa vi

gjøre fælles Sag med dem,. der følge den norske Konge; thi de ville naturligvis ligesaa lidt som vi godkjende den engelske Jarls Fordringer. Og da vi nu alle ere enige, vil jeg hæve Thinget."

Da Thinget var hævet, gik Jarlen ind i Gaarden for at tømme et Horn med Brud og Brudgom. Agnar vilde bevæge ham til at blive Natten over i Thorsager, men Thorkil undslog sig; thi han skulde paa Vejen til Sysselthinget endnu andre Steder hen for at opfordre Bønderne til at møde talrigt og at modsætte sig Svend Godvinsøns Fordringer.

Bønderne saae efter Jarlen, da han red bort i Spidsen for sine Huskarle, og en Bonde sagde:

„Skade, at saa gjæv en Jarl ingen Sønner har."

„Jeg er af din Mening", sagde Agnar, „det havde været bedre ikke blot for ham, men ogsaa for min Søn, om hans Døtre havde været Sønner."

Femte Kapitel.

Hildur.

Danmark var paa Svend Estridsøns Tid inddelt i henved to hundrede Herreder, og disse Herreder laa under Sysler. Paa Halvøen var der fjorten Sysler, af hvilke de tre hørte til Sønder Jylland. Hvert Herred havde sit Herredsthing, og hvert Syssel sit

Sysselthing, hvilket senere dog tabte sin Betydning. I hvert Herred og Syssel havde Kongen sin Ombudsmand, det havde ikke altid været Tilfældet, men Magnus den gode havde været meget ivrig for, at intet Herred eller Syssel var uden Ombudsmand. Vigtige Sager henvistes fra Herredsthingene til Sysselthingene og endvidere saadanne Sager, hvorom Herredsthingene ikke vare paa det rene med, om Dom skulde fældes eller ikke. Der dømtes ikke efter skrevne Love, men efter Retsvedtægter, der erindredes fra Mand til Mand, og mange af disse Vedtægter vare gaaede over i Knud den stores Vederlagsret. Allerede Kong Frode gav Love for sin Krigshær, og nogle af dem gjaldt endnu paa Saxos Tid.

Mødte henved hundrede Mand paa et Herredsthing, var det allerede meget. I det ellevte Aarhundrede talte Danmark næppe mere end 300,000 Indbyggere, og store Strækninger henlaa udyrkede, saaledes hele Nordsjælland. Til Sysselthinget havde Folk som oftest en længere Vej og mødte derfor kun, naar det var højst nødvendigt, eller vigtige Sager forventedes at komme for.

Djursland hørte til Aabo Syssel, hvis Thing holdtes i Landsbyen Aabo, henved to Mil Vest for Aarhus i Ning Herred. Det var en Egn, hvortil mange kom; thi ved Ormslev, en By ikke langt fra Aabo, fandtes en hellig Kilde, der blev stærkt besøgt af syge, især St. Hans Nat. Men lang var Vejen for Djurslands Beboere fra deres Hjem til Aabo, og i større eller mindre Skarer maatte de drage afsted; thi Vejene vare den Gang højst usikre.

Thingstedet var indhegnet af oprettstaaende, aflange Stene, og i Midten fandtes der to højere Stene. Udenom denne Plads samlede sig, naar Thing skulde holdes, en Mængde Mennesker for at sælge alle Slags Varer, og noget afsides var der en Plads, hvor Hestene bleve satte, og hvor der vare Folk til at passe dem. De fleste Bønder kom ridende til Thinget.

Sysselmanden var Kongens Ombudsmand og i Syslet den øverste Bestyrer af Kongens Godser; han var paa samme Tid Lægdsforstander, som det nu vilde hedde. Hvert Foraar holdt han Hærskue over Mandskabet og synede dets Vaaben. Naar Kongen kom i Syslet, paalaa det Sysselmanden at sørge for Kongens og hans Mænds rigelige Forplejning, hvis da Kongen ikke var paa Gjæsteri hos en af de store Adelsbønder. At bestyre anden Mands Gods, selv om det var for Kongen, i Stedet for at sidde paa egen Gaard ansaas af vore Forfædre ikke for nogen ærefuld Bestilling. Kongerne valgte derfor mest frigivne Trælle til Ombudsmænd; hos dem kunde de gjøre Regning paa Lydighed, men desto vanskeligere var Ombudsmandens Stilling til Bønderne som Fuldbyrder af den kongelige Politimyndighed. Lidt efter lidt hævede Ombudsmændenes Anseelse sig, og tilsidst bleve de til de højt ansete Lensmænd. Ombudsmændenes Indtægter vare ikke faa, saaledes blandt andet en Part af de Bøder, som tilfaldt Kongen.

Befolkningen havde ikke taget det synderligt ilde op, at Kong Magnus havde indsat en Del Normænd

som danske Ombudsmænd, Kongen havde jo Ret til, som enhver anden, at tage i sin personlige Tjeneste, hvem han vilde. Kong Magnus havde som Ombudsmand i Aabo Syssel en norsk Bondesøn, der hed Guttorm. Han optraadte med megen Forsigtighed overfor Befolkningen, som derfor ikke var ham fjendsk.

Vintren vedblev at være streng, og en dyb, blaa Himmel med straalende Vintersol hvælvede sig over Aabo Thingsted den Dag midt i December, Sysselthinget blev aabnet. Der var ikke faa Bønder til Stede, og alle vare bevæbnede med Spyd eller Øxe. De fleste af dem skænkede ikke Thingets Forhandlinger synderlig Opmærksomhed, det var tydeligt, at de ikke vare komne for deres Skyld. Navnet Svend Jarl blev hyppigt nævnt, og man spurgte hinanden, om han vilde komme. Thorkil Geysa og hans Huskarle gik omkring mellem Bønderne og ophidsede dem mod Jarlen, men de mærkede snart, at det behøvedes ikke, Stemningen var forinden imod ham.

Der var kun en eneste Sag, som paa Thinge formaaede at vække nogen Opmærksomhed, men det var ogsaa en besynderlig Sag. Der var en Mand fra Byen Grundfør, som forlangte at skilles fra sin Kone, fordi hun gik med Mandfolkebenklæder. Landets Love taalte ikke, at en Kvinde gik med saadanne, ligesaa lidt som de taalte, at Manden paa Kvindevis gik med blottet Bryst. Da Klageren spurgtes om, hvorledes hans Kones Benklæder vare syede, svarede han: „Efter Sømænds Skik saa lange, at de gaa helt ned til Skoene. Men

Kvinden skal jo bære korte Benklæder og over dem Skjørt og Livstykke." Konens Forsvarer indvendte herimod, at det var kun, naar hun arbejdede i fri Luft i den strænge Vinter, at den anklagede gik med de lange Benklæder, men hendes Mand paastod, at det var for at tildrage sig Mændenes Opmærksomhed. Fra Tilhørernes Side blev der gjort mange lystige Bemærkninger; Klageren maatte tilsidst stadfæste ved Vidner, at hans Kone havde forsyndet sig imod Lovene for en sømmelig Dragt, og da det var sket, fik han sit Ægteskab ophævet mod at tilbagebetale sin Kones Medgift.*)

Da denne Sag var sluttet, kom der en anden for; en Træl havde ihjelslaaet en Bondes Ko, og nu fordrede Bonden Erstatning af Trællens Ejer. Det var nu en af de Sager, som ikke sjældent forekom, hvorfor mange af Tilhørerne bortfjærnede sig, derimellem Agnar.

Blandt de Boder, som fandtes paa Thingstedet, og som vare byggede af Grene fra de nærliggende Skove, fandtes der en, som tildrog sig Opmærksomhed, men ikke mange gik derind.

„Skal Du ikke have Dig en Trælkvinde?" spurgte en Bonde en anden.

„De der inde ere for dyre og spædlemmede", var Svaret, „de ere mere til Stads end til Arbejde."

„Du kan have Ret", svarede den første Bonde,

---

*) En Bonde Thord fik paa Island sit Ægteskab ophævet, fordi han lod stadfæste ved Vidner, at hans Kone gik med Mandsfolkebenklæder. Forf.

„vore Trælle maa kunne tage fat og arbejde haardt. Jeg har en Trælkvinde hjemme, hun maaler sine tre Alen."

„Handelen maa dog kunne betale sig. Hvert Efteraar kommer Ceolwulf fra England til os med en Ladning Trælkvinder og unge Trælle, og inden Vaar har han dem alle afsat."

„Han handler ikke for sig selv, men for Gyda, Jarl Godvins Hustru, hun har en god Fortjeneste derved."

Agnar kom nu og gik ind i Boden.

„Ja, den Mand har Raad til at kjøbe spædlemmede Trælkvinder", sagde Bønderne.

Inde i Boden stode syv unge Kvinder opstillede, alle smukke, men en af dem overgik dog de andre i Skjønhed. Agnar nærmede sig hende og betragtede hende nøje. Ceolwulf traadte strax til; det var en lille, smekker Fyr med urolige Øjne og et forbindtligt Smil om Munden.

„Er hun ikke smuk, Lavard?" spurgte han Agnar. „Hun er den smukkeste af alle de Kvinder, jeg har haft med fra England. Og vil I se, hvor hun er velskabt. Hun maa vist være af skotsk Jarleæt; thi hun er fra Skotland, hun blev fangen deroppe i en Fejde. Lady Gyda tænkte paa selv at ville beholde hende, men hun har allerede mange, jeg kan sige for mange Trælkvinder i sit Hus. Denne her er ikke alene smuk, men hun kan sy og væve og baldyre, hun kan kjærne Smør, hun kan . ."

„Du forstaar at rose dine Varer, Kjøbmand", sagde Agnar smilende, „hvad forlanger Du for hende?"

„20 Mark Solv, og jeg skulde mene, at hun er mere værd."

„Tror Du, at vi finde Sølvet paa Algaden?" spurgte Agnar.

„Jeg kan ikke sælge hende under den Pris", svarede Ceolwulf, „vil ingen give den, tager jeg hende med tilbage til England."

„Du faar hende næppe solgt i Danmark", mente Agnar.

I det samme traadte Thorkil Geysa ind i Boden; han saae ikke paa Kvinderne, men gik lige hen til Kjøbmanden og spurgte:

„Staar Du ikke i Tjeneste hos Gyda, Godvin Jarls Hustru?"

„Jo, Herre."

„Hvad hedder hendes ældste Søn?"

„Det er jo den berømmelige Svend, der en Gang var Jarl i Worcester."

„Har Du nogen Sinde hørt, at Gyda har været Kong Knuds Frille og Svend deres Søn?"

„Alle Helgene bevar os! Tror I, at den stormægtige Godvin vilde have ægtet en Frille, selv om det havde været en Konges?"

„Nej, det tror jeg rigtignok ikke", svarede Thorkil. „Kjøbmand, det er muligt, at vi i Dag have dit Vidnesbyrd behov i denne Sag, det maa Du være beredt paa at aflægge."

„Vidnesbyrd! Jeg!" raabte Ceolwulf forskrækket. „Hvem er I?"

„Jeg er Thorkil Geysa, Kong Svends Jarl i Jylland."

„Er I en saa mægtig Herre, maa jeg gjøre, hvad I byder mig", sagde Ceolwulf og bøjede sig dybt.

„Det var klogtigt af Dig, at Du kom i Tanker om, at vi her havde et Vidne", sagde Agnar til Thorkil.

„Du her, Agnar!" udbrød Thorkil, der hidtil ikke havde skænket andre end Ceolwulf Opmærksomhed. „Vil Du kjøbe Trælkvinder?"

„Ja, jeg har tænkt derpaa", svarede Agnar. „Jeg vil kjøbe en Kvinde og forære min Søn."

„Saa skal hun vel være smuk?" mente Jarlen.

„Du har gjættet rigtigt. Hun der behager mig mest, men Kjøbmanden forlanger 20 Mark for hende."

Thorkil saae paa den unge Kvinde og sagde:

„Smuk er hun og vil behage din Søn."

„Du maa sælge hende for 15 Mark Solv", henvendte Agnar sig til Ceolwulf.

„Lady Gyda har paalagt mig ikke at sælge Hildur under 20 Mark", svarede Ceolwulf.

„Hildur er altsaa dit Navn?" spurgte Agnar, henvendt til Pigen.

„Ja, jeg hedder Hildur", svarede hun og talte norsk. „Ceolwulf tog fejl før, jeg er ikke bleven fangen i nogen Fejde paa Skotland. Min Fader bor paa Orkenøerne; han vilde besøge en Fosterbroder paa Man, Storm kastede vor Snekke op paa Kumberlands Kyst, og der bleve vi fangne. Kjøb mig, Du ser ud til at være en god Herre at tjene."

„Det er ikke mig, men min Søn, Du skal tjene."

Der lød i det samme Raab udenfor. Agnar saae ud og sagde:

„Den engelske Jarl er kommen til Thinget med en Skare Ryttere. Ceolwulf, hold Dig beredt til at aflægge dit Vidnesbyrd, det vil da være sandsynligt, at jeg betaler Dig 20 Mark Sølv for Hildur, skjøndt det er meget, altfor meget."

Thorkil og Agnar ilede hen til Thingstedet. Her holdt allerede Svend i Spidsen for sine bevæbnede Ryttere og var i en hæftig Strid med Ombudsmanden, der nægtede ham at tale.

„Det er rigtigt, Guttorm", raabte Bønderne, „han har intet her paa Thinget at gjøre. Vi ville ikke høre ham."

Da drog Svend sit Sværd og truede med at hugge Ombudsmanden ned. En Del Bønder samlede sig strax om Guttorm og udstødte truende Raab.

„I skulle høre mig!" raabte Jarlen. „Jeg er Knud den stores Søn, jeg er kommen for at fordre min retmæssige Arv, det er Danmarks Rige."

„Han lyver!" lød nu Thorkils kraftige Stemme. „Han er en Søn af Godvin Jarl og Ulf Jarls Søster Gyda."

„Han lyver!" raabte Mængden, og dens Holdning blev mere og mere truende.

„Lader Eder ikke ophidse af Magnus Olaffsøns og Svend Estridsøns Tilhængere", raabte Svend Jarl. „Hør mig!"

„Jeg kan fremstille et Vidne paa, at han lyver!“ raabte Thorkil. „Vidnet er her paa Thingstedet. Det er Fru Gydas Kjøbmand Ceolwulf.“

„I have underkjøbt den elendige Kjøbmand til at vidne imod mig“, raabte Jarlen.

Da Ceolwulf nu blev ført frem, hug Jarlen efter ham med sit Sværd, men ramte i Stedet for en Bonde. Følgen blev en almindelig Kamp; paa begge Sider dræbtes og saaredes nogle, men Jarlen maatte fly. Under den korte Kamp var Agnar bleven angreben af to Ryttere, han var lige ved at ligge under, da lød en Røst:

„Tilbage Ryttere, den Mand skal skaanes!“

Det var Robert, som var kommen til og afbrød Kampen.

„Dig vil jeg ikke skaane!“ raabte Agnar og styrtede mod sin Søn, „Du har ikke alene forladt dine Fædres Guder, men sluttet Dig til dit Fædrelands Fjender.“

Robert undveg Faderens Øxehug og skyndte sig efter den flygtende Jarl.

„Godt var det“, sagde Thorkil Jarl til Agnar, „at Du ikke kom til at udgyde din Søns Blod. Sligt vækker altid Himlens Vrede.“

„Du kan maaske have Ret“, svarede Agnar og tørrede sig Sveden af Panden. „Guderne være takket, at jeg har en bedre Søn. Ja, ja, for de 20 Mark Sølv kjøber jeg en Kvinde til ham.“

Thinget blev nu fortsat, men de, som ikke havde Sager, der skulde afgjøres, sadlede deres Heste og

rede hjem. Til disses Tal hørte Thorkil Gersa og Agnar.

Den Gang den sidste et Par Dage efter i Spidsen for sine Karle kom ridende ind i sin Gaard, bleve Yrsa og Svafa meget forundrede over, at der var en Kvinde med. De fik at vide, at det var en Trælkvinde, som Agnar havde kjøbt. Yrsa saae, hun var smuk, og blev urolig. Hvad vilde hendes Husbond med denne Skjønhed? Han ytrede intet herom, før Erland kom hjem fra Jagten, da hilste han venligt paa ham og sagde:

„Se, denne prægtige Pige har jeg paa Thinget kjøbt for 20 Mark Sølv, jeg skænker Dig hende."

Erland saae paa hende og fo'r studsende tilbage. Der stod jo hans Drømmesyn fra forleden lyslevende for ham!

„Hildur!" udbrød han uvilkaarligt.

„Du kjender hendes Navn?" spurgte Faderen forundret.

„Det faldt mig i Munden", sagde Erland. „Du skænker mig hende! Jeg tager med Tak mod Gaven, men blot for at kunne frigive hende."

„Du kan gjøre med hende, hvad Du vil", sagde Agnar.

„Du er altsaa nu fri, Hildur", sagde Erland. „Hvis Du vil, kan Du blive her og være min Søster til Selskab, hun føler sig saa alene, siden Ragnhild er bleven gift. Naar Vaaren kommer, skal jeg bringe Dig tilbage til dine Frænder, naar Du siger mig, hvor de bo."

„Det er langt borte, paa Orkenøerne“, svarede Hildur.

„Paa Orkenøerne!“ sagde Erland studsende. „Kjender Du den høje Ø?“

„Jeg kjender den“, svarede hun. „Jeg kan synge Dig et Kvad om Hildurs Leg.“

„Det vil jeg en anden Gang høre. Tror Du paa de gamle Guder?“

„Ja, endnu tro mange blandt os paa Odin og Thor, paa Frigg og Freja.“

Erland bad sin Moder om at sørge godt for Hildur, dette lovede Yrsa, der var bleven beroliget ved, at hendes Husbond havde skænket den smukke Pige til Sønnen; denne var helt sælsom til Mode, fordi Hildur lignede det Syn, han havde haft, og det havde sunget:

„Du bolde Svend skal vide,
Hildur er født paany.“

Var det nu virkelig Hildur, Høgnes Datter, der atter var blandt de levendes Tal? Og hvad vilde hun der? Den unge, dejlige Pige havde set paa Erland, som om hun vilde sige til ham: „Dig kan jeg lide.“ Hendes Blikke havde bestandig fulgt ham. Men han vilde vogte sig for hende; thi var hun Hildur, vilde hun bringe den i Ulykke, hun skænkede sin Kjærlighed. Hun var en Gave fra Faderen; Erland fattede hans Hensigt, det var et Forsøg paa at ville drage Sønnens Tanker bort fra den kristne Pige, fra Dotta.

Den Maade, hvorpaa Erland havde modtaget Hildur, forundrede ikke Faderen; den lod den Tro opstaa

hos ham, at Sønnen var bleven blændet af Pigens Skjønhed og derfor paa Stedet havde givet hende fri. Ogsaa Yrsa og Svafa havde misforstaaet Erlands Handlemaade, ogsaa de mente, at Hildur havde gjort Indtryk paa ham. Det havde hun, men paa en helt anden Maade end nogen anede.

Hvad Hildur selv angik, bestræbte hun sig for at vinde alle. Dette lykkedes hurtigt, og snart vare Svafa og hun uadskillelige, kun Erland holdt sig noget tilbage. Hildur gjorde alt for at nærme sig ham, han var altid venlig imod hende, men heller ikke mere. Det var en Aften under Julefesten, at hun uopfordret sang Kvadet om Hildurs Leg. Alle tiljublede hende Bifald. Da sagde Erland:

„Jeg har under Tiden tænkt paa, om Guderne ikke lade et og andet Menneske fødes paany. De bønhørte Hildur og lode Høgne og Hedin og deres Mænd kæmpe, for at være hende til Behag dersom Guderne, hvad der siges, have ladet Kampen ophøre, og Mændene have faaet Ro, mon da Kvinden ikke nu lider Straf af Guderne, fordi hun har været det egentlige Ophav til alt dette? Eller har Hildur ikke selv bedt om at maatte leve Livet om paany, for at kunne nyde de jordiske Glæder, som bleve saa brat afbrudte ved hendes Faders og hendes Mands Tvekamp?"

„Du fremsætter underlige Tanker", sagde Agnar. „De, som en Gang have naaet de Boliger, Guderne have bestemt for dem, faa ikke Lov til at vende tilbage til Jorden. Der staar intet i vore hellige Sange derom."

„Guderne have beholdt mange Hemmeligheder for sig selv“, sagde Erland. „Hvad mener Du, Hildur?“

„Hvilken Mening kan en ringe Kvinde have om saadanne Ting?“ spurgte Hildur. „Jeg véd, at Guder kunne paatage sig Menneskeskikkelse, men at vi efter Døden kunne gjøre det samme, har jeg aldrig hørt, vi maatte da være Guderne lig.“

Erland følte sig utilfredsstillet ved dette Svar.

Der var en Aften blevet drukket meget i Hallen, alle vare lystige. Da sagde Hildur til Erland:

„Hvorfor er din Hu vendt fra mig, det gjør mig ondt; thi Du har været saa god imod mig, Du har gjort mig til en fri Kvinde.“

„Hildur, har jeg ikke vist Dig Venskab? Mere kan jeg ikke give Dig, det vilde heller ikke være godt for Dig.“

„De høje Guder alene vide, hvad der er godt for Askur og Emblas Børn“, svarede hun. „Mon ikke Guderne have haft en Hensigt med at føre mig paa din Vej, og det saa langvejs fra som fra Øerne ude i det vilde Hav?“

„Du er jo ogsaa ført hen paa min Moders og Søsters Veje“, mente Erland, „lader os ikke fordybe os i Gisninger om, hvad der er de høje Guders Hensigt.“

„Din Tale er undvigende som Havet, der glider omkring Skjæret. Du vil ikke forstaa mig“, sagde Hildur og saa vist paa ham. „Men jeg vil sige Dig, at dersom det bliver saaledes ved, da vil jeg hade Dig.“

„Du er en besynderlig Pige“, svarede Erland

„Hvorledes kan Du hade den, der aldrig har gjort Dig ondt?“

„Jo, Du kan komme til at gjøre mit Hjærte ondt“, sagde Hildur, „thi det banker Dig i Møde. Nu véd Du det.“

„Hellere burde Du ikke have sagt mig det; thi da havde jeg ikke maattet bedrøve Dig med at sige, at aldrig vil Du kunne vente andet end Venskab af mig.“

Da udstødte Hildur et højt Skrig, det lød næsten som et Ugleskrig, hendes blaa Øjne fik et grønligt Skjær og lyste uhyggeligt, der fo'r en nervøs Skjælven gjennem hendes skjønne Legeme, men det var kun et Øjeblik. Hun fattede sig hurtigt og svarede med et Smil:

„Saa meget er hændet, som vi mente aldrig vilde hænde. Nu kjender Du Hildurs Hjærte, men næppe kjender Du dit eget.“

Erland havde aldrig set hende saa skjøn som i dette Øjeblik. Hun sagde ham et ømt Godnat og forlod Hallen. Han saae efter hende og sagde til sig selv: „Gid hun aldrig var kommen i Gaarde.“

Da Julen var forbi, besluttede Erland at aflægge et Besøg paa Skjersø. I selve Julen kunde det ikke aflægges; thi Thorkil Geysa var Kristen, og hans hellige Fest var af en helt anden Natur end den, der blev fejret i Thorsager. Erland underrettede ingen om, hvor han agtede sig hen. En Morgen ganske tidligt lod han en Slæde blive forspændt med to vælige Heste og kjørte ud af Gaarden. Forinden sagde han til Karlen:

„Jeg drager i Besøg hos nogle gode Venner.“

Bagved i Slæden laa hans Spyd og hans Bue; thi ingen kunde i de Dage rejse ubevæbnet. Sneen laa højt paa Jorden, og det frøs stærkt, derfor gled Slæden hurtigt hen over de hvide Marker, af Veje var der i den Tid kun faa, og de sloge mange Bugter. Alle Vandløb vare tilfrosne og spærrede ikke Erland Vejen, men han maatte gjennem Skov og over Bakker.

Solen kom op over Vinterlandskabet og skinnede Erland i Øjnene; thi han kjørte mod Øst. Der var dyb Stilhed rundt omkring, sjælden saa han en Gaard og aldrig et Menneske. Havde han set et saadant, havde han strax grebet sit Spyd; thi der var da stor Sandsynlighed for, at det maatte være en Fredløs, som plyndrede vejfarende Folk.

Hans Tanker vare paa Skjersø forud for ham selv, de dvælede ved Dotta, den kristne Jomfru. Hjemme paa Thorsager vare Kvinderne saa alvorlige og tavse; Thorkils Døtre kunde tidt spøge, var det maaske, fordi de vare Kristne? Bragte Kristendommen et lysere Blik paa Livet? Dotta vilde maaske kunne sige ham det. Lidt over Middag kom Erland til Skjersø og blev vel modtaget af Thorkil Geysa.

„Endnu have vi noget tilbage af vort Julesul“, sagde Fru Osura til Gjæsten, „thi her har ikke været mange Gjæster. Har der været mange hjemme hos din Fader?“

„Ligesaa mange som ellers“, svarede Erland.

Dotta, Thora og Gudrun kom nu til, og Dotta spurgte leende:

„Er det sandt, at din Fader har skjænket Dig en smuk Trælkvinde?"

„Det er sandt", svarede Erland, „men jeg frigav hende strax."

„Det var ædelt gjort af Dig", sagde Dotta.

„Er hun endnu paa Thorsager?" spurgte Thora.

„Ja", var Svaret, „men hun rejser vel hjem til sine Frænder, naar Vaaren kommer."

„Hun skal være smuk", sagde Dotta, „hvo véd, om Du lader hende rejse."

Dotta og hendes Søstre vedbleve at drille Erland med Hildur; tilsidst blev han fortrydelig og sagde, at de ved deres Drillerier tvang ham til at rejse sin Vej. De lo og førte Talen hen paa deres Jul; han mente, at den kun havde været ringe.

„Det forstaar Du Dig ikke paa", svarede Dotta, „thi Du er en Hedning. Du har aldrig hørt et Kapitel af den hellige Skrift eller en Legende. Jeg kunde have Lyst til at fortælle Dig om vor Frelsers Fødsel."

Erland indvilligede i at høre paa hende.

De tre Søstre og Erland satte sig paa Bænken, og Dotta begyndte varmt og inderligt at fortælle om Verdens Frelser. Han hørte opmærksomt til og betragtede hende med det samme, han syntes, at hun aldrig havde været saa skjøn som nu. Da hun tav, gjorde han hende Spørgsmaal om det fortalte, og ikke alene Dotta, men ogsaa hendes Søstre gave ham Svar.

Thorkil Geysa var kommen til og lyttede efter, hvad der blev talt. Da sagde han tilsidst:

„Det være langt fra mig, Erland, at ville overtale Dig til at blive Kristen, det vilde gjøre mig din Fader til min Uven; jeg vil blot sige Dig, at det er omtrent 1000 Aar siden, at Kristus blev født, og se, Verdens mægtigste Folkeslag have antaget Kristendommen. Vilde de have gjort dette, hvis de ikke havde følt Lærens Sandhed? De Kristne begyndte som en ringe Hob uden andre Vaaben end Ordet, og se, Ordet splintrede Sværd og kløvede Rustninger."

„Ja, det er rigtigt", sagde Erland, „men sidst jeg var her, fortalte den engelske Jarl saa meget om, hvorledes de Kristne i England maatte adlyde deres Præster, og at disse Præster ikke vare hellige og at . . ."

„I enhver Kirke kan der indsnige sig Misbrug", svarede Thorkil Geysa, „forøvrigt har jeg senere hørt, at Svend Jarl selv har forsyndet sig haardt mod Guds Bud, hvorfor han med Rette er bleven straffet af Kirken. Og Du véd, Erland, at enhver Misdæder er misfornøjet med sine Dommere. Der kaldes nu til Nadver, lader os derfor afbryde denne alvorlige Samtale."

Erland var lykkelig under sit Ophold paa Skjersø; thi han var jo sammen med Dotta, og han hørte gjerne paa, hvad hun fortalte ham om Kristendommen, i Begyndelsen mest for hendes Skyld, senere ogsaa for Lærens, som hun forkyndte. Han begyndte at tro, at Kristus burde have en Plads mellem de andre høje Guder, at han var en ny Baldur.

Da vaagnede han en Nat af Søvne, og Hildur stod igjen for ham, hun saae bekymret paa ham og sagde:

„Kristen Jomfru kan kun bringe
Kummer Dig, naar hun Dig frister;
Flygt, thi Faren er ej ringe,
Let Du Hjem og Lykke mister!

Høgnes Ætling, jeg Dig varer,
Hildur holder af den kjække,
Skal beskytte Dig mod Farer,
Skal en bedre Elskov vække.

Flygt, ja, flygt til mine Arme;
Thi hos hvide Krist Du fryser,
Der er ikke Haab og Varme,
Der for Kampens Død Du gyser.

Tror Du træske Dueøjne,
Vil Du Odins Venskab tabe;
Duen kan ej Tanken højne,
Hildur kan kun Lykke skabe."

Erland blev ikke urolig over Synet som første Gang, han saae ufravendt paa det og drog en Sammenligning mellem det og Hildur paa Thorsager. Ja, Synet og Hildur lignede hinanden, og dog var der Forskjel; thi Hildur var ikke saa høj og kraftig. Hun, der nu stod for hans Leje, mindede om en Valkyrie, om hine vældige Kvinder, som før Slaget mærkede de til Døden udsete Helte med Gejrsodd, men Hildur derhjemme var en Kvinde, der vilde elskes, og hvis Tanker vistnok vare langtfra blodig Kamp. Erland rejste sig fra sit Leje og sagde:

„Hildur, atter kommer Du til mig. Sig mig da, er Du gjenfødt i Hildur paa Thorsager?"

Hun hævede Haanden og svarede:

„Høje Guder gjemme Gaader,
Gaader, sælsomme og dybe,
Askurs Sønner ej dem raader,
Orme, som paa Jorden krybe.

Hører Du til Hildurs Stamme,
Hører Du og Hildur sammen;
Elsk da Hildur, ellers ramme
Ørens Hug vil Heltestammen."

Da Synet havde talt, forsvandt det. Erland laa længe vaagen og tænkte paa, hvad han havde hørt. Han forstod, at Synet havde opfordret ham til ikke at tænke paa den kristne Jomfru, men derimod at elske Hildur. Men hvem var Hildur? Erland havde ikke faaet Svar paa sit Spørgsmaal. Hvis han nu ikke fulgte de Raad, som Synet havde givet ham, hvis han nu vakte de høje Guders Vrede? Han skjalv ved at tænke derpaa. Men var ikke den hvide Krist stærkere end de høje Guder? Vilde det ikke være rigtigt at søge hans Venskab? Hvilke Ofre skulde der bringes ham? Erland foresatte sig den følgende Dag at forhøre sig derom hos Dotta. Og inde i Erlands inderste lød det: „Kan Du vinde Dotta, ofrer Du gjerne for hende dine Guder!"

Den følgende Dag kunde Erland ikke finde Lejlighed til at spørge Dotta om, hvad der laa ham paa Sinde, der var nemlig kommen Gjæster til Gaarden, og mellem disse flere unge Jomfruer. De vilde blive der i længere Tid; Erland besluttede da at rejse hjem, men før han rejste, fik han Lejlighed til at sige til Dotta:

„Naar jeg kommer igjen, maa Du fortælle mig, hvilke Ofre din hvide Krist forlanger for at vinde hans Gunst."

Dotta saae forundret paa ham og svarede:

„Eders hedenske Ofre ere ham en Vederstyggelighed. Siden han ofrede sig selv for os alle, vindes Guds Kjærlighed ikke ved jordiske Gaver, men ved, at man lever ham til Behag."

„Jeg forstaar Dig ikke", svarede Erland, „men maaske kommer der en Tid, da jeg forstaar Dig."

Den Dag Erland kom hjem, traf han ingen paa Gaarden. Agnar med sin Hustru og Datter og Hildur vare rejste til Ragnhild og hendes Mand, hos hvem de vilde blive i flere Dage. Erland var alene med sine Tanker, og jo mere han tænkte over de Gaader, som Guderne havde stillet ham at løse, desto vanskeligere forekom de ham at være. Det var solklare Frostdage med let Luft, og dog drog han Vejret tungt. Han tænkte paa ligesom de andre at ville besøge Ragnhild og hendes Mand, men opgav det; thi der var jo ingen, han kunde tale med, om hvad der laa ham paa Hjærte. Men hjemme vilde han ikke blive med sine urolige Tanker, saa drog han til Djurssund for at se til sin Snekke og udbedre den til Sommerens Vikingetog.

Sjette Kapitel.

Kong Magnus i Danmark.

Vinteren mellem 1046 og 1047 var usædvanlig haard i hele Norden; der fortælles, at Havet var tillagt mellem Danmark og Norge, og at Ulvene løb paa Isen mellem Landene. Svend Estridsøn kunde saaledes i Ro herske over Danmark, oppebære alle Indkomsterne og have god Tid til at forberede Kampen, der forestod til Vaaren, og den kom meget sildigt.

Kongerne Magnus og Harald havde heller ikke været ledige, men besluttet endelig en Gang at gjøre Ende paa disse aarlige Fejder med Svend. De havde derfor udbudt Leding i Norge og samlet en Mængde Skibe. En smuk Aften i Maj sejlede Kong Magnus langs Kysten til Kongshelle, hvor han skulde møde Kong Haralds Flaade. Kongen stod i Lyftingen af sin smukke Snekke. Han var næppe fire og tyve Aar gammel; Vinden legede med hans lange, smukke Haar, der hang ham ned ad Nakken; han var lidt under Mellemhøjde og havde et Ansigt, der maatte indgyde Tillid, skjøndt det ikke var smukt. Der var en vis Sygelighed over hans hele Væsen, og hans smukke Stemme lød ikke saa kraftigt som før.

Ved Siden af ham stod hans ældre Halvbroder Thorer; han var noget højere end Magnus, og der hvilede et Skær af Tungsindighed over hans fine Ansigt, der mere lignede en Klerks end en Krigers. Dronning

Alfhild sad paa en Bænk i Nærheden af sine Sønner; hun kaldtes i Almindelighed Dronning, skjøndt hun kun havde været Olaf den helliges Frille. Hun var henved de halvtredsfindstyve Aar gammel og maatte endnu kaldes smuk; hendes store Gudsfrygt var almindelig bekjendt. Siden Sønnen blev Konge, havde hun fattet megen Interesse for Rigets Anliggender og gav ham gjerne Raad. Med Kong Olafs Enke Astrid laa hun bestandig i Strid. Begyndelsen skete i sin Tid ved, at Alfhild fordrede ved Bordet at sidde nærmest Kongen; Astrid mente, at den Plads tilkom kun en virkelig Dronning, og Uvenskabet blev da saa stort, at de ikke vilde bo i Hus sammen.

„Du siger", sagde Alfhild og saae bekymret paa Magnus, „at Du frygter for, at dette Tog til Danmark vil blive dit sidste; thi Du føler Dig svagere Dag for Dag. Den hellige Jomfru forbyde, at Du skulde dø! Hvorledes skulde det da gaa Thorer og mig? Harald kan ikke lide os, og han vilde forfølge os."

„Jeg har tænkt paa dette, kjære Moder", svarede Magnus, „og jeg vil inden min Død tage Løfte af Farbroder, at han skal være god mod Eder begge."

„Har Du ikke selv ytret, at man ikke kan stole paa Haralds Løfter, saa lidt som paa Sandheden af, hvad han fortæller om sine Bedrifter i Myklegaard? Jeg vil aabent sige Dig, at jeg har større Tillid til din Fjende Svend end til din Frænde Harald."

„Det har jeg ogsaa", sagde Thorer, „jeg har kun

set Svend i Fraftand, og han har et Ansigt, som indgyder Tillid."

Kongen saae kjærligt paa sin Moder og sin Halvbroder. Han svarede dem:

„Frygter ikke, kjære, skulde jeg dø, skal jeg vel forinden finde en Udvej, der kan beskytte Eder mod Efterstræbelser."

„Mod Haralds Efterstræbelser!" sagde Alfhild.

„Vi komme vel til at drage til Sverig", mente Thorer.

Da nærmede sig en stor Snekke, og Thorer udbrød:

„Hvad kan Ejnar Thambeskjælver ville os? Der er ingen danske Snekker at se, og der forude ligger Kongshelle."

Da Snekken var kommen i Nærheden af Kongens, bøjede en svær, bredskuldret og graahaaret Skikkelse sig ud over Rælingen og raabte over til Kongen:

„Herre, se ind til Kongshelle, og Du vil finde, at Kong Harald har taget den Plads, som tilkommer din Flaade i Havnen. Han har allerede tjeldet og lagt sig til Ro."

Harmrødmen steg op i Kongens blege Kinder, og han svarede:

„Nu ser jeg, at Harald har indtaget min Plads."

„Hvad agter Du at gjøre?"

„Folkene skulle sætte sig til Aarerne langs Bordene paa vore Skibe og ro rask til. Vi andre tage vore Vaaben frem; vil Harald ikke vige med det gode, skal han fordrives med Magt."

„En vis Beslutning, Herre," sagde Ejnar Thambeskjælver og lod sin Snekke indtage dens tidligere Plads.

Da Kong Harald saae, at hans Brodersons Flaade kom sejlende i Slagorden, gav han sine Mænd Befaling til at kappe Tovene og at lægge Skibene et andet Sted hen. Kong Magnus fik saaledes den bedste Plads til sine Skibe. Harald gik nu om Bord til ham og sagde:

„Jeg havde tænkt mig, at vi vare komne blandt Venner, men for et Øjeblik siden frygtede jeg næsten for det modsatte. Det er et sandt Ord, at Ungdommen har hidsigt Blod. Dit Indfald vil jeg kalde barnagtigt."

„Det var et Indfald mine Forfædre værdigt", svarede Magnus, „og ej barnagtigt; thi jeg holder Hævd over, hvad vi ere komne overens om. Hvis jeg havde ladet denne ubetydelige Sag hengaa upaatalt, da vilde vort Forlig snart være blevet brudt paa vigtigere Punkter. Men jeg fordrer, at Du holder Forliget."

„Et gammelt Ord siger: Den forstandigste giver efter", svarede Harald, og han gik vred bort.

Dette Sammenstød mellem Kongerne viste, at deres Venskab kun stod paa svage Fødder. Mandskabet paa Flaaden holdt hver med sin Høvding, og havde ikke den fælles Fjende Kong Svend været, vilde rimeligvis Striden mellem Magnus og Harald være brudt ud i lys Lue.

Fra Kongshelle sejlede de forenede Flaader ned til Sejerø Bugten, hvor den danske Flaade skulde støde til

dem. Som vi vide, holdt en stor Del af Jylland med Kong Magnus, og om Sommen plejede det ikke at vare længe, før han var Herre i de danske Farvande. Mens Flaaderne laa i Sejerø Bugten, saae deres Mandskab en Dag en smuk Mand i en prægtig Rytterdragt komme ridende ud af en Skov og tumle sin Hest paa den aabne Mark, der laa mellem Skoven og Strandbredden. Han udførte mange ypperlige Rytterkunster, saa at Flaadernes Folk havde nok at se paa og beundre. Da Rytteren i nogen Tid havde vist sine Kunster, red han ud til Strandkanten og raabte:

„Jeg har været en Nidding imod Kong Magnus, men Kong Harald har været en Nidding imod mig. Meget ulige ere disse Konger, Magnus og Harald."

Kong Magnus, der fra Lyftingen paa sin Snekke sammen med sin Moder og Thorer havde betragtet Rytterens Kunster, vendte sig, da han hørte Raabet paa Strandbredden, mod sin Moder og sagde:

„En berømmelig Mand er Svend Ulfson; havde han Folk ligesaa tapre og djærve som han selv, da vilde han oftere vinde Sejr."

Mens Magnus talte saaledes, var Svend reden ind i Skoven og forsvunden.

Da de danske Snekker kom, lagde de sig ved Magnus's Flaade; thi Harald var ikke Konge i Danmark, og de Danske kunde derfor ikke modtage Befalinger af ham. Der blev besluttet, at Kong Harald skulde sejle gjennem Store Bælt og hærge paa Kysterne der, men Kong Magnus vilde sejle til Jylland, holde Thing med

Bønderne og hærge paa de Kyster, som holdt til med Kong Svend. Om Høsten vilde de norske Konger mødes i Øresund, da haabede Magnus, at Svends Magt for bestandigt vilde være brudt.

Flaaderne sejlede nu bort, hver sin Kurs. Kong Magnus lod sin kaste Anker i Aarhusbugten, hvor han agtede at blive liggende i nogle Dage for at indhente Efterretning om, hvad Kong Svends Tilhængere foretoge sig. En Dag befandt han sig ilde og lagde sig til Sengs. Hans Moder blev meget bekymret, men Magnus trøstede hende og mente, at han nok den følgende Dag vilde blive rask. Det blev han ogsaa, men der var kommet noget ligesom forklaret over hans Ansigt. Da hans Moder udtalte sin Glæde over, at Ildebefindendet var forsvundet, sagde Magnus:

„Jeg har haft saadan en dejlig Drøm i Nat. Det tyktes mig, at min Fader, den hellige Olaf, kom til mig og spurgte: Hvilket vil Du helst vælge, min Søn: Enten nu at drage med eller blive den mægtigste af alle Konger og leve længe? Men i sidste Tilfælde vil Du komme til at begaa en saadan Misgjerning, at Du enten saare vanskeligt eller slet ikke skal kunne afsone den. Jeg svarede: Jeg ønsker, Fader, at Du skal vælge for mig. Min Fader sagde: Da skal Du følge med mig".

Alfhild blev meget ilde tilmode ved at høre sin Søn fortælle denne Drøm, og hun sagde:

„Din Drøm tyder paa, at vi snart ville miste Dig."

„Jeg er af samme Mening", sagde Kongen. „Jeg har tænkt paa, hvad det kunde være for en Misgjerning, min Fader sigtede til, og eftersom der kun er en Mand paa Jorden, som vil kunne bringe mig til at glemme mig selv, og det er Harald, var det maaske hans Liv, jeg vilde se mig nødsaget til at tage. Kjære Moder, naar jeg en Gang dør, er det bedst, at Du lever fjærnt fra ham, og derfor tænker jeg, at Du og Thorer blive her i Danmark. Vel er Svend min Fjende, men han er en ædel Mand, og han vil ikke tilføje Eder noget ondt."

„Du har Ret", svarede Alfhild, „hellere bliver jeg hos Svend end hos Harald."

„Svend indrømmer, at han har opført sig som Nidding imod mig", sagde Magnus, „han vil gjøre denne Synd god igjen ved at modtage min Moder og min Broder vel."

Kong Svend var for svag til at levere sine mægtige Modstandere et Hovedslag, derfor indskrænkede han sig til med sine Snekker at angribe dem snart hist og snart her. Thorkil Geysa havde udbudt Leding i Jylland, men kun sexten Snekker vare mødte; de andre Jyder havde sluttet sig til den norske Konge. Med sine Snekker laa Thorkil i Djurssunds sydlige Udløb. Agnar havde denne Sommer afslaaet at tage Del i Kampen, han higede efter Vikingefærd i Vesterleden; derimod var Erland til Stede med sit Skib. Thorkil havde modtaget ham venligt, og det syntes, at han stod højt i Jarlens Gunst. Da der nu kom Efterretning om, at Kong

Magnus laa med sin Flaade ved Aarhus, besluttede Thorkil dristigt at angribe den, gjøre den saa megen Skade som muligt og derefter hurtigt sejle bort. Sommernatten var lys, og han vilde angribe ved Nattetid. Med sin Flaade listede han sig langsmed Kysten og kom ned til Helgenæs. Vel blev han set af nogle Snekker af Fjendens Flaade, men de antoge, at det var jyske Snekker, som havde forsinket sig og nu vilde støde til Hovedflaaden; de kunde ikke antage, at sexten Snekker vilde angribe en Flaade paa over et halvthundrede. Dette skete imidlertid; et Par Timer efter Midnat hørtes i Aarhusbugten de Danskes Kampraab „Ohøj", og en heftig Kamp begyndte, hvori Thorkil og hans Mænd havde Fordelen. Men det varede ikke længe; da Normændene vare komne sig af deres Overraskelse, angrebes de Danske med stort Eftertryk. Disse vilde nu efter Bestemmelsen trække sig skyndsomst tilbage, hvilket lykkedes for nogle, men Thorkil og Erland, der med deres Snekker havde været de forreste i Kampen, bleve overmandede og tagne til Fange. De bleve førte om Bord paa Kongeskibet og lagte i Lænker. Der kom i det samme Bud om, at en fjendtlig Styrke havde paa Land nærmet sig Kysten og angrebet Flaadens ilandsatte Mandskab. Kongen skyndte sig strax i Land for at slaa den ny Fjende, der efter alles Udsagn kun var ringe.

De danske Fanger sad imens i Skibets Forstavn, Mandskabet spottede dem og fortalte, at de skulde miste Livet, naar Kongen kom tilbage. Fangerne svarede ikke paa denne Spot. Erland sagde til Thorkil:

„Nu faa vi snart at vide, om vi skulle mødes i Valhal, eller om dine Præster have Ret, og der i Himlen er bedre Boliger."

„Du skal erfare, at der er bedre Boliger", svarede Jarlen.

„Mon vi deroppe kunne se, hvad der foregaar hernede paa Jorden?"

„Jeg mener, at vi deroppe faa det saa godt, at vi ikke beskjæftige os med syndige, jordiske Ting"

„Du har en Hustru og Døtre", sagde Erland. „Tror Du, at Du ikke en Gang imellem vil tænke paa dem?"

„Jo, jeg vil", svarede Jarlen og drog et Suk.

„Da vi nu begge snart skulle forlade dette Liv", sagde Erland, „kan jeg gjærne fortælle Dig, Jarl, at jeg elsker Dotta."

„Nu kan jeg ikke have noget imod dette, men skulde vi have levet, vilde jeg have sagt til Dig, at jeg ikke gav min Datter til nogen hedensk Mand."

„Det véd jeg, Jarl, men det havde ikke været umuligt, at Dotta havde kunnet bringe mig til at tro paa den hvide Krist, om hvem hun har fortalt mig saa meget godt."

„Ja, der er kun godt at fortælle om Jesus Kristus."

„Det, som ængster mig i denne Stund", sagde Erland, „er, at Dotta og jeg ikke have samme Tro, hvorfor hun, naar hun dør, kommer i en anden Himmel end jeg".

„I Himlen kjendes ikke jordisk Kjærlighed, der tages ikke tilægte", svarede Thorkil. „Men der kommer Kongemoderen hen til os, vil hun ogsaa haane os i vor Ulykke?"

Dronning Alfhild kom i Virkeligheden hen til Fangerne, hun betragtede dem med Opmærksomhed og spurgte:

„Hvem ere I, Mænd?"

De svarede hende ikke. Hun pegede paa Thorkil Geysa og spurgte:

„Hvad hedder den smukke Mand der, som synes at være Eders Høvding?"

Han svarede ikke.

„Vil Du tage dit Liv af mig?", spurgte hun.

„Nej", svarede han kort.

„Hvorfor ikke?"

„Dertil har jeg mere end en Grund. For det første vil jeg ikke være Kong Magnus tro, saalænge Kong Svend lever, og begge Konger ligge i Krig med hinanden; for det andet tænker jeg, at ikke nogen bedre Mand kan komme til at raade over mit Drab end Kong Magnus. Han har Grund til at dræbe mig, thi jeg har altid været imod ham. Der er tillige kun faa, som ville lide Tab ved min Død, paa det nær, at jeg har en Hustru og Døtre, som muligen ville ængstes over mit pludselige Forfald. Desuden vil det højligen mishage Kongen, hvis jeg bliver løsladt, og det er ubilligt, at Du for min Skyld skal paadrage Dig hans Vrede".

„Jeg kan mærke“, sagde hun, „at Du est ingen ringe Mand, og Du skal i Sandhed have din Frihed.“

„Vil Du paadrage Dig Kongens Vrede?“

„Min Søn skal jeg vel vide at stille tilfreds.“

„Saa vil jeg da tage mit Liv af Dig, Kongemoder. Men forlanger Du intet derfor?“

„Blot det, at Du vil hjælpe mig, hvis jeg en Gang skulde have Hjælp nødig.“

„Søg Du frit til Thorkil Geysa, hvis Du nogen Sinde tror at behøve hans Hjælp eller send dit Bud til ham.“

„Er Du Thorkil Geysa!“ udbrød Alfhild. „Ingen bedre Mand kunde jeg have reddet.“

Hun lod alle Fangerne løse af deres Lænker og en Baad ro dem i Land til det Sted paa Kysten, som de selv ønskede.

Henad Aften kom Kongen om Bord med Thorer. Han havde jaget den fjendtlige Styrke fra hinanden og var træt og sulten. Hans Moder gik ham i Møde og fortalte ham, at hun havde sat Fangerne i Frihed. Da blev han vred og raabte:

„Mener Du at have mere Magt og Vilje end jeg?“

„Naar Du tænker Dig om“, svarede hun, „vil Du finde, at jeg har handlet rigtigt. Du har jo talt om, at jeg bør blive i Danmark, hvis Du skulde dø. Maa jeg da ikke, forinden Du dør, skaffe mig Venner her?“

„Moder, tilgiv mig, at jeg tiltalte Dig haardt“

sagde Kongen, „ja ja, staf Dig Venner; thi Du véd ikke, hvorlænge Du har mig hos Dig".

Imidlertid vandrede de tolv løsgivne Fanger forsigtigt Nord paa ad Djursland til. De maatte vogte sig for at støde paa Kongens Hær, der, som de havde faaet at vide, var paa Vejen til Viborg, hvor Magnus vilde holde Thing. Befalingen over sin Flaade havde han givet til Ejnar Thambeskjælver. Lidt efter Solens Nedgang naaede Thorkil og de andre Skoven omkring Hornslet, de vare trætte, sultne og nedslagne. Da sagde Erland:

„Bliv her i Skoven. Jeg vil gaa ind i Byen, hvor jeg har en Søster, som er gift. Hun vil vistno forbarme sig over os.

Thorkil takkede Erland, der strax begav sig paa Vej. Det varede ikke længe, før han kom tilbage og fortalte, at hans Søster og hendes Mand ønskede at beværte de Mænd, som havde kæmpet for Kong Svend, og skulde der komme Folk af den norske Konges Hær, skulde der blive taget Forholdsregler imod, at de danske Mænd bleve overrumplede.

Ragnhilds Husbond Harald ejede den største Gaard i Hornslet og havde nok baade af Mad og Drikke og af Plads til sine Gjæster. Han var glad ved at have den ansete Thorkil Geysa til Gjæst og talte meget med ham. Ragnhild fik derved Lejlighed til at tale med sin Broder og at fortælle ham nyt fra Thorsager.

„Den, som længes mest efter Dig", sagde hun, „er Hildur. Hun gjæstede os i Vinter med de andre,

og hun vandt mit Venskab. Hun betroede mig, at hun elskede Dig. Nu véd jeg ikke, om Du elsker hende, men jeg vil sige Dig, at ingen af din Slægt vil have noget imod, at hun bliver din Kone, skjøndt hun ingen Formue kan give Dig."

„Hildur har en varm Talsmand i Dig", svarede Erland, „men jeg maa bedrøve Dig og hende med, at hun aldrig vil blive min Kone; jeg har selv en Gang sagt hende det."

„Erland", sagde Søsteren, „Du skal ikke handle overilet i denne Sag."

„Det gjør jeg ikke."

„Hvad kan Du have imod Hildur, hun er en Kvinde, dejlig som faa."

„Du har Ret, Søster, men Du kjender jo Sagnet om vor Ætfader, Kong Høgnes Datter Hildur; det bæres mig for, at ligesom hin Hildur bragte dem i Ulykke, hun elskede, saaledes vil vor Hildur gjøre det samme. Blodig er Hildurs Leg, og blodig kan vor Hildurs Kjærlighedsleg blive."

„Hvilken sælsom Tale! Jeg holder af Pigen, men det vil jeg give Dig Ret i, at hun ser ud til at kunne blive frygtelig i sit Had."

„Skulde jeg frygte en Kvindes Had?" lo Erland. „I denne Sommer vil jeg ikke kæmpe oftere mod Kong Magnus, hvis Moder saa ædelmodigt skænkede os Livet. Der er god Tid til at drage paa Vikingetog, jeg faar mig let en ny Snekke. Jeg vil tilbyde Hildur at bringe hende hjem til hendes Frænder paa Orkenøerne."

„Hvis hun elsker Dig saa højt, som jeg tror, vil hun blive i Thorsager."

„Mig kan det være det samme", sagde Erland.

Gjæsterne bleve denne Nat hos deres gjæstfri Vært i Hornslet. Før de næste Dag droge bort, havde Erland aftalt med Thorkil Geysa, at han først vilde tage hjem til Thorsager for at forsyne sig med Penge, derefter vilde han komme til Skjersø. Thorkil lovede da at stille en af sine Snekker til hans Raadighed; Jarlen havde flere, og kun en af dem var bleven erobret ved Overfaldet paa den norske Konges Flaade.

Paa Thorsager var paa denne Aarstid kun Kvinderne og Trællene hjemme, og de sidste havde travlt med at pløje og tilsaa Jorden. Alle bleve meget overraskede ved at se Erland, og da han havde fortalt, hvad der var hændet ham, sagde Yrsa:

„Det forekommer mig, at Kongemoderen maa ane noget ondt for sin Søn, siden hun søger at skaffe sig Venner iblandt os. Saae Du Kong Magnus?"

„Nej", svarede Erland.

„Maaske frygter hun en Kamp mellem ham og Kong Harald."

„Tiden vil vise det", svarede Erland. „Jeg vil ikke grunde over den Sag; thi jeg tænker nu at drage paa Tog i Vesterleden. Thorkil Geysa har lovet, at jeg maa faa en af hans Snekker. Hvis Du vil, Hildur, skal jeg sejle med Dig til dit Hjem og bringe Dig til dine Frænder."

Da saae Hildur paa ham og spurgte:

„Er dit Tilbud alvorligt ment?"

„Ellers havde jeg ikke gjort det", svarede han.

Hun tav et Øjeblik — det saae ud, som hun tænkte efter — og sagde da:

„Min Fader er vel bleven Træl i Kumberland, paa hvis Kyster vi strandede; faa Frænder vil jeg træffe, kommer jeg hjem. Her i Djursland har jeg fundet Venner, derfor bliver jeg helst her."

„Ja, ja, bliv hos os!" raabte Svafa, „jeg kan ikke undvære dit Selskab."

Erland maatte saaledes opgive sin Beslutning at bringe Hildur over til hendes Frænder. Under en Samtale, han senere havde med sin Stedmoder, blev det ham tydeligt, at det ikke blot var Ragnhild, der ønskede, at Hildur skulde blive hans Kone, men at ogsaa Agnar, Yrsa selv og Svafa ønskede det samme. Hildur maatte have forstaaet at vinde stor Indflydelse paa alle. Dette forstemte Erland, og han besluttede allerede at rejse næste Dag fra Thorsager.

Det var i de lyse Nætters Tid, og Dagen havde været varm. Erland lagde sig udenfor Huset til at sove i noget Græs, hvoraf han havde redet sig et Leje. Smaa lyse Skyer sejlede højt oppe i Luften over hans Hoved, og inden han faldt i Søvn, laa han og tænkte paa Dotta, og at han havde sagt til Thorkil, at han elskede hans Datter. Havde Faderen fortalt hende dette? Vilde han berøre den Sag, naar Erland næste Dag gjensaae ham? Erlands Hjærte tog til at banke, han var ikke helt sikker paa, om Dotta elskede ham.

Tilsidst lukkede hans Øjne sig, og han drømte om Dotta, drømte om, at de vandrede sammen over en grøn, solbeskinnet Eng, og at Guds Engle svævede højt oppe under Himlen og tilsmilte dem. Men langt ude laa Havet, hvor en Tordensky forsvandt, og hvor Thor vred piskede paa sine Bukke. Da vaagnede Erland ved, at hans Navn hviskende nævntes.

Hildur stod for ham.

„Hvad vil Du mig?“ spurgte han.

„Jeg har vækket Dig, jeg maa tale alvorligt med Dig.“

„Er — er — Du ikke hende — Hildurs Gjenfærd?“ spurgte Erland.

„Jeg er intet Gjenfærd, jeg er Hildur, Kjød og Blod.“

„Forlad mig, ej sømmer det sig, at vi tale sammen i denne Nattetime.“

„O, det kan vel sømme sig, at Du taler med din frigivne Trælkvinde. Jeg har forladt mit Leje for at sige Dig, at dersom Du elsker nogen anden end mig, skal der komme store Ulykker over Dig og hende, men vil Du elske mig, skal Storhed og Berømmelse blive Dig til Del. Se, vi befinde os i den straalende Solmaaned, hvori Baldur ser ned til os fra Brejdablik, det er en Maaned, skabt for Elskov, se til de smaa Fugle, se til alt paa Himlen og Jorden, det lever kun for at mødes i et langt glødende Kys.“

„Du er smuk, Hildur, Du kunde vel være værd at elske, men jeg kan ikke elske Dig.“

„Det er, fordi Du elsker en anden!“ hviskede hun heftigt. „Ja jeg véd, hvem det er, det er Thorkil Geysas Datter. Men lad hende vogte sig.“

„Du maa selv vogte Dig“, svarede Erland, „thi hvis Du forøver nogen Ondskab mod hende, da tager jeg Dig ved Thor en Gang med paa min Snekke og bringer Dig til dit Hjem. Jeg burde maaske gjøre det strax.“

„Jeg frygter ikke dine Trusler; thi Alferne ere mine Venner. De have leget med mig i min Barndom, og de have ogsaa her vist sig for mig.“

„Saa maa det være Sortalfer“, svarede Erland, „thi Lysalfer tage ikke Del i onde Gjerninger“.

„Ej er det nogen ond Gjerning, at jeg vil vinde dit Hjærte. Og det vil jeg!“ sagde hun og stampede med sin lille Fod i Jorden.

„Gaa til dit Leje og sov!“ bød Erland.

Da kastede hun sig over ham, der sad oprejst paa sit Leje, og trykkede et brændende Kys paa hans Læber. Erland sprang forbitret op og sagde:

„Ved de mægtige Guder, aldrig vil jeg gjengjælde dine Kjærtegn. Gaa Kvinde og vov ikke mere at komme mig nær!“

Hildurs Øjne lyste med en uhyggelig Glans, hun hævede sine Arme truende i Vejret, og med en Røst, der lignede en Kats Hvæsen, sagde hun:

„Du og hun skulle komme til at føle min Vrede“.

Hun vendte sig og smuttede ind i Huset.

Erland lagde sig igjen ned paa sit Leje, han kunde ikke falde i Søvn paany, han maatte tænke paa Hildur.

Saaledes som han nu havde set hende i Vrede, spurgte han paany sig selv, om det ikke var hin mægtige Hildurs Sjæl, der levede igjen i et nyt Legeme. Aldrig, aldrig vilde han kunne elske hende. Sølverskjæret begyndte at vise sig i Nordøst, og Lærkerne sang deres Morgensang; snart stemmede de andre Fugle i Skov og Busk i med, og denne Fuglesang lullede endelig Erland i Søvn.

Da han næste Dag tog Afsked med Yrsa og Svafa, var Hildur ikke at se.

Henad Aften kom han til Skjersø, hvor Thorkil Geysa tog imod ham med en alvorlig Mine og fortalte, at han havde faaet Underretning om, at Kong Svends Tilhængere overalt havde lidt store Nederlag, og at Svend selv havde faaet et haardt Saar i det ene Ben. „De Norske ere os for mandstærke", vedblev Thorkil, „og jeg frygter for, at Danmark for bestandig er tabt for Kong Svend."

„De høje Guder forbyde dette!" udbrød Erland.

„Du sværger ved Guderne", sagde Thorkil, „derved kommer jeg til at tænke paa, hvad Du fortalte mig hin Morgen, vi ventede Døden. Jeg vil da nu sige Dig, hvad jeg sagde Dig den Gang, at aldrig faar en hedensk Mand min Datter."

„Ja, saaledes talte Du den Gang."

„Jeg har ikke talt til nogen om vor Samtale. Hvad Du aabenbarede mig, blev sagt med Døden for Øje. Det skal være mig helligt som de Hemmeligheder, en Præst faar at høre i Skriftestolen."

„Jeg takker Dig, Jarl."

„Dersom Du ikke skulde ville forlade dine Fædres Tro, og jeg véd, at der er meget, som taler for, at Du vedbliver at være en hedensk Mand, da vil jeg bede Dig om at tale saa lidt som muligt med Dotta."

„Jeg vil oprigtigt tilstaa Dig", svarede Erland, „at jeg har tænkt at ville vedblive med at deltage i Offerfesterne, indtil min Fader dør."

„Det er maaske en klog Beslutning", sagde Jarlen, „men din Fader kan leve længe, og jeg venter ikke med at bortgive min Datters Haand, dersom hun skulde faa en Bejler, jeg synes ligesaa godt om som om Dig. Nu kjender Du min Mening, og derfor kunne vi godt vedblive at være Venner. Jeg kan overlade Dig en god Snekke med en god Besætning; den ligger i Djurssund og var ikke med ved Aarhus, thi dens nye Sejl vare ikke færdige. I Morgen ville vi sammen rejse op at at se paa Snekken."

Jarlen ledede saaledes Samtalen hen paa noget andet og talte ikke mere om sine Døtre. Erland vilde gjærne have talt med Dotta i Enrum, men fandt ingen Lejlighed dertil; hun var lystig og spøgefuld som sædvanlig, ja, spøgte endog over Uheldet i Aarhusbugten.

Den følgende Morgen rejste Jarlen og Erland til Djurssund.

Syvende Kapitel

Kong Magnus dør.

Efteraaret var kommet; med den forenede dansk-norske Flaade laa Kong Magnus i Øresund og ventede paa Kong Harald, for i Forening med ham at sejle til Norge. Med Undtagelse af det østlige Skaane var Danmark blevet fuldstændigt undertvunget, og en Skat paalagt de Danske, som havde holdt med Kong Svend. Denne, hed det, var endnu fængslet til Sygelejet og vilde blive halt for Livstid.

Magnus havde naaet sit Maal, hans Modstander var fuldstændig kastet til Jorden, men han skulde ikke faa nogen Glæde deraf; thi Dag for Dag blev han svagere og mærkede, at hans Ende nærmede sig. Han sad i Lyftingen af sit Skib og saae ud efter Sjællands og Skaanes med kraftige Egeskove smykkede Kyster, og agterude spejlede Hvens Skove sig i det blanke Sund. Solen skinnede en smuk Oktoberdag paa Kongens Snekke med det lueforgyldte Dragehovede i Forstavnen. En Baad lagde til Kongesnekken, og den mægtige Ejnar Thambeskjælver steg om Bord. Han gik op i Lyftingen til Kongen og sagde:

„Du har sendt Bud efter mig, Fostersøn, her er jeg. Hvor Du ser bleg ud i Dag."

„Du har Ret", svarede Kongen med et svagt Smil, „jeg vil snart blive endnu blegere; thi jeg vil

dø. Jeg har ladet Dig kalde for at tale med Dig om, hvad der skal ske, naar jeg er død."

„Heri har Du handlet rigtigt; thi mange vanskelige Spørgsmaal ville opstaa, naar Du er død. Hvem skal være Konge i Norge og hvem i Danmark?"

„Jeg tænker, at Harald skal være Enekonge i Norge", svarede Magnus, „der er ingen, som kan gjøre ham Herredømmet stridigt. Du kan ikke lide ham og han ikke Dig, men jeg vil bede ham om at glemme gammelt Fjendskab."

„Det kan Harald aldrig glemme, derfor skal Du ikke bede ham derom."

„Jeg vil dog gjøre det, og jeg vil ogsaa bede ham om at behandle min Moder og Thorer godt."

„Gjør han ikke dette", sagde Ejnar, „lover jeg Dig at forsvare dem og at være dem til Hjælp i alle Ting."

„Tak Ejnar, det er dog muligt, at de blive her i Danmark og derfor ikke behøve din Hjælp. Svend skal have Danmark som Arv efter mig."

„Jeg under ikke Harald Haarderaade Danmark", sagde Ejnar Thambeskjælver, „jeg under ham ikke en Gang vort kjære Norge; Du kan derfor indse, at jeg ikke vil gjøre Dig Bebrejdelser, fordi Du giver begge Riger hver sin Konge."

„Jeg har ingen Søn, til hvem jeg kan efterlade dem, og efter Forliget i sin Tid med Kong Hardeknud var det blot mig personlig, som tog Danmark i Arv efter ham, hvis han døde barnløs. Naar jeg dør,

tilfalder Danmark atter Kong Knuds nærmeste Slægt, og Svend er en venesæl og dygtig Mand."

„Men Held i Strid har han ikke. Det vil komme til en haard Kamp mellem ham og Harald om Danmark."

„Harald har aldeles ingen Ret til dette Rige, og Svend vil vel faa Lov til at beholde det, naar mine Venner i Danmark slutte sig til ham. Vi maa, Fosterfader, gjøre alle vore Aftaler, inden Harald kommer; thi erfarer han dem, kan det være, at han vil omstøde nogle. Jeg har intet imod, at Du lader Høvdingerne paa den danske Flaade vide, at det er min Villie, at de skulle hylde Kong Svend, naar jeg dør."

Den Gang Harald Haarderaade kom et Par Dage efter, vare Kongen og Ejnar blevne færdige med at drøfte alle Spørgsmaal, som kunde opstaa, naar den første døde. De havde sørget for, at ingen havde været nærværende; thi de havde en Mistanke om, at Harald havde Spioner om Bord i Magnus's Snekke. Da Harald kom til Magnus, talte denne ikke om sin Sygdom, men Harald sagde:

„Jeg kan se, Frænde, at Du er syg. Du kan ikke taale Luften i Danmark; naar Du kommer til Norge, vil Du blive karsk."

Magnus rystede paa Hovedet og sagde:

„Naar jeg kommer til Norge, vil Du snart blive Enekonge, Frænde."

Harald saae paa ham og spurgte:

„Saa nær er Du vel ikke ved at dø?"

„Nærmere end Du tror, Frænde."

Det var en kold og sludfuld Morgen i sidste Halvdel af Oktober, at Ejnar Thambeskjælver kom om Bord til Kong Magnus, hvem han fandt liggende i en stærk Sved i Lyftingen.

„Er Du syg, Herre?" spurgte Ejnar.

„Ja, jeg befinder mig ikke ret vel, Fosterfader."

„Det er en stor Sorg", sagde Ejnar, „aldrig ville dine Venner kunne faa Erstatning for Tabet af Dig."

„Sørg for, Fosterfader", sagde Kongen, „at min Seng bliver redt i Forrummet ude ved Skibsbordet, der maa være højere og svalere."

Kongen blev flyttet ud til Forrummet, men da han var kommen i Seng der, sagde han mat:

„Det nytter ikke noget, bringer mig tilbage til det forrige Sted."

Imidlertid havde Kong Harald erfaret, at Kong Magnus var blevet meget syg; han skyndte sig derfor med at lade sig ro om Bord til ham, og da Harald spurgte sin Frænde, om han var syg, lød Svaret:

„Syg er jeg sandelig, Frænde. Jeg vil derfor nu bede Dig om én Ting; hvis jeg skulde dø, vil Du da være mine Venners Ven?"

„For din Skyld er det min Pligt", svarede Harald, „men der er dog imellem dem Mænd, som i deres Tanker ere sig selv nok og skjøtte lidet om mig."

„Det nytter ikke at tale derom", sagde Ejnar, som forstod, at Kongen sigtede til ham, „han har allerede taget sin Beslutning."

„Er det ikke rimeligt", spurgte Harald, „at det er min Pligt at være mine Venners Ven?"

„Kong Magnus", sagde Ejnar, „tal om mere magtpaaliggende Ting, tal om Rigets Anliggender."

„Det Raad giver jeg Dig, Frænde", sagde Magnus til Harald, „at Du vender tilbage til Norge, dit Fædreland; thi det var Aftalen mellem mig og Hardeknud, at Danevældet efter min Død skulde komme til Knuds Æt."

„Det tykkes mig", sagde Harald, „at saavel Danmark som Norge høre mig til, naar Du dør."

„Jeg ser", svarede Magnus, „at det vil være frugtesløst at tale med Dig om den Sag."

Kong Harald drejede Samtalen hen paa noget andet og spurgte:

„Hvor meget er der tilbage af den store Mængde Guld, som jeg bragte til Landet, og hvoraf Du fik Halvparten?"

„Betragt en Gang Skibsbordene", sagde Magnus, „de ere besatte med tapre og berømmelige Mænd, dem har jeg givet Guldet og derfor erholdt deres Kjærlighed og Tjeneste. Bedre er en brav Mands Hjælp og Venskab end meget Gods."

Da Harald hørte dette Svar, blev hans Aasyn mørkt, og han gik bort. Ejnar saae efter ham, og da han var gaaet fra Borde, sagde Ejnar til Kong Magnus:

„Det er ikke alene mig, som Harald ikke er god, men din Broder Thorer. Han kan komme til at frygte for sit Liv."

„Du kan have Ret, Fosterfader", svarede Magnus, „vil Du lade Thorer komme herhen og hans Ven Ref."

Ejnar hentede dem, og Kongen sagde:

„Jeg har tidt talt med Dig om, Thorer, hvad Du skal gjøre, naar jeg dør. Det vil ikke vare længe, før det sker. Derfor skal Du nu gaa i Land i Skaane og opholde Dig i Skoven. Naar jeg er død, skulle Lurerne lyde, Du og Ref begive Eder da til Kong Svend og siger til ham, at jeg har givet ham Danmark til Arv efter mig og til Bevis herpaa overrække ham mit kongelige Segl." Magnus gav sin Broder Seglet og vedblev: „Sig ham endvidere fra mig, at han skal tage mod Dig, Broder, saaledes som han vilde, jeg skulde tage mod hans Broder, hvis han sendte mig Bud paa sin Dødsdag."

Thorer kunde ikke tale for Graad. Magnus gjentog:

„Ja, ja, forkynd Kong Svend, at jeg giver ham hele Danevælde, og han skal have og beholde det fra nu af frit og frels for hver Mand."

Gribende var Afskeden mellem Brødrene, Thorer kunde næsten ikke løsrive sig fra Broderens Dødsleje. Endelig begav han og Ref sig i Land for at afvente det sørgelige Øjeblik, da Lurerne skulde forkynde dem Kongens Død.

Dronning Alfhild plejede sin syge Søn. En Gang imellem, naar han fik et kort og uroligt Blund, og Ejnar Thambeskjælver var nærværende, talte de om Kongens nærforestaaende Død. Den Dag, Thorer var gaaet fra Borde, var Dronningen meget utrøstelig og udbrød:

„Skal jeg da miste begge mine Sønner?"

„Nej", svarede Ejnar, „Thorer faar Du vel at se igjen; thi der er ingen Tvivl om, at Kong Svend vil modtage ham vel. Var han bleven hos Dig, vilde Harald Haarderaade have ladet ham undgjælde, fordi han har vovet ved flere Lejligheder at sige ham imod, som den Gang Kongerne vare paa Gjæsteri hos Aslak."

„Hvad skete der den Gang?" spurgte Dronningen.

„Jeg troede, at Du havde hørt Tale herom. Nu skal Du høre: I Hallen sad Kong Magnus og adskillige af hans Mænd paa Tværbænken, men Harald og hans Folk havde indtaget Langbænken. Din Søn Thorer sad paa den anden Bænk ligeoverfor Kong Harald. Thorer talte ikke meget og kun om ubetydelige Ting. Kong Harald fandt, at det var en Skam, at han maatte drikke Thorer til, og kvad flere Gange følgende over til ham, naar han hørte ham sige noget:

Ti, Du Thorer,
Tosset er Du!
Rapse-Gjæst, jeg hørte,
Hed din Fader.

Da Thorer er en stolt Mand, blev han vred, men svarede dog ikke. Dagen efter spurgte Kong Magnus sin Broder: „Hvorfor er Du saa tavs?" Thorer fortalte ham Aarsagen dertil. Da sagde Magnus: „Jeg véd et Raad derimod. . Hvis han atter laster Dig, skal Du kvæde:

Om end min Fader
Kaldtes Rapse-Gjæst,
Han ej omhegned
Hingstes Avlelemmer
Lig Sigurd Syr,
Som var din Fader."

Da Harald igjen kvad det tidligere Vers over til Thorer, svarede denne ham, som Magnus havde lært ham. Herover blev Harald vred og trak sit Sværd for at hugge til Thorer, men Magnus sprang til og bad dem forliges. Han lod derefter Thorer sidde ved sin Side. Men Harald har ikke glemt og glemmer aldrig, at Thorer har haanet hans Fader. Hans Spejdere have vel meldt ham, at Thorer er gaaet i Land i Skaane og ej er vendt tilbage; ikke skulde det undre mig, om den mistænksomme Harald lader ham belure."

„O, gid da Thorer var lykkelig og vel herfra!" udbrød Alfhild.

Harald kom hver Dag for at se til Magnus, hvis Død nærmede sig. Magnus laa hen i en Døs og kunde ikke tale med Harald, der med Venlighed talte til Dronning Alfhild, men hun troede ikke paa hans Venlighed.

Det var i Morgenstunden den 25de Oktober 1047, at Lurerne klang dumpt og sørgmodigt ud over Øresund og fortalte, at Danmarks og Norges Konge var død. Disse gribende Toner vækkede Kong Harald, han sprang op fra sit Leje og sagde:

„Nu er Norge mit, og Danmark skal vorde mit."

Kong Harald, der af de Norske kaldtes Haarderaade og af de Danske den Onde, var omtrent fyrgetyve Aar gammel, en smuk og anselig Mand med lyst Haar og langt Mundskæg. Hans højre Øjenbryn sad noget højere end hans venstre, hans Hænder og Fødder vare store, og han var over tre Alen høj. Han elskede Magt

og Guld, men var meget gavmild mod dem, han godt kunde lide, derimod var han haard, tidt grum mod sine Fjender.

Først naar det blev lyst, vilde han besøge Kong Magnus's Snekke; imidlertid kastede han tidt Blikket over mod Skaanes Kyst. Endelig saae han en Baad støde fra Land og styre Kursen mod hans Snekke. Han fulgte den med Øjnene; snart bordede den hans Drageskib, og en Mand gik op i Lyftingen til ham.

„Fik I ham dræbt?" spurgte Kongen.

„Nej, Mørket hjalp ham og Ref til at undkomme."

Kongen blev meget misfornøjet ved at høre dette; thi han havde ved Spioner erfaret det Budskab, Thorer havde at overbringe Kong Svend, hvis Ret til Danmark derved blev uomtvistelig.

En Time efter, at det var blevet lyst, begav Harald sig til Magnus's Snekke. Kongens Lig laa i Lyftingen, og fire Præster laa paa Knæ og bad. Alfhild sad lidt borte, opløst i Graad. Harald knælede ved Siden af sin Brodersøns Lig og bad en Bøn, dernæst rejste han sig, gik hen til Dronning Alfhild og sagde:

„Jeg deler din Sorg over, at Kong Magnus er død. Jeg har nu taget Arv efter ham, og til den hører at sørge for Dig."

Alfhild takkede og spurgte:

„Vil Du ikke ogsaa sørge for Thorer?"

„Han har sørget for sig selv", svarede Kongen haardt, „han er allerede paa Vejen til Kong Svend. Thorer bliver vel hos ham."

„Nu har jeg kun én Søn tilbage", sagde Alfhild hulkende, „og Du kan vel ikke have noget imod, at jeg opsøger ham?"

„Bliv i Danmark, hvis Du vil", svarede Harald, „men for min Broder hellig Olafs Skyld og for hans og din Søns Skyld skal Du altid blive vel modtaget, naar Du kommer til Norge."

„Jeg takker Dig, Herre", svarede Alfhild.

Kongen forlod Snekken og begav sig om Bord paa sin egen, hvorfra han strax sendte Bud til alle Høvdingerne, at han endnu samme Dag vilde holde Husthing med dem paa Sjællands nærliggende Kyst. De skyndte sig med at efterkomme hans Befaling. Paa en Plads, omrammet af Sundet og Egeskoven, der stod i Efteraarets brogede Dragt, holdt Norges Konge Thing med Høvdingerne, hvoraf flere vare danske. Efter at han havde mindet den afdøde Konge med nogle hjærtelige Ord, sagde han:

„Det er nu min Hensigt at drage til Viborg og holde Thing der, for at jeg kan blive valgt til Konge over hele Danevælde; derefter vil jeg indtage Landet, thi Danmark er lige saavel som Norge min Arvelod. Vi maa derfor sende Bud til Norge efter flere Snekker, og vi maa erindre, at faa vi nu Danmark undertvunget, da skulle Normændene til evig Tid blive de Danskes Overmænd."

De danske Høvdinger saae meget misfornøjede ud ved denne Tale, de kunde ikke lide Kong Harald. En af dem lod til at ville tale, men blev for-

hindret deri ved, at Ejnar Thambeskjælver tog Ordet.

„Vi Thrønder og jeg", sagde Ejnar, „finde os mere forpligtede til at bringe Liget af min Fostersøn til dets Grav, at bringe det hjem til den Kirke, hvori den hellige Olaf hviler, end at kæmpe her udenlands for Dig, Kong Harald. Thi Danmark er nu baade for Dig og for os et fremmed Rige; Kong Magnus har paa sit Dødsleje erklæret, at Kong Svend skulde være hans Efterfølger i Danmark."

„Han kan ikke give min Arv bort!" raabte Harald.

„Det er ikke din Arv, siger jeg", raabte Ejnar Thambeskjælver. „Og Danmark er for mægtigt et Rige til, at Du med al Norges Styrke vil kunne undertvinge det. Og det vil jeg sige, at vi, Kong Magnus's Mænd, mene, at det er bedre at følge den døde Kong Magnus end nogen anden levende Konge."

Stort Bifald fulgte paa denne Tale, og Harald fandt det derfor raadeligst at hæve Thinget. Han huskede paa, at han ikke var Konge over hele Norge, før han var bleven hyldet af Kong Magnus's Tilhængere, og at det derfor vilde være bedst, om han ved denne Lejlighed ikke var altfor paastaaelig, men havde han ikke før hadet den mægtige Ejnar Thambeskjælver, gjorde han det nu.

Den næste Morgen sejlede de danske Snekker hjem. Den norske Flaade laa ene tilbage i Sundet. Det skulde vare Aarhundreder, før danske og norske Flaader under en fælles Konge atter droge ud til Stordaad.

Nogle Dage efter sejlede den norske Flaade nordpaa; Liget var stillet højt i Lyftingen paa Kongesnekken, saa hele Flaaden kunde se den prægtige Kiste, hvori det var blevet lagt, og den norske Skjald kvad:

Fra Sonden over Havet
I Mørkningen nu føre
Hensovet, herlig Konning
De sørgelige Skibe;
Thi Kongens Hirdmænd have
Det Hoved, som var ypperst
I Verden, alt tilhyllet;
Ej siden Kummer stilles.

Ottende Kapitel.

Erland kristnes.

I Begyndelsen af November var Erland paa Hjemvejen fra sit Tog i Vesterleden. Han havde først besøgt Orknøerne og ligget med sin Snekke i Havnen Asmundervaag paa den høje Ø's sydlige Side, hvor Olaf Trygvesøn ogsaa en Gang for mange Aar siden havde været, fordi en stærk Storm havde umuliggjort al Sejlads i Pentlandfjorden. Om Natten havde Erland vaaget alene i Land, han vilde se, hvorledes det forholdt sig med Hildurs Leg. Da han blev træt, satte han sig paa en Sten, og det forekom ham, at der fra Stenen udgik Varme til hans Legeme, og at hans Øjne

formaaede at gjennemtrænge Mørket. Og der var en anden Sten ved Siden af ham, og paa den sad en fager Kvinde. Hun hilste paa ham, spurgte ham om, hvorfra han var og hvad han hed. Erland fortalte hende det.

„Jeg hedder Gøndul", svarede hun. „Jeg kan vise mig for alle dem, der endnu ere Odin tro, og jeg kan give dem Lykke i Strid."

„Gøndul hedder en af Valkyrierne", sagde Erland.

„Du har Ret, Erland. Men Du er vel tørstig, vil Du ikke drikke af mit Horn?"

„Jeg er ikke tørstig."

„Drik alligevel, min Mjød er god, Odin har den ikke bedre i Valhal."

„Jeg drikker ikke, naar jeg er paa Vagt."

„Da forsmaaede Hedin ikke min Mjød, ligesaa lidt som han forsmaaede min Kjærlighed."

„Hedin!" raabte Erland. „Mener Du Hildurs Brudgom?"

„Ja, han er nu hos Odin i Valhal."

„Men hvor er Hildur?"

„Kæmper lege nu hendes Leg hos Odin selv, derfor er der tyst og stille paa den høje Ø, hvor der før var Kamp og Vaabenbulder. Men altid skal denne Leg leges, saalænge der er Guder og Mennesker til; thi den Dag, der er Fred paa Jorden, da kommer Ragnarok, da kommer Mørke over Guder og Mennesker, og Livet og Kraften gaar til Grunde."

„Du fører vis Tale", svarede Erland, „men jeg spurgte Dig før, hvor Hildur var?"

„Hun er der, hvor der skal kaldes nye Kæmper til hendes Leg.“

„Derved fik jeg ikke Svar paa mit Spørgsmaal.“

„Hvad vil Du da vide?“

„Jeg vil vide, om Hildur lever i Kvindeskikkelse paa Jorden, eller om hun er hos Freja.“

„Paa Jorden vil Hildur altid leve; thi hvor der er Kjærlighed, er der Strid.“

„Og den“, sagde Erland, „som elsker Hildur, vil komme i blodig Strid, er det din Mening?“

„Jeg har jo sagt det, og jeg vil sige Dig, at enhver Kvinde er i Slægt med Hildur.“

„Jeg har set Hildur“, sagde Erland, „som en Aand, et Syn.“

„Da maa Du være af hendes Slægt“, svarede Gøndul, „thi kun overfor hendes egen Slægt er hendes Skinlegeme synligt. Hun maa vente sig mangen Stordaad af Dig.“

„Jeg tror ogsaa at have set Hildur som Kvinde af Kjød og Blod“, sagde Erland, „er det muligt?“

„Ej kjender jeg Alfaders skjulte Ting“, sagde Gøndul, „derfor kan jeg ikke svare Dig paa dit Spørgsmaal. Drik af Hornet, maaske Mjøden kan give Dig Visdom.“

„Jeg har sagt Dig, at jeg ikke vil drikke“, svarede Erland og rejste sig fra Stenen. I samme Øjeblik forsvandt Synet, og det blev Nat omkring ham. Han satte sig paa Stenen igjen, og da saae han Valkyrien svæve bort udover Søen, idet hun holdt Hornet truende imod ham.

Erland rejste sig atter fra Stenen og satte sig ikke mere paa den. Snart var den korte Sommernat forbi; før han gik om Bord, undersøgte han de to Stene, hvorpaa han og Valkyrien havde siddet; han fandt paa dem nogle Runer indhuggede, som han ikke formaaede at læse. Dette natlige Syn gav ham meget at tænke paa; det havde ikke skabt Glæde i hans Sind, men bragt ham til at gruble over de Gaader, som Guderne ikke ville løse for Menneskene, og som disse aldrig ville kunne løse selv.

Han forlod Orknøerne og hærgede paa Syderøerne (Hebriderne) og Vestkysten af Skotland. Han kom ogsaa til den lille, ubetydelige Ø Jona i det aabne Atlanterhav; her var intet Bytte at faa, Øen ansaas for hellig af de Kristne, og baade irske, skotske og norske Konger ønskede „Bølgernes Ø" til Begravelsesplads. Det Syn, Erland havde haft paa den høje Ø, havde bragt ham til at spørge sig selv, om Kristendommen ikke kunde løse de Gaader, som Guderne holdt skjulte for Menneskenes Børn, og han havde besluttet, naar han saae en hellig, kristen Mand, da at stille ham dette Spørgsmaal.

Han havde hørt, at for over fem hundrede Aar siden havde en hellig Mand, der hed Kolombo, bosat sig paa Jona, og at han havde været saa hellig, at han havde udbredt Kristendommen til Skotland og de omliggende Øer. Sagnet fortalte om mægtige Aander, der vaagede over den hellige Ø, og at det vilde gaa de Vikinger ilde, som dristede sig til at hærge Øens Kirker,

og Klostre. Dette var imidlertid dog sket i tidligere Tid, før de Danske og Norske begyndte at blive Kristne. En Dag kastede Erland Anker ved Øen og gik i Land for at se sig om; overalt, hvor han saae hen, mødte hans Øje prægtige Stenkors og Mindestene. Han kom til et Sted, hvor der stod en stor latinsk Indskrift; da han hverken kunde læse eller skrive, spurgte han en gammel, hvidklædt Munk, hvad Indskriften betød.

„Min Søn", svarede Munken, „der staar: „Norges Kongers Grav", thi her ligge otte norske Konger begravede; det er Konger, som have herskket i Irland eller paa Øerne og have ladet deres Lig føre herover til vor hellige Ø. Maaske er Du selv fra Norge og er kommen her for at bede en Bøn ved St. Olafs Kapel?"

„Nej", svarede Erland, „jeg er fra Danmark."

„Det kommer jo ud paa ét. Du hører, at jeg taler vor danske Tunge, jeg er født paa Øen Mainland. Kan jeg være Dig til Hjælp med noget, saa sig til min Søn?"

„Munk, thi det er Du vel, jeg vil tilstaa Dig ligefrem, at jeg er Hedning."

„Er Du Hedning?" spurgte Munken og blev urolig. „Du er vel ikke kommen for at hærge paa vor fattige Ø og forstyrre de dødes Fred?"

„Naar de døde ikke ville forstyrre min Fred", svarede Erland, „skal jeg heller ikke forstyrre deres."

„Forfølges Du af onde Aander?" spurgte Munken. „Ja, mod dem har en Hedning ingen Beskyttelse."

„Have da de Kristne det?"

„Ja, Kristus uddriver de onde Ånder af dem, som tro fast og inderligt paa ham."

„Gjør han virkelig?" spurgte Erland noget tvivlende. „Da jeg allerede har sagt Dig saa meget, kan jeg ligesaa gjærne helt betro mig til Dig."

Erland fortalte Munken alt, hvad der laa ham paa Sinde. Den fromme Mand korsede sig en Gang imellem af Forfærdelse og sagde, da Erland havde endt:

„Min Søn, jeg frygter for, at de onde Ånder ere stærkere end Du, og at de ville faa Dig i deres Magt, hvis Du ikke antager Kristendommen."

„Du kan maaske have Ret", svarede Erland, „men ser Du, Munk, jeg holder af min Fader, ham vil jeg ikke mere kunne faa at se, hvis jeg hylder den hvide Krist."

„Kristus forlanger, at man skal forlade Fader og Moder, Kone og Børn for at følge ham."

„Naar min Fader dør, skal jeg komme."

„Tøv ikke, min Søn, det kan blive for sildigt. Jeg vil indeslutte Dig i mine Bønner, at din Sjæl maa blive aabnet for Sandheden."

Denne Samtale beroligede ikke Erlands Sind, der var i stærkt Oprør. For at flygte for sine Tanker søgte han Kamp; han traf paa et stort Kjøbmandsskib fra Dublin, angreb det, og Kampen var haard og blodig. Erland blev Sejrherre og kom i Besiddelse af saa meget Gods, at han blev til en rig Mand. Det var i Høst, at denne Kamp fandt Sted, han stævnede un hjemad, og alt som han nærmede sig Hjemmet, forsvandt

mere og mere de mørke Syner, og Dottas dejlige Billede stod for hans Sjæl. Præsten paa Jona havde sagt, at man for Kristi Skyld skulde forlade Fader og Moder. Erland sagde til sig selv, at han vilde forlade sin Fader for Dottas Skyld.

Da Erland en Dag sejlede mellem jyske Val og Læsø, mødte han nogle Snekker, der syntes at have hørt til den danske Ledingsflaade. Han styrede over imod dem og hejsede hvidt Skjold i Masten for at vise sine fredelige Hensigter. Af Mandskabet paa disse Snekker erfor han, at Kong Magnus var død og havde indsat Kong Svend til sin Arving. Ved at erfare dette Budskab glemte Erland sine egne Hensigter, han opfyldtes af Jubel over, at Danmark igjen fik sin egen Konge, og han fik Lyst til at drage til ham og at tilbyde ham sin Tjeneste. Han forandrede Skibets Kurs og sejlede ad Skaane til, hvor Kongen formodentlig opholdt sig. I det fjærne saa han den norske Flaade føre Kong Magnus's Lig til Norge. —

Imidlertid havde Kong Svend opholdt sig paa en Gaard ved Helgeaa. Hans Fod var bleven rask, men han vilde halte hele sin Levetid. Kun faa Ledsagere havde han hos sig; thi han havde fast besluttet for bestandig at opgive Danmark og at tage Tjeneste hos sin Frænde, den svenske Konge.

Thora og deres Søn skulde ledsage ham. Hun havde plejet ham under hans Sygdom, men hver Dag drevet Spot med hans Ulykke.

„Jeg havde ventet en Gang at blive Konge-

moder", sagde hun, „men nu bliver min Søn næppe Jarl."

„Den Gang jeg lærte Dig at kjende", sagde Svend, „tænkte ingen af os paa, at jeg kunde komme til at gjøre Fordring paa Danmark; den Gang stillede Du kun én Fordring til mig, det var, at jeg vilde elske Dig ømt og oprigtigt. Denne Fordring stiller Du ikke mere, men andre."

„Man behøver ikke mere at stille en Fordring, naar den er bleven opfyldt", svarede Thora, „nu, jeg har lært Dig nærmere at kjende, har jeg set, at Du ikke er den Mand, jeg fra først af har antaget Dig for at være. Du er en daarlig Høvding, der taber i alle Slag, og nu er Du endogsaa bleven halt. Jeg siger Dig Sandheden; thi den har Du godt af at høre."

„Var jeg ikke saa godmodig, holdt Du vel din Tunge i Tømme", mente Svend.

„Naar vi komme op til Sverig, vil jeg have Lov til at besøge mine Frænder."

„Ville de modtage Dig vel, siden Du har antaget Kristendommen?"

„Maaske falder jeg tilbage til Hedenskabet", sagde Thora.

„Gjør Du dette, er det forbi mellem os, og Du vil aldrig faa din Søn at se mere."

„Jeg lader mig ikke skræmme af dine Trusler."

Under Tiden mødte Kongen sin Frilles onde Lune med Lystighed, hvorover hun kunde blive meget

ærgerlig og udbryde i Skjældsord. Kongen lo derad og legede med sin lille Søn Knud Magnus.

Dagen før Svend havde bestemt at sige Skaane Farvel, kom to Mænd, ledsagede af en Fører, ridende ud af Skoven. Svend saae dem komme og spurgte sig selv, hvilket Bud de vel monne have at bringe ham. Da de kom nærmere, udbrød han:

„Tager jeg ikke fejl, er den ene Mand Thorer, Kong Magnus's Halvbroder. Ere Brødrene nu blevne uenige, og søger Thorer til mig? Jeg er ikke i Stand til at hjælpe ham."

Det kom anderledes, end Kongen havde ventet, og snart havde han erfaret, at nu var han Danmarks retmæssige Konge. Det var under Taarer, at Thorer aflagde sin Beretning; ogsaa Svend blev dybt rørt og sagde:

„Tidt har det pint min Samvittighed, at jeg sveg det Løfte til Magnus, som jeg afgav, da jeg blev hans Jarl, og jeg anser det for en Guds Straf, at han altid besejrede mig. Magnus har paa sit Dødsleje tilgivet mig, og nu haaber jeg, at Lykken vil følge mig. Dig, Thorer, vil jeg være i Broders Sted, Du skal beholde alt det Jordegods, Magnus har skjænket Dig i Danmark, og Du skal være en af mine mest ansete Mænd. Og nu sværger jeg ved Gud, og alle Danske skulle faa min Ed at vide, at aldrig mere skal jeg af Danmark fly, saa længe jeg lever, og skal jeg enten vinde Danmarks Rige eller sætte mit Liv til derved."

Dette udtalte Kongen med stor Alvor.

Han besluttede strax at rejse ned i Skaane til Lund; Thorer, Thora og de andre kunde komme bagefter.

Solen skinnede, Vinden susede i de bladløse Birketræer, og Aaen rullede muntert hen over Smaasten, den klare Vinterdag var lys og smuk, det var, som vilde den bebude Danmark en lykkelig Fremtid under ham, der nu red afsted for at lade sig hylde paa de danske Thing — ham, Stifteren af en ny Kongeslægt, Bæreren af en ny Tid.

Da Kong Svend naaede Lund, lod han strax gaa Bud til Adelbønderne, at de skulde komme til ham. Mens han ventede paa dem, kom en Dag en ung Mand og tilbød ham sin Tjeneste.

„Jeg hedder Erland", sagde han, „jeg er Søn af Agnar paa Thorsager. Din Frænde Thorkil Geysa vil sige god for mig."

„Siger Thorkil god for Dig", sagde Kongen, „skal Du være min Mand. Kommer Du fra ham? Hvorledes lever han?"

Erland fortalte, at han ikke havde set Thorkil siden Vaar, den Gang de kæmpede sammen og bleve fangne i Aarhusbugten. Kongen havde ikke hørt noget om denne Kamp, hvorfor Erland maatte berette den udførligt. Da han havde endt, sagde Kongen:

„Det skulde ikke undre mig, om Dronning Alfhild nu opholder sig hos Thorkil. Du fortæller mig, at Du med Thorkils Snekke har gjort et Vikingetog; slige Tog bør nu ophøre; thi ville danske Høvdinger drage ud at fejde, bør det være mod Landets Fjender."

„Jeg træder nu i din Tjeneste, Herre, for mit Vedkommende ville derfor Vikingetog ophøre.“

„Javist, Du har Ret. Du er fra i Dag optagen i Thinglit. Her er i Lund ingen Vederlagsmænd til Stede, men jeg vil samle alle dem, der have tjent Knud og ere i Danmark, og som den sidst ankomne maa Du finde Dig i at faa den nederste Plads ved Bordet.“

„Ja, saaledes byder jo Kong Knuds Vederlagsret.“

„Kjender Du den?“

„Ikke helt nøje.“

„Da skal den første Vederlagsmand, som kommer hertil, belære Dig om, hvad Du har at gjøre.“

Kongen syntes godt om Erland og talte om Aftenen med ham, da de sade i Hallen ved Drikkehornene. Der var kun faa til Stede; thi Adelbønderne vare ikke komne endnu. Kong Svend var venlig og ligefrem og sagde til Erland:

„Jylland har været den Landsdel, som har staaet mig mest imod, derfor viser Du mig en Tjeneste ved at fortælle mig om jyske Forhold og om, hvad Du kjender til Stemningen derovre.“

Erland fortalte, hvad han vidste, Kongen hørte opmærksomt til og sagde tilsidst:

„Ja, Djursland har altid været mig tro, og nu mindes jeg din Fader Agnar. Thorkil har rost ham, men beklaget, at han er Hedning. Er han det endnu?“

„Han bliver aldrig Kristen“, svarede Erland.

„Det gjør mig ondt“, sagde Kongen, „da ville din

Fader og jeg næppe blive Venner; thi jeg er en Modstander af Hedenskabet, og med Guds Hjælp skal jeg faa Danmark ligesaa kristnet som England og Normandiet."

„Det vil ikke behage de hedenske Høvdinger", mente Erland.

„Men det vil behage Gud. — Du gaar vel en Gang imellem til Skrifte, Erland og hører flittigt Messen?"

Erland maatte tilstaa, at han var Hedning.

„Er Du Hedning!" fo'r Kongen op. „Véd Du da ikke, at ingen Hedning kan tjene i Thinglit?"

Det vidste Erland ikke.

„Vil Du være Vederlagsmand og tjene i Thinglit, maa Du snarest muligt lade Dig døbe."

„Jeg er bleven din Mand, Herre, og Du kan befale over mig."

„Saa befaler jeg Dig at lade Dig døbe", sagde Kongen. „Jeg venter en af Dagene Klerken Vilhelm hertil, han skal døbe Dig, og jeg skal være din Fadder. Et nyt Navn skal Du have i Daaben, og jeg skal vælge det for Dig; det skal være Knud."

Da Erland den Aften var falden i Søvn, vaagnede han ved Midnat, og Hildur stod ved hans Leje. Hun saa sorgfuld paa ham og sagde:

„Hvorfor vil fra os Du gange?
Hvorfor Hildur bringe Kval?
Ak, nu svigte os saa mange,
Odin faar ej Høst fra Val.

Endnu er det Tid at flygte
Bort fra Svend og hvide Krist;
Naar dit Frafald vil sig rygte,
Grum din Fader bliver vist.

Vær en Kæmpe som de gamle,
Strid mod Strømmen, til Du dør;
Skal vor Verden sammen ramle,
Staa som Fjeld i vilde Søer!
Vil Du ikke, vil Du følge
Strømmens høje Bølgegang,
Ak, da vil jeg ikke dølge,
Graaden standse vil min Sang."

Hendes Ord gjorde Indtryk paa Erland, de berørte de Strenge i hans Hjærte, som havde lydt fra hans tidligste Barndom. Men han følte samtidig, at han var kommen videre frem i Erkjendelse; hans Barndoms Guder vare blevne til skjønne Gaader, som han ikke kunde løse. Han sagde det til Hildur, da svarede hun:

„Guder altid ere Gaader,
Mennesket dem aldrig raader,
Lad ham grunde dybt derpaa.
Se bestandig mod det høje
Med den Tanke, at dit Øje
Ej vil lære at forstaa."

Da sagde Erland, at den kristne Munk i Skotland havde sagt ham, at Kristus vilde kunne løse alle Gaader, og det begyndte han at tro. Hildur sagde da:

„Begge vi ere af samme Blod,
Derfor til Dig er jeg knyttet,
Aldrig jeg bliver Dig mere god,
Hvis Hamren med Korset bli'er byttet."

Efter at hun havde sagt dette, forsvandt hun og samtidig det dæmpede Lys, der havde omgivet hende. Erland befandt sig atter i Mørke, han kunde ikke falde i Søvn, men tænkte paa det betydningsfulde Skridt, han var ved at gjøre, og som for bestandig vilde berøve ham hans Faders Kjærlighed.

Efter et Par Dages Forløb kom Klerken Vilhelm til Lund og havde lange Samtaler med Kongen, hvis fornemste Raadgiver han syntes at skulle blive. En Dag kaldte Kongen paa Erland og meddelte ham, at Klerken Vilhelm vilde endnu samme Dag tale med den unge Vederlagsmand og overbevise ham om Kristendommens Sandhed. Saaledes skete det, og Erland fik en Lærer, hvis Ild og store Iver ingen Hedning hidtil havde kunnet modstaa, saa meget mindre Erland, hvis Tro paa de gamle Guder allerede forinden var stærkt rokket. En Dag aabnede Erland fuldstændig sit Hjærte for Klerken; da sagde denne:

„Hvad Du fortæller mig om Hildur, forundrer mig ikke. Men nu vil jeg bede Dig lægge Mærke til, at det var en kristen Mand, som forløste de kæmpende paa den høje Ø fra deres bestandige Strid, kun en kristen Mand havde Kraft til at gjøre dette. Og Du vil derfor kunne indse, at Mørkets Magter ikke kunne skade Dig, naar Du er bleven døbt; en Kristen, der fører et helligt Levnet, er stærkere end alle Afguder tilsammen. Men vogt Dig for af gammel Vane at paakalde dem; thi da ville de let kunne gjøre Dig Skade. Jeg skal foruden den hellige Treenighed og

Guds Moder nævne Dig nogle Helgene, hvem det er godt at paakalde."

Erland blev da døbt, og Kongen stod Fadder, som han havde lovet. I Faddergave forærede han sin Gudsøn en forgyldt Hjelm. Erland eller, som han nu maa kaldes, Knud var meget glad over den rige Gave, men større blev hans Glæde, da han erfor, at Kongen vilde drage fra Skaane til Viborg og først besøge sin Frænde Thorkil Geysa.

Anden Bog.
Kong Svend i Jylland.

Første Kapitel.
Kong Svend hos Thorkil Geysa.

Alt var siden Kampen i Aarhusbugten gaaet sin stille Gang paa Thorkil Jarls Gaard Skjersø. En Gang imellem kunde Dotta blive noget tankefuld, hun spurgte sig selv: „Hvor mon Erland nu er henne?" Efteraaret kom, det var den Tid, da Vikingerne plejede at vende hjem, men Dotta hørte intet om Erlands Hjemkomst; hun vilde have hørt derom, hvis han var kommen; thi den Snekke, han var sejlet ud med, var hendes Faders.

Hun havde ikke gjort sig klart, at hun elskede ham; han var jo Hedning, og derfor kunde der ikke blive Tale om Ægteskab mellem ham og hende; hun kaldte ham sin gode Ven, med hvem hun længtes efter at tale. Hendes Fader havde en Dag sagt:

„Erland bliver længe borte med min Snekke; jeg vil ikke haabe, at han er forlist, saaledes at vi hverken faa ham eller Snekken mere at se."

„Han skal være en dygtig Sømand", sagde Osura.

„Det er han, men selv den dygtigste Sømand er udsat for at forlise under en Storm. Desuden kan han have været i Kamp og være bleven overvunden."

Denne Tale beroligede ikke Dotta. Hun beklagede bittert, at Erland var Hedning; thi derved forhindredes hun fra at bede sin Skytsælgen vaage over hans Liv.

En Gang imellem førte Faderen ogsaa Talen hen paa Landets Forhold og mente, at nu var alt Haab ude om, at Svend vilde blive Konge i Danmark. Det bedrøvede Jarlen meget; thi han forstod, at Landet aldrig under en fremmed vilde kunne gjenvinde sin Magt og Anseelse. En Dag fortalte han, at Svend Godvinsøn endnu ikke havde forladt Riget, men hærgede i Jyllands vestlige Herreder.

„Dersom jeg endnu havde kunnet betragte mig som jysk Jarl", sagde Thorkil, „vilde jeg have samlet Mænd og jaget den fremmede Jarl ud af Landet, men jeg har mit Jarledømme fra Kong Svend, og det ophører med hans Kongedømme. Nu skal vel en eller anden norsk Stormand være Jarl i Jylland."

En vis sørgmodig Stemning var kommen til at hvile over Thorkils Gaard, og den harmonerede godt med de graa Taager, som laa over Sø og Skov. Da saae en Dag Beboerne af Skjersø en Baad komme sejlende over Søen; i Baaden sad tre Kvinder og to Svende.

„Hvem kan det være?" spurgte Osura.

„Jeg véd det ikke", svarede Jarlen, „jeg venter ikke Besøg."

Da Baaden kom nærmere, udbrød han:

„Ved den hellige Olaf, det er den norske Kongemoder, og hun græder! Hvad kan der være sket? I vide, jeg skylder hende mit Liv, derfor skal hun modtages med samme Æresbevisninger, som var det Kong Svends Moder, der gjæstede min Gaard. Døtre, gaar til Kjøkkenet og lader til Middag de bedste Retter blive baarne frem! Du maa blive her, Osura, og modtage Dronning Alfhild."

Baaden lagde til ved Gaarden, Jarlen sprang frem og hjalp Dronningen i Land. Hun sagde:

„Jeg kommer til Dig, Thorkil Geysa; thi Du lovede mig jo at gjøre mig en Tjeneste og at være mig til Nytte, hvis jeg en Gang skulde forlange det. Jeg beder Dig nu om at opfylde dit Løfte."

„Du kan byde over mig og over alt, hvad jeg ejer. Men hvorfor er Du saa sorrigfuld?"

Alfhild fortalte ham nu alt, hvad der var sket. Thorkild hørte til med uforstilt Forbavselse. Danmark havde atter faaet sin egen Konge, og det paa en Tid, da hvert Haab om, at dette vilde ske, var forsvundet. Jarlen kunde have udbrudt i Jubel, men beherskede sig, han maatte vise Deltagelse med Kongemoderens store Sorg. Hun udtalte sig med Harme om Harald Haarderaade og meddelte Jarlen, hvorledes Harald, efter at Magnus var død, havde holdt Thing og villet drage til Viborg for at lade sig hylde.

„Det skal aldrig ske", sagde Thorkil, „selv om Kong Harald i hele sin Levetid vil fejde paa Danmark."

Alfhild var meget bekymret for sin Søn Thorer og spurgte ofte Jarlen, om han mente, at Kong Svend havde modtaget Thorer vel. Hun trøstedes ved Jarlens Svar, der lød:

„Kongen har modtaget din Søn med samme Venskab, som jeg har modtaget Dig."

En Baad med Dronningens Rejsegods var bleven roet over til Skjersø, og der blev mellem de Danske talt meget om, at hun besad mange Kostbarheder.

Jarlen ytrede en Dag, at han meget vilde ønske, at Erland kom hjem med Snekken; thi han vilde da strax med den sejle over til Skaane og opsøge Kongen. Det gjaldt for Svend om at handle hurtigt; naar Harald Haarderaade næste Aar kom med sin Flaade til Danmark, maatte han træffe et enigt dansk Folk, der stod skaret om sin Konge.

Kongen behøvede ikke Jarlens Opfordring, han var allerede paa Vejen til Jylland, og en Aften overraskede han Thorkil Geysa ved at besøge ham i Skjersø. Før Kongen og Jarlen forhandlede med hinanden om Rigets Anliggender, gik den første til Dronning Alfhild og sagde til hende:

„Jeg skal være imod Eder, som var jeg Eders Søn; forlang af mig, hvad I vil, og I skal faa det. Bliver I kjed af Opholdet hos Thorkil, kom da til mit Hof. Maaske vil I finde min Moder der."

Alfhild takkede Kongen paa det bedste og spurgte til sin Søn Thorer.

„Han er fulgt med mig hertil", sagde Kongen,

„men endnu ikke bleven færget over Søen. Vi kunne vente ham hvert Øjeblik. Jeg har ladet ham beholde alt det Gods, som Magnus har skænket ham, og han er derved blevet en af vore mægtigste Herser."

Med Taarer i Øjnene takkede Alfhild Kong Svend for al den Venlighed, han viste hende og hendes Søn. Dernæst fortalte hun ham om Kong Magnus's sidste Dage og om hans spændte Forhold til Harald Haarderaade. Kong Svend fik nu at vide, hvad Thorkil Geysa allerede vidste, at Harald havde haft til Hensigt at drage til Viborg og lade sig hylde, og at han vilde kæmpe mod Svend. Denne vedblev at udspørge Dronningen om de norske Forhold og fik mange værdifulde Oplysninger af hende.

Da Kongen senere talte med Jarlen, bleve de enige om, at Svend burde gjøre alt for at vinde de Stormænd, som havde hyldet Kong Magnus, og at det var rigtigst, at Kongen denne Vinter blev i Jylland og holdt Jul i Viborg. Den Tro var opstaaet hos Jyderne, at Svend vilde gjøre Skaane til Rigets vigtigste Landsdel. Sligt forbød Omstændighederne en norsk Konge at gjøre; thi Jylland laa Norge nærmest; derfor havde Jyderne holdt med Kong Magnus.

Imidlertid maatte Kongen, før han slog sig til Ro i Viborg, rejse om og lade sig hylde paa Landets andre Thing. I det kommende Aar agtede han at drage paa Gjæsteri hos Adelbønderne, hvis da Kampen mod Kong Harald ikke kom til at optage en for stor Del af hans Tid.

I Samtalens Løb fik Thorkil at vide, at det var hans Snekke, som havde ført Kongen til Jylland, og Talen faldt paa Knud.

„Har Erland ladet sig kristne og hedder nu Knud!“ udbrød Jarlen. „Ej, det kan jeg lide ham for. Han er en brav, ung Mand og vil kunne gjøre god Nytte i Thinglit.“

„Jeg mærker, at han talte sandt, den Gang han sagde mig, at Du vilde sige god for ham“, sagde Kongen.

„Den Tid kan komme“, svarede Thorkil, „at jeg giver ham min ældste Datter til Egte.“

„Ej ej, staar det saadan til“, lo Kongen. „Ja, jeg har paa en Maade Del i ham; thi han er min Gudsøn. Imidlertid har det vel ingen Hast med Bryllupet?“

„Det har det ikke. Bliver Dotta hans Kone, maa de bosætte sig et andet Sted end her, saa længe den gamle Hedning Agnar lever; thi stor vil hans Vrede blive, naar han hører, at Sønnen er bleven kristnet.“

„Véd Du hvad, Thorkil“, sagde Kongen, „jeg tænker, at jeg besøger ham paa Rejsen herfra til Viborg. Han har altid været mig tro og kæmpet mod Magnus.“

„Det kan være rigtigt, at Du aflægger den mægtige Bonde et Besøg, men han vil næppe synes om, at Du har staaet Fadder til hans Søn.“

„Han vil heller ikke synes om andre Ting, jeg agter at foretage mig“, svarede Svend. „Thi Du skal vide, Frænde, at dette Land først bliver lykkeligt, naar dets Indbyggere helt faa afsvoret Hedenskabet.“

Knud var kommen til Skjersø i Kongens Følge. Det var lykkedes ham at møde Dotta, da hun kom ud fra Forraadshusene med nogle Fødevarer, som skulde bæres til Kjøkkenet, hvor der var stor Travlhed i Anledning af Kongens Ankomst.

„Velkommen hjem, Erland", sagde Dotta, „ja, nu kan jeg ikke tale med Dig, Du ser, at jeg har travlt."

„Jeg har meget at tale med Dig om."

„Jeg vil ogsaa nok tale med Dig, men ikke nu."

Dotta løb leende bort, og Knud saae efter hende, til hun smuttede ind i Kjøkkenet. Men den Gang Kongen og Jarlen sade ved Drikkebordet, gik Knud ud og fandt Dotta i Fruerstuen sammen med hendes Moder og Søstre. De saae noget trætte ud efter Dagens Anstrængelser, men hilste deres gamle Bekjendt med Glæde velkommen; han fortalte dem i Korthed, hvor han om Somren havde været. Da han tilsidst underrettede dem om, at han var bleven kristnet, udbrøde de i Jubel, ikke mindst Dotta.

„Nu kan jeg bede for dit Vel", sagde hun, „thi nu ville Guds Engle se med Glæde ned til Dig fra deres Himmel."

„Din Fader vil blive meget vred, Knud", sagde Fru Osura, „og det bedrøver mig for din Skyld."

„Jeg har erfaret", svarede Knud, „at ligesom vi ved Daaben faa et nyt Navn, faa vi en ny Fader, en Gudfader, og jeg skal tjene ham saaledes, at han ikke bliver vred; min nye Fader er Kong Svend. Til min Fader Agnar kommer jeg ikke, han har forbudt, at hans

Sønner, som have ladet sig kristne, maa betræde hans Gaard. Nu er han sønneløs."

„Var det ikke muligt, at han kunde faa andre Tanker?" spurgte Fru Osura.

„Jeg frygter for, at han er bleven mere stivsindet med Aarene", svarede Knud.

Noget efter forlod Knud Fruerstuen og satte sig igjen i Hallen, hvor Bægeret gik flittigt rundt. Da sagde Kongen til ham:

„Jeg har hørt, at din Fader ikke vil se sine kristne Sønner i sin Gaard. Imidlertid maa Du i Morgen ride i mit Ærinde til ham og sige ham fra mig, at jeg agter at gjæste ham, naar jeg i Overmorgen drager herfra. Han nægter vel ikke Kongens Huskarl Adgang til sin Hal?"

„Det gjør han ikke."

Saaledes blev det da besluttet, at Knud den følgende Dag skulde rejse til Thorsager og melde Kongens Ankomst.

Andet Kapitel.

Lysmoderen.

Om Sommren havde Agnar været ude paa et af sine sædvanlige Vikingetog og fra dette hjembragt et Par kraftige Krigsfanger, som nu vare hans Trælle. Det var Agnars Hensigt at lade en Strækning Skov

rydde og forvandle til Agerland, hertil behøvede han Arbejdskraft. Togene i Vesterleden gave ikke et saa godt Udbytte som før, og mangen Bonde blev hjemme og dyrkede sin Jord. Hertil kom, at Udvandringen til England var ophørt, og at den overflødige Befolkning derfor maatte se til at faa Plads i Hjemmet, og Plads var der mere end nok af; den skulde ikke erhverves ved Sværdet, men ved Ploven.

Agnar havde, som sagt, faaet Lyst til at forøge sit Jordegods ved at rydde Skove og tage Alminding i Brug, og næppe var han i Begyndelsen af Oktober Maaned kommen hjem, før han i Spidsen for sine Trælle rykkede ud i Marken og anviste dem, hvad de skulde gjøre. De to nye Trælle havde Agnar faaet ved at gjøre Landgang i Østangel; de vare blevne overrumplede i en Skov, hvor de vare paa Jagt. Den Gang Agnar kom ud paa den anden Side af Skoven, saae han, at der laa en anselig Landsby; den var han ikke stærk nok til at angribe og trak sig derfor tilbage med sine to Fanger. Deres Dragt og Jagtvaaben tydede paa, at de vare velhavende, og da Agnar spurgte dem om, hvem de vare, svarede de, at de vare Sochmanni, Bønder, der kunde sammenlignes med vore Dages Arvefæstere; den ene kaldte sig Hugo, den anden Vinterfugl. De spurgte Agnar, om de kunde løskjøbe sig; han benægtede det og skyndte sig bort fra Østangels Kyst; thi et Par mægtige, engelske Drageskibe stevnede imod ham.

Hugo var en kraftig bygget Mand paa mellem

tyve og tredive Aar, han bar et stort Skjæg, som skjulte Munden og en Del af Kinderne, hans Ansigt forraadte hans jyske Herkomst, hans Forfædre maatte i sin Tid være udvandrede fra Jylland til England; der var noget godmodigt udbredt over hans Træk i Forbindelse med noget, der tydede paa Snuhed. Vinterfugl var mindre, men mere undersætsig bygget, hans hvælvede Bryst og tykke Arme fortalte, at han maatte besidde stor Styrke. Hans Ansigt var meget frastødende, Næsen var for lille i Forhold til de tykke Kinder, og Øjnene slog han gjærne ned, naar han talte med nogen, de vare lurende og ondskabsfulde.

Det var en Dag i November, at de to Trælle holdt op med deres Arbejde for at hvile lidt.

„Egen er sejg", sagde Vinterfugl, „det er haardt Arbejde at faa et Træ hugget om. Forhaabentlig faar det en Gang Ende."

„Det haaber jeg med", sagde Hugo og saae sig om, „men vi maa her holde Vintren ud."

„Hvorfor det?"

„Fordi de grønne Skove kunne bedre skjule to flygtende Trælle end de bladløse. Til Vaar drager Agnar ud paa Vikingetog, Yrsa vil næppe saa hurtigt lade os forfølge som den gamle Viking. En Kvinde skal altid tale meget, før hun handler."

„Det kan være sandt, jeg maa derfor finde mig i min Skjæbne, skjøndt jeg længes efter at komme hjem; thi min Broder kan i min Fraværelse sætte sig i Besiddelse af min Gaard."

„Aa, din Kone kan vel forsvare Gaarden, Vinterfugl."

„Det véd jeg ikke, hun tænker mere paa den hellige Messe end paa jordiske Ting. Og jeg er ikke sikker paa at træffe hende, naar jeg kommer hjem, hun har maaske givet sig ind i et Kloster."

„Jeg tænker, at jeg ved min Hjemkomst finder alt uforandret", sagde Hugo.

„Ret betænkt", sagde Vinterfugl, „vilde jeg ikke have noget imod, at Elfleda var bleven Nonne, naar jeg blot maatte tage Hildur med herfra. Den Pige kan rent bedaare en Mand."

„Vogt Dig", lo Hugo, „hun er Hedning som de andre paa Gaarden."

„Ved St. Georg!" udbrød Vinterfugl. „Hvad er det for en Kvinde, der kommer?"

De saae en Kvinde komme ridende over Marken paa en kulsort Hest. Hun var høj og mager og havde et Par spillende Øjne, Ansigtet var ovalt og ikke uskjønt. Nogle faa Lokker af graat Haar tittede frem fra hendes Hue af sort Lammeskind, der var kantet og indvendigt foret med hvidt Katteskind. Hun bar en blaa Kaabe, besat med Stene fra øverst til nederst, og havde en Krans af Glasperler om Halsen. I Haanden havde hun en Stav, der var forsynet med Messingbeslag, paa Staven var en Knap, besat med Stene. Omkring Livet bar hun et Belte, fra dette hang en stor Pung eller Lomme ned. Paa Benene havde hun Sko af ugarvet Kalveskind, der vare fastgjorte med lange Remme

og Kobberknapper. Paa Hænderne havde hun sorte, laadne Handsker af Katteskind. Da hun red forbi Trællene, saae hun paa dem; især dvælede hendes Blik ved Hugo, hun syntes at ville sige noget, men betænkte sig og red videre.

„Er det maaske en Jarlekvinde!“ udbrød Vinterfugl. „Nej hun maatte da have et Følge med sig. Du har jo før besøgt dette Land, Hugo, fortæl mig dog, hvad er det for en Kvinde.“

„Det er en Lysmoder.“

„Ja, heraf bliver jeg lige klog.“

„En Jordemoder“, sagde Hugo.

„Men hvad skal hun til Agnars Gaard for? Der er ingen Kvinde, som er i Barnsnød.“

„Saae Du den Stav, hun bar i Haanden, og Pungen, hun havde ved Bæltet? Det fortæller os, at hun er en Vala, Staven er hendes Tryllestav, og i Pungen gjemmer hun sine Tryllereds kaber.“

„Troldkvinder have vi ogsaa i England, men der tør de ikke ride om ved højlys Dag.“

„Baade Kristne og Hedninger forlange i Danmark, at Lysmoderen skal kunne forudsige det nyfødte Barns Skjæbne. Det kan gjærne være, at hun, der red os forbi, er kristen, skjøndt saa vilde Agnar næppe have sendt Bud til hende.“

Medens Trællene talte sammen, red Thorbjørg, saaledes hed Valaen, til Agnars Gaard. I den hedenske Oldtid stode den Slags Kvinder i høj Anseelse og valgtes under Tiden til at afgjøre vigtige Spørgsmaal;

de beklædte paa en Maade et Dommerembede. Men alt som Kristendommen vandt Udbredelse, sank deres Anseelse. Før mente man, at de stode i Pagt med Guderne, nu at de havde forskrevet sig til Djævlen; før bleve de hædrede og rigeligt belønnede, nu forhaanede og forfulgte. Imidlertid stod Mystiken i det ellevte Aarhundrede i høj Anseelse, selv hos strængt kristelige Prælater, ja, den mægtige Erkebisp Adalbert af Bremen havde ved sit Hof en Skare Drømmetydere og Spaamænd, som ved Hjælp af Engleaabenbarelser og Røster fra Himlen skulde forudsige hans tilkommende Storhed. Mystiken var den samme som i Hedenold, men dens Udøvere og deres Midler vare forskjellige.

Agnar havde ladet Thorbjørg kalde, fordi han ønskede at vide, om Kong Svend vilde beholde Danmarks Trone, og hvilke mærkelige Ting, der forestod i den nærmeste Fremtid. Thorbjørg plejede i Vintertiden at drage om i Djursland til Gjæstebud, hvortil hun blev indbuden af dem, der havde Lyst til at faa deres Fremtids Skjæbne at vide. Agnar førte hende ind i Hallen, hvis Gulv var bleven bestrøet med frisk Halm. Lige overfor Højsædessøjlerne var der paa den modsatte Væg bleven rejst et ophøjet Sæde for Valaen. Da hun traadte ind i Hallen, hilste de tilstedeværende hende med Ærbødighed; hun besvarede disse Hilsner forskjelligt, eftersom hun syntes om den hilsende. Agnar gik ved hendes højre Side og ledede hende hen til det ophøjede Sæde; da hun havde sat sig, bad Agnar hende om at tage saavel Huset som Husfolkene i Øjesyn.

Thorbjørg talte kun lidt.

Da det blev Aften, bleve Bordene satte frem og dækkede. Alle Gaardens Beboere, ogsaa Trællene, samledes i Hallen til Nadveren. Agnar indtog sin Plads i Højsædet ligefor Thorbjørg, der fik andre Retter end de andre, nemlig: Sødgrød, kogt i Gjedemælk, og en Ret af mange forskjellige Dyrs Hjærter. Hun brugte en Messingske og en Kniv, hvis Skaft var af Hvaltand med Kobberbeslag; Spidsen var afbrækket. Mens hun spiste, lod hun ofte Øjnene løbe over de tilstedeværende. Der blev ikke talt til hende, derimod talte Husfolkene indbyrdes med hinanden, men deres Stemmer vare dæmpede, en saadan Ærbødighed havde de for Gjæsten. Da Maaltidet var endt, og Bordene borttagne, traadte Agnar frem for Valaen og spurgte:

„Hvorledes synes Du om mit Hus og om de Folk, som her ere forsamlede?"

Valaen tav.

„Hvornaar vil Du underrette mig om de Ting, hvorom jeg har spurgt Dig, og som jeg gjærne ønsker at vide?" vedblev Agnar.

„Dette kan først ske, efter at jeg har tilbragt Natten her i Huset", svarede Valaen.

Der blev i Hallen redt en god Seng til Valaen, og alle gik til Hvile, spændte paa at erfare, hvad der den følgende Dag vilde ske. Næste Morgen erklærede Thorbjørg, at hun, naar Aftendæmringen kom, vilde fremsige sine Spaadomme. Hun lod alting indrette til den forestaaende Ceremoni. Midt i Hallen stilledes en

stor Kobberkjedel, fyldt med Vand; om Kjedlen blev der dannet en Kreds af Grankviste, indenfor den turde kun Valaen og én til komme.

Den Gang Aftendæmringen nærmede sig, lod Thorbjørg Vandet i Kjedlen komme i stærk Kog, saaledes at Dampen hvirvlede op under Taget. Dernæst fremtog hun af den Pung, hun bar ved sit Bælte, forskjellige Urter, som hun kastede i Kjedlen. Hun stod en Tid nærved den, indaandede Dampen og fremmumlede en Besværgelse, hvoraf de tilstedeværende kun kunde opfatte nogle af Odins Tilnavne. Dernæst spurgte hun:

„Er her nogen Kvinde, som kan synge Vardlokur?"

„Det kan jeg", svarede Hildur, der havde set til med stor Opmærksomhed.

„Træd da ind i Kredsen og bliv derinde, mens Du synger den", sagde Thorbjørg.

Da Hildur traadte ind i Kredsen, traadte Valaen ud af den, efter at hun først havde lagt mere Brænde under Kjedlen og kastet flere Urter i det kogende Vand. Hun satte sig paa Forhøjningen, bad alle Gaardens Kvinder stille sig i en Kreds omkring sig, trak et lille Sølvspejl op af Lommen og saae i det, mens Hildur sang. Vardlokur, Vagtkreds eller Kredssang, var en meget gammel Sang, der skulde synges under Ledsagelse af sære Fagter, hvoraf flere for en Kristen maatte forekomme at være uhøviske.

Der stod nu Hildur ved Kjedlen, dejlig som Gerda, Frejrs elskede. Langs Væggene saas Agnars Mænd, ærbødige og forventningsfulde; nærmest Kredsen stod

Bonden selv. Det flammende Baal kastede sit fantastiske Skær udover Hallen. Hildur sang Vardlokur med høj og klar Stemme, og jo længere hun sang, desto mere luede noget vildt og dæmonisk ud af hendes Øjne, og desto vildere bleve hendes Fagter. Trællen Vinterfugls Øjne vare ikke fra hende, de ligesom slugte hende. Da Sangen var til Ende, sagde Thorbjørg:

„Jeg takker Dig, Hildur, Sangen blev godt sunget. Nu er meget aabenbaret mig, hvorom jeg aldrig har vidst før."

Hun vendte sig da mod Agnar og kvad:

„Lytter til min Tale
Alle her i Hallen,
Fremtids Runer tyde
Jeg i Dag formaar.
Danmark skal sig rejse,
Danmark blive mægtigt,
Slægter ny skal komme,
Folket ej forgaar.

Svend vil give Riget
Gode, faste Grænser,
Længe vil han bære
Kronens dyre Guld.
Men de gamle Guder
Ligesom vi andre
Gange nu til Hvile
Under sorten Muld.

Korset hejt skal funkle
Over Skov og Hede,
Over grønne Sletter
Og de Bølger blaa.

Odins Ravne vige
Maa for Korsets Duer,
Evigt, evigt Sejren
Hvide Krist vil faa!

Klippen staar alene
Ude midt i Havet,
Ingen Frugter trives
Paa den golde Ø.
Agnar, vid, jeg frygter,
Slig en ensom Klippe
Vil tilsidst Du blive,
Inden Du skal dø."

Valaen tav. Agnar saa mørkt hen for sig og sagde:

„Du har spaaet Kong Svend godt, men Guderne og mig ilde."

„Hvad kan jeg gjøre derfor?" spurgte Thorbjørg. „Du véd, at hvad jeg siger, har jeg ikke fra mig selv. Vil Du vide mere?"

„Ja, véd Du mere om mig?"

Hun saae i Sølvspejlet og kvad:

„Guderne kan ikke
Agnar skjænke Lykke,
Han som de vil miste
Venner. Kraft og Magt.
Hvis Du faar et andet
Navn, da jeg bebuder,
Alt vil modsat blive
Af hvad jeg har sagt.

Agnar, Du din ældste
Søn fordrev fra Gaarden,
Og med ham din Fremtids
Lykke Du fordrev.
Hvis Du atter møder
Ham, din førstefødte,
Vil Du atter finde,
Hvad forskjertset blev."

„Lad mig saa falde med Guderne", raabte Agnar. „Jeg forstaar Dig, Thorbjørg, Du har bebudet, at hvis jeg i Daaben faar et andet Navn, vil jeg faa Venner og Magt. Men ej antager Agnar Kristendommen. Hvad Du mener med, det Du har sagt om min ældste Søn Vifil, forstaar jeg ikke. Saa meget har jeg hørt, at Kong Svend vil fremme Kristendommen, og at han vil have Lykken med sig; det er maaske derfor, at Ulykken vil komme til mig. — Sig nu de andre deres Skjæbne."

Thorbjørg vendte sig mod Hildur og kvad:

„Fordum da Høgne
Herskede i Djursland,
Hildur til Valhal
Kæmperne kaldte.
Kjærlighed avled
Kamp mellem Frænder,
Mange der blødte,
Odin dem talte.

Hildur, hvad fordum
Du kunde lege,
Det vil forgjæves
Nu Du forsøge.

Erland som Hedin
Ikke vil Odins
Vældige Skarer
Kunne forøge.

Kjærlighedsflammen
Før var din Styrke;
Nu vil den kunne
Hildur fortære.
Legeme fik Du,
Skabt til at elske,
Og det ej Sjælen
Lydigt vil være.

Vogt Dig, Du skjønn
Ætling af Høgne,
Vogt Dig; thi Hjærtet
Vild Dig vil føre.
Vardlokur kvad Du,
Derfor jeg takker;
Kan jeg Dig hjælpe,
Skal jeg det gjøre."

„Det var ingen god Skjæbne, Du forudsagde mig", sagde Hildur. „Vi maa finde os i, hvad Guderne tilskikke os. Du har tilbudt at hjælpe mig, jeg tager mod Tilbudet."

Flere baade Mænd og Kvinder traadte efter Haanden frem, og Valaen forudsagde deres Skjæbne. Da vendte hun sig tilsidst mod Trællen Hugo og sagde til ham:

„Kom nærmere, Træl, Du indtager ikke den mindste Plads i mit Spejl."

Hugo fulgte tøvende Opfordringen, da kvad Thorbjørg:

„Du nederst staar i Hallen
Imellem usle Trælle,
Din Plads er dog til Højbords,
Det vil jeg Agnar melde.

Et har sig selv han lovet,
Et, som han ej kan holde,
Og voldt det har ham Kummer
Og vil ham Kummer volde.

Hver Søn, som lod sig kristne,
Forbød han Fædrehjemmet,
Men Rane selv han førte
Hertil som Træl og Fremmed.

Vær hilset her i Hjemmet,
Jeg Dig som Yngling kjendte,
Skal og Du Modgang prøve,
Du Lykken har i Vente."

Der blev stort Røre i Hallen, da Thorbjørg røbede, at Trællen Hugo var Hersens næstældste Søn Rane. Agnar udbrød:

„Hvad fortæller Du os der, Thorbjørg!"

„Spørg ham, om han er din Søn?"

„Hvad har Du at sige til Valaens Tale?" spurgte Agnar Trællen.

„Hun har talt sandt. Da jeg kom til England, opgav jeg min Vikingefærd, jeg drog paa Kjøbmandsfærd og bosatte mig i London. Jeg var for Jagtens Skyld i Besøg hos nogle Venner, den Gang Du uformodet overfaldt os. Ej gav jeg mig tilkjende; thi jeg ønskede at gjense mit gamle Hjem og at gjense Dig;

det kunde ellers ikke ske. Du har forbudt dine Sønner, som lade sig kristne, at komme i din Gaard, nu har Du selv ført mig hertil."

Agnar var som lynslaaet, han vidste ikke strax, hvad han skulde sige; en Mumlen lød i Hallen, og alle betragtede nysgjerrigt Trællen. Da sagde Thorbjørg:

„Agnar, Guderne maa have fundet dit Løfte ikke at være godt, derfor have de spillet Dig det Puds, at Du selv har hjemført din Søn til Thorsager."

Nogle af Svendene lo; dette gjorde Agnar forbitret, og han raabte:

„Jeg trodser Guderne!"

„Nu trodser Du Guderne", sagde Thorbjørg, „det gjorde Du ikke før. Maa jeg give Dig et godt Raad, da skal Du byde din Søn velkommen i din Hal og sætte ham ved din Side."

„Saa bryder jeg mit Løfte", sagde Agnar.

„Det har Du allerede brudt. Rane, hils paa din Fader", sagde Thorbjørg.

„Jeg véd ikke, om det vil være ham kjærkomment."

„Min Søn kan ej tjene her i Gaarde som Træl", sagde Agnar. „Du er fri, Rane, og kan gaa, hvorhen Du vil."

„Tak", svarede Rane, „men hvor skal jeg gaa hen?"

„Til de Kristne."

„Dersom din Fader jager Dig af Gaarde", sagde Thorbjørg, „skal jeg sige Dig, hvor Du vil være velkommen."

„Holder Du til med kristne Mænd?" udbrød Agnar mere forundret end vred.

„Agnar, har Du haft dit Øje lukket for, hvad der foregaar rundt omkring os? Aar for Aar formindskes de Slægters Tal, som hylde de gamle Guder. Og naar nu Kong Svend med Sindighed og Mildhed vil fremme Kristendommen, da vil hele Riget snart hylde den hvide Krist. Hvem kan modstaa Flodbølgen, som Englandshavet lader flyde op mod Jyllands Vestkyst? Forsøg derpaa, og den vil skylle Dig bort. Jeg siger, at Slægterne i de Gaarde, jeg i denne Vinter skal gjæste, næsten alle ere Kristne. Men derfor agte de endnu højt Lysmoderen og mange af de gamle Skikke."

Agnar hørte forundret paa Thorbjørgs Tale; da hun havde endt, spurgte han:

„Er det din Mening, at Rane skal blive her paa Gaarden?"

„Han vil næppe blive her længere end til Vaaren, saa vil han rejse til London."

„Véd Du, at min Søn Erland endnu holder fast ved Guderne? Det er hans Løn, at han kan blive paa sin Fædregaard. Hvad Løn havde jeg at give ham, naar jeg brød mit Løfte? Hvormed kunde jeg udmærke ham?"

Da blev der nogen Uro i Hallen, og nogle raabte:

„Erland, Erland er kommen!"

Hildur kastede store Brændestykker paa Baalet, for at det kunde blusse højere. Faderen gik glad sin Søn i Møde og sagde:

„Velkommen hjem fra din Vikingefærd."

„Tak. Men hvad foregaar her i Hallen?"

„Jeg har bedet Lysmoderen være vor Gjæst, for at hun kunde forudsige os vor Skjæbne."

„Jeg ser hende. Vær hilset, Thorbjørg", sagde Knud, „var jeg kommen før, havde Du ogsaa kunnet forudsige min Skjæbne."

„Det kunde jeg", svarede Thorbjørg venligt.

„Fader, jeg kommer til Dig i Dag i Kong Svends Ærinde", sagde nu Knud, henvendt til Faderen, „og jeg melder Dig, at han gjæster Dig i Morgen med et stort Følge."

„Vil han besøge mig!" udbrød Agnar.

„Ja, han vil ligge en Nat her paa Gaarden; han er paa Rejsen til Viborg."

„Kong Svend skal være mig velkommen", sagde Bonden, „skjøndt Thorbjørg har ladet daarlige Varsler gaa forud for hans Ankomst. Men hvorledes kommer Du, Erland, til at ride i Kongens Ærinde?"

„Fordi jeg mødte Snekker, som fortalte mig, at Kong Magnus var død; jeg satte da Kursen til Skaane og opsøgte Kong Svend. Jeg tilbød ham min Tjeneste, han tog imod mit Tilbud, og jeg er bleven Vederlagsmand."

„Saa Du er ikke mere den fri Viking", sagde Agnar misfornøjet, „Du tjener nu i Kongens Gaard, og Du er kun en Gjæst i din Faders."

„I Thinglit have mægtige Jarler tjent", svarede Knud.

„Det var under Kong Knud", sagde Agnar. „Han ragede højt op over dem. Selv har Kong Svend været Jarl."

„Jeg mærker", sagde Knud, „at Du er misfornøjet med, at jeg tjener i Thinglit. Din Misfornøjelse vil vel sagtens stige, naar Du hører, at kun kristne Mænd kunne tjene i Thinglit, og at jeg derfor har ladet mig kristne og ikke mere hedder Erland, men Knud."

Agnar saae forbavset paa Knud, som om han ikke kunde fatte, hvad han havde hørt, men i Hallen lød et højt Hvin; det kom fra Hildur. Der indtradte et Øjebliks Tavshed, Faderen og Sønnen saae hinanden i Øjnene, og alle ventede spændt paa, hvad der vilde komme. Da drog Agnar et dybt Suk og sagde:

„Forlad Hallen, jeg har ingen Sønner mere."

„Det Svar havde jeg ventet mig", svarede Knud; „som din Søn vilde jeg have fulgt dit Bud, som Kongens Hirdmand gjør jeg det ikke."

„Hvad! Hvor tør Du vove!" fo'r Agnar op.

„Dersom jeg fulgte dit Bud", sagde Knud roligt, „maatte jeg vende tilbage til Kong Svend og melde ham, hvorledes Du havde behandlet hans Sendebud. I Stedet for at blive din Gjæst, vilde han blive din Fjende, tage dit Liv og ødelægge din Gaard."

„Karle, ifører Eder Brynjer, omgjorder Eder med Sværd!" raabte Agnar. „Til Kamp imod Kong Svend! Men hugger mig først hans Hirdmand ned, der har — der har —"

„Ja, jeg har bragt Dig et venligt og fredeligt Budskab fra Kongen", sagde Knud, „og fælder Du min Dødsdom, fælder Du derved din egen."

„Mine to andre Sønner have ikke trodset mig som Du, der har været mig kjæreſt."

„Jeg har udrettet Kongens Ærinde", ſagde Knud, „og jeg er i hans Tjeneſte i Dag og i mange Dage herefter."

„Det er ikke dette", raabte Agnar, „det er, at Du følger den hvide Kriſt."

„Ej vil jeg ſom Du, Fader, være en Træl af de gamle Guder, der have miſtet al Anſeelſe."

„Hvad!" raabte Agnar, „kalder Du mig Gudetræl!"

„Hvad jeg har ſagt, ſtaar jeg ved. Du talte om, at jeg ikke mere var en fri Mand, jo, jeg er netop fri, jeg er ſaa fri, at jeg ſelv kan vælge den Gud, jeg vil tilbede."

Agnar vidſte ikke, hvad han ſkulde ſvare herpaa, men ſaae forbitret paa ſin Søn.

„Da det ſynes", ſagde Knud, „at Du ikke vil tage din Befaling tilbage, at jeg, Kongens Vederlagsmand — ikke din Søn — ſkal forlade din Gaard, ſaa rider jeg nu bort. Men vogt Dig for Følgerne!"

„Dræber ham! Dræber ham!" raabte Agnar i uſtyrligt Raſeri til ſine Svende.

Nu traadte Thorbjørg frem og ſtillede ſig foran Agnar.

„Jeg byder Dig, Agnar, at betvinge dit Sind", ſagde hun med Ro. „Du ſkal bruge din Omtanke og ikke ſtyrte Dig i Fordærv. Meget har Du oplevet i Verden, derfor bør Du have lært, at Guderne prøve en Mands Forſtand ved at lade ham møde det uventede,

og han bør overfor dette ikke tage overilede Beslutninger. Du skal i Erland ikke se din Søn, men kun Vederlagsmanden, og derfor skal Du lade ham blive hos Dig, til Kongen kommer."

Agnar indsaa det fornuftige i Thorbjørgs Raad og det farlige ved ikke at følge det, men hans Stolthed satte sig derimod; thi Sønnen vilde jo, hvis Raadet blev fulgt, faa sin Villie sat igjennem.

Thorbjørg forstod, hvad der foregik i hans Indre, hun sagde derfor til ham:

„Ydmyget vil Erland føle sig, naar han ikke kan sidde som Søn i sin Faders Hal."

Agnar nikkede og sagde da:

„Skulde min Søn, Erland, herefter vove at betræde min Gaard, vil jeg hidse Hundene paa ham og lade Trællene stene ham; Kongens Hirdmand, Knud, er i Aften min Gjæst. Lader Bordene bære frem og Nadveren anrette."

Mens det skete, traadte Thorbjørg atter frem for Agnar og sagde:

„Erindrer Du, hvad der blev talt om, før Erland traadte ind i Hallen?"

„Jeg erindrer det", svarede Agnar. „Rane har vist Ærefrygt for sin Fader, han har ikke vovet at trodse mig i min egen Hal, og jeg har selv ført ham hertil; jeg vil derfor beslutte, at han kan blive paa Thorsager, til han en Gang med et Skib kan vende tilbage til London".

„Det er en klog Beslutning af Dig", svarede Thorbjørg.

„Blive bestandigt paa Gaarden maa han ikke", sagde Agnar, „jeg vil kun taale Kristne blandt mine Trælle."

Agnar vinkede ad Hugo, som traadte hen til ham, og han sagde:

„Eftersom jeg selv har brudt mit Løfte, rigtignok mod min Villie, skal det være Dig tilladt at opholde Dig hos os i denne Vinter, men vil Du hellere være andet Sted, saa rejs."

„Jeg tager mod dit Tilbud", svarede Hugo. „Gid jeg maa komme til at tage kjære Minder tilbage med mig. Men hvad vil Du gjøre ved Vinterfugl?"

„Han er min Træl, og jeg beholder ham som Træl."

„Vinterfugl er gift med en angelsachsisk Thans Datter, og han vil kunne give Dig en saa stor Løsesum, at Du vil kunne kjøbe tre gode Trælle derfor."

„Jeg vil tænke over Sagen", sagde Agnar, „nu ville vi sætte os til Bords. Du kan sætte Dig paa min højre Side, der vil jeg ikke have Kongens Vederlagsmand."

Man gik til Bords, og Hugo satte sig paa den Plads, som Knud plejede at have, naar han om Vintren var hjemme. Knud sagde intet dertil, men satte sig ved Siden af Hugo; de to Brødre gjensaa i Aften hinanden efter mange Aars Forløb.

Som meddelt, udstødte Hildur et Skrig, den Gang hun hørte, at Knud var bleven kristnet; det forekom

hende, at hun derved havde mistet al Magt over ham. Hun sagde til Thorbjørg:

„Kan Du skaffe mig Runer, der kunne vække en kristen Mands Elskov?"

„Det kan jeg, Hildur. Hvilken kristen Mand mener Du? Jeg véd det, ikke sandt, det er Erland?"

„Du har gjættet det. Kan Du vende hans Elskov til mig?"

„Kan Du ikke selv gjøre det?"

„Nej, han elsker Thorkil Geysas Datter."

„Hildur, det bliver en vanskelig Sag", mente Lysmoderen. „Jeg har lovet at hjælpe Dig, og det skal jeg holde. Se, her et hvidt Pulver, kom det i Erlands Bæger, og han vil glemme Jarlens Datter og elske Dig. Men røber Du til nogen, at Du har faaet Pulveret af mig, vil det tabe sin Virkning."

Hildur lovede ikke at røbe det til nogen. Thorbjørg gik nu til sit ophøjede Sæde, og der blev denne Aften bragt hende samme Kost, som de andre Kvinder fik. Der herskede en trykkende Tavshed under Maaltidet; Agnar sad i sit Højsæde, mørk og utilfreds. Da Maaltidet var forbi, gik han til Yrsa for at aftale med hende, hvorledes Kongen den følgende Dag skulde beværtes. Hugo og Knud fik sig en Samtale om gamle Dage, og da den første derefter blev tiltalt af Vinterfugl og traadte til Side med ham, nærmede Hildur sig Knud og sagde:

„Velkommen tilbage, ofte har jeg tænkt paa Dig og længtes efter Dig."

„Bedre havde det været, om Du ikke havde gjort dette", mente Knud.

„Du er en ligesaa underlig Svend nu, som den Gang Du rejste", sagde Hildur. „Hvor har Du været henne?"

„Jeg har gjæstet dit Hjem, jeg har været paa den høje Ø", sagde Knud.

„Paa den høje Ø!" udbrød Hildur spændt. „Hvad oplevede Du der?"

„Jeg havde et Syn."

„Et Syn! Fortæl, hvad saae Du?"

„Jeg saa en smuk Kvinde, som kaldte sig Gøndul, og hun bød mig at drikke Mjød af sit Horn."

„Drak Du?"

„Nej", svarede Knud, „Gøndul og jeg talte sammen om Hildur."

„O, Du har altsaa sejlet den lange Vej for min Skyld", udbrød Hildur livlig, „Du har tænkt paa mig."

„Jeg vil ikke nægte det, Hildur. Jeg ønskede at møde hin Hildur, for hvem Kæmperne legede deres blodige Leg. Men jeg traf Gøndul i Stedet for, og jeg spurgte hende, om Hildurs Sjæl maaske paany havde faaet Bolig i et menneskeligt Legeme."

„Hvad svarede hun Dig?"

„Hun svarede, at paa det Spørgsmaal kunde hun ingen Besked give mig."

„Hvorfor gjorde Du hende dette Spørgsmaal? Har Du maaske truffet en Kvinde, i hvis Legeme Du mente, at Hildurs Sjæl boede?"

„Ja, jeg har truffet en saadan Kvinde, det er Dig."

Der fo'r en Zittren gjennem Hildur, hendes Øjne fik et grimt, uhyggeligt Skjær, hendes Barm hævede sig og faldt; hun rejste sig i sin fulde Højde, og tilsidst brød hun ud i en vild Latter.

„Saa Du mener, at jeg er en gjenfødt Kongedatter eller maaske selve Valkyrien Hildur? Da maa Einherierne tørste i Valhal; thi der bliver en Jomfru færre til at skjænke deres Mjød. O, nu forstaar jeg, hvorfor Du ikke kan elske mig, Du antager mig for at være et Gjenfærd; lad mig overtyde Dig om, at jeg er Kjød og Blod."

„Ej mener jeg, at Du er et Gjenfærd", svarede Knud. „Du er fuld Kvinde, Du er født som vi andre, men din Sjæl har i et andet Legeme en Gang været her paa Jorden, og Du aner det ikke."

„Nej, jeg aner det ikke", lo Hildur højt. „Det har været Dig givet at udfinde dette. Haha, derfor drog Du op til den høje Ø. Men det er sandt, Du fik jo alligevel ikke nogen Besked, det er vel, fordi Du ikke drak af Gønduls Horn."

„Maaske ogsaa Gøndul mente, at Drikken vilde bringe mig Visdom."

„Skade, at Du ikke drak, Du mangler Visdom", sagde hun spottende. „Nu, hvorledes befinde Thorkil Jarls Døtre sig?"

„De bleve glade ved at høre, at jeg var bleven en Kristen ligesom de selv."

„Ja, det kan jeg tænke, de ere blevne ligesaa glade

som jeg blev bedrøvet ved at høre, at Du havde svigtet vore Guder. Men det siger jeg Dig, Erland, Dotta skal vogte sig for mig."

„Hvad ondt har hun gjort Dig?"

„Hun har vundet dit Hjærte."

Hildurs Øjne lyste med en uhyggelig Glans, og hun forlod ham.

Tredje Kapitel.

Trylledrikken.

Næste Morgen tog Lysmoderen Afsked. Hun sagde forinden til Agnar:

„Det gjør mig ondt, at jeg ikke har kunnet spaa Dig en lysere Fremtid. Store Ulykker ville komme over dit Hus, og de ville ikke alene ramme Dig selv."

„Din Tale er i Dag mere uheldvarslende end i Gaar."

„Mit Syn er blevet skærpet i Nattens Mørke. Men jeg vil dog sige Dig, at Du ikke skal dø."

„Hellere Døden end Ulykker, som jeg ikke kan afværge."

„Naar den onde Tid er forbi, kommer der maaske en bedre", trøstde Thorbjørg.

Hun besteg sin Hest og red ud af Gaarden.

Agnar fik ikke Tid til at grunde over Lysmoderens

uhyggelige Spaadom. Huset skulde pyntes i Anledning af Kongens Ankomst. Væggene i den store Hal bleve skjulte af kostbare Tæpper, hvorpaa alle Slags Blomster og Dyr vare broderede, og paa et Tæppe, som Agnar en Gang havde gjort til Bytte paa et Vikingetog, saas en Kæmpe i Kamp med en Lindorm. Halmen, hvormed Gulvet sædvanlig var bestrøet, blev fejet bort, og i dens Sted kom friske Grankvifte.

Kvinderne iførte sig deres bedste Dragter og løb frem og tilbage i mange Slags Ærinder.

Knud var allerede tidligt om Morgenen reden bort for at melde Kongen, at alt var beredt til hans Modtagelse.

Op ad Formiddagen satte Agnar sig i Spidsen for sine Svende for at ride Kongen i Møde. Vejret var prægtigt, det var blevet en let Frost, og Rimen laa paa Træernes bladløse Grene. Den Gang Agnar og Kongen mødtes paa Toppen af en Bakke, hvorover Vejen løb, hilste Svend med megen Venlighed paa den mægtige Bonde.

„Jeg drager til Dig", sagde Kong Svend, „for at takke Dig, fordi Du har hjulpet mig i de onde Tider. Vel ere de gode Tider ikke komne endnu, men der er Haab om, at de ville komme, naar alle danske Mænd ville skare sig om deres Konge."

„Det ville de", sagde Thorkil Geysa, som red paa Kongens højre Side.

„Vi lide ikke den onde Kong Harald", sagde Agnar.

„Jeg hører, at mange i Norge ejheller skulle lide

ham", sagde Kongen. „Hvorledes har Du det selv, Agnar? Staar alt vel til her paa Egnen?"

„Alt staar vel til."

„Det glæder mig at høre. Ja, Du har jo erfaret, at din Søn Knud er bleven min Huskarl."

„Jeg har erfaret det", sagde Agnar, „men jeg havde hellere set, at I havde ladet en anden end min Søn ride med Bud til mig."

„Maa din Søn ikke være Dig den mest kjærkomne Budbringer?" spurgte Kongen.

„Nej", svarede Agnar, mørk i Hu.

„Jeg har vel hørt, at der er Uvenskab mellem Dig og dine Sønner", sagde Kongen. „Sligt fører ikke til noget godt."

„Det vil Fremtiden vise", svarede Agnar.

Kongen talte ikke mere om den Sag, og de rede videre i den smukke Vinterdag. Snart efter holdt Kongen sit Indtog i Thorsager, og Agnar forestillede sin Hustru, sin Datter Svafa og Hildur for ham. Svend sagde dem nogle venlige Ord; han var en stor Beundrer af kvindelig Skjønhed, og hans Øjne dvælede derfor med stort Velbehag ved Hildur. Han gjorde hende flere Spørgsmaal og sagde tilsidst:

„Knud handlede ret i at frigive Dig; thi Du er for smuk til at være Trælkvinde."

Hildur blev glad over Kongens Ros, især da Knud stod i Nærheden og hørte paa den.

„Knud", sagde Kongen, „har fortalt mig, at Du

har en Søn, som er Kjøbmand i London, og at han i Vinter opholder sig paa din Gaard."

„Jeg mærker, at Knud har fortalt Eder meget om mine Sager, forinden I gjæstede mig", svarede Bonden misfornøjet, „ja, her paa Gaarden har jeg en Søn, som er Kjøbmand."

„Hvorfor har Du ikke ført ham frem for mig?"

„Fordi jeg ikke henregner ham til min Husstand."

„Et besynderligt Svar. Jeg ønsker at se din Søn."

„I skal faa ham at se."

Agnar hentede Hugo, og Kongen talte længe med ham. Tilsidst nikkede han tilfreds og sagde:

„Jeg mærker, at Du kjender mange gode Mænd derovre i England, baade danske og angelsachsiske, derfor vil jeg bede Dig om at følge med nogle Sendebud, som jeg agter at lade rejse til Kong Edvard, og at staa dem bi."

Dette lovede Hugo beredvilligt.

„Og Du kan følge med mig til Viborg, naar jeg rejser herfra. Jeg vil spørge Dig til Raads om flere Ting, som angaa engelske Forhold."

Det blev saaledes bestemt, og Hugo var meget tilfreds med at kunne komme bort fra Thorsager, hvorved han undgik mulige Sammenstød med sin Fader.

Der blev under Kongens Besøg talt meget om Hyldingen i Viborg. Svafa bad paa sin Moders og Hildurs Vegne Faderen om at maatte komme med til Jyllands Kongeby, men Agnar nægtede det bestemt.

„Hvorfor kan Du ikke gjøre os den Glæde?“ spurgte Hildur.

„Fordi jeg ikke vil have Besvær med Kvinder“, svarede Agnar, „fordi jeg rimeligvis rejser bort i Kongens Følge.“

Hildur tog ham dette Svar ilde op og surmulede.

Om Aftenen, efter at Maden var bleven taget af Bordene, blev der stillet Smaaborde frem, hvorved der spilledes Brædtspil, og hvorved Mændene sad og drak af smaa Bægre. Kongen spillede en Tid Skak med Thorkil Geysa, og Hugo og Knud havde sat sig ved et Bord for at tale sammen. Svende kom og fyldte Bægrene, naar de vare tømte. Baade Agnar, hans Hustru, Svafa og Hildur vare i Hallen.

Kongen rejste sig fra Bordet, kjed af Spillet, og kaldte de to Brødre til sig; mens han talte med dem, kom Hildur ubemærket det Pulver, hun havde faaet af Thorbjørg, i Knuds Bæger. Med et lystigt Smil fjærnede hun sig og tog Plads i en Krog for at se, om Knud tømte det skjæbnesvangre Bæger. Hun opnaaede dog ikke sin Hensigt; thi Yrsa sendte hende i et Ærinde ud af Hallen.

Agnar var kommen i Samtale med en rig Adelbonde, der var rejst til Thorsager for at hilse paa Kongen. De standsede ved Bordet, hvorved de to Brødre havde siddet, og Agnar bad Bonden tømme et Bæger med sig; selv tog Agnar Knuds Bæger og tømte det, Bonden tømte Hugos. De gik videre i Hallen, fordybede i Samtale, der drejede sig om, at den engelske

Svend Jarl endnu hærgede i Jylland, og at Kong Svend forhaabentlig vilde sende sine Huskarle imod ham for at skaffe Fred i Landet.

Da Hildur kom ind i Hallen, saa hun, at Hugo og Knud ikke sade ved Bordet, og at Bægrene vare tomme; hun var lige ved at udstøde et Glædesskrig.

„I Morgen", tænkte hun, „rejser Knud bort med Kongen, men han vil komme tilbage til mig, ja, han vil komme tilbage til mig!"

Hildurs Glæde gjorde hende dobbelt smuk. Hun gik forbi Agnar; han saa paa hende og sagde:

„Du er glad, Hildur, og det klæder Dig godt."

„Du har ikke gjort noget for at gjøre mig glad", svarede Hildur, „Du har nægtet os at komme til Viborg."

„Maaske kan jeg forandre min Beslutning", sagde han. „Vi kunne tale derom, naar Kongen og hans Mænd ere gangne til Hvile. Før I gaa til Ro, have I Kvinder ved en Lejlighed som denne altid noget at skaffe i Kjøkken og Fadebur."

„Ja, kom ud til os i Fadeburet", sagde Hildur, „jeg skal gjøre mit til at faa Dig omstemt."

„Saa maa Du være ene", svarede Agnar.

„Hvor Du ser besynderligt paa mig", sagde Hildur, „Du har drukket for meget."

„Aa nej", svarede Agnar.

Thorkil Geysa kom hen til Agnar, og Hildur gik ud af Hallen, glad over Udsigten til at kunne komme med til Viborg.

„Naar vil dog Elskovsdrikken virke?“ spurgte hun sig selv. „Jeg glemte at spørge Thorbjørg derom.“

Næste Morgen tog Kongen Afsked med Agnar og takkede ham for Opholdet i Thorsager. Agnar fulgte ikke med; thi han havde lovet sine Kvinder, at de skulde komme til Kongehyldingen, og han og de vilde følge bagefter. Hildur var ikke at se ved Kongens Afrejse, Kongen spurgte efter hende, og Agnar svarede, at hun var gaaet i et Ærinde til en Nabogaard. Men Hildur vilde ikke se nogen den Morgen; hun havde skjult sig i en mørk Krog og sad og grundede. Tilsidst opslog hun en uhyggelig Latter.

„I mægtige Guder forlange Blod“, raabte hun, „I skulle faa det; jeg skal sende Mænd til Odin, Agnar skal hjælpe mig dertil. Det skulde have været Erland, men I have ikke villet det, Guder, nu skal han dø, dø for sin Faders Haand! Hævn over Erland, der forsmaaede min Kjærlighed, og Hævn over hans hele Slægt, Hævn over Agnar! Men først skal han lystre mig, som Hunden lystrer sin Herre.“

Hun sprang op og ilede ud til de andre, Kongen var reden bort med sit Følge. Hun skyndede paa Agnar og de andre og blev utaalmodig, fordi Rejsen til Viborg først den følgende Dag kunde finde Sted.

Fjerde Kapitel.

Kong Svend hyldes.

Fra Jyllands forskjellige Egne strømmede store Skarer til Viborg; thi Kong Svend havde ladet sine Ombudsmænd bekjendtgjøre, at han vilde møde til et nyt Kongevalg, der skulde bekræfte det tidligere. Naar man, som vore Forfædre i Almindelighed gjorde, ikke regnede Landskabet Nord for Limfjorden med, laa Viborg omtrent midt i Jylland. Dets ældste Navn var Viberg, af Vi eller Ve, Helligdom, og Bjærg. Navnet betød altsaa Helligdommens Bjærg. Her var i Hedenold Hovedofferstedet for Nørre Jylland og tillige Hovedthingstedet, hvor Kongevalget foretoges. Sagnet fortæller, at Kong Dan blev hyldet paa Danerlyngen ved Viborg; ogsaa Amlethsagnet sættes i Forbindelse med Byen. Allerede i det tiende Aarhundrede var Viborg en større By.

I Aaret 1047 var det endnu ikke blevet et Bispesæde. Paa det gamle Offersted stod en Trækirke, og i Nærheden af den boede Præsterne i et saakaldet Sambo, Fællesbo. De førte et Klosterliv, og mange af dem vare Munke, som Knud den store havde ladet komme over til Danmark fra England. Præsterne vandrede ud i Sognene og forkyndte Ordet med afvexlende Held. Samboet i Viborg styredes af en Provst. Den danske Kirke havde endnu en livlig Forbindelse med den engelske, som den lignede meget, og Modersmaalet

var hverken her eller i England endnu blevet fortrængt af Latin.

Under Bakken, hvorpaa Viborg ligger, stod Kongsgaarden nede ved Søen. Gaarden var gammel og dens forskjellige Bygninger af Træ. Da Svend i Spidsen for sine Huskarle red igjennem Byen, hilste Bønderne med høje Glædesraab paa den smukke og vennesæle Konge, der med synlig Glæde hørte paa disse Raab.

„Nu ville vi faa bedre Tider", sagde en Bonde fra Skals, „nu faa vi vor egen Konge."

„Kong Magnus gjorde os intet ondt", sagde en Bonde fra Levring.

„Aa, der var jo bestandig Ufred i Landet."

„Bliver det bedre nu?" spurgte den Levring Bonde. „Den grumme, norske Konge vil vel ikke ophøre med at fejde paa Landet."

„Men han har ingen Ret til at blive vor Konge", sagde Bonden fra Skals. „Det havde maaske Kong Magnus."

„Jeg er ingen Modstander af Kong Svend", svarede Bonden fra Levring, „men jeg ser ikke Fremtiden saa lys som Du."

„Klerkene", sagde en Bonde fra Mønsted, „ere fornøjede over, at Svend bliver Enekonge. Nu skal vel vi, som holde paa de gamle Guder, ikke mere have Lov til at leve i Ro for den hvide Krist!"

„Slaa Dig til Taals", sagde Bonden fra Skals, „Præsterne ere fredelige Mænd. I Skals ere vi alle

kristne Folk, og jeg vil sige, at hører man ret efter, hvad Præsterne fortælle os, kan man ikke andet end give dem Ret."

„Den Præst", sagde Bonden fra Mønsted, „som kommer fra Viborg ud til os, bliver først veltalende, naar han faar noget at drikke, og han fortæller os da, at de Danske ovre i Danelagen i England ere langt bedre end vi, og det er, fordi de ere Tilhængere af den hvide Krist. Det bryde vi os ikke om at høre."

„Alle Præster ere ikke lige gode", sagde Bonden fra Levring, „vor Præst er god nok, og der er ingen i Levring, som ofrer til Odin og Thor."

Saaledes vedbleve Bønderne at tale om, hvad der laa dem paa Sinde. Kongen var imidlertid kommen til Kongsgaarden, hvor han strax spurgte, om Klerken Vilhelm var kommen. Det var han. Svend befalede, at han skulde komme til ham og begav sig til Lønkamret. Her plejede han og Vilhelm ivrigt Raad om Rigets Anliggender. Det var dem indlysende, at Kongen ikke uden Kamp vilde komme i varig Besiddelse af Riget. Han maatte derfor se sig om efter Hjælp, for at kunne holde Harald Haarderaade Stangen.

„Du har Ret, Klerk", sagde Kongen, „jeg tør ikke stole altfor trygt paa, at Godvin Jarl vil hjælpe mig. Jeg vil derfor skikke Bud til Erkebispen af Bremen, han maa kunne gjøre mig Kejseren til Ven. Naar jeg er bleven hyldet her, maa Du rejse til Hamborg med Brevskab fra mig."

„Herre, jeg rejser gjærne i dit Ærinde. Jeg

stoler mere paa Erkebispen af Bremen end paa den engelske Jarl."

„Desuden sender Harald maaske, ligesom jeg agter at gjøre, Mænd til Kong Edvard, og Edvard er under Normannernes Indflydelse og ikke os Danske god."

„Jeg véd det. Men Godvin Jarl har meget at sige hos Kong Edvard, og Godvin er gift med Eders Faster."

„Godvin er min Ven, og min Broder Bjørn har ogsaa Magt til at tale min Sag, men Leofric Jarl er mig ikke god og ser helst, at Harald og jeg ødelægge hinanden. Imidlertid maa en Henvendelse til Kong Edvard ikke lades uforsøgt."

Da Kongen og Vilhelm traadte ud af Lønkamret, var Mørket allerede begyndt at falde paa. Svend begav sig til sin Frille, Thora, der var kommen til Viborg for nogle Dage siden. Hun surmulede og bebrejdede ham, at han ikke strax havde hilst paa hende, men lukket sig inde i Lønkamret med Klerken.

„Rigets Anliggender gaa fremfor dine, Thora", sagde Kongen.

„Du har ikke altid tænkt saaledes; jeg fordrer, at mine Anliggender gaa først."

„Den Fordring kan jeg ikke opfylde."

„Du skal", raabte Thora. „Jeg vil være Dig mere end Riget."

„Det kan Du ikke blive."

„Var Du blot vedblevet at være Jarl!"

„Den Gang jeg var Jarl, spottede Du mig, fordi jeg ikke kunde blive Konge."

„Og Du fortjente denne Spot."

„Thora, kan Du ikke lære at beherske dit Sind, kan jeg ikke beholde Dig her paa Kongsgaarden."

„Hvad vover Du at true mig med?" raabte Thora rasende.

„Hvis Du giver Anledning til Forargelse, vil Du blive bortsendt til en fjærntliggende Kongsgaard."

Svend talte med Alvor og tilkastede Thora et Blik, som bragte hende til at tie. Hun følte, at der var en Grænse, som hun ikke turde overskride; hun dæmpede derfor sin Stemme, da hun sagde:

„Hvis Du vil optræde overfor dit Folk, som Du optræder overfor mig, vil det næppe kalde Dig en god Konge. Du glemmer, at jeg bliver Kongemoder, naar Du dør."

„Jeg glemmer ikke, at Du er min Søns Moder", sagde Svend, „men glem ikke selv, at Du rimeligvis har født Danmark en Konge."

„Men behandler Du mig som Kongemoder?"

„Lær at forstaa din Stilling, og Du vil blive tilfreds baade med mig og Dig selv."

Han forlod hende; hun saae efter ham, hendes Hidsighed forsvandt, og hun sagde med et dybt Suk:

„Svend er bleven stærkere end jeg."

Der boede i Viborg en god Bekjendt af Agnar, den halvfjerdsindstyveaarige Asmund. Ham besøgte Hugo og Knud henad Aften. Naar Agnar kom til

Viborg, boede han altid hos Asmund, der var Hedning, men ingen fanatisk Modstander af de Kristne. Asmund havde været med Svend Tveskæg og Knud den store i England; han kunde være blevet derovre og have erhvervet sig Rigdom, men han fik Hjemvé efter de jyske Heder, de mørke Egeskove og de stille Søer. Han var Enkemand og barnløs. Trods sine halvfjerdsindstyve Aar var han endnu en kraftig Mand, høj og bredskuldret og med en usvækket Hukommelse.

Han mærkede ikke de to Brødres Komme; de saae ham sidde i dybe Tanker med Haand under Kind. Da de tiltalte ham, saae han op og sagde:

„Velkommen Erland, hvor gaar det din Fader? Hvorfor er han ikke med?"

„Han kommer hertil senere", sagde Knud.

„Jeg glæder mig til at skulle hilse paa en gammel Ven. Hvem er det, Du har med Dig?"

„Det er min Broder Hugo."

„Jeg har ikke vidst, at Du har en Broder af det Navn."

Knud fortalte Oldingen, hvad der vedrørte ham og hans Broder. Asmund hørte opmærksomt til og sagde, da Knud havde endt:

„Det er et Held for Dig, at Svend har staaet Fadder til Dig; thi han vil da hjælpe Dig frem i Verden. Men hvad siger din Fader dertil?"

„Du véd, at hans Sønner ikke maa betræde hans Gaard, naar de have ladet sig kristne."

„Jeg troede dog, at han var bleven klogere med

Alderen; jeg skal dog tale med ham om Sagen, naar han kommer hertil."

„Det nytter ikke", sagde Hugo. „Han kommer ikke alene, han har Kvinder med."

„Har han det?" udbrød Asmund. „Da maa mine Trælkvinder bage lækre Kager; thi sligt holde Kvinder af."

Asmund lod komme Øl, Brødrene bleve bænkede i Hallen, og i Samtalens Løb kom Knud til at ytre, at de havde fundet deres Vært siddende i saa dybe Tanker, at han ikke havde bemærket deres Komme.

„Det er rigtigt", sagde den gamle. „Jeg sad og tænkte paa, at det i disse Dage er fem og fyrgetyve Aar siden, at de forræderske Angelsaxer anrettede det store Blodbad paa de Danske. De sloge mine to Brødre ihjel, men de ere blevne hævnede."

„Aldrig vil den frygtelige Daad gaa af Glemme", sagde Hugo. „Jeg, som lever i London, kan sige, at Angelsaxerne nu gyse over, hvad de den Gang gjorde."

„Det have de Grund til", sagde Asmund.

„Jeg har hørt Tale om den blodige St. Briccii Dag", sagde Knud, „men aldrig har jeg hørt en sammenhængende Fremstilling af, hvad der skete."

„Da skal jeg give Dig den", sagde Asmund og vedblev: „Du skal vide, at i Nord-England bo de Danske; Grænsen mellem dem og Angelsaxerne er Vatlingastreet, der gaar fra London op til Chester. Vel bor der nogle Angelsaxer mellem dem, men de lyde de danske Love. Sydpaa, især i Vestsex, bo Saxerne, mellem dem lever

der Danske under angelsaxiske Love. Ethelred var den Gang Konge i England; det var en svag og uduelig Lavard, der var i Munkenes og Stormændenes Vold. Han havde i Aaret 1002 sluttet Fred med de Danske og givet dem 24,000 Pund Sølv, for at de skulde høre op med Fjendtlighederne, og som Gidsel derfor stillede sig frivilligt Palne Jarl, hans Hustru Gunhild og deres Søn. I Anledning af Freden gav Kong Ethelred Love baade for Angelsaxerne og for de Danske, og alle troede, at det herefter vilde blive godt at leve i England.

„Efter at den danske Flaade var sejlet hjem, begyndte saxiske Jarler og Grever at fortælle Kongen, at de Danske tragtede ham efter Livet, og Munkene raabte paa, at de Danske trænkede angelsaxiske Koner og Piger. Kongen blev ved disse Ophidselser tilsidst saa forbitret paa de Danske, at han gav Befaling til, at de skulde myrdes paa de Steder, hvor Angelsaxerne havde Magten til at gjøre dette. Der blev i den Hensigt i al Hemmelighed sendt Breve ud til Angelsaxerne, at de St. Briccii Dag, den 13de November, skulde myrde alle Danske uden Hensyn til Stand, Alder og Kjøn.

„De danske vare trygge og anede intet ondt. De fleste vare gifte med angelsaxiske Kvinder, og mange Angelsaxer med danske. Vore Landsmænd vare ikke alle Krigere, mange vare Haandværkere og arbejdede i Byerne. Kong Ethelred havde valgt St. Briccii Dag til Blodbadet; thi paa den Dag skulde alle vaabenføre Mænd aflevere deres Vaaben til Eftersyn. Desuden fejrede de kristne Danske ligesom Angelsaxerne St.

Mortensdag og de følgende Dage ved store Drikkelag. Angelsaxerne vilde lettere kunne myrde dem, naar de vare berusede.

„Den 13de November kom. Værter myrdede deres Gjæster, Kvinder, hvoraf mange vare Angelsaxernes Døtre, bleve nedgravede til Maven i Jorden, og deres Bryster sønderslede af Hunde, diende Børn kastedes mod Dørstolper eller Stene, saa Hjærnen fløj ud, paa nogle Kvinder bleve Brysterne afskaarne, andre danske Kvinder bleve levende begravede. I Oxford jog man de Danske ind i Kirken og indebrændte dem der; det var i den By at Palne Jarl boede med Kone og Søn; de bleve førte i Fængsel og ikke strax dræbte; thi Gunhild var Svend Tveskægs Søster, og Angelsaxerne frygtede Danerkongen. Kong Ethelred gjorde Edric Streon til Jarlens Fangevogter. Den onde Edric lod nogle Dage efter Gunhild se paa, at hendes Mand og hendes Søn bleve gjennemborede med Spyd, og derefter blev hun selv halshugget. Hun gik modig i Døden og var stolt og kjæk til det sidste; hun forudsagde, at Kong Svend vilde tage frygtelig Hævn.

„Tolv unge Karle reddede sig ved at tage en Baad og sejle ned ad Themsen; de naaede Havet, kom til Danmark og aflagde Kong Svend Beretning om den blodige St. Briccii Dag. Kongen harmedes stærkt og svor Hævn. Jeg var med ham, da han drog over og erobrede England, og Angelsaxerne kom til at fortryde St. Briccii Dag. De ville ikke mere kunne rejse sig paany; det er nu de Danske, som ere Herrer i England

og ville vedblive at være det, skjøndt Ethelreds Søn nu er deres Konge. Se, paa det tænkte jeg, den Gang I kom, og jeg tænkte paa, om Kong Svend vil bekrige England og vinde sin Morbroders rige Arv."

„Mange Danske i England", sagde Hugo, „vente, at han vil komme; thi de ere misfornøjede med Kong Edvard, fordi han holder til med Normannerne."

„Gid vi kunde faa Knud den stores Dage tilbage", ønskede Knud.

„Daarlig blev Enden paa de Dage", mente Hugo. „Vi mistede England og fik en norsk Konge. Landsmænd kæmpede mod Landsmænd."

„Nu ere de Dage forbi", sagde Knud, „Danmark gaar under Svend Estridsøn frem til Storhed og Magt."

„Det er ogsaa mit Haab", svarede den gamle, „desværre er jeg for gammel til at være med paa et nyt Englandstog."

Det var blevet Aften, den Gang de to Brødre toge Afsked med Asmund. Fuldmaanen var staaet op over Bakkerne, der hævede sig bag Søen, og skinnede paa et vinterligt Landskab. Et tyndt Snedække laa over Jorden og paa de spredtliggende Huses Tage. Brødrene gik over den Plads, hvorpaa Viborg Torv nu ligger, og som rimeligvis var den saakaldte Danerlyng, det gamle, berømte Thingsted. I Midten saas en stor Sten, og omkring denne stod i en Rundkreds tolv mindre Stene.

Brødrene opdagede, at en fuldt bevæbnet Mand sænede sig tankefuld til en af Stenene og saae ned mod

Kongsgaarden. De gik tæt forbi ham, da vaagnede han som af en Drøm, saae paa dem og udstødte et Udraab af Glæde.

„Erland!“ udbrød han.

„Robert!“ Du her i Viborg!“

„Jeg skal fortælle Dig Aarsagen dertil. Men hvem har Du med Dig?“

„Det er vor Broder Hugo.“

„Hugo?“

„Rane har ligesom os ladet sig kristne, han har i Daaben faaet Navnet Hugo. Jeg er ogsaa bleven kristnet, siden vi saas sidst, jeg hedder ikke mere Erland, men Knud.“

„Til Lykke og Velsignelse med Eders Daab“, sagde Robert. „Hvor sælsomt, at vi tre Brødre skulle træffes her ved det gamle Thingsted. Vore Veje ere hidtil gaaede langt fra hinanden, den ene har ikke vidst, hvor den anden var; jeg har mødt Eder i en heldig Stund; thi jeg stod just og ønskede mig en god Ven.“

„Er Du i Fare?“ spurgte Hugo. „Vi skulle staa Dig bi.“

„Som Du ved, Erland eller Knud, tjener jeg Svend Godvinsøn. Han drager omkring og plyndrer der, hvor man ikke vil antage ham til Konge. Noget Tilhæng har han faaet, og nu pønser han paa at komme her til Viborg og forstyrre sit Søskendebarns Kongevalg. Han har sendt mig hertil for at spejde, jeg holder ikke af dette Ærinde og vilde ønske, at Svend Jarl snart blev tvungen til at forlade Landet.“

„Det samme ønske alle", sagde Knud. „Hvor stor er hans Styrke?"

„Den er lidt over to hundrede Mand."

„Du skal da sige ham", sagde Knud, „at ved Kongevalget i Morgen er der mindst tusinde Mand, som ville kæmpe for Kong Svend foruden Kongens Huskarle. Mellem disse er der mange, som have tjent under Kong Knud. Sig ham endvidere, at Thorkil Geysa vil drage imod ham med en stor Styrke, og at han gjør bedst i snarest muligt at forlade Landet."

„Vil han tro mig?"

„Du kjender ham bedre end jeg. Sig ham, at Du har talt med mig, din Broder, han husker mig maaske fra den Gang, jeg ledsagede ham og Dig fra Thorsager til Thorkil Geysa. Du kan fortælle ham, at jeg er bleven Vederlagsmand og derfor véd bedre Besked end mange andre om Kongens Hensigter."

„Dit Raad er godt", svarede Robert. „Svend Godvinsøn begynder at tvivle om sit Held. Maaske han forlader Riget, naar han faar at høre, hvor stærk Kong Svend er."

De tre Brødre saae i Maanens Lys en Rytterskare nærme sig. Deres Fader Agnar red i Spidsen for den og Hildur ved hans Side, efter dem rede Yrsa og Svafa, og Toget sluttedes af et Følge af velbevæbnede Svende. Hildur opdagede Knud, red hen imod ham og raabte:

„Det blev din Fader og ikke Dig! Hahaha, jeg hader den hvide Krist! Jeg hader Dig! Gøndul skal hjælpe mig til at sende Kæmper til Valhal!"

„Fordømte Trold!“ raabte Knud. „Vig fra mig!“

„Det gjør jeg ikke, det gjør jeg ikke!“ hujede Hildur. „Jeg er bleven din Stedmoder og en ond Stedmoder.“

„Følg os, Hildur“, sagde Agnar.

Robert traadte frem til Agnar og sagde:

„Fader, Skjæbnen har denne Aften ført Dig sammen med dine tre Sønner. Har Du intet at sige os?“

„Jeg har ingen Sønner“, svarede Agnar mørk i Hu.

„Men Sønnerne ville ikke glemme, at de have en Fader“, sagde Robert.

„Det er rigtigt“, raabte Hildur, „Agnar, Du har ingen Sønner, men Du har mig, Hildur. Hun er Dig mere værd end tyve Sønner.“

Hun vendte sin Hest og red bort, Agnar fulgte hende. Hans Sønner saae efter ham, og Robert spurgte:

„Hvem var denne Kvinde?“

Knud fortalte det.

„Trods sin store Skjønhed“, sagde Robert, „ligner hun en ond Aand.“

„Det er hun“, svarede Hugo.

„Hun sagde, at hun var bleven min Stedmoder“, ytrede Knud. „Hvad er der forefaldet, siden jeg drog hjemmefra?“

„Hvor Yrsa og Svafa saae sørgmodige ud“, sagde Hugo. „Hildur har maaske bedaaret vor Fader, og det vil foraarsage nye Ulykker.“

„Hun har flere Gange fortalt mig, at hun elskede mig“, sagde Knud. „Men jeg foretrækker hendes Had for hendes Kjærlighed.“

„Jeg, som kjender hende“, ytrede Hugo, „maa give Dig Ret.“

„Lader os ikke tænke mere paa den onde Kvinde“, sagde Robert, „kun kort Tid kan jeg tale med Eder. Jeg véd ikke endnu, hvilken Herre Du tjener, Hugo.“

„Jeg er Kjøbmand og bor i London. Kommer Du en Gang dertil, opsøg mig da.“

„Du bor i London!“ udbrød Robert. „Bliver Svend Godvinsøns Landsforvisning en Gang hævet, skal jeg besøge Dig.“

Brødrene talte endnu nogen Tid med hinanden og Robert tog Afsked.

Atter laa Thingpladsen alene i Maanelyset, dens Stene saae ud som sælsomme Væsner, der stode og grundede over en stor Tid, som havde været, og en Tid, som skulde komme.

Næste Morgen vandrede Kong Svend i et straalende Vejr fra Kongsgaarden op til Thingstedet. Saavel Kongen som hans Mænd vare i fuld Rustning; thi Knud havde meddelt Thorkil Geysa, hvad han havde erfaret af sin Broder, at der var Mulighed for, at Svend Godvinsøn vilde forsøge paa at overrumple Thinget. Ryttere vare sendte som Spejdere til den Egn, hvorfra Jarlen kunde ventes.

Fra de fleste af Jyllands Egne, dog mest fra de nærmeste, vare Folk mødte til Kongevalget. De vare

bevæbnede med Spyd og Øxer og skarede sig tæt om Thingstedet. Kongen traadte ind i Kredsens Midte, Thorkil Geysa og elleve af de mægtigste Adelbønder satte sig paa Kredsens tolv mindre Stene. Disse Bønder vare meget ansete, og deres Slægter kjendte i hele Jylland; de havde spillet en Rolle i denne Landsdels tidligere Historie. Mange af dem havde været Tilhængere af Kong Magnus, nu vilde de støtte Kong Svend.

Thorkil Geysa slog med Spydbladet til Lyd paa sit Skjold og erklærede, at Thinget var sat, dernæst sagde han:

„Det er omtrent fem Aar siden, at jeg paa dette Thing fremstillede Kong Svend for Eder og bad Eder om at give ham Kongenavn. Det gjorde I; thi Svend nedstammer fra det gamle Kongehus og har arvet dets Dyder, han er vennesæl, tapper og gavmild. Den Gang den norske Konge kom herned, erklærede han Valget for at være ugyldigt; thi han mente, at han paa Grund af Forliget med Kong Hardeknud var berettiget til Danmarks Trone. Det er nu min Mening, at dette Forlig var ugyldigt, fordi det ikke var blevet bekræftet paa Landets fire Thing. Kong Magnus var sejrrig i Kampen mod Kong Svend, derfor sluttede mange Jyder sig til ham, og hvis Magnus ikke var død, vilde vort Land have faaet et norsk Kongehus. Gud har bestemt det anderledes; Kong Magnus døde, og paa sit Dødsleje aftraadte han sine Fordringer paa Danmarks Rige til Kong Svend. Nu har Kongen stævnet Eder til

Thing; thi han ønsker, at I i Dag skulle bekræfte hans tidligere Valg. Især lægger han Vægt paa, at de skulle gjøre det, som have fulgt Kong Magnus. Kongen vil vide, om han kan stole paa alle Danske; thi det er Eder ikke ubekjendt, at Harald den onde gjør Fordring paa Riget, han mener, at Danmark er et norsk Jarledømme. Dersom vi alle slutte os om Kong Svend, ville vi kunne besejre Kong Harald; han har kun gjort os ondt, han har plyndret vore Kyster og fortjener snarere Niddingsnavn end Kongenavn. En saadan Konge vil vel ingen have? Jeg opfordrer derfor Thinget til at hylde Svend Estridsøn, Danmark vil ikke kunne faa bedre Konge!"

Den Gang Thorkil Geysa havde endt sin Tale, sloge Bønderne paa Skjoldene og raabte:

„Hil, hil Kong Svend!"

Hele Thingpladsen gjenlød af høje Hyldingsraab.

Nu steg Kongen op paa den midterste, høje Sten. Hans forgyldte Hjelm funklede i Solen, prægtig var han at skue, som han stod der, høj, mandig og venneſæl. Folket jublede og slog paa Skjoldene, men tav, da Kongen hævede sin Røst og talte.

„Jyder", begyndte han, „min Frænde Thorkil har fortalt Eder, hvorfor jeg har ønsket en ny Hylding, og jeg takker Eder, fordi I ere mødte til dette vigtige Thing. Jeg lover Eder her ved alt, hvad helligt er, at jeg aldrig mere skal forlade Danmark, selv om Kampen med den norske Konge bliver nok saa haard, jeg vil blive hos Eder og enten sejre eller dø. Jeg

lover Eder, at jeg Dag og Nat vil arbejde paa at gjenopbygge Danmark, at det igjen kan komme til at gaa frem i Magt og Velstand. Jeg vil bestræbe mig for at formindske Eders Byrder, og jeg vil ikke uden Nødvendighed styrte Landet i Krig. Med Norge ønsker jeg hellere Fred end Krig, og jeg venter, at den Tid vil komme, da dette vil kunne opnaas. Alle ere vi enige om, at Danmarks Grænser ikke skulle rokkes, hverken mod Syd eller mod Øst; mod Nord og Vest skærmes de af Havet. Jeg stoler fast paa, at I trofast ville støtte mig, for at vi samdrægtigt kunne gjøre vort Rige ligesaa mægtigt og lykkeligt, som det var under vore Forfædre.

„Jeg er den første Mand af en ny Kongeæt; thi kun paa Spindesiden nedstammer jeg fra Gorm den gamle og de andre berømmelige Konger. Jeg haaber til Gud, at saavel jeg som mine Efterkommere maa bringe Danmark Lykke. Paa mit Skjold vil jeg skrive: Med Lov skal Land bygges, med Sværd skal det værges."

Kongens Tale blev modtagen med stort Bifald.

Da Hyldingen var forbi, steg Svend ned fra Stenen og begav sig ud mellem Mængden. Her traf han Agnar.

„Vel mødt i Dag, Agnar", sagde Kongen oprømt.

„Herre", sagde Agnar, „jeg vil spørge Eder, om I vil forbyde os at dyrke de gamle Guder."

„Vedbliver at dyrke dem i Fred!", sagde Kongen, „jeg vil ingen fortrædige for hans Guders Skyld.

Fremme vil jeg Kristendommen; thi kun den kan give Riget den Styrke, som det har behov."

„Eders Svar tilfredsstiller mig ikke", svarede Agnar.

„Hvad ønsker Du?"

„Jeg forlanger, at de gamle Gudehov skulle gjenopbygges."

De omstaaende havde lyttet til Samtalen og raabte nu:

„Tillad ikke dette, Kong Svend, det er kun de færreste mellem os, som dyrke den grumme Odin. Hil, hil den hvide Herre Krist!"

„Du hører", sagde Kongen til Agnar, „at Almuen misbilliger din Tale. Vide skal Du og alle, at aldrig tillader jeg, at Gudehov opføres, derimod vil jeg af al Magt fremme Bygningen af Kirker, og jeg vil forøge Præsternes Antal."

„Hil, hil, Kong Svend!" raabte Mængden.

„Jeg er ikke mere din Ven!" raabte Agnar forbitret.

„Dæmp din Vrede", sagde Kongen, „mindst havde jeg ventet, at Du, Agnar, vilde optræde saaledes."

Thorkil Geysa var kommen til og tog nu Ordet.

„Agnar, Du er i Dag ikke besindig, som Du plejer at være. Du burde takke Kong Svend, fordi han vil være overbærende mod Dig og de andre, som ikke ville forlade de gamle Guder. Husk paa, at der er et gammelt Lovbud for, at I skulle landsforvises."

„Saa landsforvis mig!" raabte Agnar.

Kongen havde imidlertid fjærnet sig fra Agnar og var kommen i Samtale med andre Bønder.

Om Eftermiddagen besøgte Hugo og Knud den gamle Asmund. De ønskede at erfare, hvorledes det stod til med deres Fader, og om Hildur havde faaet ham lokket i sine Garn. Den gamle modtog dem med Venlighed og sagde til dem, før han førte dem ind i Hallen:

„Troldene maa have forgjort Agnar; thi ej er han, som han har været før."

Da de traadte ind i Hallen, fandt de Hildur siddende paa Agnars Skjød, og hun kjærtegnede ham. Yrsa og Svafa sade afsides og græd. Agnar lod, som han ikke saae sine Sønner, men Hildur opslog en haanlig Latter. Da sagde Knud:

„Ilde sømmer det sig for min Fader at sidde med en Frille paa Skjødet i fremmed Hal."

„Ilde sømmer det sig, at Du kommer her", brummede Agnar.

„Din Søn haaner Dig, Agnar!" sagde Hildur.

„Ved Odin, det skal han fortryde", sagde Agnar.

Han skød Hildur læmpeligt ned fra sit Skjød, rejste sig og sagde truende:

„Mine Sønner ere blevne mine Fjender; komme de paa min Vej, tager jeg deres Liv."

Yrsa og Svafa udstødte et Skrig.

„Ti, Kvinder!" raabte Agnar. „Holde I med mine Sønner, skal det komme til at gaa Eder som dem."

Asmund lagde sig imellem og bad Agnar om at dæmpe sin Vrede. Denne lod sig dog ikke sige, men arbejdede sig op til Raseri. Nu bragte Hildur ham

hans Sværd. Han vilde drage det, men Asmund holdt hans Arm tilbage og sagde:

„Lader os ikke faa en ny Hildurs Leg. Agnar, Du beherfker Dig ikke mere selv, det er Hildur, som beherfker Dig. Det bliver nu din Sag, men jeg beder Dig betænke, om Du ikke krænker Gjæstfrihedens Love. Dine Sønner ere komne for at besøge mig, men ikke Dig."

„Du tager fejl", raabte Agnar, „mine Sønner ere komne her for at fornærme mig og haane Hildur."

„Det er langtfra vor Hensigt", sagde Hugo.

„Men vi ynkes over at se Dig i Hildurs Magt", sagde Knud, „og jeg vil sige Dig, at hun flere Gange har fortalt mig, at hun elskede mig, men mig bedaarede hun ikke."

„Han lyver!" hvinede Hildur. „Dræb ham, jeg hader ham!"

„Du lyver Hildur paa", raabte Agnar, „og derfor skal dit Blod flyde."

Han drog sit Sværd og styrtede mod Knud. Hildur begyndte med høj Røst at synge det gamle Bjarkemaal:

„Dagen er oprunden,
Hanens Vinger suse,
Vel for vakre Kæmper
Varsles Arbejdstimen.
Vaager, stedse vaager
Venners Høvedsmand!
Alle de ypperste
Ædlinges Hofsinder."

Knud sprang til Side og undgik det susende Sværdhug, som Faderen rettede efter hans Hoved. Asmund omklamrede Agnar, idet han sagde:

„Rane og Erland, Eders Fader gaar Berserkergang, det er derfor bedst, at I forlade min Hal. Kom og besøg mig, naar Agnar er rejst."

„Vi forlade Dig, Asmund", sagde Hugo, „thi vi ville ikke kæmpe mod vor Fader."

De forlode Hallen, og Hugo sagde, da de vare komne udenfor:

„Det bæres mig for, at Hildur vil bringe megen Ulykke over vor Fader."

„Du har Ret, Broder", svarede Knud, „og det er min Mening, at hun staar i Pagt med onde Magter."

Paa Kongsgaarden var der den Aften stor Fest. Næste Dag vilde Kongen drage videre for at blive hyldet paa de andre Thing. Til Julen vilde han komme tilbage til Viborg og der fejre den hellige Fest. Knud skulde ledsage Kongen, men Hugo rejse med de danske Sendebud til England.

Det forventede Angreb af Svend Godvinsøn var udeblevet; siden erfarede man, at han havde forladt Riget og var rejst til Flandern.

Femte Kapitel.

Agnar og Hildur.

Det stod ilde til paa Thorsager; thi Yrsa vilde ikke uden Kamp afgive sin Magt og Myndighed paa Gaarden til Hildur. Den Gang Agnar var kommen hjem fra Kongehyldingen i Viborg, brød først Striden rigtigt ud mellem Kvinderne; Hildur paakaldte Agnars Hjælp mod Yrsa, og den blev beredvilligt ydet. Men Yrsa gav dog ikke tabt; en Dag sloges Yrsa og Hildur og reve hinanden til Blods. Agnar kom til, tog Yrsa ublidt ved Armen og førte hende ud af Kamret, han truede hende med at sende hende bort fra Gaarden.

Da skikkede Yrsa i al Hemmelighed Bud til sin Datter Ragnhilds Mand, Harald Eriksøn, og bad ham komme til Thorsager for at beskytte de andre Kvinder mod den frygtelige Hildur. Kun ledsaget af et Par Karle kom Harald til Thorsager en Dag, Agnar var reden paa Jagt. Yrsa skildrede for ham sin og Svafas Nød og ophidsede ham mod Hildur. Harald besluttede da at tage denne med til Hornslet; det var jo muligt, at Agnar, naar hun ikke mere daarede ham ved sin Nærværelse, vilde vende tilbage til sin Pligt mod Yrsa og Svafa.

Hildur anede ikke Haralds Hensigt. Hun udstødte høje Hvin og Trusler om Hævn, den Gang han satte hende foran sig paa Sadlen og beredte sig til at ride bort med sine Svende. Uheldigvis kom Agnar i dette

Øjeblik hjem fra Jagten, han hørte Hildurs Skrig og styrtede til for at befri hende.

Der udspandt sig en hæftig Ordstrid mellem Agnar og Harald, den første kaldte sine Karle til Hjælp, og der var rimeligvis flydt Blod, saafremt Harald ikke var vegen for Overmagten og skyndsomt reden ud af Gaarden med sine to Svende.

Hildur mente, at hvad der var sket, kunde gjentage sig, og at hun en Dag kunde blive ført bort fra Thorsager. Hun vedblev derfor i Stilhed at ophidse Agnar til at rejse til Hornslet og der en Nat indebrænde Harald paa hans Gaard. Tilsidst gav Agnar efter, og en Dag red han bort i Spidsen for en stor Skare Svende, uden at fortælle nogen hvorhen.

Da han var borte, mumlede Hildur: „Mens Du, Agnar, fuldbyrder min Hævn i Hornslet, fuldbyrder jeg den her.“ Hun var den Dag mod Sædvane stille og medgjørlig; om Natten, den Gang alle sov, stak hun Ild paa Gaarden, og snart sloge Luerne op over Taget. Trællene, som sov i Udhusene, gjorde Anskrig, men for sildigt, Yrsa brændte inde, og Svafa blev kun med Nød og næppe reddet af en behjærtet Træl. Hildur fortalte, at ogsaa hun havde været nær ved at miste Livet, men at hendes Fylgje havde vist sig for hende og advaret hende i sidste Øjeblik.

„Det var Skade“, sagde hun til Svafa, „at Du ikke mistede Livet ved denne Brand; thi da kunde Agnar og jeg have haft det saa godt sammen.“

„Du er ond“, svarede Svafa. „Og dog havde

det maaske været bedst, om jeg var død; thi det er for mig blevet tungt at leve."

Hun tænkte paa sin Moder, men Hildur opslog en haanlig Latter.

Den Gang Agnar kom hjem fra Hornslet, beklagede han meget, at hans gamle Fædregaard var brændt; ligeledes ynkedes han over Yrsas kvalfulde Død.

„Du vil snart kunne faa Gaarden bygget op paany", sagde Hildur, „og jeg skal trøste Dig over Yrsas Død. — Fortæl mig, hvad der er sket i Hornslet."

„Haralds Gaard er brændt, han og hans Svende styrtede ud af Flammerne og bleve nedhuggede af mine Mænd."

„Det var godt gjort", sagde Hildur, „Odin vil takke Dig derfor; thi Du har sendt ham Kæmper til Valhal. Hvad blev der af Ragnhild?"

„Hun og hendes lille Søn fik halvt nogne Lov til at løbe, hvorhen de vilde."

„Bedre havde det været, om ogsaa de havde mistet Livet."

Agnar flyttede nu med Hildur og Svafa til en anden af sine Gaarde; han ejede fem i Djursland. Den, han nu beboede, laa i Nærheden af Thorsager. Hans Tog til Hornslet rygtedes, og hele Egnen begyndte at tale om den før saa besindige Mands Grumhed. Man mente, at han var bleven forgjort af en ung, skjøn Hex, som hed Hildur. Rygtet naaede ogsaa Thorkil Geysa, der var kommen til Skjersø for at højtideligholde Julen. Han lod Sagen undersøge og

dernæst Agnar stævne til Thing efter Julefesten; han havde paa Thinge at forsvare sin lovstridige Færd. Den Gang Agnar modtog Stævningen, blev han forbitret og raabte:

„Jarlen skal høre fra mig, før han venter det."

Hildur glædede sig over denne Ytring og sagde siden til Agnar:

„Du vil kunne indlægge Dig stor Berømmelse ved at gjøre et Tog til Skjersø. Du er her paa Egnen den rigeste Mand, som holder fast ved de gamle Guder, Thorkil Geysa er den rigeste Kristen. Kan Du besejre ham, vil det kunne gavne Odins Sag."

„Det er for sildigt", sagde Agnar, „de Kristne ere blevne os for mange, men jeg har andre Aarsager til at gjæste Thorkil Geysa."

„Det har Du, Agnar. Du har mange. Det var hans Datter Dotta, som vendte Erlands Sind fra Odin."

„Javist."

„Havde hun ikke været, havde Erland været her paa Gaarden endnu. Skulde Du faa Dotta i din Magt, da overgiv hende til mig. Hun skal faa Hævnen at mærke."

Agnar lovede at opfylde Hildurs Ønske.

Thorkil Geysa gjorde Forberedelser til at holde en rolig og fornøjelig Jul paa Skjersø. Dronning Alfhild og hendes Søn Thorer vare bestandigt hans Gjæster. Det behagede ikke Thorkil, at Alfhild var begyndt at blive gnaven og at tale om, at hun havde

været vant til at fejre Julen under større Omgivelser. Hun holdt mest af at tale om norske Forhold og de norske Stormænd; dette kunde fængsle i nogen Tid, men maatte kjede i Længden. Hun talte ogsaa om Harald Haarderaade og om hans store Lykke i Strid og blev forundret over, at Jarlens Døtre dreve Spot med Kong Harald, ja, en Dag skare de Ankre ud af Øst og sagde, at disse Østeankre fuldtvel kunde holde Haralds Krigsskibe, som han vilde erobre Danmark med. Naar Dronningen berømmede Normændenes Tapperhed, berømmede Jarlens Døtre endnu mere de Danskes; thi de elskede højt deres Fædreland.

Kort før Jul bleve Skjersøs Beboere en Nat vækkede af høje Kampskrig ovre fra Søens anden Bred. Søen var vel tillagt, men Isen kunde endnu ikke bære. Ildgjerningsmændene maatte derfor indskrænke sig til at afbrænde Gaardens Udbygninger. Thorkil Geysa sejlede med Skjersøs Besætning over til Brandstedet, hvortil Egnens Beboere begyndte bevæbnede at strømme; de hjalp Jarlen med efter en kort, men vild Kamp at tilbageslaa Angrebet. Thorkil Geysa vidste i Begyndelsen ikke, med hvem han havde at gjøre; en af Agnars Svende, som var bleven haardt saaret og derfor ladt tilbage, fortalte ham det. Jarlen fik ved samme Lejlighed at vide, hvor stor Hildurs Magt var bleven over Bonden, og at det var hende, som opflammede ham til de blodige Idrætter.

Efter dette Overfald viste Dronningen stor Frygt for at blive paa Skjersø; hun drømte bestandig om

at blive indebrændt, og tilsidst ønskede hun at komme til Kong Svend i Viborg. Jarlen var i sit stille Sind kjed af den snakkesalige og fordringsfulde Dronning, han havde derfor intet imod, at Thorer rejste til Viborg for at tale med Kongen om Sagen.

Medens Thorer var borte i sin Moders Ærinde, kom Gudrun en Dag i en Samtale med Dronningen til at fortælle, at Agnars Søn Knud ønskede Dotta til Ægte. Alfhild blev meget forbavset ved at høre dette og talte om Sagen med Jarlen og Osura.

„Kunne I forsvare", spurgte hun, „at lade Eders Datter blive gift med en slig Ildgjerningsmands Søn?"

„Før har der været Venskab mellem Agnar og mig", svarede Jarlen. „Hans Søn Knud kan jeg godt lide."

„Vil I give ham Eders Datter, nu hans Fader har villet indebrænde os alle sammen?"

„Nej", svarede Jarlen noget tøvende.

„Naar Kongen har ladet Agnar fange, skal Bonden vel hænges?"

„Det skal han vel", sagde Jarlen. „Kong Svend vil dog vedblive at ynde Knud, der tjener i Thinglit. I skal vide, Kongemoder, at Kongen stod Fadder til Knud, da denne for ikke længe siden blev døbt. Knud gjorde sig i den Anledning sin Fader til Uven."

„Ja ja, den, som staar Fadder til en Mand, har et Ansvar."

Dotta sørgede over alt dette; thi hun elskede Knud og havde tænkt sig at skulle blive hans Kone. Hun

lovede sig selv ikke at ville elske nogen anden og haabede, at der en Gang vilde indtræffe Omstændigheder, som kunde muliggjøre hendes Ægteskab med ham. Hun hengav sig ikke til ørkesløse Klager og betroede ingen, hvad hun led, men færdedes som sædvanlig venlig og mild omkring i Huset. I sit stille Sind hadede hun Dronning Alfhild, der ukaldet havde grebet ind i en andens Hjærteanliggende.

Sjette Kapitel.

Et daarligt Julebudskab.

Kong Svend holdt Jul i Viborg.

Hans Moder, Estrid, var kommen til ham. Det var en smuk, ældre Kvinde, der havde nogen Lighed med sin Broder, Kong Knud den store. Hun havde i de sidste Aar opholdt sig i England og Normandiet og der faaet Smag for finere Sæder, end de Danske den Gang og længe efter besad. Hendes Smag deltes af hendes Søn og af mange Stormænd, der vare komne hjem efter et Ophold i Udlandet.

Kongen forøgede bestandigt sine Huskarles Antal; saa længe det var Vinter, laa de fleste af dem ude paa Krongodserne. Knud var endnu hos Kongen, han havde intet hørt om sin Faders onde Gjerninger; thi han havde jo været med paa Kongens

Hyldingsrejse, og de vare endnu ikke rygtedes fra Djursland til Viborg.

Det var Juleaften og Hallen festligt smykket. Kongens Højsæde var som sædvanlig midt paa Langbænken. Dronning Estrid sad paa Kongens venstre Side, der kaldtes Kongens Æressæde, paa hans højre Side sad Thora. De Sæder vare de fornemste, som vare nærmest paa begge Sider af Kongens Højsæde, Sæderne ved Dørene vare de mindst ansete. Der var en Dør ved hver af Hallens Ender, Kongens Højsæde var altid paa den Side, der vendte mod Solen. Et andet Æressæde var paa Bænken ligeoverfor Kongen, her sad hans fornemste Raadgivere og kredensede ham Bægret. Paa dette Sæde sad i Aften Esger Staller, som tidligere havde haft samme Embede under Kong Edvard. Stalleren var Kongens første Embedsmand og maatte bestandig være ved Hoffet; senere blev Stalleren Staldmester, og Marsken fik hans Forretninger.

Foran Kongen og hans fornemste Mænd stode Skutelsvende og skænkede i Bægere, formede som Skaaler, ligeledes stode ved Bordet Kjærtesvende med brændende Kjærter. De nyligt fra England ankomne Danske vare klædte efter Udlandets Mode. De bare Hoser, som snøredes om Benene, og havde Guldringe om Læggene. Deres Kjoler bleve paa Siderne trukne sammen med Lidser; Ærmerne vare fem Alen lange og saa snævre, at de maatte trækkes paa med Baand; de sade i Rynker helt op til Skuldrene. Skoene vare broderede med Silke eller Guld.

Under Maaltidet spurgte Dronningen sin Søn, om de Sendebud, som samme Dag vare hjemkomne fra England, havde medbragt godt nyt.

„Jeg kan just ikke kalde det godt nyt", sagde Kongen. „Kong Harald har ogsaa skikket Sendebud til England, og de have vundet den mægtige Leofric Jarl for deres Planer. Han faar vistnok Kong Edvard til at slutte Fred og Venskabs-Forbund med Norge. Leofric vil gjøre Norge stærkt, for at det kan vedblive at bekrige Danmark; han mener, at herved forhindres jeg fra at komme over og erobre England."

„Leofric er en snild Mand", svarede Estrid, „men vor Frænde Godvin er mægtigere end han."

„Jeg har tilbudt Kong Edvard at give Afkald paa Danegjælden, den aarlige Skat, som England maa udrede til Danmark."

„Kong Edvard", sagde Dronningen, „har jo aldrig udredt den Skat. Han har ladet Folket betale Skatten og ladet den gaa ind i sit eget Skatkammer. Dit Tilbud kan derfor ikke friste ham. Hvad har Du fordret for, at Du vil eftergive ham Danegjælden?"

„At han hjælper mig mod Kong Harald med 50 gode Skibe."

„Og hvad har han svaret dertil?"

„Han vil ikke hjælpe mig med Skibe, men han har tilbudt mig, at han vil erklære mig for sin Arving. Det Tilbud kan jeg ikke modtage; thi derved vilde jeg erkjende, at han lovmæssigt besad England."

„Hvad tænker Du at gjøre?"

„Jeg kan kun stole paa Sverig og paa Fyrst Gotskalk i Venden. Derimod er den saxiske Hertug min Fjende."

„Ja, ja, jeg véd det. Hans Søn Ordulf blev gift med en Søster til Kong Magnus."

„Men derved paadrog han sig Kejserens Vrede; thi han vilde selv have ægtet hende."

„Hvorledes forholder den Sag sig, fortæl mig den."

„Olaf den hellige havde en ægtefødt Datter, der hed Ulfhild. Rygtet om hendes Skjønhed og Forstand var naaet helt ned til Kejserens Hof. Han talte herom med Hertug Bernhards Søn, og Ordulf tilbød sig at rejse op til Norge for at undersøge, om Kongedatteren var saa smuk, som Rygtet gik. Da han kom til Vigen, traf han ikke Kong Magnus der, men hans Moder. Hun lod gjøre et Gjæstebud for den saxiske Hertugsøn, og mens de sad og spiste, spurgte Ordulf, om Kongens Søster var i Vigen. Alfhild svarede Ja, og Ordulf ytrede Lyst til at se hende. Dronningen lod da sin egen Datter, Thorers Søster, iføre prægtige Klæder og komme ind i Hallen, hvor Ordulf gav sig i Tale med hende. Han fandt, at Rygtet havde overdrevet hendes Skjønhed og Forstand; han rejste tilbage og sagde Kejseren dette. Men Kejser Henrik bad ham anden Gang rejse til Norge og faa Kong Magnus selv i Tale; thi det var alligevel hans Agt at gifte sig med den hellige Olafs Datter. Ordulf rejste da igjen til Norge og kom til Kong Magnus, der modtog ham vel. En Dag, de sade ved Drikkebordet, spurgte Ordulf

Kongen, om han havde en Søster. Magnus svarede: „Jeg har en Søster, hun hedder Ulfhild og er en Datter af min Fader og Dronning Astrid.“ Hertugen bad om at maatte faa hende at se, og det skete Dagen efter. Ordulf fandt, at den Jomfru, han nu fik i Tale, langt overgik hende, han havde set forrige Gang, baade i Skjønhed og Forstand, og han indsaa, at Kongens Moder ved hans første Besøg havde haft ham til Bedste. Ordulf nærede ingen Tvivl om, at Kejseren vilde finde Behag i Kongedatteren, men han begyndte at overveje, om han ikke skulde bejle for sig selv. Det gjorde han og fik Ulfhild. Da han kom hjem med sin Brud, opsøgte han ikke Kejseren for at aflægge Beretning om Norgesrejsen. Men da Kejseren en Gang besøgte Ordulf og saae den dejlige Ulfhild, blev han meget fortørnet, fordi han var bleven ført bag Lyset. Dette Ægteskab“, vedblev Svend, „blev paa en Maade Skyld i, at jeg nu er Konge i Danmark; thi Du mindes vel, at Ordulf for at behage sin Svoger Magnus, ihjelslog Harald Jarl, der var en større Jarl end jeg og allerede paa flere Steder hyldet til Konge.“

„Ja, jeg mindes, at Thorkil den højes Søn blev dræbt i Saxen. Hans Enke Gunhild og jeg have fældet mange Taarer over Ordulfs Niddingsdaad. Hun tænker nu paa med sine Sønner at komme til Danmark; thi hun venter, at Du vil være hende mere venligsindet end Kong Edvard.“

„Det vil jeg ved St. Alban!“ sagde Svend.

Hen paa Aftenen gik Kongen og hans Mænd ud

at se paa Juleblussene, der brændte rundt om paa Højderne ved Viborg.

„Maatte disse Blus“, sagde Kongen, henvendt til Klerken Henrik, der havde været Skatmester hos Knud den store, „brænde lystigt i mange Aar for et lykkeligt, dansk Folk. De have brændt for vore Forfædre, der ikke troede paa den Herre Krist, de mente, at Solguden Frejr fødtes i denne Maaned, som de kaldte Modernatten. Nu gaar Solen paany frem paa sin Bane, maatte Danmark gaa frem paa sin, ja, gid det maa vare længe, inden Solen vandrer tilbage til en mørk Tid for Land og Folk. Vi have haft en saadan under Magnus; thi da var Danmark et norsk Lydland.“

Knud var ligesom Kongens øvrige Hofsinder ude at se paa Juleblussene. Da rørte én ved hans Arm. Han vendte sig om og gjenkjendte forbavset sin Søster Svafa.

„Svafa“, udbrød han, „hvorledes er Du kommen her? Hvorfor græder Du?“

„Erland, frygtelige Ulykker have tildraget sig hjemme. Hildur har faaet vor Fader ganske i sin Magt, Moder og jeg stode hende i Vejen; jeg er vis paa, at det var Hildur, som en Nat afbrændte vor Gaard, Moder indebrændte, og jeg undkom kun med Nød af Flammerne.“

„Hvor var vor Fader?“

„Han var den Nat ikke hjemme. Han var reden til Hornslet, hvor han stak Ild paa Haralds Gaard og slog ham ihjel.“

„Han slog Ragnhilds Mand ihjel?"

„Ja, og nu vandrer Ragnhild maaske med sin lille Søn husvild om i Skoven og vil blive dræbt af de vilde Dyr."

„Vor Fader maa selv være bleven som et vildt Dyr!"

„Ja, det er Hildur, som har gjort ham dertil. Han tænker paa at ægte hende. Hun har flere Gange truet med at dræbe mig; for ikke at komme til at dele Moders Skjæbne, stjal jeg en Dag en Hest og red hertil."

„Du bringer mig daarligt Julenyt", sagde Knud, betagen af, hvad han havde hørt.

„Det er endnu ikke alt", sagde Svafa.

Hun fortalte ham om Agnars mislykkede Tog til Skjersø og om de Trusler, som Hildur udstødte mod Dotta. Det bedrøvede Knud meget at høre, at Venskabet mellem Thorkil Geysa og Agnar var ude, og han spurgte sig selv, om han nu ikke maatte opgive alt Haab om nogen Sinde at vinde Dotta.

„Jeg er sulten", sagde Svafa, „kan Du skaffe mig noget at spise?"

„Ja, Søster, Du skal i Aften være mæt som alle andre i Kongens By. Glade kunne dog ikke Du og jeg være som de andre."

„Nej, nej, jeg bliver aldrig mere glad."

Knud førte sin Søster til Asmund, der modtog hende vel og blev meget forbitret paa Agnar, da han hørte om dennes onde Gjerninger.

„Han er en større Ven af Odin end jeg", sagde den gamle, „men ved saadanne blodige Idrætter skader han Guderne."

„Hører Du Klokkerne ringe derude?" spurgte Knud sin Søster. „Hvor de ringe, der er Fred i den hellige Juletid, Fred mellem Mennesker og Fred i det sørgende Sind. Jeg vil i Aften bede til den hellige Krist, at han ikke vil lade flere Ulykker komme over Agnars Slægt."

„Var jeg ung som Du, Erland", sagde Asmund, „blev jeg ogsaa Kristen; thi Kristus har sejret. Jeg hører til den gamle Tid, og jeg vil dø i mine Forfædres Tro."

„Du skulde blive Kristen, Svafa", sagde Knud.

„Jeg har ikke noget imod at blive oplyst om, hvad det er at være Kristen. Du kan en af Dagene lade mig faa en kristen Gode ved Gudehovet i Viborg i Tale."

„Det hedder ikke Gudehov, men Kirke, og Kirkens Tjenere hedde Præster."

Først næste Dag efter Højmessen kunde Knud faa Kongen i Tale og fortælle ham om Agnars blodige Gjerninger.

„Hvad Du har fortalt mig", sagde Kongen, „bedrøver mig ligesaa meget som Dig. Hun er smuk denne Hildur; jeg husker hende godt fra den Gang, jeg var paa Thorsager. Men faar jeg hende i min Magt, skal hun ikke desto mindre blive brændt. Din Fader kan jeg heller ikke skaane."

„Han har dog kæmpet tappert for Eder."

„Jeg skal ikke glemme det, men jeg er sat til at vaage over Lov og Ret, og Retten maa have sin Gang".

Knud sagde sig selv, at Kongen ikke kunde tale anderledes.

Dagen efter ankom Thorer med Budskabet fra sin Moder til Kong Svend. Kongen lovede at lade Dronningen afhente af sine Huskarle. De vilde faa Befaling til paa Vejen til Skjersø at gjæste Agnar i Thorsager og bringe ham og Kvinden Hildur med tilbage, døde eller levende. Knud skulde slutte sig til Skaren og være dens Vejviser, Ake var dens Anfører, han var en gammel Huskarl, der havde tjent Knud den store.

Thorer blev tilbage hos Kongen for at fejre Resten af Julen hos ham.

Syvende Kapitel.

Hildurs sidste Leg.

En af de sidste Dage i Julen sad Agnar i Hallen med Hildur paa sit Skjød; han var ligesaa fortryllet af hende som nogen Sinde. Hun kjærtegnede ham, skænkede i Bægeret for ham og tilbød ham at drikke.

„Du maa gjøre Toget til Skjersø om igjen", sagde hun, „der er meget Guld at hente, Dronning Alfhild har medbragt stor Rigdom. Søen maa nu

være bleven tillagt saaledes, at Du og dine Mænd kunne gaa over Isen og overrumple Gaarden. Jarlen skal Du slaa ihjel, men Dotta skal Du, som jeg bad Dig om forrige Gang, bringe til mig."

„Jeg skal gjøre, som Du siger", svarede Agnar, „men det maa endnu fryse et Par Nætter, før Isen vil kunne bære mig og mine Mænd."

Da sprang Hildur pludselig ned af hans Skjød og stod, som om hun lyttede. Agnar saae forbavset paa hende.

„De komme", hviskede hun tonløst.

„Hvem?" spurgte Agnar.

„Kongens Huskarle."

„Raser Du, Hildur?"

„Jeg hører deres Gangeres Hovslag."

„Jeg kan intet høre", sagde Agnar.

„Der er mange."

„Hvad skal det betyde?"

„Agnar, det skal betyde, at Du ikke kan kæmpe med en saa stor Styrke af stridsvante Mænd. Du og jeg maa forlade Gaarden, og Du maa tage dine Skatte med Dig."

„Skulde jeg flygte for en Fjende, jeg ikke ser?"

„Naar Du ser ham, vil Flugt være forsilde."

„Du drømmer med aabne Øjne."

„Nej, nej, jeg staar i Pagt med Alferne, og de bringe mit Øre Bud."

Agnar blev noget underlig tilmode; han spurgte:

„Kan jeg tro Dig?"

„Om en halv Time ere de her. Vil Du ikke forlade Gaarden, vil jeg."

„Du plejer aldrig at vise Frygt, Hildur. Forlader Du Gaarden, følger jeg Dig."

„Du skal tage dine Huskarle med Dig. Der er en Hulvej i Skoven, der lægger Du Dig i Baghold og overfalder dem, naar de komme."

„Hvem?"

„Jeg har jo sagt Dig, at det er Kongens Huskarle. De komme nærmere, vi maa skynde os."

Agnar lod sig som sædvanligt lede af Hildur. Huskarlene fik Befaling til at stige til Hest, og Trællene blev der sagt, at skulde der komme en fremmed Skare Krigsmænd og spørge efter Agnar, skulde der svares dem, at han i mange Dage ikke havde været hjemme, og at ingen vidste, naar han kom tilbage.

„Hvor kan Du vide", spurgte Agnar, da de rede fra Gaarden, „at de usynlige Fjender ville komme gjennem den Hulvej, hvori vi ville lægge os i Baghold?"

„Fordi jeg mener, at deres Rejses egentlige Maal er Skjersø."

Paa Hildurs Opfordring lod Agnar sine Huskarle ride i Forvejen. Selv holdt hun og Agnar til Hest i nogen Afstand fra Gaarden. Det varede ikke længe, før de saae en stor Skare Ryttere nærme sig Thorsager.

„Kan Du se", sagde Hildur, „at Alferne have talt sandt?"

„Hildur, ja, jeg ser det. De ere saa mange, at vi ikke havde kunnet besejre dem."

„Nu ere de ved din Gaard. Naar de have forvisset sig om, at Du ikke er hjemme, ville de fortsætte deres Ridt. Lader os nu ride frem til dine Mænd."

Det gjorde de. Maanen var endnu ikke kommet op, hvorfor der var al Udsigt til, at Vederlagsmændene vilde falde i Bagholdet.

Kongens Mænd kom sorgløst ridende ned i Hulvejen. Her kastede Agnar sig over dem, og en vild Kamp opstod. Det var saa mørkt, at man ikke kunde skjælne Ven fra Fjende. Da Kampen var paa sit højeste, hørtes et højt, smærteligt Kvindehvin; det var Hildur, som havde faaet et dødeligt Saar. Man hørte hende raabe:

„Søstre, nu skal jeg gjense Eder i Valhal!"

Ved at høre Hildurs Raab blev Agnar helt ilde tilmode, han raabte til sine Mænd, at de skulde drage sig ud af Kampen. Det gjorde de, og Kongens Mænd skyndte sig at komme ud af den farlige Hulvej; flere af dem blødte af Sværdhug.

Da der var blevet stille i Hulvejen, som løb gjennem en Egeskov, red Agnar derned for at søge efter Hildur. Maanen var kommen frem og kastede sit Lys ned mellem de bladløse Grene. Hildurs Lig var let at finde, det laa midt paa Vejen, et Sværdhug havde kløvet hendes Hoved. Den gamle Viking knælede ned ved Liget og udbrød i høje Klageraab. Han bønfaldt Guderne om at kalde den elskede til Live paany; et Par Ravne havde sat sig paa en Gren, der strakte sig ud over Vejen, og begyndte at skrige hæst. Da hørte Agnar en Stemme sige:

„Dæmp din Sorg, Agnar Ivarsøn, hun kommer ikke mere tilbage til Livet."

„Død, hun er død!" stønnede Agnar.

„Det er heldigst for Dig."

Det var Thorbjørg, Lysmoderen, som tilfældigt var kommen til Stedet. Hun holdt til Hest ved Liget.

„Hvor kan Du sige dette!" raabte Agnar. „Jeg vil ikke skilles fra Hildur, jeg lader hendes Lig lægge i en kostbar Kiste; hun skal følge mig, hvorhen jeg drager i Verden."

Lysmoderen tog et Bæger op af Pungen, der hang ved hendes Bælte, fyldte det med Mjød og sagde til Agnar:

„Drik denne Mjød, den vil mildne din Sorg."

Agnar tog Bægret og tømte det.

„Hvad gav Du mig at drikke?" spurgte han Thorbjørg. „Jeg gyser."

„Saa har Drikken gjort sin Virkning, og Du vil atter komme til Dig selv. Thi Du skal vide, at Hildur har givet Dig en Trylledrik, der omtaagede din Forstand og bragte Dig i hendes Magt. Nu ere Drikkens Virkninger blevne ophævede."

„Ja, ja, lader os ride herfra. Hvad mente Du ellers med den Trylledrik?"

„Hun fik et Pulver af mig; hun vilde vække Erlands Elskov dermed, men Du maa af en Fejltagelse have drukket den Drik, hvori hun har kommet Pulveret. Derved kom Du helt i hendes Magt, og hun fik Dig til at bedrive mangen ond Gjerning."

„Taler Du sandt, Lysmoder! Ja, jeg synes at vaagne ligesom af en Drøm. Se, se derhenne, er det ikke Hildurs Aand, der svæver mellem Stammerne?"

„Det er Blændværk, Agnar, det er Maanens Lys. Frygter Du for Hildurs Aand?"

„Nej, nej, hvis hun skulde vise sig for mig, vilde jeg sige til hende: Vig bort fra mig, fordømte Svartalf! Du har gjort mig til en Nidding."

„Jeg mærker, at Du igjen er bleven Dig selv."

„Ja, men hvad skal jeg nu tage mig for? Kongens Huskarle have været i min Gaard og søgt efter mig, og bagefter har jeg lagt mig i Baghold og angrebet dem her. Kong Svends Venskab har jeg forspildt."

„Det har Du, derfor gjør Du bedst i at forlade Landet."

„Det vil jeg gjøre. Jeg vil rejse til Kong Harald i Norge."

„Hvorfor til Kongens Fjende, den onde og pengegriske Harald? Du skal rejse til England. Kong Svend har der to Brødre og megen Slægt. Vind en eller flere af hans Frænders Venskab, maaske kunne de skaffe Dig Kongens Tilgivelse."

„Du er en vis Kvinde, Thorbjørg, dit Raad er godt, og jeg vil følge det. Naar jeg er borte, maa Du opsøge Ragnhild og Svafa. Sig dem, at det er min Villie, at de vende hjem til min Gaard, og vær dem i Moders Sted."

„Det lover jeg Dig, Agnar."

Agnar red en Tid tavs ved hendes Side, da sagde han:

„Det var en ond Time, jeg førte Hildur ind i min Gaard."

„Det var det, Agnar."

De vare nu komne til det Sted i Skoven, hvor hans Mænd opholdt sig; et Par af dem vare saarede af Øxehug. Han sendte nogle ud at spejde, de skulde underrette ham om, hvad Vej Huskarlene havde taget; selv begav han sig tilbage til sin Gaard, ledsaget af Lysmoderen.

Imidlertid vare Vederlagsmændene redne videre, men med stor Forsigtighed; thi de vidste jo ikke, om de kunde vente et nyt Angreb. De kom til en Gaard, som hørte til Kronens Gods og dreves af en Bryde. Ved den gjorde de Holdt og besluttede at blive der Natten over. De gave Hestene Vand og Foder, udstillede et Par Poster eller Holdere og lagde sig til at sove i deres Rustninger.

Ved Midnatstid var Knud paa Vagt. Han holdt til Hest paa den ene Side af Gaarden, en af hans Staldbrødre holdt paa den anden. Gaarden laa i en dyb Dal, og Skrænterne omkring den vare beklædte med Skov, hvorover den aftagende Maane lyste. Alt var stille, kun af og til hørte Knud den anden Holders Vaaben klirre, naar denne tumlede med sin Hest.

Knud selv holdt stille; thi mange Slags Tanker stormede ind paa ham. Han tænkte paa, at det rimeligvis havde været hans Fader, som havde overfaldet

Kongens Huskarle, og gjøs ved Tanken om, hvor let det kunde være sket, at han var kommen til at give Faderen Banesaar. Han havde hørt Kvinden raabe, at hun havde faaet et dræbende Hug, og han mente at have gjenkjendt Hildurs Stemme.

Som Knud sad i disse Tanker, forekom det ham, at han saae noget hvidt svæve over Trætoppene; det kom nærmere og nærmere og antog tilsidst en Kvindes Skikkelse. Den svævede ned imod ham, hans Hest blev urolig; Knud gjenkjendte det Syn, som tidligere gjentagne Gange havde vist sig for ham.

En sagte Vind rejste sig, og den bar følgende Ord til ham:

„Legen er leget,
Dommen er fældet,
Op nu til Odins
Sale jeg gaar.
Følge fremdeles
Vil jeg din Gjerning;
Fred efter Døden
Aldrig jeg faar.

Over Dig misted
Magten jeg, Erland,
Da Du i Skaane
Kristne Dig lod.
Selv Du bestemmer
Over din Fremtid,
Bliver den daarlig,
Bliver den god?

Runer jeg raader,
Fremtidens Runer,
Varsle jeg kan om
Hvad der vil ske.
Hildur Du haanligt
Ofte behandled,
Nu hun Dig varsler
Kummer og Ve.

Da Synet havde talt, svævede det tilbage over Skoven, hvor det efter Haanden opløste sig i Taage. Knud havde det forekommet, at der nu ikke mere var nogen Forskjel paa Synet og den Hildur, som rimeligvis var falden i Aftenens Kamp. Synet havde ikke varslet ham noget godt, men samtidigt tilstaaet, at det havde mistet Magten over ham. Det var, fordi han var bleven Kristen.

Henad Morgenstunden blev han afløst, men han var ikke oplagt til at søge sig en kort Hvile, inden Skaren brød op.

Ottende Kapitel.

Knuds Haab brister.

Da Knud med de andre kom til Skjersø, søgte han at faa Dotta i Tale. Det lykkedes ham ikke, derimod meddelte Osura ham, at Jarlen ønskede at tale

med ham. Knud gik bedrøvet i Hu til Thorkil Geysa, og det skete, hvad Knud havde frygtet; Jarlen sagde, at Agnars Oprør mod Kongen og Landslov og Ret, havde gjort det umuligt, at Knud kunde faa Dotta. Knud bad Jarlen om at overveje Sagen endnu en Gang, men denne mente, at det var overflødigt.

„Maa jeg opgive alt Haab om Eders Datter?" raabte Knud.

„Ja."

„Jarl, jeg kan ikke gjøre det. Der maa være en Maade, hvorpaa jeg kan sone min Faders Brøde."

„Der er kun én Maade", svarede Jarlen, „og det er, ikke at Du soner din Faders Brøde, men at Du faar ham forligt med Kong Svend."

„Hvorledes skal jeg kunne det?" spurgte Knud.

„Det véd jeg ikke."

„Min Fader er bleven saa vild som en af de gamle Bersærker; hvis jeg opsøgte ham, var jeg næppe sikker paa mit Liv."

„Jeg lider Dig godt, Knud, jeg vilde ønske, at jeg i denne Sag kunde gjøre noget for Dig. Desværre er jeg her ligesaa magtesløs som Du. Krist og de gode Helgener ville her alene kunne hjælpe."

„Dybt vil jeg bøje mine Knæ for dem alle, lad mig da se, om den hvide Krist er en saa stærk Gud, som I sige, at han er."

„Du skal altid bøje dine Knæ dybt for ham, selv om han tugter Dig."

„Jarl, I tvivler vel ikke om, at det ligger

over den hvide Krists Kræfter at hjælpe mig i min Vaande?"

„Gud forbyde, at jeg skulde tvivle derom", svarede Jarlen. „Jeg vil give Dig det Raad at tale med Kong Svend, naar Du kommer tilbage til Viborg. Er han uforsonlig, da maa Du ikke tænke mere paa Dotta."

„Jeg skal følge Eders Raad", svarede Knud.

Mørk i Hu forlod han Skjersø. Kongen var hans sidste Haab; brast det, forekom det ham, at han aldrig mere kunde blive glad. Da han kom til Viborg, skyndte han sig med at faa Kongen i Tale. Kong Svend modtog sin Huskarl med sædvanlig Venlighed og hørte paa alt, hvad han havde at sige.

„Hvad ondt din Fader end forvolder mig", sagde Kongen, „skal min Godhed for Dig ikke aftage. Vedbliv at tjene mig tro, og jeg skal belønne Dig kongeligt derfor. Du spurgte mig, om det var muligt, at jeg kunde tilgive din Fader? Efter hvad Du har fortalt mig, er det en ond Kvinde, som har faaet ham i sin Magt og forledet ham til de daarlige Gjerninger; tidligere har han med stor Iver tjent min Sag. Jeg vil derfor sige Dig, at din Fader vil faa min Tilgivelse, naar han lader Kvinden løbe og antager Kristendommen."

„Herre Konge! Maaske er Hildur bleven dræbt i Kampen i Hulvejen, hvorfor Eders første Betingelse allerede er bleven opfyldt; hvad den anden angaar, da vil min Fader aldrig antage Kristendommen."

„Hvo véd, der sker i vore Dage vidunderlige Omvendelser. Jeg sender paany en Skare Huskarle til Thorsager; hvis de faa din Fader i deres Magt, skal jeg lade Præster komme til ham. Jeg mener, at det er bedst, at Du som kjendt Mand rider med til Thorsager, Du kan da fortælle Agnar, paa hvilke Betingelser han kan gjenvinde min Tilgivelse."

Dagen efter red en Skare Huskarle ud af Viborg, den anførtes af Ake. Knud red ved den gamle Vederlagsmands Side og stirrede tankefuld frem for sig. Der var jo en Mulighed for, at han kunde komme i Kamp med sin Faders Svende og derved ophidse den gamle endnu mere imod sig, end han allerede var. Knud tænkte paa, hvad Kong Svend havde sagt, og han sukkede. Agnar vilde aldrig antage Kristendommen, han vilde derfor ikke faa Kongens Tilgivelse, og Dotta vilde for bestandigt være tabt for den unge Huskarl. Ake forstyrrede hans Tanker ved som sædvanligt at tale om sine gamle Erindringer.

„Det bæres mig for", sagde han, „at jeg atter skal komme til England. Vi vente alle, at Kong Svend vil gjøre et Tog derover, og mange ville strømme til ham, naar han har sat Foden paa engelsk Grund. Ilde saae det ud for Kong Knuds Sønner, da Faderen var død, alligevel bleve baade Harald og Hardeknud Konger. Kong Ethelreds Sønner vilde have forhindret det, men det gik dem ilde. Ja, ja, Prins Alfred kom over fra Normandiet for at blive Konge; en Nat laa han i dyb Søvn paa en Kongsgaard i Surrey; Godvin Jarl

underrettede nogle af Kong Haralds Huskarle, hvortil jeg hørte, derom, og vi skyndte os med at tage Alfred og hans Mænd til Fange; deres Antal var sex hundrede. Dagen efter lod vor Anfører de fleste halshugge, nogle fik Huden flaaet af Hovedet, kun sex bleve skaanede, de fik blot Hænder og Fødder afhuggede. Prins Alfred førte vi til Kong Harald i London, og Kongen glædede sig ved at se ham i Lænker. Halvt nøgen, med Fødderne bundne, blev Alfred ført til Ely, og her dømte en Domstol, at hans Øjne skulde udstikkes. To Mand satte sig paa ham og holdt hans Arme, én sad paa hans Bryst og én paa hans Ben. Men da de grov Øjnene ud, blev Hjærnen beskadiget med Kniven, og Prins Alfred døde faa Dage derefter."

„Det var jo en grueligere Gjerning end nogen af dem, min Fader har øvet."

„Nu ja, man siger jo: Frænde er Frænde værst. Dronning Emma græd ikke meget over sin Søns Død. Hun holdt mere af Hardeknud, som hun havde faaet med Knud, end af de to Sønner hun havde født Kong Ethelred. Hun ønskede, at Hardeknud skulde blive Konge; det blev han da ogsaa, men efter ham blev Alfreds Broder Edvard Konge, og ham vil det ikke blive vanskeligt for Kong Svend at overvinde."

„Jeg forstaar ikke, at Dronning Emma ikke tog sig sin Søn Alfreds Død mere nær."

„Jeg skal sige Dig, hun haabede at faa ham gjort til Helgen; hun havde da en Søn, der i Himlen kunde tale hendes Sag."

Med saadanne Samtaler forkortedes Vejen. Knud lyttede opmærksomt til Akes Fortællinger; England stod for ham og mange andre Danske som det forjættede Land.

Ved Ankomsten til Thorsager fandt de ikke Agnar, derimod var Ragnhild med sin lille Søn kommen hjem. Hun fortalte Knud med Taarer i Øjnene om den store Ulykke, som var overgaaet hende selv.

„Men Fader, véd Du intet om Fader?“ spurgte Knud.

„Thorbjørg fortalte mig, at han var rejst ud af Landet.“

„Kan man stole derpaa?“

„Du kan stole derpaa, Erland.“

„Sagde hun Dig, hvor han var rejst hen?“

„Jeg spurgte hende derom, og hun svarede mig, at hun vidste det ikke.“

„Hvor er Lysmoderen at træffe?“

„Hvor véd jeg det? Du véd, at hun drager fra det ene Sted til det andet.“

Med uforrettet Sag maatte Huskarlene for anden Gang drage bort fra Thorsager. Knud var misfornøjet og forstemt, det tyktes ham, at Dotta nu for bestandig var tabt for ham. Kong Svend var ikke utilfreds med, at Agnar havde forladt Landet; thi herved blev han fri for at straffe ham og at gjøre sig hans mange Venner i Djursland til Fjender.

Tredje Bog.
Agnars Sønner.

Første Kapitel.
Bjørn Jarl.

Ligesom i vor Tid Danske udvandre til Amerika for at søge deres Lykke, saaledes udvandrede de for Tusinde Aar siden til England. Det var ikke alene grumme Vikinger, men Folk, der kom i fredeligt Ærinde, Kjøbmænd og Bønders yngre Sønner, som kunde et Haandværk. I Løbet af tre Aarhundreder blev den nordlige Halvdel af England helt dansk og styredes efter danske Love, og i den sydlige Halvdel boede der mange Danske mellem den angelsaxiske Befolkning. Den nordiske Folkeaand holdt sit sejrrige Indtog i England, og det skete især under Knud den store og hans nærmeste Efterfølgere. De engelske Stormænd, som ikke stammede fra danske Slægter, havde indgiftet sig i disse, og de Normanner, der begyndte at komme over til England, vare jo ogsaa Danske, som havde faaet en Smule fransk Fernis.

De danske Vikingesværme saas i Oldtiden ofte ved

Themsens Munding; thi ved den Flod laa den rige Handelsplads London. Allerede under Romerne drev London stor Handel, og i Aarhundredernes Løb steg dens Betydning mere og mere.

Naturligvis var London paa Svend Estridsøns og Edvard Bekjenderens Tid langt mindre end i vore Dage. Stadsmurene omrammede omtrent ikke mere end det nuværende City; tæt ved laa én Borg, som de Danske kaldte Lundunaborg, og den gav senere Plads for Tower. En anden Borg laa længere oppe paa en Ø i Themsen, Øen kaldtes Thorney efter de mange Torne, der voxede paa den. Paa den Borg skulle de danske Konger under Tiden have boet. Nævnte Ø er nu landfast med London.

Endnu vil man kunne finde Spor af den Magt og Indflydelse, som de Danske have haft i London, ja, som endog var saa stor, at de satte Hardeknuds Valg til Konge igjennem. I Londons vestlige Forstad havde de Danske deres egen Handelsplads; her laa „de Danskes St. Klemens Kirke" med sin Kirkegaard. Men ogsaa Syd for Byen havde de Danske en vigtig Handelsplads i det saakaldte Sydvirke, der nu hedder Southwark. Svend Tveskæg befæstede denne Plads, og her blev senere en Kirke indviet til Olaf den hellige.

Det var en Dag i August Maaned 1049, at en dansk Kjøbmand fra Lugen i sit Pakhus saae ned ad Themsen og lod Øjet dvæle ved de forskjellige Skibe, som dels laa for Anker og dels sejlede op og ned ad Floden. Vejret var prægtigt, og en let Brise fra Syd drev Skibene fremad. Hist henne paa Themsens sydlige

Bred laa Granvigen, det nuværende Greenwich; her var en Vaabenplads for en Del af Kongens Huskarle. De vare ikke hjemme; thi Kong Edvard havde i Anledning af den tyske Kejsers Krig med den mægtige Grev Balduin af Flandern udrustet en stor Flaade, der laa ved Sandvigen. Forbi Granvig sejlede et stort Krigsskib med en gylden Ravn med udbredte Vinger i Forstavnen, Kjøbmanden fulgte det smukke Skib med Opmærksomhed; thi det var et stolt Syn at se det blive roet op ad den mægtige Flod.

Derefter gik Kjøbmanden til sine Arbejdere, der vare i Færd med at udlufte en Del prægtige Skind fra nordiske Lande. De talte alle Dansk, om der end blev blandet nogle angelsaxiske Ord imellem. Kjøbmanden talte venligt med dem og gik ned i sin Bod. Her traf han en Bekjendt, der var kommen fra Landet ind til London.

„Velkommen til London, Vinterfugl", sagde Kjøbmanden, som ikke var nogen anden end Agnars Søn Hugo.

„Jeg er kommen herind for at faa noget at vide om Krigen."

„Vi mærke ikke andet til den", sagde Hugo, „end at vi ikke se flanderske Skibe i Havnen."

„Da mærke vi Krigen desto mere; thi Kong Svend ligger med en mægtig Flaade i Scheldes Munding, det hedder for at hjælpe Kejser Henrik, men vi mene, at Kongen, da han er os saa nær, vil komme med Flaaden herover og angribe England."

„Vi tro det ikke her i London", sagde Hugo, „Kong Svend hjælper Kejseren, fordi han behøver en Støtte i Syd, saa længe den norske Konge fejder paa Danmark fra Nord."

„Aa, det er jo kun rene Plyndringstog", mente Vinterfugl, „og de Danske gjøre troligt Gjengjæld og plyndre paa Norges Kyster. Det er Vikingetiden, som er kommen tilbage. Jeg vil sige Dig, at hele Øst-Angel vil slutte sig til Kong Svend, hvis han lander i England."

„Jeg tror ikke, at han gjør det; thi ellers maatte vi her i London have hørt noget herom."

„Hvem var det?" spurgte Vinterfugl, da en meget smuk Jomfru, ledsaget af sin Moder, gik forbi.

„Det er Adela, en Datter af Præsten ved vor Kirke; hun ledsages af sin Stedmoder. Jeg troede ikke, at Du saae efter de unge Jomfruer, dog, det er sandt, jeg husker, hvor forelsket Du var i Hildur, og den Gang levede din Hustru dog endnu."

„Hildur, hm, det bringer mig til at spørge, om Du har hørt noget fra din Fader."

„Hvorledes skulde jeg det? Han lod Dig følge med til England, for at Du kunde være ham til Hjælp. Da I kom til Sandvig, tog han pludselig Afsked med Dig og sagde Dig ikke, hvorhen han begav sig. Du troede, at han vilde til London, men her har han rimeligvis ikke været. Jeg mener, at han er paa Vikingefærd, ja, maaske vil han kunne findes paa en af de mange Flaader, som nu ligge i Søen."

„Du eller jeg ville næppe mere faa ham at se.

Adela hed altsaa Præstens Datter, jeg synes, at jeg har set hende før. Man siger, at hendes Fader er rig."

„Det véd jeg ikke; gode Indtægter har Grimkil, saa det skulde ikke undre mig, om han kunde give sin Datter en god Medgift. Men han ønsker hende næppe gift med Dig, Vinterfugl; thi han vil beholde hende i London. Han har haft endnu en Datter, som forsvandt for et Aarstid siden eller to; ingen har siden hørt noget til hende. Du kan derfor forstaa, at han nødigt skilles fra Adela. Med sin anden Hustru, Godiva, har han ingen Børn."

„Nu ja, jeg bliver nogle Dage i London", sagde Vinterfugl, „maaske finder jeg en Jomfru, der behager mig endnu bedre."

„Jeg maa næsten tro, at Du er kommen til London for at gifte Dig", lo Hugo. „Ellers pleje I der ude i Øst-Angel at hente Koner fra Eders egen Egn."

„Sagen er, at jeg er ikke Ven med Egnens Munke; Elfleda var en from Sjæl, som de vilde have fat i, og da jeg var bleven ført bort i Trældom, fortalte de hende, at jeg var død. Hun boede allerede i et Kloster, da jeg kom tilbage. Jeg tog hende ud deraf, og kort efter døde hun. Nu fortælle Munkene, at jeg har været Skyld i hendes Død."

„Det er ilde gjort af Munkene", mente Hugo, „men tror Du, at Grimkil vil give sin Datter til en Mand, der har et saa daarligt Rygte hos hans gejstlige Brødre?"

„Der kan være noget i, hvad Du siger", sagde Vinterfugl og gik.

Hugo saae tankefuld efter Vinterfugl, der havde talt med Beundring om den smukke Adela. Kjøbmanden havde selv længe elsket hende i Stilhed, men opsat at tale med hendes Fader om Giftermaalet; thi han ønskede først at vide, om Adela havde imod at blive hans Hustru. Han saae hende ofte gaa forbi sin Bod; han hilste hende ærbødigt, men havde ikke tiltalt hende; thi hun var altid ledsaget af sin Stedmoder eller en Veninde. Jævnligt havde han ogsaa mødt hende ved Messen, og det havde under Tiden forekommet ham, at hun havde rødmet, naar hun havde besvaret hans Hilsen. Samtalen med Vinterfugl havde bragt ham til at tænke paa, at det vistnok vilde være rigtigst ikke at opsætte at tale med Præsten Grimkil; thi en anden vilde ellers kunne komme ham i Forkjøbet.

Det store Krigsskib havde kastet Anker ud for Sydvirke; Hugo forlod sin Bod og gik ned til Landingsstedet, maaske kunde han erfare nyt af Mandskabet paa den Baad, som styrede mod Land fra Skibet. Agter i Baaden sad en Mand, som Hugo kjendte. Det var Bjørn Jarl, Svend Estridsøns Broder; Jarlen lignede meget i Ansigtstræk og Sind sin kongelige Broder og havde forstaaet at vinde stor Indflydelse hos Kong Edvard, dels ved sin dygtige Personlighed og dels fordi Kongen endnu ikke følte sig stærk nok til at lægge sig ud med Kong Svends Broder og Godvin Jarls nære Slægtning.

Den Gang Svend Jarl blev landsforvist, fordi han havde krænket Abbedissen Edgiva, blev hans Jarledømme

Winchester delt mellem hans Broder Harald og hans Fætter Bjørn Jarl. Hugo havde lært Jarlen at kjende, den Gang han kom til England i Kong Svends Gesandtskab til Kong Edvard. Da Jarlen steg i Land, gjenkjendte han strax Kjøbmanden og tiltalte ham.

„Jeg kan fortælle Borgerne i London", sagde Jarlen, „at der er sluttet Forlig mellem Kejseren og Grev Balduin."

„Det glæder mig", sagde Hugo, „thi da kunne vi atter handle paa Flandern. Er Kong Svend dragen hjem?"

„Hans Flaade er vist i Begreb med at gjøre det, men min Broder agter at være nærværende ved det store Koncilium, der om faa Uger skal afholdes i Rheims."

Jarlen nikkede venligt og gik videre. Baaden vendte tilbage til Skibet og bragte flere Herrer i Land. Imellem dem gjenkjendte Hugo sin Broder Knud. Med et Udraab af Glæde ilede han imod ham; ogsaa Knud blev glad ved saa uformodet at møde sin Broder.

„Mindst havde jeg ventet at se Dig i London", sagde Hugo.

„Det er gaaet saaledes til: Kong Edvard sendte Bjørn Jarl over til os, da vi laa i Scheldes Munding. Bjørn skulde erfare, om det var Kong Svends Hensigt at angribe England, naar Krigen i Flandern var forbi. Kongen blev glad ved at se sin Broder og forsikrede, at Kong Edvard ikke behøvede at frygte for noget Angreb af den danske Ledingsflaade. Bjørn Jarl havde ogsaa Bud med fra Gunhild, Du véd, Enken efter

Harald Jarl, som blev myrdet af Ordulf; hun lod Kongen bede om sikkert Lejde for sig og sine to Sønner, da hun agtede at rejse til Danmark. Et Par andre Huskarle og jeg fik Befaling af Kongen til at rejse herover for at ledsage Gunhild til Danmark, og Bjørn Jarl tog os med paa sit Skib."

„Det var heldigt, at Kongen valgte Dig, saa fik jeg Dig at se", sagde Hugo.

„Jeg bad ham om at maatte følge med; thi Du skal vide, at jeg har stor Uro i mit Sind og bliver næppe rolig, før jeg har erfaret noget om vor Faders Skjæbne."

„Du vil ikke kunne erfare noget af mig derom; thi næppe var han stegen i Land i Øst-Angel, før han sagde Farvel til Vinterfugl, og ingen har set ham siden."

„Du véd mere om ham end jeg", sagde Knud, „jeg har slet ikke vidst før nu, hvor han var dragen hen."

„Véd Du det maaske nu?" spurgte Hugo. „Han har rimeligvis for længe siden forladt England. Men hvorledes er det gaaet Dig, Broder?"

Knud fortalte det, og Hugo sagde, da han havde endt:

„Nu kan jeg forstaa, hvorfor Du saa ivrigt søger efter vor Fader; jeg taler mellem Aar og Dag med Mennesker fra alle Verdens Hjørner, jeg skal spørge dem ud, maaske jeg derved kan komme paa vor Faders Spor. Har Du fornyligt set Thorkil Jarl og hans Datter?"

„Ja, jeg har set dem, men ikke talt med dem.

Thorkil bor i Hedeby; thi han er Jarl i Jylland. I Kongens Fraværelse denne Sommer styrer han Riget og kæmper med Harald Haarderaade."

„Kong Harald kan næppe være saa farlig en Mand", mente Hugo, „naar Kongen kan forlade Danmark med en stor Flaade for at hjælpe Kejseren."

„I Fjor skændte og brændte Kong Harald vidt om paa de danske Kyster, og han skal have foresat sig hvert Aar at gjøre det samme, men der skal dog være Normænd, som ikke holde deraf, især da vi Danske gjøre Gjengjæld og hærge paa Norge."

„Ja, ja, jeg har tænkt mig, at de norske Odelsbønder ikke i Længden ville synes om den magtsyge Harald."

„Han har forsøgt paa ved Giftermaal at gjøre sin Stilling stærk; han har giftet sig med Thora, en Broderdatter af den mægtige Jin Arnesøn. Rigtignok lever han Hustru Elisif endnu, men Harald mener, at han er saa mægtig en Konge, at han maa have en Dronning paa hver Side af sit Højsæde."

„En kristen Konge med to Koner!" udbrød Hugo halvt forfærdet. „Han maa jo være Hedning."

„Dronning Alfhild, der var rejst fra Kong Svend op til Kong Harald, blev saa forarget over Kong Haralds dobbelte Giftermaal, at hun rejste til sit Barndomshjem i England."

Efter at Hugo havde faaet nyt at vide fra Danmark, maatte han fortælle Broderen om engelske Forhold. Det var imens begyndt at blive mørkt,

og der blev saaledes ikke Tid til den Dag at bese London.

„Hvor længe bliver Du her?“ spurgte Hugo.

„Det beror paa Jarlen“, var Svaret. „Han er kommen til London for at forsyne sit Skib med flere Ting, som det mangler; naar de ere komne om Bord, sejle vi til Sydkysten af Landet, hvorfra det er lettere at komme til Winchester end her fra London.“

„Bor Gunhild i Winchester?“ spurgte Hugo.

„Ja“, svarede Knud.

Den næste Dag kom Kong Edvard sejlende til London med en Del af Flaaden, hvormed han havde ligget ved Sandvig. Fra Bjørns Skib saae Knud den blege, engelske Konge og mente, at Kong Svend var en langt stateligere Mand; og han saae i Kongens Omgivelse nogle ypperligt rustede, skægløse Mænd, det var Normanner. Kongen gik i Land og begav sig til Borgen paa Tornøen. Bjørn forlod strax sit Skib for at hilse paa ham. Da han vendte tilbage fra denne Sammenkomst, saae han meget misfornøjet ud og sagde til Knud:

„Kongen lytter kun efter Normannernes Raad, det er dem, der regere i England.“

Da Knud ytrede sin Forbavselse derover, sagde Bjørn:

„Kong Edvard har henlevet sin Ungdom i Normandiet, derved ere Normannerne blevne ham kjærere end Englænderne.“

„Jeg mente, at Godvin Jarl havde mest at sige hos Kong Edvard.“

„Mest at sige have Præsterne, og især Biskop Robert af London, der er en Norman; dernæst have Normannerne mest at sige, de hade mig grundigt, og Hadet er gjensidigt. De frygte for, at jeg, naar Kong Edvard dør, skal faa Godvin Jarl med mig, og at vi da skulle faa min Broder Svend valgt til Konge i England."

„Gid I maatte!" sagde Knud.

„Ved alle Helgene, jeg vil forsøge derpaa", sagde Jarlen, „og derfor har jeg raadet Svend fra at angribe England, saa længe Kong Edvard lever."

„Hvem ville Normannerne have til Konge?"

„Deres Hertug, Vilhelm, Bundtmagerdatterens Søn; hans Fader Robert avlede ham med en Bundtmagers Datter. Han skal ikke blive Konge, saa længe jeg lever."

Bjørn talte sig hæftig, og Knud forstod, at Englands Fremtid ikke tegnede til at blive lys.

Der kom en Baad hurtigt roende forbi Skibet. Jarlen studsede og sagde til Knud:

„Var Svend Godvinsøn ikke landsforvist, vilde jeg have svoret paa, at han var én af dem, der sad i Baaden."

„Jeg vilde have gjort det samme", sagde Knud, „ja, og han, der sad ved Jarlens Side, lignede min Broder Robert."

„Er Robert Agnarsøn din Broder?" spurgte Bjørn. „Paa ham passer det gamle Mundheld: Som Herren er, saa følge ham hans Svende."

„I har ingen gode Tanker om min Broder", sagde Knud og saae efter Baaden.

„Aa nej, han ledsager Svend paa hans mest forvovne Eventyr. — Baaden lægger til ved Lambeth. Maaske faa vi noget at vide om dens Besætning, naar vi efter Middag gjæste Thorstan.“

Thorstan var en velhavende Mand, der boede i Landsbyen Lambeth, tæt udenfor London. Han havde om Morgenen truffet Bjørn Jarl i Hugos Bod, hvor Jarlen gjorde Indkjøb, og indbudt ham til at besøge sig. Jarlen havde modtaget Indbydelsen, og da Hugo var en god Ven af Thorstan, var han bleven opfordret til at følge med.

Til den fastsatte Tid sejlede Jarlen, Hugo og Knud i en Baad op til Lambeth.

„Hvorfor har Du rustet Dig, Knud?“ spurgte Jarlen. „Ej ruster man sig, naar man besøger en Ven.“

„I har Ret, Herre. Men man kan aldrig være for forsigtig. Den Baad, som vi saae i Middags, har maaske ført Fjender til samme Sted, som vi ville gjæste.“

„Et Sværd er mere end tilstrækkeligt overfor saadanne Fjender“, sagde Jarlen og viste paa det Sværd, han bar ved Siden.

„Sikkerheden paa Floden er just ikke stor“, sagde Hugo, „men naar vore fire Rorkarle ere bevæbnede, og det ser jeg, at de ere, ville vi kunne sejle nogenlunde sikkert.“

Thorstan stod selv ved Bredden og tog mod sine Gjæster, som han førte til sit store, smukke Hus. Her stod hans Kone Emma i Døren og bød dem hjærteligt velkommen. God Mad og kostelig Vin blev sat for

dem, og Samtalen blev almindelig. Thorstan skjulte ikke sin Misfornøjelse med Kong Edvard, Munkekongen, og udtalte, at mange vare blevne skuffede ved at erfare, at Kong Svend ikke med sin Flaade, da den laa nær ved Englands Kyster, havde vovet en Kamp med Kong Edvard. Thorstan endte med at sige:

„Min Frænde Osgod Clapa, som Kong Edvard har landsforvist, laa der ovre i Ulpe med 39 Skibe, og de vilde være sejlede her over med Kong Svends."

„Er I en Frænde af Osgod Clapa?" spurgte Knud.

„Ja, og dette Hus har jeg kjøbt af ham; det var her, at Kong Hardeknud døde."

„Her!" udbrød Knud.

„Ja, det er i Aar syv Aar siden, jeg husker det saa tydeligt, som det var sket i Gaar. Vi sad histinde i den store Hal. Det var meget varmt, thi vi vare i Juni Maaned; lad mig huske mig om, ja, det var Tirsdagen den ottende Juni. Bruden var Osgods dejlige Datter Gyda og Brudgommen Tove hin prude. Kongen var lystig og vel til Mode og havde drukket meget; med Bægret i Haanden stod han og drak Bruden til, da ramtes han pludseligt af Slaget og faldt til Jorden. Han havde mistet Mælet og døde kort efter. Der blev stor Graad blandt Kvinderne, Kongen var næppe 25 Aar gammel, og alle vi Danske bleve bedrøvede. Siden den Dag er det gaaet tilbage med Rigets Magt og Anseelse, men hvor kan det være anderledes, naar Præster og Normanner beherske Kongen?"

Da Mørket begyndte at falde paa, sagde Thorsstans Gjæster Farvel og begave sig ned til deres Baad. De skulde passere nogle store Tømmerstabler, som stode ved en Kjøbmands Hus. Næppe vare de komne forbi dem, før tre bevæbnede Mænd med dragne Sværd kom frem bag Tømmerstablerne og kastede sig over Jarlen og hans Følge. Det var tydeligt at skjønne, at det var Jarlen, de vilde til Livs.

„Kan I nu se, Jarl, det var heldigt, at jeg rustede mig", raabte Knud og kastede sig mod Mændene.

Disse vare ikke forberedte paa saa kraftig en Modstand; Knud var meget øvet i Vaabenbrug, og af de tre Angribere var der kun én, som kunde maale sig med ham. Det kostede ikke Jarlen eller Hugo nogen Anstrængelse med deres Sværd at holde de to andre fra Livet, til Norfolkene paa deres Tilraab kom ilende op fra Baaden. Nu var Spillet tabt for Angriberne.

Imidlertid havde Knud ført en hæftig Kamp med sin Modstander, og under denne udbrød han pludselig:

„Det skulde ikke undre mig, om det er min Broder Robert, med hvem jeg kæmper."

Den tiltalte svarede ikke.

„Jeg kalder det en Niddingsdaad at lægge sig i Baghold for Bjørn Jarl", vedblev Knud, „thi det er at gaa Kong Edvards og ikke Kong Svends Ærinde. Dette siger jeg, fordi jeg mener, Du er en dansk Mand."

Knuds Modstander svarede ikke. Nu raabte de andre:

„Fly, de have faaet Forstærkning!"

Den, med hvem Knud maalte Sværd, var den hurtigste til at flygte, og snart vare de tre Stimænd forsvundne i Mørket.

„Det var Eder, det gjaldt, Herre Jarl", sagde Hugo.

„Jeg tror, Du har Ret", sagde Jarlen. „Jeg gad dog vidst, om det er Normannerne, som have sendt disse Mænd ud for at dræbe mig."

„Dersom det havde været Svend Jarl og min Broder, vi i Dag saae sejle til Lambeth", sagde Knud, „er det maaske dem, som have villet tage Eders Liv."

„Det er muligt."

„Den Mand, jeg kæmpede med", sagde Knud, „syntes jeg, lignede min Broder Robert. Jeg sagde det til ham, men han svarede ikke."

„Var Du vis paa, at det var din Broder?" spurgte Jarlen.

„Nej, det var blevet for mørkt til, at jeg kunde se tydeligt."

„Den Mand, jeg kæmpede med, syntes jeg at skulle kjende", sagde Hugo, „men det maa alligevel have været en Fejltagelse."

Denne Samtale førtes i Baaden, der gled roligt ned ad Themsen.

„Hvem mener Du, Broder?" spurgte Knud.

„Jeg mener en Mand fra Øst-Angel, der hedder Vinterfugl."

„Vinterfugl!" udbrød Jarlen. „Han burde hedde Galgenfugl; han vil vel ogsaa ende i Galgen. Ingen

kan bedre hjælpe en Stormand til at bortføre en smuk Jomfru end han."

„Er han en saadan Nidding?" udbrød Hugo.

„Ja, og paa samme Tid en stor Hykler", sagde Jarlen, „han har vist for godt engelsk Guld gjort Svend Jarl mere end én Tjeneste, som skyer Lyset."

„Det kan altsaa dog have været Vinterfugl", mente Hugo og blev meget tankefuld. Han mindedes, hvorledes Vinterfugl med Interesse havde forhørt sig om den smukke Adela.

De vare nu komne til Sydvirke, her sattes Hugo i Land, og Baaden førte derefter Jarlen og Knud tilbage til Skibet.

Den næste Dag var der stort Røre paa Themsen, de nyligt ankomne Krigsskibe lettede Anker og sejlede bort, Bjørn fulgte dem. Der var nemlig kommet en, som det senere viste sig, urigtig Efterretning om, at Osgod Clapa var sejlet fra Flandern med sin Flaade og truede Englands Kyster. Kongen havde derfor givet sine Skibe Befaling til at sejle til Pevensey, hvor Godvin Jarl endnu laa med sin Flaade.

Andet Kapitel.

I Winchester.

I en den Gang meget skovrig Egn laa den ærværdige By Winchester, de gamle angelsaxiske Kongers og Knud den stores Hvilested.

I en stille Klostercelle saas i denne By en Dag i August en Nonne i brændende Bøn. Hendes Øjne vare fæstede paa et Billede af den korsfæstede Frelser, som hang paa Væggen, og Taarerne rullede ned ad hendes blege Kinder. Trods den dybe Smærte i hendes Ansigt var hun dejlig at skue; det var den forhenværende Abbedisse Edgiva, der havde vakt saa brødefuld en Kjærlighed hos Svend Jarl.

„Hellige Guds Moder", bad hun, „hjælp mig til at glemme ham. Selv naar jeg beder, kommer jeg til at tænke paa ham. Jeg elsker ham, o, jeg elsker ham saa inderligt. Du rene Moder, riv hans Billede ud af min Sjæl; thi jeg véd, at det er Synd at elske ham, det er utilgivelig Synd. Hvorfor lod Du ham komme paa min Vej? Var det for at prøve mig? Ak, jeg bestod ikke Prøven. Jeg er en Synderinde, jeg synder hver Dag og hver Time i mine Tanker. Hellige Jomfru Maria, dersom jeg ikke havde aflagt noget Klosterløfte, vilde han ikke nu være landsforvist, og jeg ikke den gruelige Synderinde; barmhjærtige Guds Moder, skal dit hellige Kloster da være en Grav for de levende? Forbarm Dig over mig og lad mig dø;

thi saa længe jeg lever, saa længe vil jeg tænke paa ham. Nej, nej, hvad siger jeg, formastelige? Jeg tør ikke tænke paa ham, min Skriftefader har sagt mig, at hvis jeg gjør dette, da vil min Sjæl blive evigt fordømt. Bort, bort Svend, jeg vil ikke tænke paa Dig, jeg vil bede, bede — ja bede."

Saaledes havde den stakkels Edgiva Dag efter Dag bedt i sin Celle, og naar hun troede at have besejret sin Kjærlighed, havde Svend mere levende end før vist sig for hende i Drømme.

Da blev pludselig Døren til hendes Celle reven op, og Svend Jarl stod for hende.

„Edgiva!" sagde han ømt.

En Skjælven fo'r gjennem hendes Legeme, hun vilde styrte imod ham, men blev staaende og sagde:

„Gaa, gaa, forlad mig!"

„Nej, Edgiva, jeg forlader Dig ikke saaledes. Du er bleven bleg og mager, og Du græder. Har nogen mishandlet Dig, ved St. Alban, han eller hun skal blive straffet derfor."

„Ingen — ingen har mishandlet mig uden Du."

„Edgiva! Det er for galt. Skjøndt jeg er landsforvist, har jeg fra Bosenham vovet Rejsen; jeg har for en Sikkerheds Skyld taget et halvt hundrede gode Svende med mig."

„Hvad har Du at sige mig?"

„Derom kan Du spørge? Først vil jeg sige Dig, at jeg elsker Dig højere end nogen Sinde, dernæst vil

jeg sige Dig, at jeg trods Pave og Erkebisper er tilsinds endnu at gjøre Dig til min Kone."

„Nej, nej, det vilde være en ny, gruelig Synd."

„Du mener, fordi jeg er gift. Man skal ophæve mit Ægteskab, og vil man ikke, kan jeg vel ligesom Kong Harald i Norge have to Koner."

„Saa maa han være Hedning."

„Nej, han er en kristen Konge. — Edgiva, elskede Edgiva, aftør dine Taarer. Vil Du følge med mig til mine Skibe, saa sejle vi langt bort fra dette Land; jeg bliver en lystig Viking, som drager til Spanien og fejder paa Morernes Riger."

„Jeg bliver her i den stille Celle", svarede Edgiva tonløst. „Ja, jeg bliver her."

Svend saae paa hende, traadte hen og slyngede Armen om hendes Liv.

„Edgiva, Du véd, at jeg ikke ræddes tilbage for noget."

„Vil Du da føre mig herfra mod min Villie?"

„Du elsker mig, jeg véd, Du elsker mig, men Du gjør det mod din Villie. Ikke sandt?"

„Jo."

„Og naar jeg nu agter at handle mod din Villie, da sker dette i vor Kjærligheds Navn."

„Den Kjærlighed er syndig; jeg beder hver Dag, ja hver Time til Guds hellige Moder, at jeg maa glemme den."

„Men hun har ikke bønhørt Dig?"

„Ak nej, det har hun ikke."

„Ser Du, havde hun bønhørt Dig, da vilde jeg være gaaet bort herfra, om end med Smærte, men nu —"

Edgiva rev sig løs af hans Favntag, knælede for ham og bad:

„Svend, hvis Du virkelig har mig kjær, da forlad mig. Du har forspildt min Sjælefred, vil Du ogsaa forspilde min Salighed?"

Da styrtede en ældre Nonne ind i Cellen og raabte:

„Fordømte Jarl, forlad strax vort Kloster! Død og Ulykke følge i dit og dine Mænds Fodspor!"

„Søster, vogt Eders Mund", sagde Jarlen.

„Svend, tal til Søster Ulfhilde med Ærbødighed, hun hører til Kong Cerdics Æt."

„Jarl, Jarl, jeg forbander Dig!" raabte Ulfhilde. „Snart skal Du dø! Gjør Bod i Tide, ellers vil Du vorde evigt fordømt."

„Du optræder som en hedensk Vala", sagde Jarlen haanligt.

„Véd Du da ikke, at vi Kristne have fromme Mænd og Kvinder, som kunne profetere?" spurgte Edgiva. „Ulfhilde er en saadan."

„Jarl, Jarl, der vil komme til at klæbe endnu mere Blod ved dine Hænder", sagde Ulfhilde. „Forlad denne Celle, forlad den stakkels Edgiva. Ak, Du har ikke kunnet betræde Klostrets hellige Grund, uden at Dødens Engel er fulgt Dig i Hælene."

„Hvad er der sket?" spurgte Jarlen. „Har nogen af mine Mænd vovet at —"

„Mathilde, din Ven Roberts Frille, har begaaet Selvmord", sagde Ulfhilde.

„Hvorledes er hun kommen her i Kloster?" spurgte Jarlen.

„Hun flygtede fra det Sted, hvor Robert holdt hende som Fange, hun kom hertil, ulykkelig og syg. Vi plejede hende, vi trøstede hende, vi gjengave hende Haabet om, at hendes Sjæl kunde vorde frelst. Ak, nu bliver den det ikke."

„Fat Eder i Korthed."

„Robert er i Dag i Eders Følge. Han saae Mathilde og forfulgte hende gjennem Klostrets Gange; hun flygtede for ham som en opskræmmet Hund, og da hun saae, at hun ikke kunde undgaa ham, styrtede hun sig i Klostrets Brønd."

Edgiva udstødte et Raab af Forfærdelse.

„I Nonner og ingen andre have dræbt hende", raabte Jarlen, „hvorfor sendte I hende ikke tilbage til det Sted, hvorfra hun var kommen? Hvad kom hendes Forhold til Robert Eder ved?"

„Du taler formasteligt!" raabte Edgiva og rejste sig fra sin knælende Stilling, „forlad mig, forlad Klostret eller jeg gjør det samme som Mathilde. Ja, forlad mig!" hvinede Edgiva og faldt om i Krampetrækninger.

„Hvis I ikke vil se hende dø, da forlad Klostret", sagde Ulfhilde og ilede Edgiva til Hjælp.

Svend var raadvild. Han saae paa de to Nonner, saae hvorledes Ulfhilde bestræbte sig for at faa Edgiva

til at komme til Bevidsthed. Pludselig vendte han sig med en mørk Mine og forlod Cellen. I Klostergaarden traf han Robert tankefuld og alvorlig

„Vi ride tilbage til mine Skibe", sagde Jarlen, „her er kun ringe Glæde."

„Det er vist, Herre", sagde Robert, „gid vi aldrig vare komne her. I har vel hørt, at Mathilde har styrtet sig i Brønden?"

„Jeg har hørt det. Aldrig var det sket, dersom Du havde kunnet forlade Dig paa de Folk, som Du havde sat til at bevogte hende."

„Det er sandt. Men herpaa tænker jeg ikke, nej, nej, jeg ser endnu hendes Lig med de brustne Øjne for mig. Uh, det var et forfærdeligt Syn, da hun blev draget op af Brønden!"

I hurtigt Ridt joge Rytterne ud af det gamle Rige Westsex's Kongestad.

Samme Dag, de vare dragne bort, kom Knud og de to andre danske Huskarle til Byen. De spurgte efter Lady Gunhild og bleve viste hen til et stort, gammelt Stenhus, der, omgivet af Haver, laa i en Udkant af Byen. Da de holdt foran Døren, kom en Svend ud til dem og spurgte dem om, hvad de ønskede. De svarede, at de havde et Ærinde til Ladyen fra Kongen af Danmark. Øjeblikkelig sprang Svenden ind i Huset, kom kort efter tilbage og bad Huskarlene staa af Hestene og gaa ind til Fru Gunhild; Hestene skulde af Ladyens Tjenere blive førte ind i Stalden.

„Det gjøre vi selv", sagde Hagen, en af Huskarlene,

„det er vor første Pligt at sørge for vore Heste, før vi sørge for os selv."

En høj Port blev nu aabnet, og Huskarlene rede ind i en stor Gaard, hvor gamle Lindetræer stode langs Bygningerne. Hestene bleve satte ind i en høj og rummelig Stald, hvor Gunhilds egne Heste stode. Derefter bleve de fremmede førte ind i Huset og stedte for Lady Gunhild, Knud den stores Søsterdatter og Harald Jarls Enke. Hun modtog dem med stor Forekommenhed og hørte paa deres Ærinde.

„Jeg takker meget min Frænde, Kong Svend", sagde hun, „fordi han har sendt mig Eder, tapre Herrer, til at ledsage mig til Danmark. Da det vil vare nogle Dage, inden jeg bliver i Stand til at rejse, vil jeg bede Eder om i den Tid at være mine Gjæster, og mine Sønner, som for Øjeblikket ikke ere hjemme, skulle vise Eder Byens Mærkværdigheder."

Huskarlene takkede.

„I ere altsaa komne til Pevensey med Bjørn Jarls Skib", sagde Fru Gunhild, „hvorledes lider Jarlen?"

„Han lider vel", var Svaret.

„Har han ikke givet Eder en Hilsen med til hans Hustru? Hun bor her i Byen."

„Nej", svarede Knud, „thi en af Jarlens egne Huskarle fulgte os til Winchester, han skulde melde, at Jarlen en af de første Dage vilde komme hjem."

Gunhild afskedigede nu Huskarlene, idet hun samtidig gav Befaling til at beværte dem med et godt

Maaltid Mad. Mens de sade ved dette, kom Gunhilds Sønner Thorkil og Hemming hjem, den første var tolv, den anden fjorten Aar gammel. Der blev sagt, at Thorkil lignede sin Farfader, den vældige Jarl Thorkil den høje; Hemming var mindre end Broderen og havde Moderens noget skarpe Træk. De satte sig hos Huskarlene og begyndte strax at fortælle dem, hvad der i dette Øjeblik havde sat Byen i stærk Bevægelse, nemlig Svend Jarls Besøg i Nonneklostret og den unge Piges Selvmord.

„I Danmark vilde Svend Jarl ikke have kunnet begaa en saadan Synd", sagde Hagen, „thi vi have ingen Klostre. Svend Jarl er for Resten kjendt hjemme hos os, hvor han for et Par Aar siden formastede sig til at ville være Konge, men han mærkede snart, at han ikke var os velkommen."

„Hvad vide I at fortælle om Roberts Frille?" spurgte Knud.

„Hun har meddelt de fromme Søstre sit Levnetsløb; en af dem har fortalt Moder, at Frillen var født i London, hvor hendes Fader endnu er Præst i Sydvirke. I hele Nabolaget var hun bekjendt for sin Skjønhed", sagde Thorkil, „og en Dag blev hun kneblet af nogle Mænd, sat i en Baad og ført ned ad Themsen. Det var en Mand, der hed Vinterfugl, som havde bortført hende for at sælge hende til Robert, Svend Jarls Ven. Robert lod hende komme hertil og bo under Opsyn af to frigivne Trælle i Udkanten af Andredesskoven, hvor han havde kjøbt et stort Bjælkehus. En Dag vare den

frigivne og hans Kvinde drukne, og Mathilde benyttede Lejligheden til at flygte til Nonneklostret. Dybt græmmede hun sig over den Skam, der var overgaaet hende. — Men nu har jeg fortalt Eder nyt herfra", endte Thorkil, „nu vil jeg gjærne høre nyt fra Kong Svend i Danmark."

De to andre Huskarle, Hagen og Gorm, kom i en ivrig Samtale med de to Jarlesønner, men Knud var bleven meget tankefuld; han tænkte paa Overfaldet forleden, da Bjørn Jarl forlod Lambeth; Robert og Vinterfugl kjendte altsaa hinanden. At Robert havde haft en Frille, der havde taget Livet af sig selv, skjænkede han næppe en Tanke, men derimod var det ham en Gru, at han rimeligvis havde maalt Sværd med sin Broder.

Dagen efter førte Thorkil de tre Huskarle til Byens prægtige Domkirke for at vise dem Kongegravene. En Munk, som Thorkil kjendte, stødte til dem, og da han hørte, at de fremmede vare Danske, skyndte han sig med at fortælle, at han selv stammede fra Danmark.

Han førte strax de besøgende til Højkoret og pegede paa en Sten, der sad i den Mur, som omgav det midterste af Koret; paa Stenen var indhugget et Skib. Under neden var en latinsk Indskrift, der meldte, at her hvilte Hardeknud, en Søn af Emma og Knud.

„Havde han levet endnu", sagde Munken „vilde det maaske have været bedre for England."

„Og Moder havde ikke behøvet at rejse herfra"

sagde Hemming. „Men se, her oven paa Muren staar Kong Knuds Kiste. Lader os bede en Bøn for hans Sjæl."

De knælede alle og bade en kort Bøn.

„Her komme vi til Kongerne af Westsex", sagde derefter Munken, „Romernes gamle By Venta Belgarum gjorde de til deres Hovedstad, og den hedder nu Winchester. Hvor Kongestammens første Mand Cerdic hviler, véd ingen; han var Hedning og Kirken ikke bygget, da han levede. Her hviler den vældige Kriger Kong Cenwealh; han oprettede et Bispedømme i Winchester, og under ham byggedes et Kloster, hvis Kirke siden er bleven til denne ærværdige Kathedral. Kong Cenwealh døde pludseligt ligesom Kong Hardeknud, og hans Dronning Seaxburge førte da Regeringen og kæmpede i Spidsen for Hæren. — Her hviler Kong Ine, en dygtig Kriger og Lovgiver. Da han blev ældre, nedlagde han Kronen og gjorde en Pilegrimsrejse til Rom. Han tøvede med at give Afkald paa sin Magt; da foranstaltede Dronning Æthelborg en stor Hoffest, hvorved der blev udfoldet megen Pragt, og Dagen efter rejste hun og Kongen bort. Nu bleve Slottets smukke Sale fyldte med Snavs og en So kastet i Kongens Seng. Dronningen førte Kongen tilbage, viste ham Ødelæggelsens Vederstyggelighed og fortalte ham, at saaledes var Jordelivet, og at han kun kunde blive lykkelig ved at vende sig bort fra denne Verden. Ine levede flere Aar derefter i Rom i fattige Kaar, men fuld af Tro paa den evige Salighed."

Saaledes vedblev Munken at føre de fremmede om mellem de gamle Kongegrave.

„Se her", sagde han og pegede paa Kong Egberts Kiste, „nu blive Westsex's Konger til hele Englands Konger. Den saxiske Drage bliver hele Englands Banner."

Munken stod stille foran Kong Alfreds Kiste og sagde:

„Her hviler Englands største Konge før Knud den store."

Kong Alfreds Navn var bekjendt i hele Norden; han havde jo for halvandet hundrede Aar siden ført hæftige Kampe med de nordiske Vikinger, og en Tid lang saae det ud til, at han skulde miste sit Rige. Nær Alfreds Kiste stod Kong Athelstans; Vandringen mellem disse Kister blev tilsidst trættende, skjøndt Munken vidste noget at fortælle om hver af de hensovede Konger.

„Jeg tænker paa", sagde Knud, „at her hviler ikke alene Englands Fortid, men ogsaa en Del af Danmarks; thi disse Konger have enten kæmpet mod eller herskет over Danske."

„Ja", svarede Munken, „men naar jeg gaar her mellem disse Kister, tænker jeg ogsaa paa, at vor danske Historie hviler i Mørke, medens der er fuldt Lys over selv et lille Kongerige som Westsex. Der er ingen Mynster, hvori vore danske Konger hvile. De ligge i en Gravhøj paa Heden eller ved den skovkranste Fjord, kun en enkelt Gang fortæller en Runesten, hvem der slumrer i Højen."

„Svend Tveskjæg ligger begraven i Roeskilde Kirke“, sagde Hagen.

„Han var en kristen Konge“, svarede Munken, „men her hviler hans Søn og hist hans Sønnesøn“, han pegede paa Knud den stores og Hardeknuds Grave. „Den gamle, danske Kongeslægt udslukkedes i England. Jeg vil haabe, at den nye vil kunne bringe Danmark til ligesaa megen Storhed og Hæder.“

„Amen“, sagde Hagen.

Det var første Gang, at Knud havde været i en stor og prægtig Domkirke, Mynster kaldtes den i den angelsaxiske Del af England, og Indtrykket af dens Pragt var overvældende paa ham. Sligt greb den Gang Sjælene dybt ligesom alle Kirkens Ceremonier, og da nu en Messe blev læst ved Hovedaltret, var det for Knud, ligesom han først nu havde faaet den rette Indvielse.

De følgende Dage ledsagede Thorkil og Hemming Gjæsterne paa Jagt i de store, nærliggende Skove, og Tiden gled hurtigt hen for de tre Huskarle.

En Morgenstund havde de været paa Jagt, og da de vendte hjem, hørte de Klokkerne ringe i Domkirkens Taarne.

„Hvorfor ringe Klokkerne?“ spurgte Hemming studsende. „Det er jo hverken Søndag eller nogen høj Helgens Festdag?“

„Ejheller bliver nogen Lavard eller Lady begraven i Dag“, sagde Thorkil.

„Kong Edvard skulde vel aldrig være død?“ spurgte Hemming.

Da de kom nær Byen, saae de et Optog, der satte dem i Forundring. Højt paa en Vogn, der var betrukken med sort Klæde, stod en Kiste, bagefter Vognen rede og gik en stor Skare Krigsfolk, som syntes at være komne langvejsfra. Der var dyb Sorg i mange af de vejrbidte Ansigter. Da opdagede Knud pludselig sin Broder Robert i Skaren; han var bleg og saae sønderknust ud.

„Mon det ikke er Svend Jarl, der er bleven dræbt?" spurgte Knud.

„Nej, nej, saa vilde der ikke have været Præster om Kisten; thi Svend er i Kirkens Ban."

„Der maa være sendt Bud forinden ind til Byen", sagde Thorkil, „thi ellers vilde Klokkerne ikke ringe. Ved St. Alban, der kommer Lady Ermenild med sin Søn Asmund; hun hulker, saaledes som en Kvinde kun hulker, naar hun har faaet en stor Sorg, Bjørn Jarl skulde vel aldrig være bleven dræbt?"

„Og se, hvor store og smaa strømme ud fra Byen; der er Graad i manges Øjne", sagde Thorkil, „enten maa Kisten indeslutte Liget af Bjørn Jarl eller af Harald Jarl, begge ere højt elskede af Almuen."

„Bjørn var Jarl af Winchester", sagde Thorkil. „Skulde vor kjære Frænde være død?"

„Sidst jeg saae ham", sagde Knud, „var han sund og frisk."

De vare nu naaede til Toget og erfor, at Bjørn var paa forrædersk Vis bleven myrdet af Svend Jarl. En Forbandelse mod den troløse Jarl undslap deres

Læber, og sorgfulde sluttede de sig til Sørgeskaren. Da den ankom til Domkirken, blev den modtagen af Biskoppen og den øverste Gejstlighed. Kisten blev sat i Højkoret, og der blev stillet Vagt ved den.

Knud havde skarpt iagttaget sin Broder Robert og undret sig over hans store Sorg og Ruelse. Da Folket havde forladt Kirken, og kun Præsterne og nogle faa andre vare blevne tilbage, tiltalte Knud sin Broder med de Ord:

„Har Du hørt til hans Mordere?"

Robert fo'r sammen, da han hørte sig tiltalt; han gjenkjendte sin yngste Broder og spurgte:

„Knud, hvorledes er Du kommen her?"

„Lad mig først spørge Dig om, hvorledes Du er kommen her", sagde Knud.

„Jeg er her, fordi jeg er en Synder for Gud", sagde Robert.

„Saa har Du hørt til hans Mordere og fortryder nu din gruelige Gjerning."

„Til hans Mordere har jeg ikke hørt", sagde Robert, „nej, men jeg er desuagtet en stor Synder."

„Du var her i Winchester for nogle Dage siden med Svend", sagde Knud. „Din Frille tog Livet af sig selv."

„Du véd det!" udbrød Robert. „Hendes blege Ansigt har siden da forfulgt mig baade Dag og Nat. Hun vil ikke slippe mig."

„Det bliver din og hendes Sag", sagde Knud, „men det bliver alle Danskes Sag at hævne Bjørn Jarl."

„Ja, nu er ogsaa dette kommet til."

„Fortæl mig, hvorledes han blev myrdet."

„I Bosenham laa Kong Edvard med flere Skibe", fortalte Robert, „nogle Normanner havde skaffet Svend Jarl sikkert Lejde til Kongen og talt hans Sag og det saa godt, at Kongen lovede at give Jarlen Fred, og at han skulde faa sit Jarledømme tilbage. Men Svends Glæde varede ikke længe; thi Bjørn Jarl og Harald Jarl, mellem hvilke Svends Jarledømme var blevet delt, gik til Kongen, og Svend fik Befaling til inden fire Dage at forlade Bosenham med sine otte Skibe. Svend sejlede da strax bort, men kom et Par Dage efter til Pevensey, hvor hans Fader laa med sin Flaade. Her optraadte Jarlen med stor Ydmyghed og viste megen Anger, og Godvin Jarl forbarmedes over sin Søn; han tilkaldte sine Sønner Harald og Toste og sin Frænde Bjørn, og Svend vidste at røre dem saaledes, at de, som tidligere havde modarbejdet ham hos Kong Edvard, nu lovede at tale hans Sag. Kongen var imidlertid sejlet til Sandwich, og Svend bad saa inderligt Bjørn om at følge sig derhen og tale hans Sag, at Bjørn lovede det; han anede ikke Svig og tog kun tre Mand med sig. Men da han nu var sejlet bort med Svend, forandrede denne Kursen og sejlede til Bosenham i Stedet for til Sandwich. Bjørn mærkede Uraad og vilde tilbage til sine Skibe, men Svend vilde ikke tillade dette. I Bosenham vilde Bjørn ikke gaa om Bord paa Svends Flaade, hvorfor Svend lod ham binde og bringe om Bord. Flaaden lettede

nu Anker og satte Kurs efter Darmouth. Jeg spurgte da Jarlen: „Herre, hvad vil I gjøre ved Eders Frænde?“ — „Jeg vil hævne mig, fordi han har berøvet mig mit Jarledømme“, sagde Jarlen. — „Betænk, hvad I gjør, Herre, I søger om Kongens Tilgivelse, den vil I aldrig faa, naar I lader en saa mægtig Jarl vederfares ondt.“ — „Det kunde dog være“, mente Jarlen, „at det vilde skaffe mig Kongens Tilgivelse; thi Bjørn Jarl staar i Vejen for Kongens og Normannernes Planer.“ — „Vil I“, spurgte jeg, „da hjælpe Normannerne, som ogsaa ere Fjender af Eders Fader?“ — „Robert, man maa kun tænke paa sig selv.“ — „Husk ogsaa paa, at Bjørn er Kong Svends Broder.“ — „Just derfor vil jeg tage hans Liv“, raabte Jarlen vildt, „thi jeg hader Kong Svend, og han vil græmme sig, naar han hører, at jeg har ladet hans Broder myrde.“ — „Hvad, I vil lade ham myrde?“ — „Ja, jeg vil. Havde Edgiva, den Gang jeg var i Winchester, villet følge mig ud i den vide Verden, havde jeg for bestandig sagt England Farvel, men nu, da alt er forbi mellem hende og mig, nu vil jeg kunne faa Kirkens Tilgivelse og derved sikre mig Kong Edvards Gunst.“ — „Herre“, sagde jeg, „I maa indrømme, at jeg har tjent Eder tro.“ — „Det har Du“, svarede Jarlen. — „Derfor vil I ikke vredes, naar jeg fraraader Eder at lade Bjørn Jarl dræbe“. — „Jeg kan mærke“, sagde Jarlen, „at Du endnu ikke har forvundet det Indtryk, som din Frilles Selvmord gjorde paa Dig.“ — „Det har jeg ikke, Herre Jarl.“

— „Du føler maaske Samvittighedsnag?“ — „Det gjør jeg, og jeg vil bede til Gud og alle Helgene, at I aldrig maa komme til at føle Samvittighedsnag.“ — Jarlen tav og saae ud over Søen; hans Ansigt var mørkt. Da sagde han tilsidst: „Robert, Du er ikke den Mand, Du har været før, det staar Dig frit for at forlade min Tjeneste, naar Du vil.“ — Da svarede jeg: „Meget takker jeg Eder for Tilbudet, Herre, jeg vil tage imod det; naar vi komme til Darmouth, forlader jeg Eder. Slem er en ond Samvittighed, og næppe faar min Sjæl Fred, før jeg begiver mig paa en Pilegrimsrejse eller gaar i Kloster.“ Da begyndte Jarlen at ynke mig og at le mig ud. — I Darmouth lod han Bjørn Jarl bringe i Land og hans Hoved kløve med en Øxe. Jeg var ikke nærværende, da det skete; thi jeg havde strax søgt en Præst, for hvem jeg skriftede. I Hast lod Svend den myrdedes Legeme jorde i en Kirke og sejlede bort. Men jeg fik Liget gravet op, lagt i en sømmelig Kiste og rejste med det hertil. Og alt som jeg drog frem ad Vejen, forøgedes Følget, og Bjørns Ros lød baade paa Dansk og Angelsaxisk.“

„Svend Jarls Niddingsdaad vil aldrig glemmes“, sagde Knud; „det glæder mig, Broder, at Du ikke har haft nogen Del i den.“

„Det har jeg ikke, men jeg har haft Del i saa meget andet.“

Hele Byen var i stærk Bevægelse over Svend Jarls gruelige Gjerning. Fru Gunhild var i Besøg

hos Bjørns Enke for at trøste hende, og da hun kom tilbage fra Besøget, lod hun Huskarlene kalde og meddelte dem, at Fru Ermenild og hendes Søn ønskede at rejse til Kong Svend. Huskarlene svarede, at hun godt kunde rejse i Følge med Fru Gunhild og hendes Sønner.

Septembermaanen lyste over den lille Kirkegaard, der laa lige udenfor det stille Nonnekloster; den kastede sit Lys paa Træer og Buske og de sorte Kors ved Gravene. Ved en af disse knælede en høj, ridderlig Skikkelse, det var Robert. Navnet Mathilde kom ofte over hans Læber, og under Tiden saae han op i Luften, som han havde faaet Øje paa et Syn. Bleg og sørgmodig rejste han sig tilsidst og sagde:

„Hun har ingen Fred i Graven. Jeg knælede ved den, og hun svævede i Maanens Straaler. Hvor hun saae bebrejdende paa mig. Aldrig faar jeg mere Fred her paa Jorden."

Da han kom ud paa Gaden, blev han tiltalt af Knud, der sagde:

„Jeg har søgt Dig i Herberget. Meget har jeg endnu at tale med Dig om."

„Saa tal, Broder; thi jeg agter snart at forlade denne By. Jeg har knælet ved hendes Grav og bedt om hendes Tilgivelse, men hun svævede truende for mig."

„Du ser endnu bestandig din Frille, og det piner din Sjæl. Vid, at jeg en Gang imellem ogsaa ser en Kvinde, Du skal erfare hvem."

Knud fortalte om Hildur og om, hvorledes Synet af denne Aand havde paavirket ham saa stærkt, at han

havde gjort en Rejse til den høje Ø. Robert lyttede opmærksomt til og sagde:

„Hver stor Slægt, véd Du, har sin Skytsaand, som en Gang imellem viser sig for Slægtens Medlemmer. Hun har aldrig vist sig for mig, og jeg skjønner deraf, at jeg ikke vil komme til at forplante Slægten, men at Du vil blive den af os Brødre, som vil komme til at gjøre det. Sælsomt har det været, at den levende Hildur har lignet hin Hildur, Du saae i den stille Nat, og endnu sælsommere, at vor Fader lod sig daare af den unge Kvinde. Jeg tænker, at hun mistede al Magt over Dig, den Gang Du lod Dig kristne, og at hun da øvede Trolddom paa vor Fader."

„Du kan have Ret", svarede Knud, „jeg synes, at Du ogsaa har været underkastet en ond Aands Indflydelse, og Aandens Navn har været Svend Jarl. Sig mig en Gang, var det ikke Dig, som en Aften i Forening med to andre overfaldt Bjørn Jarl og hans to Ledsagere, da vi kom fra et Besøg i Lambeth?"

„Det var mig", sagde Robert, „den Gang var jeg en anden end nu, den Gang levede Mathilde. Jeg gjenkjendte Dig, Broder, under Kampen; Du tiltalte mig jo. Jeg blev glad, da I fik Forstærkning; thi ikke holdt jeg af, at jeg var kommen til at skifte Hug med Dig i Stedet for med Bjørn Jarl."

„Den Gang vilde Du have myrdet Jarlen uden Betænkning."

Den Gang havde jeg ingen Samvittighed."

„Var der ikke hin Aften i Lambeth en Mand, der hed Vinterfugl, i Følge med Dig.“

„Hvad véd Du om Vinterfugl?“ spurgte Robert studsende.

Knud fortalte alt, hvad han havde hørt om denne ryggesløse Person, og endte med at sige:

„Vor Broder Hugo véd ikke, at han er en Skurk. Du bør rejse til London og sige ham det, ja, dersom Du vil skaffe din Samvittighed Fred, bør Du ogsaa opsøge Mathildes Fader og bede ham om Tilgivelse for den Synd, Du har begaaet imod ham.“

„Jeg erfarede først sent, hvem Mathildes Fader var“, sagde Robert. „Vinterfugl solgte mig hende for en høj Pris; jeg betragtede hende som min Trælkvinde og spurgte hende ikke om hendes Slægt.“

„Vi have ikke haft Glæde af vore Trælkvinder“, sagde Knud, „jeg frigav min, men hun skaffede mig dog mange Fortrædeligheder, tilsidst fandt hun Døden for Sværdet; din — ja —“

„Jeg kom til at elske hende, saaledes som jeg aldrig har elsket nogen Kvinde, men hun skjælvede for mig, jeg var hende en Rædsel. Jeg gjorde alt for at vække hendes Kjærlighed, men det var forgjæves. Tilsidst bad hun mig om, hvis jeg virkelig elskede hende, da at bringe hende tilbage til hendes Fader. Derved fik jeg at vide, hvem hendes Fader var.“

„Da Du ikke er i Stand til at bringe hende selv til Barndomshjemmet, saa bring i det mindste Budskabet om hendes Død, og Du skal erfare, hun vil se mindre

stræng ud, naar hun viser sig for Dig. Gjerne vilde jeg have ledsaget Dig til London, men jeg kan ikke; thi om faa Dage skal jeg ledsage de høje Fruer og deres Sønner til Bosenham, hvorfra vi sejle til Danmark. Og endnu én Ting, Broder, Du skal have hele min Fortrolighed, som jeg har faaet din."

Knud fortalte om sit Forhold til Dotta og om den Betingelse, Thorkil Geysa havde stillet, for at den unge Huskarl kunde faa hende til Ægte.

„Du kan derfor forstaa, hvor vigtigt det er for mig, at jeg faar noget at vide om min Faders Skjæbne."

„Jeg tan forstaa det", svarede Robert, „men nær kun ringe Haab om, at jeg vil møde vor Fader, og fast umuligt tykkes det mig, at han nogen Sinde skulde blive Kristen."

Før denne Samtale endte, lovede Robert at rejse til London og besøge Hugo; om han ogsaa vilde tale med Mathildes Fader, herpaa vilde han ikke give noget Svar.

Tredje Kapitel.

Hugo.

Det var en maaneklar Septembernat, da Hugo blev vækket af sin Søvn ved et forfærdeligt Bulder udenfor paa Gaden. Han rejste sig fra sit Leje og aabnede en Luge for at se, hvad der var paa Færde.

Det var en af de Kampe, der jævnligt fandt Sted om Natten mellem Svirebrødre; denne Nat var Kampen mere haardnakket end sædvanligt; thi paa den ene Side førte Normanner an, og paa den anden var det Mandskab fra nogle af de kongelige Skibe, som laa paa Themsen. Man hørte Raabene: „Ned med de saxiske Hunde!“ og „Ned med de normanniske Ræve!“ Drøje Hug uddeltes og modtoges, fire, fem faldne laa allerede paa Kampplads en, og mange flere vare saarede. Tilsidst maatte Englænderne vige, og Normannerne bleve Herrer paa Pladsen; de fandt det imidlertid ikke raadeligt at forfølge de flygtende, men begyndte at opsamle deres egne faldne, medens de lode Modstandernes ligge.

Hugo havde med stor Opmærksomhed fulgt Kampen; hans Sympathi var paa de besejredes Side. Da nu Normannerne vare i Begreb med at bære Ligene ned til en større Baad, og Hugo spejdede efter, om ikke Englænderne vendte tilbage med Forstærkning, opdagede han nogle Mænd, der snege sig hen imod Sognepræstens Gaard. Han studsede og kom til at tænke paa, at Præstens ældste Datter var bleven bortført paa en hemmelighedsfuld Maade; da fo'r den Tanke ham gjennem Hovedet: „Hvad om disse Mænd ville bortføre Adela!“ — Adela, som han elskede, og for hvem han vilde gaa i Døden. Blodet strømmede ham til Hjærtet; han blev urolig og gik fra Lugen, vækkede sine to Bodsvende og bød dem væbne sig, selv iførte han sig sine Vaaben. Da han atter saae ud af Lugen, vare de hemmelighedsfulde Mænd ikke mere at se.

Skulde han have taget fejl? Han vilde i hvert Tilfælde forsikre sig derom.

Hurtigt begav han sig med sine to Svende hen imod Præstegaarden, som ikke laa langt borte. Da saae han Mændene komme ud derfra, hærende en tilhyllet, kvindelig Skikkelse paa deres Skuldre. „Adela!" stønnede Hugo og styrtede afsted; Mændene havde imidlertid faaet Øje paa ham og skyndte sig med deres Byrde ned imod Floden, hvor der laa en Baad. Fire Mænd havde været i Præstegaarden og bortført Adela, to Mænd ventede i Baaden. Da Hugo mente ikke alene at kunne besejre denne Overmagt — paa sine Bodsvende stolede han nemlig ikke synderligt — sendte han den yngste af disse op til Præstegaarden for at tilkalde Hjælp.

Imidlertid lykkedes det Hugo at komme imellem Kvinderaanerne og Floden, og han tilraabte dem:

„Slip Kvinden!"

De lo haanligt; han styrtede med draget Sværd ind paa dem, og en vild Kamp begyndte. Adela, thi hende var det, havde hørt, at der var kommet Hjælp. Hun anstrængte sig af alle Kræfter for at slide sig løs, hvorfor to af Mændene havde mere end nok at bestille med at holde paa hende. Hugo og hans Bodsvend havde derfor kun to at kæmpe med, mens de kæmpede, nærmede de to andre sig trods Adelas Modstand mere og mere Baaden.

Maanens fulde Lys faldt ved en Vending i Kampen paa Hugos Modstander.

„Vinterfugl!" raabte Hugo. „Det er skændigt af Dig."

„Du véd, at Præstens Datter behagede mig, da jeg saae hende forleden", lo Vinterfugl. „Hvorfor vil Du kæmpe? Den Sag angaar ikke Dig?"

„Aa jo; hvorfor har Du ikke bejlet hos Faderen? Hvorfor sniger Du Dig som en Tyv om Natten ind og stjæler hans Datter?"

De havde ophørt at kæmpe, mens de talte sammen. Hugo saae nu, at Mændene, der bare Adela paa deres Skuldre, vare nærved Floden. Han løb saa stærkt han kunde hen imod dem og gav den ene et dræbende Hug. „Det skal Du faa betalt!" raabte Vinterfugl, der var løben efter Hugo. Han hug efter ham, men Hugo undgik Slaget; Vinterfugl havde hugget saa vældigt til, at Sværdet, da det ikke mødte nogen Modstand, fo'r ned i Jorden. Vinterfugl havde derved et Øjeblik givet sig en Blottelse, som Hugo benyttede sig af og gav Vinterfugl et Hug i Halsen, der gjorde Ende paa hans Liv. De to Mænd i Baaden sprang nu i Land for at komme deres to tilbageblevne Fæller til Hjælp. Disse, som imidlertid ikke havde nogen Fordel af Jomfruens Bortførelse, løb ned til Baaden, fulgte af deres to Fæller; de satte skyndsomst fra Land og roede op ad Floden, saa ivrigt de kunde.

Den hele Kamp var gaaet meget hurtigt for sig; Hugo befandt sig nu alene med Adela, der rørt takkede sin Redningsmand. Først nu kom Bodsvenden løbende med Præsten og to Karle fra Præstegaarden. Grimkil var bleg af Bevægelse; han styrtede hen imod sin Datter og trykkede hende til sit Bryst. Hun bad Faderen

først og fremmest tænke paa hendes Redningsmand, og nu vendte Præsten sig mod Hugo og fik en Beskrivelse af, hvorledes det hele var gaaet til.

En Time efter laa Hugo paa sit Leje, men kunde ikke sove; han maatte tænke paa Kampen og paa Adela, og han besluttede, naar det blev Morgen, at gaa til Grimkil og bede om hans Datters Haand. Men nede ved Floden laa Vinterfugls Lig i Græsset, Ravnene fløj allerede over det og havde Lyst til dets Øjne. Tidlig om Morgenen kom Bysvendene og bare Ligene bort.

„Der er nok blevet drukket meget i Nat", sagde de til hverandre, „siden vi finde saa mange Lig."

Næste Dag var der stor Glæde i Præstegaarden; den danske Kjøbmand havde faaet Præstens Datter, og Trolovelsen skulde fejres i den kommende Uge. Hugo havde ladet komme Haandværksfolk; thi han vilde udvide sin Kjøbmandsgaard, inden hans unge Hustru flyttede derind.

Som han en Morgen stod og saae paa Arbejderne, blev han tiltalt af en høj, krigersk Skikkelse.

„God Morgen, Hugo, vi mødtes en Gang paa Torvet i Viborg, nu mødes vi i London. Jeg bringer Dig Hilsen fra vor Broder Knud."

„Nu kjender jeg Dig først, Robert", sagde Hugo. „Hvor Du er bleven bleg og mager! Har Du været syg?"

„Jeg er syg, jeg er sjælesyg."

„Hvad er der sket?"

„Jeg skal fortælle Dig det."

Robert gav sin Broder en udførlig Skildring af sine Lidelser og endte med at sige, at Knud havde raadet ham til at gaa til Mathildes Fader og bede om hans Tilgivelse. Hugo blev meget ilde berørt ved at erfare, at det var hans Broder, som havde været Aarsag til Adelas Søster, Mathildes Død. Hvorledes vilde hans egen Stilling til Præsten og Adela blive, naar de fik det at vide? Han fortalte Robert, at han om faa Dage skulde troloves med Mathildes Søster, og at han var blevet pinligt berørt af, hvad han nys havde hørt.

„Lad mig da tage Hemmeligheden med mig i Graven", sagde Robert, „nu er den Skurk Vinterfugl død. Det var i Grunden ham, der var Aarsagen til hele Ulykken."

„Nej, nej, bedre vil det være, at Grimkil faar sin Datters Død at vide, end han tror, at hun lever et eller andet Sted i Verden og er ulykkelig. Grimkil er en Mand med et godt Hjærte; naar han ser din Anger, vil han sikkert tilgive Dig."

„Hellere drog jeg til en haabløs Kamp", sagde Robert, „end jeg nu begiver mig til Præsten. Aldrig har jeg vidst før, hvad Frygt var, nu véd jeg det, ja, første Gang Frygt paakom mig, var den Gang, jeg saae Mathildes Aand for mig. Jeg skjælvede som et Espeløv."

„Broder, Du maa ikke alene tale med Mathildes Fader, Du maa tale med Præsten Grimkil."

Hugo saae efter Robert, da han vandrede til Præstegaarden; hvor Robert dog gik langsomt! Og han saae bestandig mod Jorden; Hugo ynkedes over ham Nu

traadte han ind af Porten, og hvad vilde der nu ske? Hugo var meget spændt paa at faa det at vide; han ventede en Time, han ventede flere paa, at Robert skulde komme tilbage, men han kom ikke. Det blev Aften, Hugo lukkede sin Bod og gik med bankende Hjærte til Præstegaarden. Den første, han mødte, var Adela; hun havde Taarer i Øjnene og sagde:

„Min stakkels Søster Mathilde, hvor hun har været ulykkelig! Hugo, havde Du ikke været, var jeg blevet det samme; thi den Mand, der havde bortført Mathilde, vilde bortføre mig. Du forhindrede det, og Du dræbte ham. Ikke ønsker jeg nogen Mands Død, men hans glæder jeg mig over."

Hugo saae, at Adela var mod ham, som hun havde været før; han sagde til hende:

„Bedre, at din Søster er død, end at hun skulde leve i Vanære og Sorg."

„Det siger ogsaa Fader."

„Er min Broder her endnu? Jeg har ikke set ham gaa bort."

„Han er her endnu. Hvor han angrer sin Synd! Han sidder inde hos Fader, og de tale om, hvorledes din Broder kan gjenvinde sin Sjælefred."

„Har din Fader tilgivet ham?"

„Fader brugte strax haarde Ord, talte om Kirkens Ban og den evige Fordømmelse, men da han saae din Broders store Anger, rørtes han tilsidst, og nu have de siddet og talt i mange Timer om den hellige Skrift."

„Kunne vi gaa ind til dem?"

„Ja, lader os det."

Hugo fandt sin Broder vandrende i Stuen i Samtale med Præsten; stor Alvor var der over begge. Da Præsten saae Hugo, sagde han:

„Jeg har tilgivet din Broder, og jeg vil bede for hans Sjæl, at den maa finde Fred og Vor Frelser tage den til Naade."

„Aldrig vil jeg undlade at velsigne Dig derfor, Præst", sagde Robert.

„Og din Broder har nu, efter at have raadført sig med mig, besluttet at lade sig indvie til Præst", sagde Grimkil, „og naar det med Guds Hjælp er sket, vil han rejse til Danmark og prædike Kristendommen for Hedningerne."

„Det er min Beslutning", sagde Robert til sin Broder.

Hugo mente, at den Beslutning var god; thi Danmark trængte til Præster.

Dagen efter forlod Robert London for i Klostret Croyland at forberede sig til sit hellige Kald. En Maaned efter stod Hugos Bryllup med den smukke Adela.

Fjerde Kapitel.

Kongens Hjemkomst.

Hedeby eller Slesvig var den Gang endnu en af Nordens vigtigste Handelspladser, hvilket den allerede havde været i flere Aarhundreder; thi Hovedvejen til Nordevropa fra Arabien og Landene ved det kaspiske Hav gik gjennem Rusland langs de store Floder op til Østersøen, og Varerne bragtes derefter vestpaa helt over til England. Det forkortede Vejen at føre dem til Hedeby, derfra at bringe dem et kort Stykke Vej over Land til Hollingsted og paa andre Skibe sejle med dem til England, Flandern eller Nordfrankrig. Trenefloden var den Gang sejlbar til Hollingsted. Vi have endnu Beretninger fra arabiske Kjøbmænd, som den Gang besøgte Østersøens Kyster, og mellem de anselige Handelspladser nævne de Hedeby. Arabiske Mønter benyttedes ofte af Befolkningen i Norden*). Fra Arabien kom Sølvet til Norden, medens Guldet tidligere var kommet hertil fra Asiens guldholdige Bjærge.

Det var Nordens Kjøbmænd, som havde hele Handelen i deres Haand; thi de Danske, Norske og Svenske vare den Gang Verdens første og dristigste Sømænd og havde de bedste Skibe. Ethvert Kjøbmandsskib var udrustet til at kunne forsvare sig mod Vikingeskibene,

*) Paa Øen Gothland er der fundet over tyve tusinde arabiske Mønter, udmøntede i henved halvfjerdsindstyve Byer i Kalifatet.

Kjøbmandsfærden var den Gang en krigersk Færd. Rigdomme strømmede ind til Norden og sattes i kostbare Kvindesmykker og prægtige Vaaben.

Harald Jarls og Bjørn Jarls Enker vare med deres Sønner stegne i Land i Hollingsted, hvorfra de til Hest vilde begive sig til Hedeby. De tre kongelige Huskarle ledsagede dem. Det var i Begyndelsen af Oktober, Vejret var friskt og Himlen uden Skyer.

„Ermenild", sagde Gunhild, „ingen af os har før været i Danmark, som vi have hørt vore Mænd saa meget berømme. Se, Landet byder os velkommen med en varm Sol og Skove i Efteraarets Pragt."

„Begge komme vi hertil uden Mænd", svarede Ermenild, „baade Harald og Bjørn bleve dræbte paa Niddingesvis."

„Vi have, den hellige Jomfru være lovet, vore Sønner endnu, Du din Asmund, og jeg Thorkil og Hemming. Kong Svend vil skaffe dem Forfremmelse, optage dem mellem sine Huskarle og siden gjøre dem til Jarler."

„Den Mængde med Varer belæssede Heste, vi møde, minder mig om London", sagde Ermenild, da et Tog af henved en Snes belæssede Heste kom dem forbi.

„Vi nærme os Hedeby", sagde Gunhild. „Der skal Thorkil Geysa, en af vore Frænder, være Jarl."

„Han kan maaske sige os", mente Ermenild, „om Kongen er kommen hjem fra sit Møde med Paven og Kejseren."

Ved Middagstid fik de Øje paa Hedeby; Fru Ermenild studsede og sagde:

„Jeg ser kun ét Kirketaarn."

„Du maa huske paa", svarede Gunhild, „at Landet først for hundrede Aar siden, ja, næppe saa længe, er blevet ret kristnet. Men se hisset i Fjorden ligger Skib ved Skib, som det kunde være Themsen."

Da mødte de et Selskab af Herrer og Damer, som bare Falke paa Haanden, et Tegn paa, at de skulde paa Jagt. Selskabet lo og var lystigt. Fru Gunhild vendte sig mod Huskarlene og spurgte:

„Kjende I dem, der drage paa Jagt?"

Knud red frem til Fruens Side og sagde:

„Det er Thorkil Geysa og hans Døtre."

De to Rytterskarer nærmede sig nu hinanden, Knud red frem, hilste paa Jarlen og fortalte, hvem det var, han og de andre Huskarle ledsagede. Jarlen bød Knud velkommen til Danmark, studsede ved at høre, at Bjørn Jarl var bleven myrdet og red frem for at byde de fornemme Damer velkommen til Danmark. Men Knud benyttede Lejligheden til at hilse paa Jarlens Døtre og navnlig paa Dotta.

„Det glæder mig at se Dig igjen", sagde Dotta, „og at erfare, at Du ikke har glemt mig. Der er en anden, som ligeledes bestandig tænker paa mig", tilføjede hun skjælmsk.

„Hvem er det?" spurgte Knud med bankende Hjærte.

„Det er Kong Harald den onde."

„Jeg har hørt, at han har to Koner, vil han have en tredje?“

„Du misforstaar mig, Knud. Du véd, Dronning Alfhild forlod Kong Svends Hof og drog til Norge. Hun har aldrig kunnet holde Tand for Tunge og har da fortalt Kong Harald, hvor lystige mine Søstre og jeg have gjort os over ham, og at vi have sagt, at vore Osteankre vel kunde holde Kong Haralds Skibe. Han er derover bleven saa rasende, at han har svoret paa, at vi skulde komme til at undgjælde for vor Spot. I Sommer har han søgt os paa Skjersø, som han har plyndret. Heldigvis vare vi her.“

„Gud være lovet, at Du var her!“ udbrød Knud.

Deres Samtale blev afbrudt ved, at Thorkil vinkede ad sine Døtre, for at de kunde blive forestillede for de fremmede.

Kong Svend var endnu ikke kommen hjem fra Udlandet, men ventedes hver Dag. Knud blev i Hedeby, til han kom, og fik derved Lejlighed til en Gang imellem at se Jarlens Døtre og at tale med dem. Han erfor, at Dotta havde haft en Bejler, men at Faderen havde sagt til ham, at hans Datter allerede var lovet bort til en anden, saafremt denne anden kunde faa opfyldt en Betingelse, der var stillet for Giftermaalet. Knud blev meget lykkelig ved at høre Jarlens Svar, men Dotta spurgte:

„Tror Du, at din Fader vil blive forligt med Kongen?“

„Jeg véd det ikke“, svarede Knud mørkt. „Jeg

maa først se at faa min Fader funden. Han er næppe her i Landet; jeg hørte ovre i England, at han havde været der."

„Du gjør mig bekymret", sagde Dotta.

„Mine Brødre have lovet at være mig behjælpelig med at finde vor Fader. Hugo bor i London, og der kommer Kjøbmænd fra hele Verden; han vil udspørge dem, og faar han noget at vide om min Fader, vil han skikke mig Bud derom."

„Maatte han da erfare noget!" sagde Dotta.

Endelig kom Kong Svend hjem fra Udlandet med et stort og prægtigt Følge. Han havde lært baade Kejseren og Paven at kjende paa Konciliet i Rheims. Kejseren var den Gang Europas mægtigste Fyrste. Det gjaldt for Stifteren af det nye danske Dynasti om at vinde Anerkjendelse, saa at det blev kundbart for Alverden, at ikke Harald Haarderaade, men Svend Estridsøn var Danmarks retmæssige Konge. Overfor Landets Stormænd vilde det ogsaa kunne styrke Kong Svend, at han havde været Kejserens velsete Gjæst.

I Rheims havde Kong Svend, som sagt, gjort Bekjendtskab med Pave Leo den niende og tillige med hans berømte Ven og Raadgiver Subdiakonen Hildebrand. Han var bleven indført hos disse mægtige Mænd af Erkebisp Adalbert af Bremen, der skulde faa saa stor Indflydelse paa Kirkevæsenets Ordning i Danmark. Kong Svend forstod, at der arbejdedes hen til, at Kejser og Pave skulde støtte hinanden; Kejseren saae i Kejserdømmet den af Gud indsatte Øvrighed her paa

Jorden; det havde at vaage over Kirkens Sikkerhed og Renhed, og Endemaalet var et mægtigt Verdensherredømme. Frankrig var den Gang svagt og adsplittet i Partier, hvorfor der fra den Side næppe kunde ventes Modstand mod Kejserens højtflyvende Planer.

Idet Kong Svend saaledes var kommen til Erkjendelse af, hvor Magtens Tyngdepunkt den Gang laa i Evropa, indrettede han klogeligt sin Politik derefter. Men paa samme Tid glemte han ikke at udvikle sit Riges Kraft og at samle det til en Enhed; han gav Danmark det Landeomraade, som det bevarede hele Middelalderen igjennem, og han gav Landet de endnu bestaaende Bispedømmer.

Kong Svend tog ind i den nye Kongsgaard, som han havde ladet bygge i Torvestræde, og lod sig strax give Beretning om, hvad der var sket i hans Fraværelse, og især om, hvor stærkt Kong Harald i denne Sommer havde plyndret paa de danske Kyster.

„Med Guds Hjælp skal der blive sat en Grænse derfor", sagde han.

I Hedeby erfor han først sin Broder Bjørns Drab. Han lod Knud kalde som den, der kunde give den mest udførlige Beretning derom. Bjørns Drab smærtede Kongen dybt. Han spurgte Knud:

„Har Du ikke set noget til min yngste Broder Asbjørn?"

„Nej", svarede Knud.

„Han er ikke saa godtroende, som Bjørn var", sagde Kongen; „lidet anede jeg, at det var sidste Gang

jeg saae Bjørn, da han besøgte mig i Sommer paa min Flaade. — Faar jeg fat paa Svend Godvinsøn, lader jeg ham dræbe."*)

Kongen sørgede paa det bedste for Fru Ermenild og Fru Gunhild. Deres Sønner vare endnu for unge til at blive optagne i Thinglit. Nogle Dage efter drog Kongen nordpaa, og mellem de Huskarle, som ledsagede ham, var Knud.

Det var tydeligt at se, at den Uvillie, der tidligere paa flere Steder, navnlig i Jylland, havde været til Stede mod Kong Svend, var ved at forsvinde. Overalt, hvor Kongen holdt Thing, kom Befolkningen ham venligt i Møde, og overalt bad Folk Kongen befri dem for den grumme Sørøver Harald den onde. Han lovede at gjøre, hvad han formaaede. Da Kongen imod Aarets Slutning kom til Roskilde, hvor han vilde holde Jul, traf han der sammen med sin Frille Thora.

Hendes Opførsel overfor Kongen var bleven noget forsigtigere end før, dog kunde hun ikke helt beherske sin ilsindede Natur. Efter at de første Hilsner vare vexlede, sagde hun:

„Jeg kommer tilbage til, hvad jeg talte med Dig om, før Du rejste, Du skal gifte Dig med mig. Det vil ogsaa gavne vor Søn, naar han en Gang skal paa Valg til Konge."

„Du kan maaske have nogen Ret deri", svarede

*) Kongen fik ikke fat paa Svend Jarl; thi Mordet paa Bjørn nagede ham saaledes, at han gjorde en Pilegrimsrejse til Jerusalem. og paa Hjemvejen døde han.

Kongen, „men ej er det saa let en Sag for en Konge at gifte sig med en Frille, især da Du ikke er nogen Jarledatter. Imidlertid har jeg talt om den Sag med Erkebispen af Bremen, og han har ment, at jeg skulde sende vor Søn, naar han blev noget ældre, ned til Rom. Naar han saa havde vundet Pavens Gunst, vilde Paven eller en af hans betroede Mænd kunne formaas til at skrive herop og opfordre mig til at gifte mig med min Søns Moder."

„Hvor Du er god, Svend!" raabte Thora, slyngede sine Arme om hans Hals og kyssede ham.

„Du har ofte talt ondt om Kirkens Mænd; jeg antager, at Du ikke gjør det herefter."

„I det mindste ikke om Paven og de hellige Mænd i Rom, de maa være meget bedre end de, vi have her hjemme. Naar skal Knud Magnus rejse?"

„Jeg tænker om et Par Aar."

„Hvorfor ikke til næste Aar?"

„Han er for ung, han vil ikke kunne udholde den anstrængende Rejse."

„Svend, Svend", bruste Thora op, „jeg har dog taget fejl af Dig, Du elsker mig ikke."

„Thora", sagde Kongen fast og saae paa hende.

Hun tav, kastede sig atter til hans Bryst og sagde:

„Ja, ja, jeg véd nok, at jeg ikke er, som jeg bør være. Men vent, til jeg bliver Dronning, saa skal Du faa at se."

Kong Svend holdt Jul i Roskilde; der saas flere af Landets mægtigste Mænd ved Julegildet, saaledes

Kongens Slægtning Ulf Jarl, ogsaa kaldet Ulf Gallicie-farer, med sin unge Søn Trund, den fra England fordrevne Osgod Clapa, den unge Skjalm Hvide og mange andre, hvis Navne ikke ere blevne opbevarede. Størst Tillid skænkede Kongen Bisp Vilhelm af Roskilde; han foretog sig intet i kirkelige Sager uden at spørge ham til Raads, ogsaa om vigtige Statssager talte Kongen med Bispen.

Det var en Dag kort efter Jul, at Kongen sad i sit Lønkammer sammen med Bispen. Krigen med Norge var paa Tale.

„Haralds Røvertog mod Danmark ville vedblive", sagde Kongen, „han mener at gjøre de Danske kjede af min Regering ved hvert Aar at plyndre paa Kysterne, ved at lade mig i Ro frygter han for, at jeg kan blive saa stærk, at jeg tilsidst gjæster ham i Norge."

„Jeg véd, at flere danske Høvdinger i Sommer have hærget paa Norge", sagde Bispen.

„Den Skade, som de have tilføjet Normændene", sagde Kongen, „kan langtfra opveje den Skade, som Harald har tilføjet os."

„Haralds Toge herned", sagde Bispen, „ere helt planløse; hvis det var hans alvorlige Agt at erobre Landet, vilde han forsøge at sætte sig fast paa et eller andet Sted, men det gjør han ikke; han véd, at de Danske hade ham og kalde ham den onde."

„Jeg havde haabet, at der forlængst vilde være udbrudt Oprør i Norge mod den strænge Konge", sagde Svend. „Jeg har i al Hemmelighed sendt Mænd

derop med rige Gaver for at ophidse Bønderne mod Kong Harald. Bønderne nære dog saa stor Frygt for Kongen, at de ikke tør sætte sig op imod hans Bud."

„Jeg foreslaar, at I gaar en anden Vej", sagde Bispen, „en Vej, der vil blive Eder til større Ære. I skal skikke Bud til Kong Harald og lade ham sige, at I med den danske Flaade venter ham næste Sommer i Gøta-Elven."

„Tror I, han vil møde mig?"

„Det vil han. Det er Haralds største Glæde at kæmpe; han bilder sig ind, at han er uovervindelig."

Kongen talte med sine Stormænd om Bispens Forslag, og de fandt alle, at det var godt. Der blev derfor sendt Mænd til Norge for at opfordre Kong Harald til næste Sommer med sin Flaade at møde Kong Svend i Gøta-Elven.

Femte Kapitel.

Agnar kristnes.

Knud havde denne Vinter haft Orlov fra Kongens Tjeneste. Han var rejst til Djursland for at faa at vide, hvorledes det stod til i Thorsager. Naar Faderen en Gang var død, vilde jo en stor Del af hans Gods blive hans yngste Søns. Maaske havde Faderen i al

Hemmelighed været hjemme. Knud undrede sig over, at den Tanke ikke før var falden ham ind.

Det var en mørk og sludfuld Dag midt i December, at han fik Thorsager i Sigte; hans Hest var træt, hvorfor han kun kunde ride langsomt. Barndomshjemmet var nær, og Barndommens Minder trængte ind paa ham. Borte vare de nu allesammen, som for mange Aar siden havde været samlede om Julegalten, Fader, Moder og Brødre; Knud skulde fejre sin Jul i Thorsager alene. Dog nu erindrede han sig sine Halvsøstre, Ragnhild, der var Enke, og Svafa, hvorledes mon det gik dem?

Taagen blev tættere, han kunde kun se et Par Alen frem for sig; da dukkede pludselig en underlig, fantastisk Skikkelse frem af Taagen. Knud studsede, men blev strax efter klar over, at det var Thorbjørg, Lysmoderen.

„Velkommen hjem igjen, Erland", sagde hun, „ilde er det gaaet, siden vi saas sidst."

„Det maa Du nok sige", svarede Knud.

„En Jomfru vilde have Dig, men fik Dig ikke, Du vilde have en Jomfru, men fik hende ikke."

„Du taler sandt."

„Held har Du alligevel haft med Dig", sagde Thorbjørg, „men Uheldet ramte din Fader."

„Hvad kalder Du Uheld?" spurgte Knud.

„Jeg kalder det Uheld, at han drak den Elskovsdrik, som Hildur havde bestemt for Dig."

„En Elskovsdrik! Jeg har ikke før hørt Tale derom."

„Det var den Aften, jeg sidst var paa Thorsager; Hildur havde gjort mig en Tjeneste ved at synge Vardlokur for mig, jeg kunde derfor ikke afslaa hendes Begjæring om at hjælpe hende til en Elskovsdrik. Hun sagde mig ikke, hvem den var bestemt for; siden erfor jeg, at Agnar havde tømt det Bæger, som var tiltænkt Dig. Derved fik hun ham aldeles i sin Magt og forledte ham til mange onde Gjerninger."

Knud korsede sig ved at høre dette.

„Min Fader", sagde han, „er altsaa ikke saa brødefuld, som jeg har antaget."

„Det er han ikke; Hildur blev hans onde Aand og fik ham i sin Magt."

„Har Du siden den Gang hørt noget fra min Fader?"

„Nej, men jeg kan fortælle Dig, at jeg, da Hildur var død, ophævede Trylledrikkens Virkninger, og at din Fader tænkte med Gru paa, hvad han havde gjort."

„Gjorde han!" udbrød Knud.

„Han forlod Landet, og Guderne maa vide, om han nogen Sinde vender tilbage."

„Jeg vil haabe det", udbrød Knud.

„Hvorledes!" udbrød Thorbjørg. „Du hader ikke din Fader, og dog har han ikke været Dig god."

„Du véd", sagde Knud, „at jeg er bleven kristnet, og den hvide Krist lærer os at tilgive Krænkelser."

„Det var stor Sorg, Du og dine Brødre forvoldte Agnar ved at forlade de gamle Guder."

„De have mistet al Magt i Himlen og paa Jorden."

„Jeg tror det næsten selv", sagde Thorbjørg. „Deres Tid er forbi. Jeg paakalder dem kun endnu, naar jeg forudsiger Fremtiden."

„Er Du ogsaa bleven kristen?"

„Nej, jeg er hverken det ene eller det andet, men det aner mig, at de Tider snart ville komme, hvorom den store Vala har sunget:

Der skulle paany
Forunderlige
Gyldne Tavler
I Græsset findes,
Som de, i Tidens Ophav
Ejet havde
Guders Fyrste
Og Fjølners Slægt.
Usaaede Agre
Skulle da Frugter bære,
Alt ondt forsvinde,
Balder gjenkomme.

Ja, ja, Kristus er maaske den gjenfødte Balder, og hans Visdom de Yduns Æbler, som ikke mere forynge Guderne, men Menneskene. Farvel Erland, her skilles vore Veje."

„Lov mig", sagde Knud, „før Du forlader mig, at give mig Underretning om min Fader, hvis Du faar saadan."

„Det lover jeg Dig."

Thorbjørg vendte sin Hest og forsvandt i Taagen. En Gaard viste sig kort efter paa Knuds højre Haand; han var nu kommen til Thorsager. Han red videre; thi hans Faders afbrændte Gaard laa i den anden

Ende af Byen, og den Gaard, hvorpaa hans Søstre formodentligt opholdt sig, noget derfra.

I Stedet for en Brandtomt fandt Knud et stort, nyt Bjælkehus, hvor hans Barndomshjem havde staaet. Han studsede, holdt sin Hest an og red hen til Huset. Hundenes Gøen kaldte en Træl udenfor, Knud spurgte ham:

„Hvem har ladet dette Hus opføre?"

„Det har Svafa, Agnars Datter."

„Hvor er Agnar?"

„Ingen véd det."

„Vis mig Vejen til Stalden", sagde Knud.

Det gjorde Trællen; mens Knud var ifærd med med at sætte Hesten i Baasen, kom Svafa til og udbrød:

„Altsaa har Auti dog haft Ret, han kom løbende og fortalte mig, at en Karl, der lignede min Broder, havde ført sin Hest ind i Stalden. Velkommen til Gaarde, Knud."

„Er det Dig, Svafa!" udbrød Knud. „Jeg er kommen hertil for at se, hvorledes det staar til her paa Egnen. Du har faaet vort nedbrændte Hus opbygget i Sommer."

„Jeg har saa. Ragnhild er tagen til Hornslet, hvor hun bestyrer Gaarden for sin Søn, og jeg tænkte, at jeg ligesaa godt kunde bestyre Gaarden for vor Fader. Jeg lod komme Tømmermænd og fik rejst dette Hus. Du skal se, at det er ligesaa godt som det gamle."

Knud fulgte med sin Søster ind i Huset og besaa det nøje:

„Det er et godt bygget Hus", sagde han, „og Du har ladet Træskæreren pynte paa mangen Bjælke. Se, der er vor Faders Højsæde, skulde han en Gang komme hjem, vil han savne sine gamle Gudebilleder."

„Jeg har ikke ladet dem skære i Højsædestøtterne", sagde Svafa, „thi de bringe ikke mere Velsignelse til Huset".

„Og det siger Du, som er en Hedning!" udbrød Knud.

„Du husker nok, at Du talte til mig om, at jeg skulde blive Kristen, den Gang jeg højst ulykkelig kom til Dig i Viborg. Jeg tænkte ofte over den Sag, men opsatte bestandigt at tage nogen Beslutning. Da var det, at Harald den onde i Sommer hærgede paa Djursland og opbrændte Skjersø. Bønderne rustede sig imod ham, og det kom til en Træfning, hvori mange faldt; mellem dem var Præsten ved Thorsager Kirke. Heldigvis naaede de norske ikke herop til Thorsager. Der gik nu nogen Tid, da kom der en ung Præst hertil fra Aarhus. Jeg hørte ham et Par Gange fortælle Menigheden om Kristi Mirakler og hans Martyrdød, saa sagde jeg til Præsten, at han kunde døbe mig. Han og jeg talte da nogle Gange forinden om den hellige Lære, og jeg blev tilsidst overbevist om dens Sandhed, saa døbte han mig. Han har ogsaa døbt flere andre, og jeg mener, at der ikke mere her paa Egnen er Folk, som have den gamle, fejlagtige Tro."

„Det glæder mig at høre", sagde Knud. „Hvad hedder Præsten?"

„Han hedder Arnketil, og er nok kommen hertil fra England. Han bor endnu ikke her paa Egnen, men rejser jævnligt herop fra Aarhus for at læse Messe og døbe de smaa Børn. Imidlertid er Sognet ved at bygge et godt Hus til ham, og naar det er færdigt, bliver han her. Han ventes hertil i Julen."

„Det maa være en from Mand", sagde Knud, „og jeg lærer ham vel at kjende, thi jeg bliver her i Julen."

„Det glæder mig", sagde Svafa.

Hun havde udviklet sig til at blive en dygtig og villiestærk Jomfru, der med Forstand styrede Huset. Hun havde beholdt nogle af Faderens Huskarle i sit eller rettere den fraværende Agnars Brød, for ikke at være uden Forsvar, hvis det behøvedes. Disse vare hver Dag paa Jagt og forsynede Huset med Vildt.

Knud og Svafa havde besluttet, at Julen skulde fejres med samme Lystighed som ellers, dog med den Forskjel, at det blev en kristelig Julefest. Der blev derfor ikke bragt Offer til Guderne, ejheller blev der afgivet Løfter for det kommende Aar. Præsten Arnketil var kommen til Thorsager og boede i Agnars Gaard. Han og Knud talte ofte sammen og kom til at synes godt om hinanden.

Det var i Julen et mørkt og sludfuldt Vejr. Folk færdedes saa lidt ude som muligt; thi de mente, at onde Aander i Juleugen opholdt sig i Mark og Skov,

det var de gamle Guder, som ønskede at tilføje Menneskene ondt, fordi de havde forladt dem. Trods denne Frygt saae man en Aften i Juleugen en Mand stige op til Thorsager Kirke og gaa derind. Det var Robert, som havde modtaget Præsteindvielsen i England, og som nu var kommen for at bede ved det Alter, hvor han som ung havde set sin Fader svinge den af det varme Blod rygende Offerkniv. Længe knælede han i Bøn; da han rejste sig og forlod Kirken, var det blevet bælgmørkt. Pludselig hørte han en Stemme stønne udenfor Kirken:

„Blod, Blod, høje Guder! Har jeg ikke udgydt meget Blod til Eders Behag, men I have forladt mig!"

Der for en Gysen gjennem Robert, men han blev dog staaende for at lytte.

„Min Øxe har kløvet mangen Kristens Hoved, Klostre og Kirker har jeg tændt som Baal til Gudernes Ære, min Snekke har været i Vest og Øst, men aldrig have mine Tanker ladet mig i Fred. Odin, har Du da mistet din Magt; er det sandt, at den hvide Krist er stærkere en Du? — Hvis saa er, da forbander jeg Dig, fordi Du har gækket mig!"

Stemmen tav, men begyndte igjen:

„Magt havde jeg og Rigdom og mange Venner, og nu vandrer jeg om som en fredløs Mand uden Hjem, maa skjule mig som det vilde Dyr, og lider tidt Hungerens Kval som dette. Hjælper mig, Guder! I vandre i Julens tolv hellige Nætter om paa Jorden hjælper mig! I ville ikke?"

Stemmen lo vildt og uhyggeligt.

„Jeg trodser Eder, Guder! Afmægtige Stakler! Jeg trodser Eder! Jeg forlader Eder! Hvorofte har jeg ikke her blotet til Eder? Jeg har paakaldt Eder. Jeg har berømmet Eder. Mængden stod om mig, den troede mig. Jeg har løjet for Mængden og for mig selv".

Stemmen tav i nogen Tid og begyndte igjen:

„Derinde i Thorsager Gudehov stod jeg en Gang som en mægtig Mand, og tre Sønner stode ved min Side. Hvor ere de nu? De have været klogere end jeg, de have vendt sig til den hvide Krist. Tre Sønner havde jeg, nu er jeg en barnløs Mand."

„Det er Du ikke", sagde Robert.

„Hvem talte i Natten? Var det en Lysalf, sendt af Guderne?"

„Nej, det var en kristen Præst."

„En kristen Præst! Og Du tør i denne Julenat vandre alene?"

„Kristus er altid med mig og beskytter mig."

„Frygter Du ikke for at møde Guderne?"

„Nej, thi de ere afmægtige."

„Du kan maaske have Ret. Har Du hørt, hvad jeg har sagt?"

„Jeg har hørt det, og jeg ynkes over Dig. Men jeg vil sige Dig, at alt skal blive Dig gjengivet, saafremt Du modtager Daaben."

„Skulde Du kunne love mig det, hvorom jeg forgjæves har anraabt Guderne?"

„Det kan jeg."

„Men Du véd ikke, at jeg har mørke Syner. Der er hun igjen, Hildur med det blodige Hoved! Vig fra mig, Hildur!"

„Naar Du lærer at bede, ville ogsaa dine Syner forsvinde. Jeg kjender en Mand, der har et saadant Syn, men han har det Haab, at han en Gang ved Bøn og Faste vil kunne faa Tilgivelse for sin Synd."

„Hildur, Hildur! Præst, frels mig! Hun er gruelig at se, Blodet stivner i mine Aarer."

„Kan jeg finde Dig i dette Mørke, vil jeg slaa Korsets Tegn over Dig og bede et Fadervor."

Robert gik hen til det Sted, hvorfra Stemmen kom. Han stødte paa Manden, gjorde Korsets Tegn over ham og fremsagde Fadervor paa Latin.

„Synet forsvandt", sagde Agnar, thi ham var det, der havde talt. „Præst, jeg vil høre paa Dig, jeg har aldrig før villet høre, hvad Folk havde at fortælle om den hvide Krist."

Robert begyndte da i Nattens Mulm og Mørke at tale til sin Fader, hvem han forlængst havde kjendt paa Stemmen; han talte til ham om Barnet fra Bethlehem, og Agnar lyttede til med Opmærksomhed. Da bleve pludselig nogle Juleblus tændte i Omegnen, og noget af Lyset fra disse naaede op til Bakken, hvorpaa Fader og Søn stode.

„Maatte der i denne Nat blive tændt Juleblus i din Sjæl", sagde Robert, „da vil Du finde Fred i dit Jordeliv og Salighed hisset."

„Det er mig altsammen saa nyt og saa forunder-

ligt", sagde Agnar, „men jeg begynder at kunne lide det. Hvor vil Du sove i Nat, Præst?"

„Jeg vil sove paa samme Sted som Du."

„Det vil Du ikke, Præst. Jeg sover paa Skovens visne Løv, og Nattens Taage er det Tæppe, som indhyller mig."

„Der ville vi ikke sove", sagde Robert. „Jeg skal skaffe os begge et bedre Sovested."

„Jeg er en fredløs Mand", sagde Agnar. „Jeg er kjendt af mange paa denne Egn, Du kan indse, at jeg ikke tør paakalde nogens Gjæstfrihed."

„Du skal heller ikke paakalde nogens Gjæstfrihed", sagde Robert. „Du skal gaa til din egen Gaard".

„Min Gaard er brændt", sagde Agnar. „Men Du taler jo, som om Du kjendte mig".

„Det gjør jeg, Du er Agnar Ivarsøn."

„Hvem er Du?"

„En Mand, der en Gang i Nattens Mulm og Mørke har maattet forlade din Gaard. Det gjorde mig ondt".

„Jeg har altid været gjæstfri, aldrig har jeg vist en Gjæst ud i Nattens Mulm og Mørke."

„Du har det, Agnar, og det var din ældste Søn."

„Hvad, er det Dig, Vifil", sagde Agnar og stod stille.

„Jeg fik i Daaben Navnet Robert", sagde Sønnen.

„Og Du er bleven Præst."

„For at finde Fred, Fader. Ogsaa mig tynger en Brøde, en Kvinde dræbte sig selv, jeg var Skyld

deri; hun viste sig for mig Dag og Nat, og for at faa Ro tyede jeg til Croylands hellige Kloster."

„Har Du faaet Ro?"

„Ja, Synet kommer sjældnere og bliver blegere. Tro mig, der er Lægedom i den kristne Lære for alt."

„Jeg vil ikke modsige Dig, maaske har Du Ret. Vifil. Robert, det havde maaske været bedre, om jeg hin Aften, da den engelske Jarl gjæstede mig, ikke havde vist Dig ud i den mørke Nat."

„Derom ville vi ikke tale nu", sagde Robert. „Vide skal Du, at det gaar mine Brødre vel."

„Det glæder mig at høre. Ilde er det gaaet mig, siden Erland forlod mig; det var den Søn, som blev længst hos mig, derfor smærtede det mig dybest, da han forlod mig."

„Han tjener nu i Thinglit."

„Jeg véd det."

Saaledes samtalende vare de komne til Thorsager, Agnar lod sig lede af sin Søn. Da han saae det nyoprejste Hus, hvor han havde ventet at finde en Brandtomt, studsede han og raabte:

„Hvem har vovet at bygge paa min Grund!"

Sønnen huskede Faderen paa, at denne var en fredløs Mand, og at de begge gjorde klogest i at optræde med Forsigtighed. Hundene gøede hæftigt, da de hørte de fremmede komme, men holdt pludseligt op dermed; thi de gjenkjendte deres gamle Herre. Nu logrede de og udstødte Glædeshyl. Agnar og Robert traadte ind i Hallen og studsede ved, hvad de saa; thi Hus-

karlene sade ved Bordene og vare lystige, de langede til det velforsynede Sulesad og tømte Hornene; ved Siden af Højsædet sad Knud og næst ham Præsten Arnketil. Ligeoverfor Højsædet hang, malet paa Træ, et stort Billede af Guds Moder med Jesusbarnet paa Armen.

„Tag Plads ved mit Højsæde", sagde Agnar til Robert; hans Kraft gjenvaagnede ved Synet af hans Mænd.

Djærv og kraftig som i fordums Dage skred Agnar gjennem Hallen og satte sig i Højsædet. Alle gjenkjendte ham og hilste ham med Glædesraab

„Er jeg eller en anden Ejer af denne Hal?" spurgte han.

„Du er Ejeren", lød Raabet, „hil, hil Agnar, velkommen hjem!"

Da rejste Knud sig, gik frem og stillede sig foran Højsædet.

„Velkommen hjem", sagde han, „jeg er i denne Jul Gjæst i din nye Hal, hvor vi fejre en kristelig Jul; thi Du skal vide, at alle her ere kristne, selv Svasa, som har bestyret dine Gaarde i din Fraværelse, og som har ladet denne Hal bygge. Dobbelt velkommen skal Du være os, hvis Du ikke forstyrrer vor Juleglæde, men ogsaa velkommen vil jeg byde Dig, selv om jeg skal forlade din Hal og ride ud i Nattens Mulm og Mørke til de onde Vætter."

„Ikke vil jeg forstyrre Eders Juleglæde", sagde Agnar, „og ikke skal Du, min yngste Søn, ride ud i

Nattens Mulm og Mørke, hvorfra din Broder og jeg komme. Vi ere hungrige og tørstige, bærer Mad og Drikke frem for os, siden ville vi tales ved."

Der blev frembaaret Mad og Drikke for Agnar og hans ældste Søn; Robert betragtede opmærksomt Billedet af Gudsmoder med Kristusbarnet paa Armen. Da sagde han:

„Det er et saare godt Billede. Jeg har set et lignende i Klostret Croyland, hvorledes er det kommet her?"

„Præsten Arnketil, som sidder hist henne, har tegnet det", svarede Knud og pegede paa Præsten.

„Ogsaa jeg er Præst", sagde Robert. Han rejste sig, gik hen og tiltalte Arnketil, der ligesom Robert var bleven viet til Præst i Klostret Croyland. Medens de to Præster talte sammen, betragtede Agnar opmærksomt Billedet af Guds Moder, saae derefter paa Svafa og udbrød:

„Præst, Du har jo givet din Guds Moder min Datter Svafas Ansigt."

Alle saae paa Billedet og paa Svafa og fandt, nu de vare blevne gjorte opmærksomme derpaa, at Ligheden var paafaldende.

„I Sandhed", sagde Knud, „Fader har Ret".

„Det er maaske, fordi jeg har tænkt paa hende, mens jeg tegnede Billedet", sagde Præsten.

„Saa faar Du lade det blive hængende i min Hal", sagde Agnar.

Alle studsede over, at han vilde have et kristeligt

Billede hængende i sin Hal, men Agnar tænkte ved sig selv, at der var en Mulighed for, at naar han saae paa dette Billede, da vilde Hildurs blodige Skikkelse blive borte. Svafa var under denne Samtale bleven blodrød og vilde gjærne have Mændene til at tale om noget andet. Da traadte hun frem foran Faderens Højsæde og sagde:

„Nu tror jeg at kunne tyde de to sidste Vers af den Vise, som Thorbjørg kvad til Dig, da hun var her sidst."

„Jeg mindes dem kun dunkelt", sagde Agnar. „Men jeg véd, at hun spaaede mig ilde, og at hendes Spaadom er gaaet i Opfyldelse. Kan Du mindes hendes to sidste Vers til mig?"

„Jeg kan det", svarede Svafa.

Hun fremsagde nu:

Guderne kan ikke
Agnar skænke Lykke,
Han som de vil miste
Venner, Kraft og Magt.
Hvis Du faar et andet
Navn, da jeg bebuder,
Alt vil modsat blive,
Af hvad jeg har sagt.

Agnar, Du din ældste
Søn fordrev fra Gaarden,
Og med ham din Fremtids
Lykke Du fordrev.
Hvis Du atter møder
Ham, din Førstefødte,
Vil Du atter finde,
Hvad forskjertset blev.

„Valaen", sagde Svafa, „bebudede Dig Venner, Kraft og Magt, hvis Du fik et andet Navn. Og det vil Du faa i Daaben, naar Du lader Dig kristne. Og naar hun talte om, at Du atter vilde finde Lykken, hvis Du mødte din Førstefødte, da mener jeg, at det betyder, at Robert vil faa Dig til at tilbede den hvide Krist."

„Nu, Du har fremsagt Thorbjørgs Ord", sagde Agnar eftertænksom, „kan jeg huske dem, ja, saaledes talte hun. Hvad din Udlægning af dem angaar, vil Fremtiden vise, om Du har Ret. Jeg er en fredløs Mand, jeg maa vel snart forlade min Hal og vandre ene om i Skov og paa Hede."

„Vel er Du fredløs", sagde Knud, „men Kong Svend har lovet Dig Tilgivelse, dersom Du lader Dig kristne. Jeg har søgt Dig, Fader, for at sige Dig dette."

„Og hvis Du gjør det, vil, som Du nu erfarer, Thorbjørgs Spaadom gaa i Opfyldelse", sagde Svafa.

„Det er ikke for at vinde jordisk Magt og Ære", sagde Robert, „at Du skal forlade dine Guder, men for at vinde Sjælefred."

„Jeg vil i Morgen tale med Dig og den anden Præst om Sagen", sagde Agnar. „I Aften vil jeg glæde mig over atter at sidde mellem mine Venner."

Først sent gik alle den Nat til Ro paa Gaarden i Thorsager. Knud havde faaet nyt Haab; Dotta kunde nu blive hans, hvis Robert kunde faa Faderen omvendt til Kristendommen. Da viste Hildur sig atter for ham, hendes Ansigt var roligt, og hun sagde:

„Jeg har forgjæves
Villet Dig drage
Ind i min gamle,
Blodige Kreds.
Ikke har Hildur
Kunnet Dig daare,
Derfor herefter
Sjældent vi ses.

Ætling af Høgne!
Hildur Dig siger:
Evigt til Slægten
Knyttet hun blev,
Varsler om ond Tid,
Varsler om Dødstid;
Men fra din Himmel
Skyerne drev."

Da hun havde talt, blev hendes Skikkelse utydelig, og hun forsvandt.

Næste Dag talte Knud med sin Fader om Hildur og skjulte ikke, hvorledes Hildur oftere og nu sidste Nat havde vist sig for ham; han endte med at sige, at det var hans Overbevisning, at det var Kristendommen, som havde frelst ham fra at komme i den onde Kvindes Magt, og at hun var sendt af Djævlen for at friste Mennesskene.

„Det maa ligge i vor Slægt at have Syner", sagde Agnar.

„Det er vore Gjerninger, som have fremkaldt dit og mit Syn", sagde Robert, som var kommen til og saae paa sin Fader. „Det er Samvittigheden, som vaagner. Knuds Syn har en anden Oprindelse."

„Samvittigheden?“ spurgte Agnar. „Er det en af de Kristnes Svartalfer?“

„Nej, eller ja, om Du vil. Den er en Svartalf, men naar vi angre, kan den forvandle sig til en Lysalf.“

„Det vil jeg høre mere om“, sagde Agnar.

En Maaned efter var der stor Højtid i Thorsager Kirke; thi Agnar lod sig døbe af sin Søn Robert og fik i Daaben Navnet Peder. Hvor han før havde svunget den blodige Offerkniv, bekjendte han nu Kristus, og den store Mængde Mennesker, som vare forsamlede, bleve dybt grebne af den hellige Handling. Men da nu Agnar kom hjem og satte sig i Højsædet, kaldte han sin Datter for sig og sagde til hende:

„Jeg har hørt, at nyomvendte Kristne ikke have let ved at finde sig tilrette i mange Ting, der angaa Troen. Se, derfor har jeg talt med Sognets Præst, Arnketil, om ofte at være hos mig, og han har lovet mig det, og han har bedt mig om Dig til sin Kone; jeg har sagt Ja dertil og lovet ham i Medgift et Par gode Agre til Præstegaarden. Jeg haaber, at Du er tilfreds dermed.“

Det var Svafa; hun havde i Stilhed fattet stor Kjærlighed til Arnketil, og han havde forlængst sagt hende, at han elskede hende.

Alt, hvad der hidtil havde været Agnar og hans Sønner imellem, var nu ryddet af Vejen, og han befandt sig vel derved; han var ligesom forynget. Han betroede Robert, at han ikke saae Hildurs Gjenfærd saa tidt som før, og at han haabede, naar

han havde lært Herrens Bøn, det da vilde helt forsvinde.

I Februar Maaned kom Kong Svend til Viborg. Agnar rejste med sine to Sønner til den gamle By, og Knud fortalte Kongen om sin Faders Omvendelse.

„Ej ej", lo Svend, „saa den gamle Hedning er bleven kristnet. Det er mig kjært; naar andre erfare det, ville de følge hans Exempel. Lad ham komme til mig, og han skal faa min Tilgivelse."

Agnar traadte nu frem for Kongen, der talte venligt med ham og lykønskede ham til, at han havde forladt de gamle falske Guder. Da sagde Agnar:

„Herre, I er en vennesæl Mand; jeg har altid staaet paa Eders Side, og I skal aldrig finde en Høvding, der er Eder mere hengiven end Agnar, hm, Peder. Naar vi til Sommer skulle kæmpe med Harald den onde, vil I finde min Snekke blandt de bedst udrustede."

Velfornøjet drog Agnar tilbage til Djursland, men hans to Sønner bleve tilbage i Viborg, Knud for at tjene i Thinglit og Robert for at søge en Plads ved Byens Kirke.

Sjette Kapitel.

Dottas Frelse.

I Hedeby havde Thorkil Geysa travlt med at udruste den Ledingsflaade, hvormed han i Maj skulde støde til Kong Svend. Der var mange Ting at paase, ikke blot at Snekkerne vare i sødygtig Stand, men ogsaa at Mandskabets Vaaben vare gode. Rigtignok havde Sysselmændene det nærmeste Tilsyn med sligt, men Jarlen havde ogsaa et Ansvar, og Snekkerne skulde kæmpe under ham; han var i Slaget deres Høvding. Det var de tre sønderjyske Sysler, som vare ham underlagte.

Kongen havde sendt nogle af sine Huskarle til Hedeby for at være Jarlen behjælpelig med Tilsynet, og mellem disse var Knud. Det var en smuk Dag i April, at han red ind i Jarlens Gaard, og hans Hjærte bankede i glad Forventning; nu var jo Hindringen for hans Trolovelse med Dotta ikke mere til Stede. Thorkil modtog Kongens Huskarle med Glæde og sagde, at de vilde kunne være ham til megen Nytte. De fik anvist de øverste Pladser ved hans Bord og en god Stald til deres Heste.

Knud fortalte Jarlen, at Kongen havde tilgivet Agnar i Thorsager.

„Saa maa han have ladet sig døbe!“ udbrød Jarlen.

„Det har han.“

„Det glæder mig at høre. Din Fader og jeg have, som Du véd, i mange Aar været Venner, og det gjorde mig ondt, at han begyndte at fejde paa mig."

„I husker vel", spurgte Knud nu, „at I har lovet mig Eders Datters Haand, naar min Fader lod sig kristne og blev forligt med Kongen?"

„Jeg husker det; jeg vil tilstaa, at jeg, den Gang jeg gav Dig Løftet, kun havde ringe Haab om, at din Fader vilde forlade sine Guder. Men Kristus har været naadig imod ham som imod saa mangen anden forstokket Hedning. Der hviler i dette Land en usynlig Kraft over Menneskene, den drager dem til Kristus enten de ville eller ikke."

Jarlen lovede Knud, at Trolovelsesgildet skulde blive holdt, naar denne Sommers Kamp med Kong Harald var forbi, og Knud fik nu Indbydelse til ligesom tidligere paa Skjersø at besøge Fruerstuen.

„Jeg er glad over, at Du faar Dotta", sagde Fru Ojura, „thi hun elsker Dig højt. Hun har græmmet sig meget over din Faders onde Daad, og hendes Kinder bleve blege, nu smiler hun igjen. Det er om Dig, jeg taler til Knud", sagde Moderen, da Dotta traadte til.

„Jeg mener", sagde Dotta, „det er bedst, at vi ikke tale om, hvad der er sket, men om Fremtiden, nu alt er blevet godt."

„Ja", sagde Ojura, „saaledes ser det ud, men hvo véd, hvad Fremtiden vil kunne bringe?"

„Du tænker maaske paa Kampen med Harald den

onde", sagde Knud. „Han vil aldrig kunne vinde nogen Magt i Danmark, selv om han er mere sejrrig i Slag end Kong Svend."

„Hedeby gjemmer store Rigdomme, sæt, han faldt paa at angribe Byen", sagde Dotta.

„Du glemmer", svarede Knud, „at Hedeby er den danske By, der ligger længst borte fra Norge."

„Skulde han komme her", mente Dotta, „vil det gaa Thora, Gudrun og mig ilde; thi han har ikke glemt vore Osteankre."

„Tror Du", spurgte Knud, „at en Konge mindes en Jomfruspøg? Han har vigtigere Ting at tænke paa."

„O nej", svarede Dotta stolt, „Kong Harald har al Grund til at huske Thorkil Geysa, saa husker han vel ogsaa hans Døtre."

„Vel talt, min Datter", sagde Moderen.

Nogle Dage efter kom Kongens unge Søn, Knud Magnus, til Hedeby. Han var med sit Følge paa Rejsen til Rom. Kongesønnen saae bleg og svagelig ud. Følget fortalte, at det var Kongens Frille, som havde været ivrig for at paaskynde Rejsen. Der blev talt meget om denne Sag i Fruerstuen, og Fru Osura sagde:

„Der siges, at Kongen vil ægte sin Frille, hvis Paven synes godt om Sønnen."

„Ægte en Frille, som ikke en Gang er af Jarleæt" udbrød Dotta, „det kan en Konge ikke."

„Det er aldrig sket før" mente Thora.

„Thora", sagde Gudrun, „skal ikke være god, og hun skal være gjerrig. Jeg maa le ved Tanken om, at vi kunne faa en Dronning, der er gjerrig. Jeg kan forstaa, at en Frille skraber Gods sammen, hun kan jo miste Kongens Gunst, men en Dronning!"

„Det gjør mig ondt, at den lille Kongesøn skal tiltræde den lange Rejse", sagde Osura. „Jeg havde hellere beholdt ham her og plejet ham."

„Jeg vil haabe, at han voxer sig stor og stærk", sagde Dotta, „thi Danmark behøver en Konge, der kan føre et tungt Sværd mod Rigets Fjender. Det kan Kong Svend."

„Den lille Knud Magnus", sagde Gudrun, „ser ikke ud til at kunne leve længe."

„Knud sagde til mig", ytrede Dotta, „at Knud Magnus snarere ligner en Søn af Munkekongen i England end af vor Konge."

„Jeg vil ikke ønske ondt over Drengen", sagde Thora, „men det véd jeg, skulde hans Død foranledige, at Kong Svend forskød sin Frille og tog sig en jævnbyrdig Dronning, vilde alle ærbare Fruer og Jomfruer ikke beklage dette."

„Stakkels Dreng", sagde Osura, „hørte Du dette, vilde din Kind blive endnu blegere end den er. Hvad kan Du gjøre for, at Du har en ond og gridsk Moder?"*)

Dagene gik, og i Begyndelsen af Maj Maaned sejlede Thorkil Geysa med Ledingsflaaden op i Store

*) Knud Magnus døde paa Rejsen til Rom.

Bælt for at støde til Hovedflaaden. Kongens Huskarle fulgte med ham, ikke for at tjene paa hans, men paa Kongens Snekke.

Der blev stille i Jarlens Gaard i Hedeby, da Flaaden var sejlet bort. Osura og hendes Døtre kunde dog glæde sig over den skjønne Vaar og sidde under de høje Lindetræer, samtalende om den forestaaende Kamp mellem Kongerne. Af ankomne Kjøbmandsskibe erfor de, at Harald den onde allerede laa med en mægtig Flaade i Gøta-Elven og oppebiede Kong Svend. Nu blev Spændingen stor; man ventede i Hedeby hver Dag at høre om et Slag, men der hørtes intet, man fik tværtimod at vide, at den danske Flaade vedblivende laa under Sjælland. Folk spurgte hverandre: „Hvad venter Kong Svend paa?"

Kjøbmandsskibe bragte nu Efterretning om, at Kong Harald var bleven kjed af at vente, en stor Del af hans Ledingshær havde begyndt at lide Mangel paa Levnetsmidler, og Kongen havde derfor ladet de Folk sejle hjem, som boede længst borte, og beholdt hos sig sine Hirdmænd, Lensmændene og de Bønder, som boede den danske Grænse nærmest. Kong Haralds Forbitrelse paa Kong Svend, hed det, var meget stor, og han var begyndt at hærge paa det voldsomste paa Jyllands Kyster.

Disse Efterretninger foruroligede ikke Indbyggerne i Hedeby, hvor Handel og Vandel vedblev at gaa sin rolige Gang. Fra Kong Svend hørtes intet. Der forløb en Maanedstid og mere, da hed det en Dag i

Hedeby: „Kong Harald er sejlet med en stor Flaade ind i Slien, den roer af alle Kræfter ned til Hedeby."

Nu blev Skrækken og Forvirringen stor. Alle fik travlt med at gjemme deres Kostbarheder, og ingen tænkte paa at forsvare Byen; Jarlen og hans Mænd vare jo borte. Der udstedtes mange Forbandelser mod Kong Svend, fordi han ikke itide havde leveret Normændene et Slag.

„Hvad skulle vi gjøre?" spurgte Osura sine Døtre. „Se, der kommer den onde Harald sejlende. Skulle vi flygte?"

„Ja, Ja", sagde Gudrun bleg, „lader os flygte."

„Hvorhen?" spurgte Thora tonløst.

„Jarlens Kone og Døtre bør dele Skjæbne med Byens Indbyggere", sagde Dotta. „Vor Fader er den første i Slaget, vi bør være de første til at lide."

„Du har Ret", sagde Osura.

„Men vore Kostbarheder bør vi nedgrave", sagde Dotta.

Snart stormede Normændene gjennem Byens Gader og ind i Husene, alt værdifuldt blev taget og ført til Skibene, mangen Kvinde blev skændet, og mangen Mand myrdet, efter at Normændene havde beruset sig i Vin og Mjød.

Kong Harald jublede højt over alt dette, og et Par islandske Skjalde, der vare hos ham, besang hans nye, store og berømmelige Daad. Efter Sagaen kvad de:

„Modigt er Haralds Hjærte,
Hans Aand betvinger Lande."

Denne Smiger behagede Kongen, og han lønnede dem med nogle af de røvede Smykker.

Da han havde faaet at vide, at Thorkil Geysas Døtre opholdt sig i Hedeby, ilede han selv til Jarlens Gaard og styrtede ind i Hallen i Spidsen for nogle Hirdmænd. Der stode Fru Osura og hendes tre Døtre roligt og ventede paa Kongen.

„Ere I Thorkils Døtre?" spurgte Kongen.

„Jeg er hans Kone, det er hans Døtre", sagde Fru Osura.

„Jeg har Lyst til at lade Eder indebrænde", sagde Kongen.

„Fører I Krig med Fruer og Jomfruer?" spurgte Dotta.

„Nu kan Du forsøge, om dine Osteankre kunne holde mine Skibe", sagde Kongen.

„Pirrelig maa I være", sagde Dotta, „naar en slig aargammel Skjemt ikke er bleven glemt."

„Højmælet er Du", sagde Kongen, „men jeg skal knække dit Mod. Nu bliver Du og de andre Kvinder førte til mit Skib, og norske Lænker skulle blive lagte om danske Møers Lægge."

Osura og hendes Døtre bleve førte bundne ned til Kongens Skib, og en islandsk Skjald kvad, begejstret af dette Syn:

„Af Valle-Øst udskare
Skibsrustning danske Møer
Og Anker-Hager; Kongen
Det æggede til Vrede.

I denne Morgen mangen
Mø ser Jærn-Ankre svære
Vor Herskers Skibe holde,
Dog sikkert ej med Latter."

Normændene førte en stor Mængde Gods om Bord paa deres Skibe, ligeledes mange ansete Mænd og Kvinder, og derefter stak de Ild paa Hedeby, som helt afbrændte. Efter den Dag naaede den gamle Handelsstad ikke sin tidligere Storhed. Denne Daad berømtes af Skjaldene, og de sang:

„I Hedeby vi lode
Den hele Stad fortæres
Brat mellem begge Ender
Af Brand, det Puds ej glemmes.
For Svend i Nat udførtes
Det Værk, før Dagen gry'de,
Ved Borgens Fløj saas Flammen
Fra Huse klar sig rejse".

Med tredsindtyve, for det meste store Skibe, rigt ladede med Bytte, sejlede Kong Harald nordpaa langs Jyllands Kyst. Fru Osura, hendes Døtre og de andre Fanger vare meget nedslaaede; thi de vidste, at de gik et haardt Fangenskab i Møde, hvorfra de kun for store Summer vilde blive udløste.

Dotta tænkte paa Knud. Hvad vilde han sige, naar han erfo'r, hvad der var sket? Ja, hvad vilde Kong Svend og hendes Fader sige? Hvor vare de nu? Havde de kæmpet med Kong Harald, vilde han ikke være kommen til Hedeby. Dotta var meget misfornøjet med Kong Svend, og det var ligeledes de

andre Fanger. Og saa maatte de høre, hvorledes Normændene i deres Overmod haanede de danske og højt berømmede den altid sejrssæle Harald Haarderaade. Denne sagde haanligt til Fangerne:

„Kanske finde de danske det bekvemmere at drive Svin til Skovs end at stride med os Normænd."

Kun langsomt sejlede Flaaden nordpaa; thi Skibene vare svært lastede og havde været længe til Søs, hvorfor de trak Vand. Det forekom Dotta at være en Trøst, at hun havde sit Fædrelands Kyster i Sigte, saalænge var der endnu Haab om, at Kong Svend i sidste Øjeblik kunde bringe Frelse.

Da Flaaden var naaet til Limfjorden, sejlede en Morgen en Baad fra Land ud til Kong Haralds Langskib. Den raabte op til Kongen, at den havde et Bud at overbringe fra Kong Svend. Harald lod Sendebudet komme om Bord, det var den tidligere engelske Jarl Osgod Clapa.

„Hvad har Du at sige mig fra Kong Svend?" spurgte Kongen.

„Jeg har først at bringe Eder Undskyldninger, fordi Kong Svend ikke kom til Mødet i Gøthe-Elven; thi mange uventede Hindringer indtraf. Han er nu beredt til at kæmpe med Eder, naar I vil gaa i Land og holde Slag med ham."

„Det ville vi ikke", svarede Kongen. „Vi sejle til Norge med vort gode Bytte."

„Da lader Kong Svend Dig sige", sagde Osgod,

„at liden Ære er der i at røve fra Bønder, som ikke kunne forsvare sig, deres Faar og Kalve."

„Det er for at hævne de Danskes Falskhed", raabte Kong Harald, „at vi denne Sommer have røvet i deres Bygder. Hvorfor mødte de ikke til Stevnet i Elven og forsvarede deres Kvinder og deres Gods?"

Osgod Clapa maatte sejle bort med uforettet Sag, og for Fangerne var det nu tydeligt, at alt Haab var ude om Frelse fra Fangenskabet.

Flaaden sejlede videre og fik Modvind, da den kom til Skagen, hvorfor den lagde ind under Læsø. En tæt Taage kom om Natten og skjulte Skibene for hinanden. Om Morgenen lettede Taagen lidt paa den ene Side; da meldte Kong Haralds Mænd:

„Vi se ligesom flere Ilde brænde paa Havet."

Da sagde Kongen: „Lader os hurtigt lægge Aarerne ud; thi det er den danske Flaade, som styrer imod os. Taagen maa have løftet sig der, hvor den er, det maa være Morgensolen, som skinner paa de guldbelagte Dragehoveder."

Kong Svend havde om Foraaret ikke faaet sin Flaade samlet saa tidligt, som han havde haabet; thi paa Grund af Modvind vare Skibene fra det vestlige Jyllands Sysler først sent stødte til Hovedflaaden. Kongen havde mønstret sit Mandskab, og der var opopstaaet nogen Tvivl hos ham, om det kunde maale sig med Kong Haralds Mænd, som hver Sommer laa i Ledingsfærd. Det var desuden at antage, at den norske Konge havde gjort store Anstrængelser for at kunne

vinde Sejr. Kong Svend besluttede da at se Tiden an. For ham var det om at gjøre at undgaa et Nederlag, der kunde faa uberegnelige Følger; han var først og fremmest Statsmanden, Harald derimod den ubændige Viking.

Et Smil fo'r over Svends Ansigt, da han af sine Spejdere havde erfaret, at Harald havde hjemsendt en Del af Ledingsflaaden. Derefter kom der Efterretning om, at Harald hærgede paa det voldsomste paa Jyllands Kyster. Høvdingerne spurgte da Kong Svend, om det ikke var paa Tide at lette Anker.

„Endnu ikke", svarede Kong Svend.

Han arbejdede paa at gjøre sine Skibe saa kampdygtige som muligt. Hans eget Langskib var det smukkeste i Flaaden og havde en Besætning af over to hundrede Mand. Dets Stavn var prydet med et udskaaret og forgyldt Billede af en Drage. Ogsaa Høvdingerne havde prægtige Langskibe, hvis Stavne vare prydede med forgyldte Billeder af Ravne, Gribbe, Løver og andre Dyr. Foruden Langskibene hørte til Flaaden en Del mindre Skibe, som kaldtes Snekker, Barder, Skuder og Barker, de anvendtes blandt andet til at tilføre Flaaden Vand og Levnetsmidler.

Da kom der en Dag Efterretning om, at Hedeby var blevet plyndret og brændt og dets fornemste Mænd og Kvinder bortførte i Fangenskab. Kong Svend sagde da:

„Nu er Tiden kommen!"

Han vidste, at alle nu fra den højeste til den laveste brændte af Begjærlighed efter at komme til at kæmpe med Normændene, og han sagde sig selv, at Haralds Skibe maatte være saa stærkt ladede med Bytte, at det skadede deres Kampdygtighed. Thorkil Geysa var meget bekymret for sin Hustrus og sine Døtres Skjæbne; thi at de enten vare myrdede eller faldne i Fangenskab, herom tvivlede han ikke.

Rask sejlede Flaaden nordpaa. Kongen lod Osgod Clapa sejle foran med det Budskab til Kong Harald, som vi kjende. Den norske Konges Afslag kom ikke Svend uventet, nu gjaldt det om at indhente den norske Flaade.

Knud var om Bord paa Kongens Skib og tjente under Stavngjemmeren i Forstavnen. Han stirrede forud, men saae kun de blaa Bølger, en enkelt Fiskerskude eller nogle flyvende Maager. Langskibet syntes ham at skyde en altfor langsom Fart! Ogsaa han mente, at Dotta rimeligvis var som Fange om Bord paa den norske Flaade.

Denne var ikke at se, da den danske Flaade om Aftenen ankrede under Læsø. Knud lagde sig bedrøvet til at sove. Han vaagnede før Solens Opgang; en tæt Taage laa over Havet. Nu var der intet at udrette, Flaaden maatte blive liggende, til Taagen lettede. Han spejdede imod Øst og haabede, at den opgaaende Sol vilde fordrive Taagen, og se, hans Haab gik i Opfyldelse, der kom Bevægelse i Taagen, den fik glimrende Farver, den rullede sig sammen i sælsomme

Former, steg og dalede igjen ned til Havet, og imens brød Solen straalende frem gjennem Skylaget, og de forgyldte Stavne funklede og lynede. Flaaden lettede Anker og sejlede forbi Læsø. Nu hævede Taagen sig ogsaa længere nordpaa og se, der laa Længslernes Maal, den norske Flaade.

De Danske roede af alle Kræfter. Deres Skibe vare lettere at ro; thi de vare ikke ladede med Bytte, og Kong Harald flygtede; han, som roste sig af aldrig at have vendt nogen Fjende Ryggen, han flygtede. Men i den norske Flaade sejlede Kong Haralds Langskib bagest; thi det var tungest at ro. Vinden havde lagt sig, der var stille paa Søen, og Strømmen gik ned mod den danske Flaade.

Paa Kong Svends Drageskib var man Vidne til, at de danske Snekker halede godt ind paa de norske, og at Kong Harald ikke vilde kunne undgaa at kæmpe. Da begyndte de forreste Skibe at holde inde med Forfølgelsen. Hvad var der sket? Kong Harald havde kastet Tømmer over Bord og derpaa lagt de herligste Klæder og andre Kostbarheder. De Danske bleve fristede heraf og lagde bi for at opfiske de smukke Sager; herved glemte de at ro efter Fjenden. Kong Svend roede hen til dem og tilraabte dem vredt:

„Det er en stor Skam, om vi ikke skulle indhente og overvinde Normændene. Jeg undrer mig over, at I lade Eder standse af denne falske Pynt, som intet er værd, og ikke hellere ville vinde en stor Sejr. Tænker paa, hvor megen Spot I have at hævne paa dem for de

Mænd, de have fældet, og det Gods, de have røvet. Mange af Eder have her at søge efter Eders ædle Hustruer eller Døtre, og næppe vil en saa gunstig Lejlighed atter vise sig, hvis vi nu lade dem slippe bort. Saare berømmeligt vilde det blive, hvis vi i en kort Tid kunde faa hævnet paa dem al den Vanære, de have tilføjet os."

Ved at høre deres Konge tale saaledes, begyndte de Danske at ro stærkt til, og snart vare de igjen den norske Flaade meget nær. Nu befalede Kong Harald sine Mænd, at de skulde lette deres Skibe ved at kaste Malt, Hvede og Flæsk over Bord, og at lade Mjød, Øl og andre Drikkevarer løbe ud i Søen. Det skete, men desuagtet kom de Danske nærmere.

Da sagde Kong Harald:

„Nu ere gode Raad dyre; tager nu alle Stridsskjærme og skyder dem over Bord, fæster derved tomme Tønder og Fade og sætter saa derpaa de Danskes Kvinder og øvrige Fanger!"

Da nu Kong Svend saae Fangerne komme drivende og hørte deres Raab om Hjælp, forbarmedes han over deres Nød og glemte at forfølge Kong Harald. Han bød Flaaden at redde Fangerne. Og se, hist henne flød den Kvinde, som Knud elskede; hun havde ogsaa set ham og rakte Hænderne ud imod ham. Kongeskibet sejlede hen til hende, og snart var hun om Bord; hun havde Lænker om Hænder og Fødder. Knud fortalte Kongen, at det var Dotta, Torkil Geysas Datter og hans Trolovede.

„Saa er Du nærmest kaldet til at befri hende for Lænkerne“, sagde Kongen smilende.

Alle de danske Fanger bleve opfiskede af Søen; imidlertid havde Normændene faaet et saa stort Forspring, at Forfølgelsen maatte opgives.

„Kong Harald“, sagde Osgod Clapa siden til Kong Svend, „vilde ikke have handlet som I, Herre! Han vilde have ladet Fangerne sejle deres egen Sø.“

„Du kan have Ret, Osgod“, sagde Svend, „men at kunne frelse Menneskeliv sætter jeg mere Pris paa end paa en Sejr over Harald. Hvad jeg har gjort, vil behage vor Herre og Frelser.“

Saaledes talte og handlede Koug Svend, Stifteren af det nye danske Kongehus.

Da han kom med sin Flaade paa den anden Side af Læsø, fandt han der syv norske Skibe, hvorpaa der var Ledingsfolk og Bønder fra Vigen, Norges sydøstligste Landskab. De bade Kongen om Fred og bøde Løsepenge. Høvdingerne opfordrede Kongen til ikke at skaane deres Liv, men at lade dem undgjælde for, hvad deres onde Konge havde gjort. Da sagde Kong Svend:

„En stor Sejr er sluppen mig af Hænderne, men min Fortrydelse herover skal ikke komme til at gaa ud over dem, som selv overgive sig til min Barmhjærtighed. Jeg skænker disse Bønder Frihed og Liv, de skulle drage bort i Fred.“

Nu var der intet mere til Hinder for, at Knud kunde holde Bryllup med Dotta, og det fandt Sted ved Juletid i Thorsager. Thorkil Geysas Gaard, Skjersø, var endnu ikke bleven opbygget, efter at Kong Harald havde afbrændt den, og i Hedeby laa alt i Ruiner. I Thorsager Kirke blev Vielsen forrettet af Præsten Arnketil. Robert, som var bleven Præst i Viborg, var til Stede derved.

Agnar var rolig og tilfreds. Sjældnere og sjældnere saae han Hildurs blodige Skikkelse; han holdt meget af at samtale med sin Datters Mand om Kristus og Kirkens store Martyrer. Da han endnu troede, at de gamle Guder vare til, mente han, at de vare blevne hans Fjender, fordi han havde forladt dem, og at han kun kunde sikre sig imod, at de gjorde ham Skade, ved ret at leve den Herre Krist til Behag.

Knud levede lykkeligt med sin elskede Dotta, og i Aarenes Løb fik de mange Børn.

Naar noget vigtigt skulde hændes en af Slægten, viste Hildur sig for Knud, men hun forsøgte aldrig som i hans Ungdom at paavirke hans Beslutninger.

Robert havde fundet Fred; Mathildes Minde var blegnet, og aldrig viste hun sig for ham, enten han var vaagen eller drømte. Han var en meget nidkjær Præst og vandrede om og prædikede i Viborgs Omegn. Sit Ønske om, at Viborg maatte faa en Bisp, fik han opfyldt nogle Aar efter.

Hugo kom aldrig mere til Danmark; han blev i London, hvor han blev den første af en rig og anset Kjøbmandsslægt, der levede gjennem flere Aarhundreder.

Svend Estridsøn regerede efter de her skildrede Begivenheder endnu i 25 Aar og blev en af vort Lands berømmeligste Konger.

Ende.